ÜCRETSİZ SAYI

mavikale

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR

HAZİRAN 2010 SAYI:4 ISSN 1309-1166

LİNARES 2010'UN GALİBİ
TOPALOV

DÜNYA ŞAMPİYONU
ANAND

Türkiye Çocuk Ligi Şampiyonu
Minik Yaman Çocuklar

İkinci kez
Yıldırım Şampiyonu
MUSTAFA YILMAZ

Angora Turnuvaları devam ediyor...

Şimdi dört!

Ali Nihat YAZICI
Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı

Yani bir yıl oldu neredeyse Mavikale sizlerin eline ulaşalı. Türk Satrancının, yeni şampiyonlar çıkardığı, hızla ilerlediği, yönetsel olarak geliştiği, bütçesini katladığı, başarısını ulusal ve uluslararası boyutta perçinlediği, aslında Mavikale için kısa, Türk satrancı için minicik, geçmişindeki on başarı yılının biri, geleceği ve tarihinin yüzde biri başarılı, çok uzun bir yılı oldu.

Aslında, olanları anlatmaya, başarıları sıralamaya, yetmeyecek olan Mavikale'nin kaliteli sayfaları, yapılacakları anlatmaya yetmeyecek olan, uzun sürecek olan geleceği, hepsi, tek tek, birlikte bir evrensel başarının yansıtıldığı medyalardan birisi oluyor.

Kıvancın büyükusta olması, ardından Emre Can, yolda olan Barış, Mustafa, Mert, Fırat, artlarından hızla koşturan delikanlılarımız. Kübra, Betül, onları kovalayan genç prenseslerimiz; Emel, Selen, Nezihe ve diğerleri, 2020 yılında bir 'Türk malı' Magnus Carlsen hayali kuran başkan ve yönetimleri, ülkesi devleti ve camiasıyla, Türk Satrancının 'geç kalmış' yazılı tarihini oluşturacak olan Mavikale...

Nisan 2010'da Avrupa Okullararası Satranç Şampiyonası'nda ortalığı silip süpüren Türk çocukları, Temmuz 2010'da Dünya Şampiyonası'nda bu sayıyı geçecek, Eylül 2010'da Dünya Satranç Olimpiyatları'nın parlayan yıldızı olacak olan Türkiye, Ocak 2010'da Dünya Takım Şampiyonası'nda İsrail'i yenmişken bunun sinyalini vererek, kimseyi bırakın şaşırtmayı, başarılarının öncesinde herkesi 'yapacaklar yine' dedirtecek.

Gümbür gümbür geliyor: Türkiye! Doludizgin!

Türk Satrancı, sadece tahtada yazacağı uzun efsanenin başlangıcında değil, dünya satrancında politik duruşu ve evrensel katkısıyla, yerküreye vereceği katma değerinde, söyleminde, eyleminde; bu özeliklerin tınısına, hacmine de karar veriyor. T.A.C.-T.I.C. projesinin, Dünya Satranç Federasyonu tarafından kabulüyle başlayan eş zamanlı öykü, dünyanın bir ucundaki Botswana'nın takip etmek istediği bir model örneğin, aslında 2020 yılında dünyanın en yaygın sporlarından birisi olacak olan satrançta, Türk çimentosunun katkısını da müjdeliyor.

'30 Eylül 2010 tarihi sadece benim için değil, Türkiye ve TSF için de bir dönemin başlangıcı olacak gibi görünüyor. Avrupa Satranç Birliği seçimleri Rusya'nın Khanty-Mansysk kentinde düzenlenecek olan 39'uncu Satranç Olimpiyatları sırasında yapılıyor. FIDE seçimlerinde Kirsan ve Karpov arasındaki çekişme; Avrupa seçimlerinde benimle birlikte Bulgar ve Alman adayların oluşturduğu üç aday, bizim için olimpiyatı olağanın dışında bir boyuta taşıyor. 'We R Europe', Biz Avrupa'yız, sloganı ile ekibimle birlikte, Türkiye'de yaşanan son on yıldaki müthiş gelişimi, dinamizmimiz, deneyimimiz ve bilgimizle, Avrupa'da gerçekleştirmeye talip oluyoruz. (www.wereurope.org)

Şimdi dört, bir gün dört yüz kırk dört!

Satranç ne güzel, ne güzel!

Hoşçakalın....

kocaksabri@yahoo.com

Turnuvalar, yetkiler, sorumluluklar - 2

Turnuvalar satrancın gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Hele küçük yaş grubundakiler için turnuva, başlıbaşına satranca başlama nedeni bile olabilmektedir. Bu yüzden düzenlenen turnuvaların beklentileri karşılaması, hayal kırıklığı yaratmaması büyük önem taşımaktadır. Turnuvalarda genel olarak yönelinen kitleye ve katılım isteğine bakıldığında, ilginin küçük yaş gruplarında yığıldığı ya da yönelindiği ve yaş büyüdükçe de katılımın düştüğü görülmektedir. Bu bir bakıma küçükler geleceği temsil ettiği için olumlu gibi görülebilir ama gerçekte, bu spora ilgiyi devamlı kılmanın koşulları da oluşmuyor demektir. Kuşkusuz bu durumun Türkiye'de genel olarak sporun yönetimiyle ve yaşam koşullarımızla bağıntılı yönleri bulunmaktadır. Bu dışsal nedenlerin pek azına etki etmek olanaklıdır. Bir de satrancın yönetiminden kaynaklanan nedenler vardır ki, bu içsel nedenleri tanımlayabilersek onlarla baş etmesi kolaylaşacaktır.

Genel olarak düzenlenen turnuvalarda İsviçre eşlendirme sistemi uygulanmaktadır. Bu sistem kabaca, herbir turda, birbirine en yakın puanlıların dengeli renk değişimiyle karşılaştırılması ilkesine dayanmaktadır. Yani katılımcıların tümü birbiriyle oynamayacaktır. Bu bakımdan tur sayısı büyük önem kazanmaktadır. Ancak kimi turnuvalarda genel olarak mekan ve süre kısıtlılığı, bazen acelecilik bazen de acemilik nedeniyle çok katılımcı az tur oynamak durumunda kalmaktadır. Böyle olunca derece iddiasında olan oyuncular, yarıdan fazla turu kendilerinden çok zayıf oyuncularla oynamak zorunda kalmakta, birçok iddialı oyuncu karşı karşıya gelememekte, alınan şanssız bir yenilginin telafisi olamamakta, turnuva verimli bir antrenman fırsatı ve satranca teşvik ortamı olmaktan uzaklaşmaktadır.

Düzenlenen turnuvalardaki genel başarı ölçütü çoğunlukla ne kadar çok katılımcı olduğuna bakılarak değerlendirilmektedir. Katılımın fazla olması kuşkusuz sevindirici bir gelişmedir. Ancak diğer yandan katılımcılar açısından baktığımızda, yarışmacılar kendi denkleriyle mücadele etmek ve bu yolla kendilerini sınamak istemektedirler. Küçük yaş gruplarında değil yılların ayların bile beden ve zihin gelişiminde ne kadar büyük fark yarattığı bilinmektedir.

Sorunun çözümü yoğun katılımlı turnuvaların zaman ve mekan kısıtlılığı göz önünde bulundurularak turnuvanın mümkün olduğunca daraltılmış gruplara bölünmesinde yatmaktadır. Örneğin, yaş grupları turnuvalarında yaş gruplandırmaları daha dar tutulabilir. 7 yaş, 8 yaş, 9 yaş, 10-11 yaş, 12-14 yaş gibi. Bu daraltma kuşkusuz hangi yaş grubunda ne kadar yığılma olduğuna bağlıdır. Burada denilebilir ki, olanaklar el vermiyor. O zaman. Düzenlenen bütün turnuvalar aynı kalıpta olacağı yerde turnuvalar seyreltilip bu uygulanabilir. Tabii esas çözüm de yazımın sonlarında yer verdiğim turnuva düzenleme rekabetinin sağlanmasına yönelik yetki dağıtma konusunda yatmaktadır.

Karşılaşmalar için öngörülen zaman temposu yine başka bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine zaman ve mekan kısıtlılığı yüzünden düşünme süresinin kısa tutulması oyun kalitesini düşürmektedir. Hesaplama ve düşünme disiplini oluşamamaktadır. Artık mekanik saatler neredeyse tarih olmakta, yerine elektronik saatler kullanılmaktadır. Elektronik saatin en önemli avantajı genel süre dışında her hamleye belirli bir süre ekleyebilmesidir. Bu bir yandan oyunların kaydedilmesi yönünde önemli avantaj sağlarken diğer yandan da süre bitiminden kaynaklanan oyun kalitesindeki düşüşü önlemektedir. Bu bakımdan düzenlenen çoğu turnuvaların eklemeli zaman temposunda yapılması satrancın gelişmesi bakımından önemli rol oynayacaktır.

Gelecek sayıda konuyu irdelemeye devam edeceğim.

Dr. M. Sabri KOÇAK
Yayın Kurulu Başkanı

bu sayıda

Yayının Adı:
Mavikale

Yıl: 2

Sayı: 4

Haziran 2010

ISSN 1309-1166

Sahibi
Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Ali Nihat Yazıcı

Yayın Koordinatörü:
Murat Kul

Yayın Kurulu Başkanı:
Dr. M. Sabri Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Fatma Yılmaz

Haber Koordinatörü:
Fatma Öztürk

Yayın Kurulu:
Dr. M. Sabri Koçak,
Fatma Yılmaz,
FM Ali İpek,
WIM Nilüfer Çorlulu,
Doç. Dr. Ergin Çiftçi,
Suat Boztepe,
Yaşar Y. Güngör,
Fahri Karabay,
Delal Aydın

Yönetim Yeri:
Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi, No: 3 Kat: 6
Ulus-Ankara

Telefon:
0 312 309 75 94

Faks:
0 312 310 96 20

e-mail:
yayinkurulu@tsf.org.tr
satrancdergisi@gmail.com

Grafik Tasarım:
AJANSROA

Telefon:
0 212 284 0 535

Baskı:
FSF Print House

Telefon:
0 212 690 89 89

Dergimiz Basın Ahlak İlkelerine uyar.
Üç ayda bir periyodik olarak yayımlanır.
Yayın Kurulu dergide yer alan yazıları
düzeltmeye, kısaltmaya ve gerektiğinde
değiştirmeye yetkilidir.

Baskı Türü:
Yaygın Süreli

4 ANAND **Dünya Şampiyonu**

12 **Yıldırım Şampiyonası**
Emektarlar ve Seçme Yarışması

16 Oğulcan Kanmazalp
Türkiye Şampiyonu

18 Angora Turnuvaları
devam ediyor...

21 **Çocuklar Marmaris'te buluştu**

22 Linares'in galibi
Topalov

26 Corus'un yıldızı
Carlsen

30 **Nepomniachtchi ve Cramling**
Avrupa Şampiyonu

34 **Bir yıldız kaydı:**
Vassily Smyslov

43 Rus Emektarlar **Şampiyon**

44 Kadın Ustalar
Lyudmila Rudenko

46 Açılış Bilgisi

38 Söyleşi: **Emrehan Halıcı**

49 Devlerin savaşı
Korchnoi - Spassky

56 Satranç ve sanat:
Masum Hamleler

64 Arka Pencere: **Satranç kitapları ve "sessiz" hamleler**

50 Olgaç ve Adana

IM Can ARDUMAN canarduman@yahoo.com

Üstün strateji ve hazırlığın zaferi
Anand Dünya Şampiyonu

Hintli Büyükusta Viswanathan Anand, Veselin Topalov'a karşı 6.5 – 5.5 kazanarak unvanını korudu

Dünya Şampiyonluğu Unvan Maçı, İzlanda'daki yanardağın püskürttüğü lavlar nedeniyle Anand'ın güç bela karayolu ile 40 saatte Almanya üzerinden ulaştığı Sofya'da, bir günlük bir gecikmeyle, 24 Nisan'da dramatik bir şekilde başladı ve de yine aynı şekilde 11 Mayıs 2010 tarihinde sona erdi.

Bir unvan maçından aylar önce başlayan hazırlıkların temelinde aslında hep rakibin oynadığı açılış ya da savunmalara karşı yenilikler bulma çabaları yatmaktadır. Ama bu dünya şampiyonluğu unvan maçında bizi şaşırtacak kadar önemli bir yeniliğe maalesef şahit olamadık. Fakat diğer yandan da resmen olmasa da, gayri resmi olarak "Sofya kurallarının" uygulanması (oyun tamamen teorik berabere olana kadar, oyuncuların birbirlerine berabere teklif etmemeleri) bu unvan maçına ayrı bir heyecan getirdi. Başka unvan maçlarında gördüğümüz 20-25 hamlelik beraberlikler bu maçta olmadığı için, satrançseverler her oyunda en az 5-6 saatlik oyunlar izleyebildiler. Bu durum oyunların kalitesini değil ama heyecan dozunu artıran bir unsurdu. Gayri resmi olarak uygulanan bu kuralın asıl nedeni, maç başlamadan önce Topalov'un, hiçbir beraberlik teklifini kabul etmeyeceğini ilan etmesiydi. Bu nedenle Anand da berabere teklif etmediğinden, beraberlikler hamle tekrarı ile oluyordu. Maçın genelinde inisiyatif Anand'ındı. Stratejik olarak başlangıçta savunma olarak riskli bir seçim yapan (Grunfeld savunması) Anand daha sonra çok sağlam olan Slav savunmasını oynamaya başladı ve bir süre de bu savunmayla tutunmayı başardı. Ancak bu savunmayı oynadığı oyunların çoğunda sağlam ama pasif konumları savunmak zorunda kalan

Viswanathan Anand Fotoğraf: CNC

Anand, en sonunda bu baskıya dayanamayıp bir oyun kaybetti ve bir daha Slav savunmasını oynamadı. Beyaz taşlarla Anand'ın stratejisi bir bakıma Kramnik'in Topalov'a karşı uyguladığı stratejinin aynısıydı diyebiliriz sadece bir oyun haricinde. Anand, Kramnik'in de favori açılışlarından biri olan son zamanların en popüler açılışlarından biri olan Katalan açılışında Topalov'a karşı çok başarılı oldu. Bu açılışı oynadığı oyunların hemen hemen tümünde üstün konumlar elde etti.

Bu unvan maçının en dramatik ve de en önemli oyunu son oyun oldu; durum 5,5-5,5 berabere iken, herkes Topalov'un beyaz taşlarla oynadığı bu oyunda en azından bir beraberlik almasını ve maçı "playoff oyunlara" yani hızlı satranç oyunları oynayacakları bölüme götürmesini beklerken, Topalov çok riskli bir şekilde rakibine inisiyatifi verip onun zayıflığının üzerine oynamaya karar verdi ve sonunda da Anand'ın aktif oyunu ile şah kanadına yaptığı saldırıya karşı koyamayıp, büyük bir hata yaptı. Bu dramatik oyun Topalov'un da sonu oldu. Bu maçın geneline bakarsak Anand'ın sağlam ve de istikrarlı oyunuyla bu maçı kazanmayı hak ettiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Ayrıca açılış ve savunma seçimleri de, bir oyun hariç, Topalov'dan, hem stratejik açıdan hem de hazırlık ve de yenilikler açısından daha iyiydi.

Şimdi sizlere bu unvan maçının en dramatik ve de etkileyici olan, ilk (1.) ve son (12.) oyunlarını analizli bir şekilde veriyorum:

Veselin Topalov (2805) - Viswanathan Anand (2787)

Dünya Şampiyonası, Sofya, Unvan Maçı (1), 24.04.2010, Analiz: IM Can Arduman.

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 d5 Anand oldukça agresif bir savunma olan Grunfeld savunmasını oynuyor. Aslında böyle bir unvan

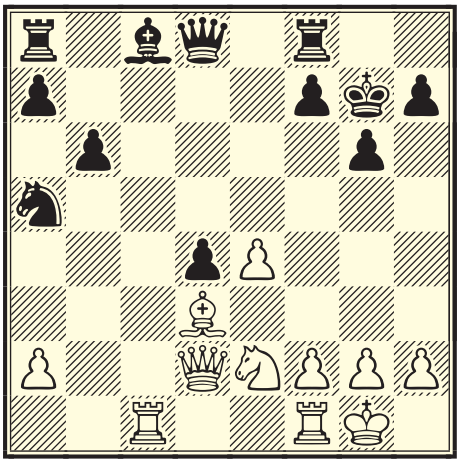

Unvan Maçı'nın ikinci turu Fotoğraf: CNC

maçının ilk oyununda bu savunmayı seçmesi büyük bir risk çünkü rakibinin hazırlığına yakalanma olasılığı çok fazla.

4.c×d5 ♘×d5 5.e4 ♘×c3 6.b×c3 ♗g7 7.♗c4 c5 8.♘e2 ♘c6 9.♗e3 0–0 10.0–0 Klasik devam yolu, bu devam yolu tarihi Botvinnik-Smyslov ve Karpov-Kasparov maçlarında da oldukça fazla oynandı. Bu devamyolundaki amaç kolay kolay yok edilemeyecek güçlü bir merkez oluşturmak. Ama tabii bu oyun oldukça agresif bir şah kanadı hücumu hedeflediğinden merkez ikinci planda kalıyor.

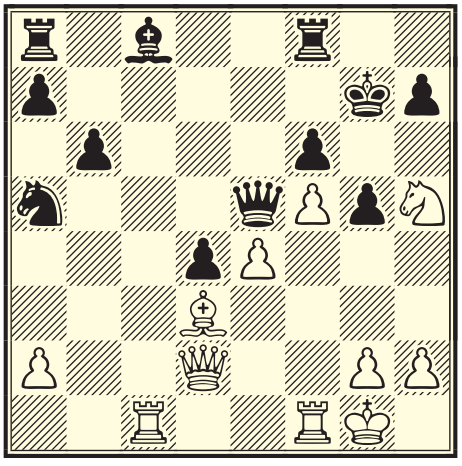
10...♘a5 11.♗d3 b6 12.♕d2 e5 13.♗h6 c×d4 14.♗×g7 ♔×g7 15.c×d4 e×d4 16.♖ac1!? Diyagram

Bu hamle yenilik, daha önce Topalov ve onun yardımcısı Cheparinov, Kamsky'e karşı oynadıkları oyunlarda 16.f4 oynayarak devam etmişlerdi.

16...♕d6!? Anand tarafından oldukça hızlı bir şekilde oynandı, demek ki bir "ev hazırlığı". Amaç Beyazın olası bir f4–f5 sürüşünden sonra e5 karesini kontrol etmek ve ilerde olası bir ♗d7 hamlesi oynandığında d4-erini savunmasız bırakmamak.

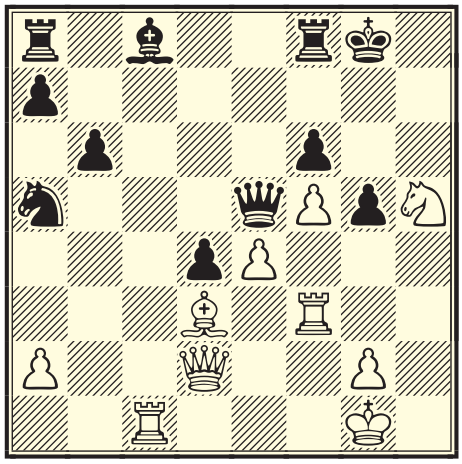
17.f4 f6 18.f5 ♕e5 19.♘f4 g5 20.♘h5+ Diyagram

Buraya kadar Topalov gibi oldukça hızlı oynayan Anand bu noktada düşünmeye başladı. Bundan çıkardığımız sonuçta hazırlığını unutmuş olduğu çünkü bu hamleden itibaren oynadığı hamlelerle konumunu savunulamaz bir hale getiriyor.

20...♔g8 20.♔h8 daha iyiydi.

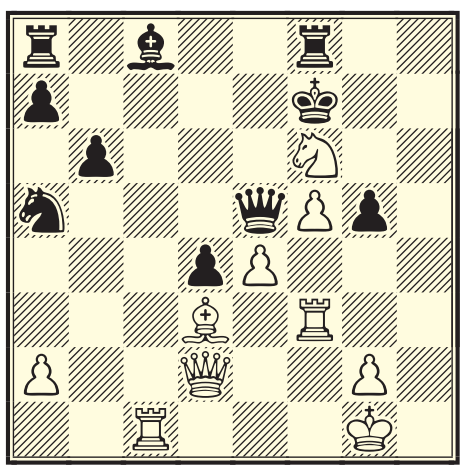
21.h4 h6 22.h×g5 h×g5 23.♖f3 Diyagram

Topalov bu hamleyi oynadığında Anand çok uzun bir süre düşündü. Daha önce hiç hesaba katmadığı f6'dan at fedası bir anda onda şok etkisi yaratti ve bu şokla, "??" diye nitelendirebileceğimiz ve oyunu kayba götüren hamleyi oynadı.

23...♔f7?? [23...♗d7 24.♘×f6+ ♕×f6 25.e5! (25.♖g3 ♔f7 26.♖×g5 ♖g8 27.♖×g8 ♖×g8 28.♖c7 ♔e8 29.♖×a7 ♘c6 30.♖a8+ ♘d8 31.♕f4 ♕g7 32.♗f1=) 25...♕×e5 26.♕×g5+ ♔f7 27.♕g6+♔e7 28.f6+ ♔d8 29.♕g7 ♕d6 30.♗f5! ♗c6 31.♖f4! ♖×f6 32.♖h4!±; 23...♗b7 24.♘×f6+ ♕×f6 25.e5 ♕×e5 26.♖e1! ♕f6 27.♖e6 ♗×f3 28.♖×f6 ♖×f6 29.g×f3 ♖d8 30.♕×g5+ ♔f7 31.♕h4 ♔g7 32.♔f2±]

24.♘×f6!!+– Diyagram

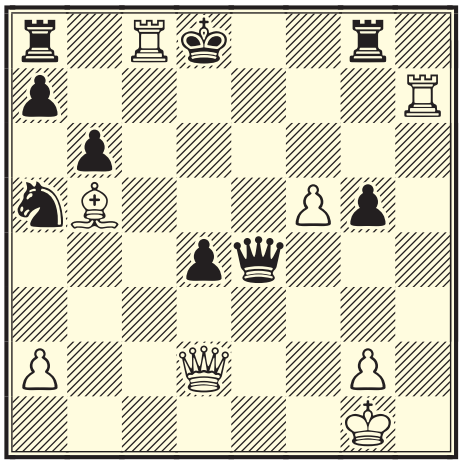

Bu hamleden sonra Siyahın konumu bir anda yıkılıyor. Anand bir anda kendisini kayıp konumda buluyor. işin ilginç yanı ise 20 hamle "ev hazırlığı" oynadıktan sadece 4 hamle sonra Siyahın kayıp duruma düşmesi! **24...♔×f6 25.♖h3 ♖g8 26.♖h6+ ♔f7 27.♖h7+!** Topalov böyle konumlarda adeta bir bilgi-

sayar gibi oynuyor. Artık Anand'ın bu konumu kurtarması olanaksız.

27...♔e8 28.♖cc7 Burada 28.♗b5!+ biraz daha çabuk kazanırdı.

28...♔d8 29.♗b5 ♕×e4 30.♖×c8+ Diyagram

Bu konumda Anand bir taş altta kalacağından terk ediyor: 30...♔×c8 31. ♕c1+ ♘c6 32. ♗×c6 ♕e3+ 33. ♕×e3 d×e3 34. ♗×a8. **1–0.**

Veselin Topalov(2805) - Viswanathan Anand (2787), Açılış Kodu: D56

Dünya Şampiyonluğu Unvan Maçı, Sofya (12), 11.05.2010, Analiz: IM Can Arduman

1.d4 d5 2.c4 e6 İşte Anand'ın stratejik olarak bu maça ne kadar iyi hazırlandığının kanıtı. Bu oyunda Anand çok sağlam olarak kabul edilen ve Capablanca-Alekhin, Karpov-Kasparov Dünya Şampiyonası maçlarında da defalarca oynanan, "kabul edilmeyen vezir gambiti" savunmasını seçiyor. Bu savunmayı seçmesinin en büyük nedeni, bu oyunun klasik sistemde oynanan unvan maçının 12. ve son oyunu olması yani bu oyunun telafisi yok! O yüzden Anand çok sağlam bir savunma seçiyor ve amacı da bu oyunu berabere yapıp hızlı satrançta, ki kendisi bu kategoride dünyada tartışmasız bir numaradır, Topalov'u devirmeyi ve unvanını korumayı planlıyor.

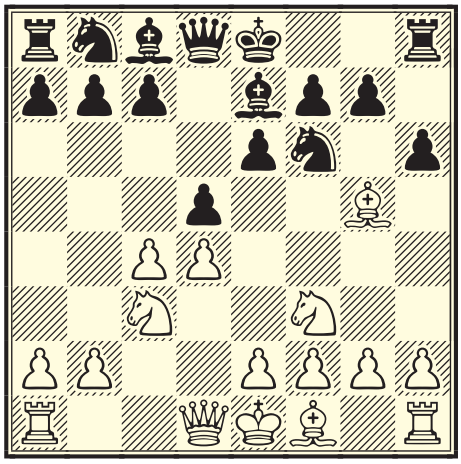
3.♘f3 [Bu konumda 3.♘c3 (Kasparov'un da tercihi olan hamle) oynayabilirdi. 3...♘f6 (3... ♗e7 bu hamle atın gelişimini geciktirip Beyazın atını f3'e geliştirmesini bekliyor, nedeni de beyaz atın ♘ge2 oynayıp daha sonra Beyazın f3–e4 planını engellemek.

Yedinci tur öncesi Topalov taşlarını düzeltiyor

Fotoğraf: CNC

4.c×d5 e×d5 5. ♗f4) 5...♗e7 6.e3 c6 7.♕c2 ♘bd7 8.♗d3 0–0 9.♘ge2 ♖e8 10.0–0 ♘f8 11.f3] **3...♘f6 4.♘c3 ♗e7 5.♗g5** [5.♗f4 Bu hamlede Katalan oynamaya başlamadan önce Kramnik'in favorisiydi.] **5...h6** Diyagram

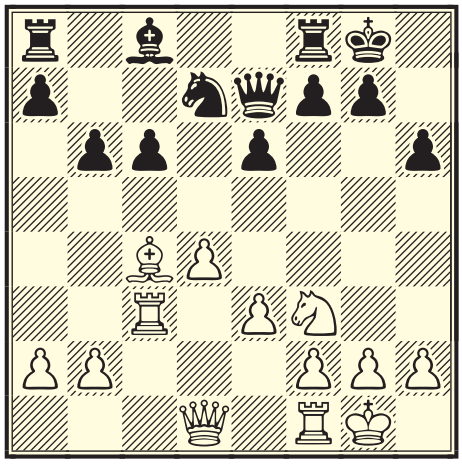

Bu konumda h6 sürüşünün Siyaha kazandırdığı üç şey var :

1) Tempoyla ona ilerde çok lazım olacak bir delik açıyor, 2) İlerde Beyazın ♗d3–♕c2 formasyonunu göz önüne aldığımızda da h7'de er olmadığından zaman kaybını engellemiş oluyor, 3) Beyaz 6.♗×f6 yaparsa da fil çiftini ele geçirdiğinden oyunu eşitlemede pek fazla zorlanmıyor.

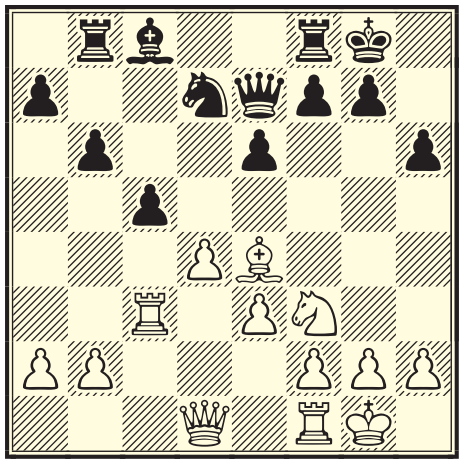
6.♗h4 0–0 7.e3 ♘e4 Lasker Savunması, en sağlam ve en güvenli olarak bilinen devamyolu. Siyah bu hamle yerine 7...b6 oynasaydı, Tartakover savunması diye adlandırılan devamyolunu seçmiş olacaktı. **8. ♗×e7 ♖×e7 9. ♖c1** [9.c×d5 ♘×c3 10.b×c3 e×d5 bir başka ana devamyolundan biri.] **9...c6 10. ♗e2** [10. ♗d3 Bu hamle önceleri daha popülerdi ama bu durumda Siyahın ilginç bir devamyolu var: 10... ♘×c3 11. ♖×c3 ♘d7!? 12.0–0 (12.♕c2!?) 12...e5!]

10... ♘×c3 11. ♖×c3 d×c4 12. ♗×c4 ♘d7 13.0–0 b6 Diyagram

[Yüzlerce oyunda, 13...e5 bu hamleyle oynanmıştır. Konum eşite yakın hafif bir üstünlük veriyor Beyaza.]

14. ♗d3 c5 15. ♗e4 ♖b8 Diyagram

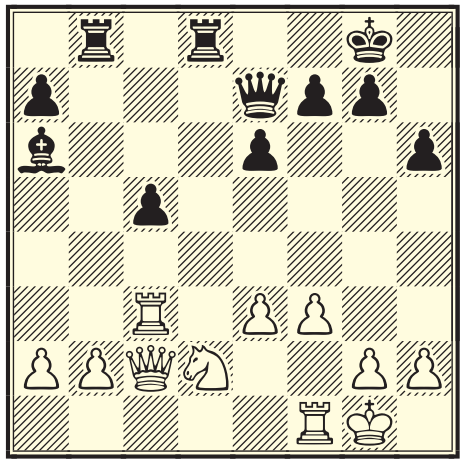
16.♕c2 (16. ♕a4!?)

16... ♘f6! Polonyalı oyuncu Grabarchik'in fikri ve büyük ihtimalle de (bu hamleden sonra bir süre düşündüğünden) Topalov'u şaşırtan, sürpriz bir hamle. Diğer devamyolları da: [16...a5; 16... ♗b7; 16... ♗a6]

17.d×c5 [17. ♗c6 (c6)–karesini işgal eden bu fil atın gideceği karede durduğundan: 17...c×d4 18. ♘×d4 e5! hamlesini oynamak artık olası.] **17...♘×e4 18. ♕×e4 b×c5** İşte bence bu oyunun dönüm noktası; Topalov bu noktada bir karar vermek zorundaydı ve vereceği karar da bu maçın kaderini belirleyecekti: Ya 18.b3 oynayıp, Siyahın 18...♗b7 hamlesinden sonra, ilerde çok büyük ihtimalle berabere olacak hafif bir üstünlüğe razı olacaktı ve olası bir beraberlikte de Anand'ın en iyi olduğu hızlı satrançta onu alt etmeye çalışacaktı, ya da riske girecek Siyahın c5'teki bu zayıf erinden faydalanabilmek için atını oyunda tutacak ve bu eri düşürmeye çalışacaktı. Ancak bu durumda da Siyahın büyük aktivitesiyle ve şah kanadı atağıyla baş etmesi gerekecekti ki bu da hiç kolay bir şey değildi. Ancak Topalov her zaman olduğu gibi risk almayı tercih etti.

19. ♕c2 İşte bu hamle Topalov'un risk almaya karar verdiğini ve oyunun bundan sonra oldukça heyecanlı bir safhaya gireceğini bize gösteriyor. Diğer sakin devamyolu: [19.b3 ♗b7 20. ♕f4 a) 20. ♕e5 ♖bc8 (20...♗×f3) 21. ♖fc1 ♖fd8 22.e4 ♕d6!=; b) 20. ♕h4!?; 20... ♗×f3 21. ♕×f3 ♖fd8 22. ♖fc1 ♖d2 23. ♖1c2 ♖bd8 24.g3 Beyaz çok hafif üstün ama Siyah bu konumu, d-dikeyi ve aktivitesi sayesinde çokta fazla zorlanmadan eşitleyebilir bence.] **19...♗b7 20. ♘d2** [20. ♖×c5?! ♗×f3 21.g×f3 ♖×b2!; 20.e4 f5!? 21. ♘d2 (21.e5 ♖fd8=) 21... ♖fd8 22.e×f5 ♗×g2! 23. ♔×g2 ♕g5+ 24. ♖g3 ♕×d2 25. ♕×c5 e×f5=] **20... ♖fd8 21.f3** Biraz zayıflatıyor ama filin etkinliğini azaltmak için bir yerde de gerekli bir hamle. [21. ♖×c5?? ♖×d2!; 21.♘b3 c4 22. ♖×c4 ♗a6 23. ♖c7 ♖bc8 24. ♖×e7 ♖×c2 25. ♖b1 ♖×b2]

21... ♗a6 Diyagram

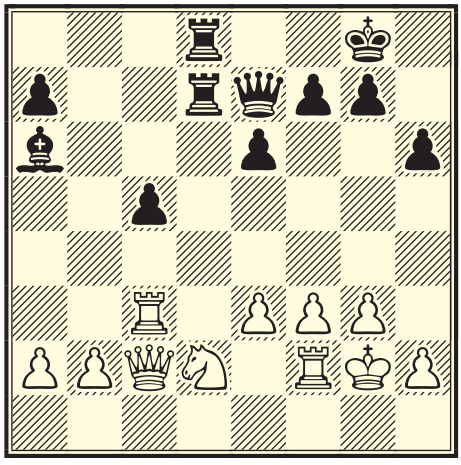
Fotoğraf: CNC

Şu ana kadar bir yazılı satranç oyununun aynısını oynuyorlardı ama bu noktada Anand çok mantıklı bir karar veriyor ve artık filini a8–h1 çaprazından (f3 onu kapattığından) a6–f1 çaprazına geliyor.

22. ♖f2 İşte bir başka risk alan hamle daha. Diğer devamyolu olan 22. ♖fc1 hemen berabere olabilirdi: [22. ♖c1 ♕d7 23. ♘b3 c4 ve Beyaz bu can sıkan c4-erini alıp b2 ya da a2–erlerinden birini verecek ve oyun tamamen eşit olacak. (23... ♗d3=) 24. ♘c5 ♕d6 25. ♘×a6 ♕×a6 26. ♖×c4 ♕×a2 27.b4 ♕×c2 28. ♖1×c2=] **22... ♖d7** Basitçe d-dikeyinde kaleleri çiftlemek istiyor. [22... ♖d5 23.e4 ♖d7 24.e5 ♖bd8 25.h3 ♗d3 26. ♕a4 konum belirsiz.]

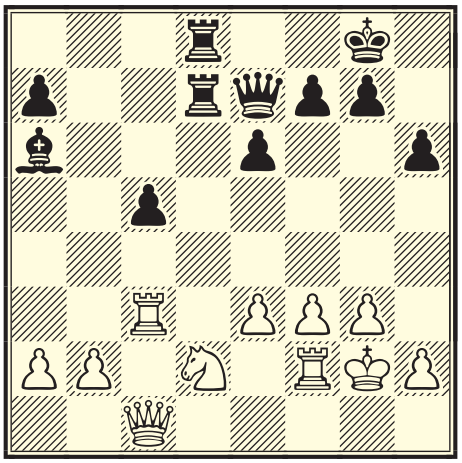
23.g3 Bu hamle a8–h1 çaprazını zayıflatıyor ama konuma bakarsanız Beyazın şahına bir delik açması da gerekli; h3 sürdüğünde Siyah ♗h4 oynayarakg3 zayıflığından faydalanabilir, bu nedenle normal ve gerekli bir hamle diyebiliriz.

23... ♖bd8 24. ♔g2 Diagram

24... d3! Anand henüz bir saldırıya girişmeden önce Topalov'un bir şeyler yapmasını ve konumunu zayıflatmasını bekliyor. [24...h5!? 25. ♘e4 (25.h4 e5 26.e4?! g5!–+) 25... ♗d3 26. ♕a4 ♗×e4 (26...c4!? 27. ♘d2 e5 28. ♘×c4 ♕e6 belirsiz.) 27.♕ × e4 ♖d2 eş ; 24...e5!? 25.e4 h5 26. ♘c4 h4 27. ♘e3 ♕e6 bu konumda da Beyaz alışılmadık bir şekilde; 28.g×h4! oynayabilir ve konumu belirsiz hale getirebilir.]

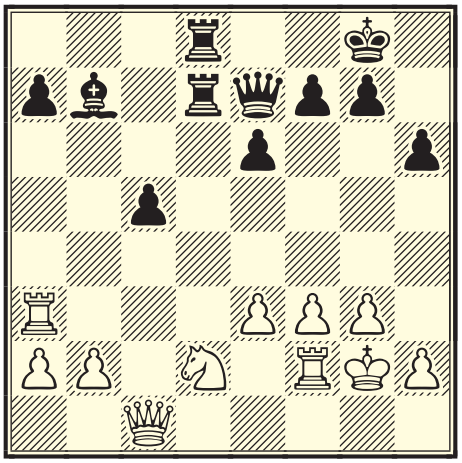
25. ♕c1 [25. ♕a4 tehlikeliydi: 25... ♕g5 (25... ♗b5=) 26.e4?! (26. ♘e4!=) 26... ♕e3 27. ♕a5 ♕e1 28. ♕×c5 ♗e2! 29.♘b3 ♖d1 30. ♔h3 ♖8d3 ve beyaz şah büyük bir saldırıya maruz kalıyor.] **25... ♗a6!** Diagram

Artık Anand filini yeniden a8–h1 çaprazına dönüp, e5–e4, f5 sürüşleri yapıp bu çaprazdan bir saldırı başlatmak istiyor.

26. ♖a3 [26. ♕c2 Topalov bu hamleyi oynayıp hamle tekrarı yapmak isteyebilirdi ama o zaman da bunca zahmete ne gerek vardı diye düşündüğünden riske girmeye devam ediyor.]

26... ♗b7! Diagram

İşte filin doğal mekanı! Bu çapraz Anand'ı yeniden dünya şampiyonu yapan çapraz olarak tarihe geçebilir!

27. ♘b3 [27.e4 f5! 28. ♕c2 g5! ve tehdit g4 sürüp b7 filinin önünü açmak.]

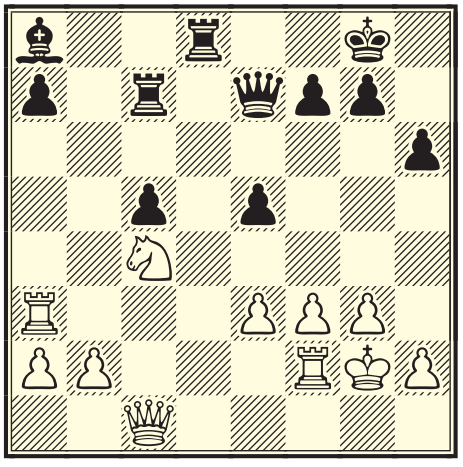
27...♖c7 28. ♘a5? Bence bu hamle Topalov'un yanlış stratejisinin bir parçası. Ama tabii atın tahtanın bir ucuna gitmesi ve daha sonra c4'e gelmesi fikri aslında daha başta c5-erinin zayıflığından faydalanma fikriyle çelişen bir strateji, çünkü bu at zaten

bir hamlede c4'e gelebilecekken b3–a5–c4 oynayarak üç hamlede geliyor bu kareye!

28...♗a8 29. ♘c4 [29.e4 g5! 30. ♖e3 ♖d4 31.h3 h5! 32.g4 h×g4 33.h×g4 f5! 34.g×f5 g4!; 29. ♖c3 g5 30. ♘b3 g4 31.e4 g×f3+ 32. ♔×f3 f5 33. ♘×c5 ♕g7!? Beyaz şahın konumu evlere şenlik!]

29...e5! Diagram

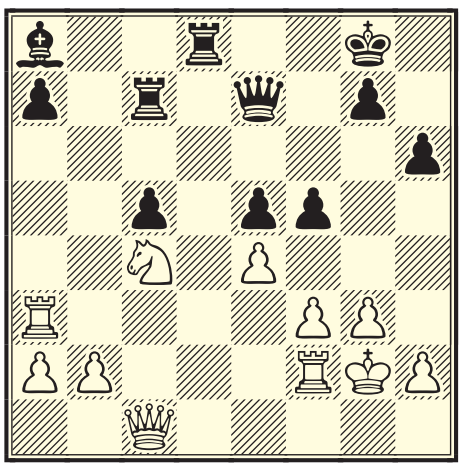

Anand 29...g5 yerine bu hamleyi hızla oynadı ki çok da yerinde bir karar verdi çünkü g5 daha riskli bir hamleydi: [29...g5!? 30.e4 (30.h3 f5 31. ♔h2 (31.g4 h5!) 31...h5 konum belirsiz.) 30...g4 (30...f5!?) 31. ♕×h6 g×f3+ 32. ♔×f3 ♖d4 33. ♘d2 ♖cd7 34. ♔g2 ♕d8 35. ♖f4! ♖×d2+ 36. ♔h3 ♗×e4!! 37. ♖×e4 ♖2d4 38. ♖a4 ♖×e4 39. ♖×e4 ♖d4 40. ♖e5 ♖d5 41. ♖e4 ♖d4 çok güzel bir berabere!] **30.e4** Beyaz bu hamleyi oynamazsa, o zamanda Siyah e4 sürüp d3 karesine kalesini bir daha kalkmamak üzere mıhlayabilirdi.

Dördüncü tur öncesi ustalar tokalaşırken
Fotoğraf: CNC

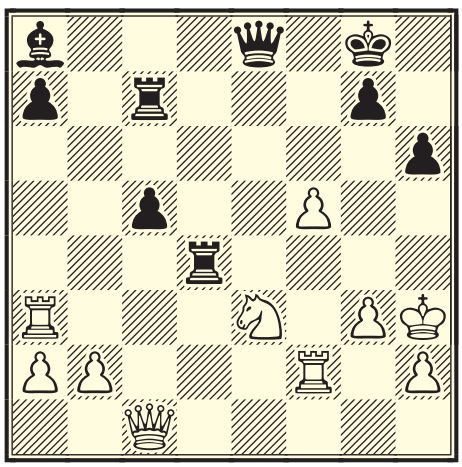
30...f5! Diyagram

31.e×f5? Bu kadar baskının sonunda Topalov harakiri yapmaya karar veriyor, bu hamlenin başka bir açıklaması olamaz çünkü bu hamleden sonra Beyaz'ın oyunu kurtarması mucizelere kalıyor. [31. ♘d2! doğru ve tek hamleydi: 31...f×e4 32. ♘×e4 ♖d4!? (32...♗×e4 33.f×e4 ♖d4=) 33. ♖e3 c4 34. ♕c3 ♖cd7 35. ♘d2=] **31...e4! 32.f×e4??** Bu hamle de kendisine indirdiği son ve en öldürücü bıçak darbesi. Nasıl olurda Topalov gibi bir oyuncu şahını böyle bir mat ağına sokar inanılır gibi değil! [32. ♖e3 gibi bir hamle gerekliydi ama tabii; 32...e×f3+ 33. ♔g1 ♕g5 hamlelerinden sonra Siyah açık üstün bir durum elde eder.]

32...♕×e4+ Artık Anand Topalov'a en ufak bir şans dahi vermeden, tam bir bilgisayar gibi oynuyor. **33. ♔h3 ♖d4 34. ♘e3**

34...♕e8!! Diyagram

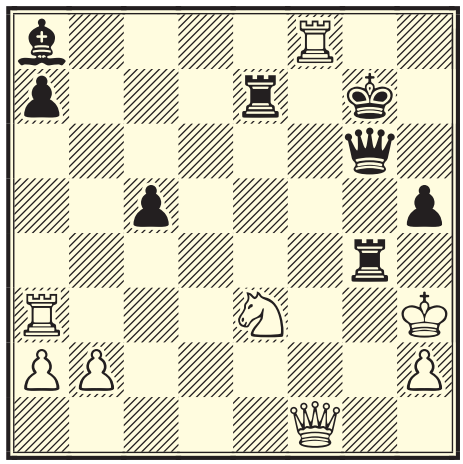
İşte bu hamle Anand'ın bulması gereken ve ona dünya şampiyonluğunu bir kez daha kazandıran anahtar hamleydi! Ama aynı zamanda da rakibinin büyük ihtimalle görmediği ve bizim de onun harakiri yaptığını düşünmemize yol açan hamleydi!

35.g4 h5! Artık konum Beyaz için tamamen umutsuz. Tüm siyah taşlar beyaz şaha karşı saldırı konumu elde ediyorlar.

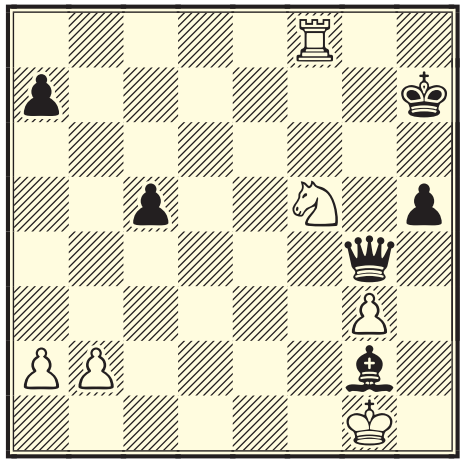
36. ♔h4 g5+!? [36...♕d8+ 37.f6 h×g4 devamyolu da kazanıyordu. İlginç bir şekilde, 36...h×g4?? üstünlüğü kaybeder: 37. ♘×g4 g4'teki at ve g5'e gelecek vezir sayesinde Beyaz konumu tutabilir: 37...g5+ 38.f×g6 ♕×g6 39. ♖f4 ♕d6 40. ♖×d4 ♖h7+ 41. ♔g5 ♖g7+ 42. ♔h4 ♕×d4 43.h3 eşit.]

37.f×g6 ♕×g6 38. ♕f1 ♖×g4+ 39.♔h3 ♖e7!

40. ♖f8+ ♔g7 Diyagram

41. ♘f5+ [41. ♖×a8 ♖×e3+! 42. ♖×e3 ♖h4+!! 43. ♔×h4 ♕g4#] **41...♔h7!** [41...♔×f8?? 42. ♘×e7+ ♕f7 43. ♘g6+ ♖×g6 44. ♕×f7+ ♔×f7 45. ♖×a7+] **42. ♖g3 ♖×g3+ 43.h×g3 ♕g4+ 44. ♔h2 ♖e2+ 45.♔g1 ♖g2+ 46. ♕×g2 ♗×g2** Diyagram

47. ♔×g2 [47. ♖f7+ ♔g6! 48. ♖g7+ ♔×f5 49. ♖×g4 h×g4! 50. ♔×g2 ♔e4 51. ♔f2 ♔d3 ve er oyunsonu tamamen kayıp.] **47...♕e2+ 48.♔h3 c4!** Anand bilgisayar gibi oynamaya devam ediyor! **49.a4 a5 50. ♖f6 ♔g8!** Beyaz zugzwangta! **51. ♘h6+ ♔g7 52. ♖b6 ♕e4** [52...♕f3 Bu hamle de kazanıyordu ama artık Anand Topalov'u "zugu"ya sokmaya karar vermişti bir kere! 53. ♔h4 ♕e4+! 54. ♔×h5 ♕d5+] **53. ♔h2 ♔h7!** işte yine zugzwang! **54. ♖d6 ♕e5 55. ♘f7 ♕×b2+ 56. ♔h3 ♕g7! 0–1.**

Anand mükemmel bir oyun çıkarttı ve bitirişi de unvanına layık oldu. Böylece de dünya şampiyonluğunu hak ettiğini bir kez daha tüm satranç camiasına kanıtlamış oldu. Tebrikler Anand!

Bir şenlik daha bitti

2010 Yaş Grupları Türkiye Şampiyonası'nda 1039 sporcu yarıştı

2010 Türkiye Yaş Grupları Şampiyonası 23 Ocak – 01 Şubat 2010 tarihleri arasında Antalya Kemer Limra Hotel'de tamamlandı. Şampiyona 24 Ocak Pazar günü saat 16:00'da, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı'nın açılış konuşmasının ardından, T.A.C.T.I.C (Türkiye-Afrika Satranç Eğitimi ve Öğrenimi İşbirliği) Semineri için Antalya'da bulunan Afrika ülkelerinden gelen dokuz federasyon yetkilisinin açılış hamleleriyle başladı.

Son dört yıldır Antalya-Limra Hotel' de gerçekleştirilen şampiyonaya, Türkiye'nin çeşitli illerinden ve KKTC'den toplam 1039 sporcu katıldı.

GM Efstratios Grivas ve Mikhail Gurevich yönetiminde gerçekleşen bayan ve erkek A Milli Takım kampları, Erkek Milli Takım Antrenörü Büyükusta Efstratios Grivas'ın yeni kitapları (Oyun Sonunda Ustalık Dersleri ve Oyun Ortasında Ustalık Dersleri) için düzenlenen imza günü ve FIDE Antrenörleri Semineri şampiyona ile eş zamanlı yapılan önemli faaliyetlerdendi.

Ayrıca Limra Hotel, Satranç Akademisi El ve Çalışma kitaplarının yazarı Cor Van Wijgerden'i ağırladı.

Türkiye Satranç Federasyonu tarafından Türkiye'ye davet edilen ve kitaplarının tanıtımı kapsamında imza günü ile bilgilendirme toplantısı düzenleyen Wijgerden, satrançseverler için kitaplarını imzaladı.

Antrenörlere kitapların kullanımı ve uygulanması sırasında karşılaşılabilecek problemlerle ilgili bilgi veren Wijgerden, kitaplardan tam verim alınabilmesi için adımların aynen uygulanması gerektiğini vurguladı.

Yarattığı sistemin Türkiye'de oturması biraz zaman alacak olsa da; Türk satrancının gelişiminden çok memnun ve umutlu olduğunu belirtti.

Ali Nihat Yazıcı ödül alan sporcularla

2010 Türkiye Yaş Grupları Şampiyonası, 31 Ocak 2010 günü on birinci tur ve ödül töreninin ardından tamamlandı. Kapanış töreninde Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı, önemli bir konuşma yaptı.

Geçen yıl yaş grupları ödül töreninde açıklanan Altın Çocuklar Projesi'nden sonra, bu sene de yeni bir hedef koyulduğunu belirtti. Federasyon olarak, her 100 kişiden birini satranççı yapmayı hedeflediklerini, bunun için de yeni bir lisans kampanyası başlattıklarını vurguladı.

Bahadır Özen (1541) – Denizcan Temizkan (1792), Açılış Kodu: C49

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♗b4 5.d3 d6 6.0–0 h6 7.h3 ♗d7 8.♗e3 ♕e7 9.a3 ♗a5 10.b4 ♗b6 11.d4 0–0 12.♗×c6 ♗×c6 13.d5 ♗d7 14.♕d3 ♘h7 15.♘h2 f5 16.f3 ♖f6 17.♔h1 ♖af8 18.♖ae1 ♖g6 19.♘d1 f4 20.♗×b6 a×b6 21.♖g1 ♘f6 22.c4 ♘h5 23.♘f1 ♕h424.♕e2 ♘g3+ 25.♘×g3 f×g3 26.♕f1 ♗×h3 27.g×h3 ♖×f3 28.♕g2 ♖f2 0–1

Ege Köksal (1806) – Diyap Büyükaşık (2054), Açılış Kodu: D91

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 d5 4.♘f3 ♗g7 5.♗g5 ♘e4 6.c×d5 ♘×g5 7.♘×g5 e6 8.♕d2 h6 9.♘f3 e×d5 10.e3 c6 11.♗e2 ♗e6 12.0–0 0–0 13.b4 b6 14.♖ac1 ♕d6 15.♘a4 ♖c8 16.♘e1 ♘d7 17.♘d3 ♗f5 18.♖c2 ♖c7 19.♖fc1 ♖ac8 20.a3 ♘f6 21.f3 ♘d7 22.♖c3 h5 23.♘f4 b5 24.♘c5 ♘b6 25.a4 ♘c4 26.♗×c4 b×c4 27.♘e2 h4 28.e4 d×e4 29.f×e4 ♗g4 30.♖×c4 ♗h6 31.♕×h6 ♗×e2 32.♕×h4 ♗×c4 33.♖×c4 ♔g7 34.♕g3 ♕f6 35.♕c3 ♔g8 36.♘d3 ♕e6 37.d5 1–0

Demre Kerigan (2061) – Ahmet Bolat (1980), Açılış Kodu: C10

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘c3 d×e4 4.♘×e4 ♘d7 5.♘f3 ♘gf6 6.♘×f6+ ♘×f6 7.c3 h6 8.♗d3 ♗d6 9.0–0 0–0 10.♕e2 c5 11.d×c5 ♗×c5 12.♗f4 ♗d6 13.♘e5 ♕c7 14.♖ad1 ♖d8 15.♖fe1 ♗d7 16.♗c2 ♗e8 17.♗g3 ♕c5 18.♕f3 ♗c7 19.♘d3 ♕b6 20.♗h4 ♖d5 21.♗×f6 g×f6 22.♕×f6 ♖f5

Türkiye Satranç Federasyonu Ana Sponsoru İş Bankası'nı temsilen, Kurumsal İletişim Müdürü Suat Sözen'e plaketi takdim edilirken

23.♕×h6 ♗b5 24.♖e4 1–0

Gizem Kahya (1693) – Şuara Keskin (1660), Açılış Kodu: B08

1.e4 d6 2.♘c3 ♘f6 3.d4 g6 4.♘f3 ♗g7 5.♗c4 0–0 6.h3 c6 7.0–0 b5 8.♗d3 a6 9.♗e3 ♘bd7 10.♕d2 ♕c7 11.a3 ♗b7 12.♘h2 c5 13.d×c5 ♘×c5 14.f3 ♖ac8 15.♖ab1 e6 16.♖fc1 ♘fd7 17.♘e2 ♘e5 18.♗×c5 d×c5 19.♘c3 ♖fd8 20. f4 ♘c4 21. ♕e2 ♘×b2 22. e5 ♘×d3 23. c×d3 ♗h6 24. ♕f1 ♖d4 25. g3 ♕c6 26. ♘e4 ♖×e4 27. d×e4 ♕×e4 28. ♘g4 ♕h1+ 29. ♔f2 ♕f3+ 30. ♔e1 ♕×g3+ 31. ♔e2 ♗×f4 32. ♖d1 ♔g7 0–1

Gülseren Kılıç (1533) – Büşra Arığ (1753), Açılış Kodu: A85

1.d4 f5 2.c4 ♘f6 3.♘c3 e6 4.♘f3 ♗b4 5.♗d2 0–0 6.g3 b6 7.♗g2 ♗b7 8.0–0 ♕e8 9.♗f4 ♗×c3 10.b×c3 d6 11.♕b3 ♘bd7 12.♖ad1 a5 13.a4 ♘e4 14.♘g5 ♘×g5 15.♗×b7 ♘h3+ 16.♔h1 ♖b8 17.♗c6 ♘×f4 18.g×f4 ♖d8 19.♕b5 ♕e7 20.f3 ♘f6 21.♖g1 ♘h5 22.e3 ♕h4 23.♖d2 ♖f6 24.♕b2 ♕h3 25.♖dg2 d5 26.♕e2 ♖h6 27.♖g5 ♔f7 28.♕g2 ♕×g2+ 29.♖1×g2 g6 30.♔g1 ♘f6 31.♗b5 ♖h3 32.♖5g3 ♖×g3 33.h×g3 ♖d6 34.c×d5 ♘×d5 35.c4 ♘b4 36.c5 b×c5 37.d×c5 ♖d1+ 38.♔h2 c6 39.♗e2 ♖c1 40.e4 ♖×c5 41.e5 ♖c1 42.g4 ♘d5 43.♔g3 f×g4 44.f×g4 ♖a1 45.♖h2 ♔g7 46.♗f3 ♖×a4 47.♖c2 ♖a3 48.♖×c6 ♔f7 49.♖a6 h5

50.g5 h4+ 51.♔g4 h3 52.♖a8 ♔g7 53.♖a7+ ♔g8 54.♖a8+ ♔f7 55.♖h8 ♘e3+ 56.♔×h3 ♘c2 57.♔g4 ♘e1 58.♗e4 ♖a4 59.♗c6 ♖c4 60.♖c8 ♔e7 61.♗b7 ♖×c8 62.♗× c8 a4 63.♗a6 a3 64.♗c4 ♘c2 65.♗b3 ♘b4 66.♔f3 a2 67.♗×a2 ♘×a2 68.♔e4 ♘b4 69.♔d4 ♔d7 70.♔e4 ♔c6 71.♔d4 ♘d5 72.♔e4 ♔c5 73.♔f3 ♔d4 74.♔g3 ♔e4 75.♔g4 ♘×f4 76.♔g3 ♔×e5 77.♔f3 0–1

Selin Nurlu (1601) – Selen Sop (1901), Açılış Kodu: B92

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗e2 e5 7.♘b3 ♗e6 8.♗g5 ♘bd7 9.0–0 ♗e7 10.♕d2 h6 11.♗e3 0–0 12.♖ad1 b5 13.f3 ♕c7 14.♔h1 b4 15.♘d5 ♗×d5 16.e×d5 ♘b6 17.♗×b6 ♕×b6 18.♘c1 ♖ac8 19.♘d3 a5 20.b3 ♕c7 21.♖c1 ♘×d5 22.♘×e5 ♗g5 23.♕×d5 ♗×c1 24.♘g6 ♖fe8 25.♗b5 ♖e6 26.♖×c1 ♖×g6 27.♗c4 ♖g5 28.♕e4 ♕c6 29.♕e7 d5 30.♗d3 ♖e8 31.♕a7 ♕e6 32.♕f2 ♖e5 33.h3 ♖e1+ 34.♖×e1 ♕×e1+ 35.♕×e1 ♖×e1+ 36.♔h2 ♖a1 37.♔g3 ♔f8 38.♔f4 ♖e1 39.♔g3 ♔e7 40.♔f2 ♖a1 41.♔e2 ♖×a2 42.♔e3 ♖a1 43.♔e2 ♔d6 44.♔f2 ♔c5 45.♔e2 ♔d4 46.♔f2 ♔c3 47.♔e2 ♖a2 48.♔d1 ♖b2 49.♔c1 ♖×b3 50.♗f5 ♖b2 51.♗d3 a4 0–1

Elvan Aşan (1796) – Emel Kaya (1946), Açılış Kodu: A04

1.e4 c5 2.♘f3 g6 3.g3 ♗g7 4.♗g2 ♘c6 5. 0–0 e6 6.♖e1 d6 7.c3 ♘ge7 8.d3 0–0 9.♘bd2 b5 10.♘f1 b4 11.♕c2 b×c3 12.b×c3 ♘b4 13.♕d2 ♗a6 14.d4 ♘d3 15.♖d1 ♕a5 16.e5 ♖ad8 17.♕g5 ♘×c1 18.♖a×c1 ♘f5 19.g4 ♗h6 20.♕f6 ♗g7 21.♕g5 f6 22.e×f6 ♗h6 23.g×f5 ♗×g5 24.♘×g5 ♖×f6 25.♘×e6 ♖e8 26.♘g3 g×f5 27.♘f4 ♗c4 28.♘gh5 ♖h6 29.♘d5 ♗×d5 30.♗×d5 + ♔f8 31. ♘f4 ♕d8 32. ♔h1 ♕h4 0–1

Kategorilerinde dereceye giren sporcular;

10 Yaş Genel	
Bahadır Özen	9,5 puan
Denizcan Temizkan	9,0 puan
Cahit Karaca	8,5 puan
10 Yaş Kızlar	
Ayça Aksoy	8,0 puan
Beste Mutlu	7,5 puan
Sinem Çağla Gündoğan	7,0 puan
12 Yaş Genel	
Vahap Şanal	11 puan
Cemil Can Ali Marandi	9,5 puan
Volkan Sevgi	8,5 puan
12 Yaş Kızlar	
Şuara Keskin	7,5 puan
Nezihe Ezgi Menzi	7,5 puan
Buket Tandoğan	7,0 puan
14 Yaş Genel	
Batuhan Daştan	8,5 puan
Çağatay Burcu	8,5 puan
Ege Köksal	8,5 puan
14 Yaş Kızlar	
Yeşim Patel	8,0 puan
Kardelen Cemhan	6,5 puan
Hilal Öztürk	6,5 puan
16 Yaş Genel	
Engin Topak	8,5 puan
Taylan Can Tekeli	8,5 puan
Cankut Emiroğlu	8,0 puan
16 Yaş Kızlar	
Selen Sop	8,5 puan
Ayça Fatma Durmaz	6,5 puan
Burcu Şaşmazel	6,0 puan
18 Yaş Genel	
Demre Kerigan	7,5 puan
Irmak Sipahioğlu	7,5 puan
Deniz Murat Taşdelen	7,0 puan
18 Yaş Kızlar	
Emel Kaya	7,0 puan
Büşra Arığ	6,5 puan
Elvan Aşan	6,0 puan

Mustafa Yılmaz ikinci kez Yıldırım Şampiyonu

Türkiye Şampiyonası Seçme Yarışması, Emektarlar ve Yıldırım Şampiyonası Kemer'de Tamamlandı

2009-2010 Türkiye Yıldırım Şampiyonası, 31 Ocak'ta 67 sporcunun katılımıyla Antalya Limra Otel'de gerçekleştirildi. Türk satrancının başarılı ismi, 2008-2009 Yıldırım Türkiye şampiyonu IM Mustafa Yılmaz 9 puan ile ikinci kez şampiyon olurken, IM Mert Erdoğdu 9 puan ile ikinci, Ahmed Cihad Türkoğlu ise 8 puan ile üçüncü oldu. Yarışmacıların arasında Türkiye Satranç Federasyonu Asbaşkanı Kuvay Sanlı, Milli Takımlar Menajeri FM Özgür Solakoğlu, AYGEG Antrenörü FM Hakan Erdoğan'ın yanısıra, unvanlı sporculardan FM Ata Seçer, FM Serkan Yeke, FM Cemil Can Ali Marandi ve CM Vahap Şanal da vardı. 31 Ocak-08 Şubat 2010 tarihleri arasında Antalya Limra Otel'de düzenlenen 2010 Türkiye Şampiyonası Seçme Yarışması'na 166, Emektarlar Şampiyonası'na ise 6 sporcu katıldı.

Türkiye Satranç Federasyonu Başkanvekili Tahsin Aktar'ın konuşması ve törensel ilk hamlesiyle başlayan turnuvanın tüm maçları internet üzerinden canlı yayınlandı.

Seçmelerde FM Serkan Yeke 7,5, emektarlar da ise Salih Muratoğlu 8 puan ile şampiyon oldular. Seçmelerde ikinciliği Ata Seçer, üçüncülüğü ise FM Yasin Emrah Yağız; emektarlar da ise ikinciliği Metin Bapoğlu, üçüncülüğü Metin Kayaman kazandılar.

Dereceye giren sporculara ödüllerini ve şampiyonalarda görev alan hakemlere plaketlerini şampiyona gözlemcisi Uğur Tülüce, Milli Takımlar Menajeri Özgür Solakoğlu, şampiyona Direktörü Cengiz İnce ve Milli Takım Antrenörü Mikhail Gurevich verdiler.

Serkan Yeke, Ata Seçer, Yasin Emrah Yağız

Mavikale'nin, 1998 yılında elinde tuzaklama bombasının patlamasıyla, gözlerini ve ellerini kaybeden, seçme şampiyonasında mücadele eden İbrahim Dal ile yaptığı söyleşi;

"Görenlerle Ortak Yanımız Satranç"

Mavikale: Satranç oynayan bir görme engelli olarak kendinizden bahseder misiniz?

İbrahim Dal: 1973 yılında Adana'nın Kozan ilçesinde doğdum. İlk ve orta öğrenimimi babamın görevi nedeniyle taşındığımız Ceyhan'da tamamladım. 1993 yılında Jandarma Okullar Komutanlığı'nda bir yıl eğitim aldıktan sonra Uzman Jandarma Çavuş olarak Kayseri'de göreve başladım. 1996 yılında Van'da asayiş görevi yaptım. 1998 yılında ise tuzaklama yaptığımız bombalardan biri elimde infilak edince gözlerimi, işitme organımı ve ellerimi kaybettim. Uzun süre ameliyatlar geçirdim ve hala olmam gereken ameliyatlar var. Sürekli ilaç kullanmanın yarattığı stres ve bu süreç beni çok yıprattı. Fakat sağolsun; devletimizin bizler için 2000 yılında Elele Vakfı'nın teşvikiyle Ankara'da yaptırdığı, Türkiye Silahlı Kuvvetler Rehabilitasyon ve Bakım Merkeziyle tanışmam, hayatımı değiştirdi. Daha önce GATA'da tedavi görüyordum. Bilgisayar ve golball oyunu eğitimleri aldık. Golball beni biraz sınırlıyordu; ama bu halimle oynamaya çalıştım. İlk satranç eğitimini de orada aldım. Aslında ilk tanışıklığım lisede

oldu; ancak o zamanlar çok sıkıcı gelmişti.

Peki, bir zamanlar sıkıcı gelen satranç ne zaman ilginç gelmeye başladı?

2003 yılında Rehabilitasyon Merkezi'nde satranç kursu verilmeye başlandı. O zaman kendime inancım yoktu. Görme engelliler için yapılan satranç tahtasını iki eli sağlam olan arkadaşlarım rahatlıkla kullanıyorlardı. Ben de ilk başta denemek istedim; ama başaramadım. Öfkeyle taşları ittirdim ve hocaya yapamayacağımı söyledim. O sırada hoca; etkili bir şekilde 'Göreceksin, arkadaşlarının içinde en iyi sen oynayacaksın' dedi. Bu söz beni çok etkiledi. O an kararım değişti ve denemeye karar verdim. "e4 karesinde bulanan şah bulunduğu kare dahil kaç kareye gider." diye sordu hoca. Arkadaşlarım daha hesaplarken, ben kafadan 9 dedim. "Gördün mü, oluyormuş isteyince." dedi. Allah o kursu veren hocadan razı olsun, gerçekten üstat biriymiş ki beni inandırdı. Kendime olan inancımla işte bu günlere geldik.

Satranç sıradan insanlar için bile zor bir spor iken görme engelli olmanın getirdiği zorluklar neler?

Genelde turnuvalarda zorluk yaşıyorum. Resmi kurallar var. Her görme engelli için olmasa da benim için zor oluyor; çünkü başka özürlerim de var. Mesela; tahta kullanmıyor, kafadan oynuyorum. Dolayısıyla gören arkadaşlarla oynadığımda hamleyi söylemeden oynadıklarında ya da söyleseler bile işitme problemim de olduğu için bazen duyamayabiliyorum. Bu nedenle yardımcı talep ediyorum. Onun da bazı zorlukları oluyor. Örneğin; hamleyi söylediğimde istediğim taşı yanlış yere koyabiliyor. Böyle bir durumda da kurallar geçerli olduğu için itiraz da edemiyorum.

Hamleleri nasıl hatırlıyorsunuz ve oynarken nasıl bir yol izliyorsunuz?

Zamanında gören bir insan olduğum için, beyazlar hep aşağıda siyahlar da hep yukarıda bir pano olarak karşımda duruyor. Sanki bir televizyon ekranı karşımda, orada hamleler hareket ediyor. Öylece aklımda tutuyorum.

Her gün satranç çalışıyor musunuz?

Hamleleri sesli olarak söyleyen bir satranç programı var, onunla çalışıyorum. Hamleleri sesli söylerken ben de klavyeden yönlendirebiliyorum. Onun dışında; elimde zamanında oynanmış Kasparov, Alexei gibi satranç ustalarının notasyonları var. Onları ezber ediyorum. Aklımda 34 tane ustanın notasyonu var. Tabii ki oyun içinde kendi analizimi de yapıyorum. Taktik-teknik kurmaya çalışıyorum. Elimdeki kaynaklar kısıtlı olsa da çalışmaya çalışıyorum.

Satranç hayatınızı değiştirdi mi?

Değiştirdi tabii ki. Bilgisayar kullanabilmek ve satranç. Evde kendi kendime, kafamdan satranç oynuyorum. Vakit o zaman öyle çabuk geçiyor ki. Hiçbir stres sıkıntı yok. Önceleri geceleri kalkar, her sorunu kafama takar, uyuyamazdım. Şimdi ise kafamdan satranç oynuyorum, uçup gidiyor sorunlar.

Seçme yarışması nasıl gidiyor?

Bu benim ilk katılışım olduğu için acemilik çekiyorum. Onun dışında, daha önce de dediğim gibi resmi kurallar beni biraz zorluyor.

Görme engelliler turnuvalarına katılıyor musunuz?

Önceleri aktif bir sporcu değildim. Sadece eş dost ile zevk için oynuyordum. 2006 yılından beri ise aktif bir sporcu olarak devam ediyorum. Geçen sene Kahramanmaraş'ta düzenlenen Türkiye Görme Engelliler Satranç Şampiyonası'na katıldım ve 76 kişi arasından 9. oldum. Hedefim bu seneki şampiyonada ilk üçe girebilmek. Buraya gelmemdeki amaç da; tecrübe edinmek. Çünkü en büyük eksiğim bu.

Satranca başlamak isteyen engelli insanlara ne söylemek istersiniz?

Sadece engellilere değil; herkese tavsiye ediyorum. Zihni olumlu yönde geliştiriyor. Olumsuz düşünmekten uzaklaştırıyor. Görenlerle ortak bir yanımız satranç. Görenleri yendiğimiz zaman zorlarına gidiyor, bu da benim çok hoşuma gidiyor.

Eşiniz ve çocuklarınız satranç oynuyorlar mı?

Çocuklarım biliyor. İnternetteki satranç sitelerindeki oyunlarda karşı tarafın hamlelerini bana söyleyip benim hamlelerimi de oynayarak yardımcı oluyorlar. Bu şekilde de satrançlarını geliştiriyorlar. Eşim ise ben ve çocuklarımla yeterince meşgul olduğu için vakit ayıramıyor; yoksa ben öğrenmesini çok istiyorum.

Satranç severlere son olarak ne söylemek istersiniz?

Aileler çocuklarının ellerine oyuncak yerine satranç taşını versinler. Oyuncak olarak onu edinsinler. Bir de dileğim;Uluslararası Satranç Federasyonunun, biz görme engelliler için resmi kuralları biraz yumuşatması.

Çok keyifli bir sohbet oldu.

Umarız sizleri diğer organizasyonlarda da aramızda görürüz. Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ediyoruz.

Salih Muratoğlu

İbrahim Dal

Ata Seçer (2320) – Serkan Yeke (2308)

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4.0–0 ♘×e4 5.d4 ♘d6 6.♗×c6 d×c6 7.d×e5 ♘f5 8.♕×d8+ ♔×d8 9.♘c3 ♗d7 10.h3 h6 11.b3 b6 12.♗b2 a5 13.♖ad1 ♔c8 14.♖d2 ♗b4 15.a3 ♗×c3 16.♗×c3 c5 17.g4 ♘e7 18.e6 ♗×e6 19.♗×g7 ♖h7 20.♗f6 ♘d5 21.♗e5 a4 22.♖fd1 a×b3 23.c×b3 ♘e7 24.♖d8+ ♔b7 25.♖×a8 ♔×a8 26.b4 c×b4 27.a×b4 ♔b7 28.♔g2 ♘d5 29.b5 f6 30.♗b2 ♘f4+ ½–½

Salih Muratoğlu (1891) – Metin Kayaman (2080), Tur 9

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘f3 ♘f6 4.♘c3 ♗e7 5.e3 ♘bd7 6.♗d3 0–0 7.0–0 d×c4 8.♗×c4 c5 9.d×c5 ♘×c5 10.♕c2 a6 11.b4 ♘cd7 12.b5 ♕c7 13.♕b3 ♘c5 14.♕c2 b6 15.♗b2 ♗b7 16.b×a6 ♗×a6 17.♗×a6 ♘×a6 18.♕b3 ♘c5 19.♕c4 ♖fc8 20.♘b5 ♕b7 21.♗×f6 g×f6 22.♕g4+ ♔h8 23.♕h5 ♖a5 24.♖ab1 ♖g8 25.♕×f7 ♖×a2 26.♘bd4 ♖aa8 27.♖×b6 ♕×b6 28.♕×e7 e5 29.♘×e5 f×e5 30.♕×e5+ ♖g7 31.♘f5 ♘e6 32.♘×g7 ♘×g7 33.g3 ♖a5 34.♕e7 ♖a8 35.♖d1 ♕c6 36.♖d8+ ♖×d8 37.♕×d8+ ♘e8 38.h4 ♔g7 39.♕e7+ ♔g8 40.g4 ♘f6 41.♕d8+ ♔f7 42.g5 ♘g4 43.♕d3 ♔g8 44.♕f5 h5 45.g×h6 ♘×h6 46.♕g5+ ♔h7 47.h5 ♕e4 48.f3 ♕b1+ 49.♔g2 ♕f5 50.♕e7+ ½–½

Can Ertan (2158) – Hakan Erdoğan (2293), Tur 9

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.c3 ♘f6 4.♗d3 ♘c6

> Son tura 7 puan ile lider giren Serkan Yeke Ata Seçer ile berabere kalarak 7,5 puan ile birinciliği elde etti.

5.♗c2 ♗g4 6.d3 e6 7.♘bd2 d5 8.h3 ♗h5 9.♗a4 a6 10.♗×c6+ b×c6 11.♕a4 ♕c7 12.♘e5 ♖c8 13.♕×a6 ♗d6 14.♘ef3 0–0 15.♕a4 c4 16.e5 ♗×e5 17.d×c4 ♘d7 18.♕d1 ♗f4 19.c×d5 ♘e5 20.g4 ♘d3+ 21.♔f1 ♗g6 22.♔g2 e×d5 23.♘e1 ♘×c1 24.♖×c1 f5 25.g5 ♗×g5 26.h4 ♗×d2 27.♕×d2 f4 28.f3 ♗h5 29.♘c2 ♖f6 30.♖hg1 ♖g6+ 31.♔f2 ♖f8 32.♖×g6 ♗×g6 33.♘d4 ♕d6 34.b4 ♖e8 35.♖g1 ♕f6 36.♖g4 ♖f8 37.♘e2 ♖e8 38.♘×f4 ♗f7 39.a4 ♖e5 40.♘d3 ♖f5 41.♖f4 ♗e6 42.♔e2 ♕g6 43.♖×f5 ♗×f5 44.♘f2 ♕f6 45.♕d4 ♕e7+ 46.♕e3 ♕d8 47.a5 ♗c8 48.♔d2 h5 49.♘d3 ♔h7 50.♕g5 ♕e8 51.♘f4 g6 52.♕f6 ♗a6 53.♘e6 ♕g8 54.♘g5+ ♔h6 55.♕×c6 ♗c4 56.♕f6 d4 57.♕×d4 ♗f1 58.♔e3 ♕e8+ 59.♕e4 ♕c8 60.♕e7 ♕×c3+ 61.♔f2 ♕d2+ 62.♔×f1 ♕f2+ 63.♔×f2 ½–½

Serkan Yeke (2308) – Faruk Keler (2265), Açılış Kodu: D70

1.♘f3 d5 2.d4 ♘f6 3.c4 c6 4.e3 g6 Slav savunmasından Grünfeld savunmasına geçiliyor. **5.♗e2 ♗g7 6.0–0 0–0 7.b3!? ♗g4** fili bu kadar erken oyuna girmek yerine b7 karesinden gelisimini planlamak daha doğru olurdu. **8.♘bd2** ♘c3 daha etkili bir gelişim hamlesi. **8...c5** Beyazların hem b3 hem de ♘bd2 ile devam etmesi Siyahlara merkez savaşında bu hamleyi oynama hakkını verdi. **9.♗b2 c×d4 10.♘×d4 ♗×e2 11.♕×e2 ♘bd7** neden ♘c6 değil? Taraflar çok temkinli oynuyorlar. Kazanan taraf şampiyon olacak, kaybeden ise ilk üçten kopacak.

12.♘4f3 temkinli bir hamle daha. [⌓12.c×d5 ♘×d5 13.♖fd1 ♖c8±] **12...♕a5 13.c×d5 ♘×d5 14.♗×g7 ♔×g7 15.♘c4 ♕a6 16.e4 ♘5b6 17.♕b2+ f6**

Bu piyon sürüşü sağlam gibi dursa da pratikte sıkıntılar oluşmaktadır. Daha iyisi ♔g8 idi. **18.♘×b6 ♕×b6 19.♖ad1 ♖fd8 20.e5 ♘f8** [⌓20...♘c5 21.e×f6+ e×f6 22.♕e2=] **21.♕a3!±** bu yaratıcı hamle ile baskıyı devam ettirmek Beyazları daha üstün tu-

Seçme Şampiyonu Serkan Yeke

Seçme Birincisi Serkan Yeke

tuyor. **21...♔f7 22.h4** zayıf kalmış şah kanadına yapılan tipik hamle. **22...♖ac8** [22...♘e6 23.e×f6 e×f6 24.♖fe1∞ beyaz taşların aktifliği korkutucu.]

23.♕a4 ♖×d1 24.♖×d1 ♖c2 25.♘d4 ♖c5 26.e×f6 e×f6 27.♖e1 siyah şahın durumu Beyazlara şans veriyor. **27...♖c8 28.h5 ♕c5 29.h×g6+ h×g6 30.♘f3 ♖c6 31.♕f4 ♕d6 32.♕e3 ♕d7 33.♕×a7 ♖a6 34.♕e3 ♖×a2 35.♕f4 ♔g7 36.♖c1 ♘e6 37.♕b8 ♖a6?** Beyazlara taktik olanak yaratıyor. [⌓37 ...♖a5!?= en iyi devamyoluydu.] **38.♘d4!±** çok hoş bir taktik. **38...♖d6** [38...♘×d4?? 39.♖c7 ♘e2+ 40.♔f1+–] **39.♘×e6+ ♕×e6** [39...♖×e6?? 40.♖c7 ♖e7 41.♖×d7 ♖×d7 42.♕e8+–] **.♕×b7+ ♖d7 41.♕f3 ♕a6 42.g3 ♖b7** [⌓42...♕b7!? savunma şanslarını yüksek tutmak için. 43.♕c3 ♕e4±] **43.♖c6+– ♕a1+ 44.♔g2 ♕b2?** [44...♖f7 45.b4 ♕e5 46.♕d3+–] **45.♖c3??** zaman sıkışıklığında da olsa Beyazlar çok kolay görülebilir taktik fırsatı kaçırıyor. [⌓45.♖×f6! bu basit taktik olanağın kaçması zaman sıkışıklığına bağlanabilir. 45...♖e7 46.♖b6+–]

45...♖d7 46.♖d3 ♖c7 47.♕a8 ♕c2 48.♕e4 ♕b2? [48...♕c6 49.♕×c6 ♖×c6 50.♖d7+ ♔h6 51.b4± kale oyunsonuna geçiş beraberlik şanslarını arttırırdı.]

49.♕e8 ♕e5± 50.♕×e5 f×e5 51.b4 ♖b7 52.♖b3 e4? [52...♖b5 53.♔f3±] **53.♔h3** [53.b5 ♖b6+–] **53...♔f6?** [⌓53...♖b5±] **54.♔g4+– ♔e5 55.b5 ♖b6 56.♖b4** hamle sıkışması ile e4

piyonu da kaybediliyor. **56...♔d5 57.♔f4 ♖f6+ 58.♔e3 ♖f3+?** [58...♖b6+– daha dirençliydi.] **59.♔e2 ♔c5 60.♖×e4 ♖f5 61.f4** artık mücadele Beyazlar için çok net kazançtır.

61...♔×b5 62.♖e5+ ♔c4 63.♖×f5 g×f5 64.♔f3 ♔d5 65.g4 ♔e6 66.g5 1–0

Bülent Erşahin (2148) - Yasin Emrah Yağız (2238), Açılış Kodu: E97, Analiz: Yasin Emrah Yağız

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♗g7 4.e4 d6 5.♘f3 0–0 6.♗e2 e5 7.0–0 ♘c6 8.d5 ♘e7 9.b4 ♘h5 10.♖e1 f5 11.♘g5 ♘f6 12.♗f3 c6 13.♗b2 h6 14.♘e6 ♗×e6 15.d×e6 f×e4 16.♘×e4 ♘×e4 17.♗×e4 d5 18.c×d5 c×d5 19.♗c2

Bu uzun teorik mücadele Kasparov'un açılış repertuarında yıllarca yer almış Şahhint savunmasıdır. Devamyollarının uzunluğu açılışların popülerliği ile doğru orantılı gelişir.

19...♕d6♘ Teoriye göre ♕b6 daha iyi. [19...♕b6 20.♕d2 e4 21.♗×g7 ♔×g7∓] **20.♕g4** Beyazların e6 da bıraktığı piyona karşılık siyahların d5–e5 merkezine karşı çok güçlü bir baskısı vardır. [⌓20.♕d2!?∓ dikkate alınması gereken bir hamle. Hem b4 korunuyor hem de ♖ad1 için yer açılıyor.]

20...e4!∓ e5 noktasındaki baskıdan kurtulmak ve beyaz filin etki alanını kapatmak için yapılması gerekli bir hamle. **21.♗×g7 ♔×g7 22.♖ad1 ♕×b4!** Siyahlar bu cesareti e7'deki At'ından alıyor diyebiliriz. Siyah at hem bloke görevi görüyor hem de d5 ve g6 önemli karelerini savunuyor.

23.♕g3 ♖ac8–+ 24.♗b3 ♖f5 25.♕h4 g5 [25...♖f6!? 26.♔h1–+] **26.♕g3 ♕b6 27.♖e2 ♘g6 28.h3 ♘f4 29.♖ed2 ♕×e6 30.♕e3 b6 31.f3 ♖e5 32.♖e1 ♖e8 33.♕d4** [33.f×e4 ♖×e4 34.♕×e4 ♕×e4 (34...d×e4?! 35.♗×e6 ♖×e6 36.♖d7+ ♔f6 37.♖×a7=) 35.♖×e4 d×e4 (35...♖×e4?! 36.♗×d5 ♘×d5 37.♖×d5–+) 36.♖d7+ ♔h8–+] **33...♕f6?** Oyunsonuna geçilen bu hamle büyük risk taşıyor. [⌓33...e×f3 daha basiti34.♖×e5 ♕×e5 35.♕×e5+ ♖×e5 36.g×f3 ♘×h3+ 37.♔f1 ♘f4–+] **34.f×e4 ♖×e4 35.♖×e4 ♖×e4** [35...d×e4 36.♕c4 h5 37.♖d7+ ♖e7 38.♖×e7+ ♕×e7 39.♗c2 ♕c5+ 40.♕×c5 b×c5 41.♗×e4–+] **36.♕×f6+ ♔×f6 37.♗×d5 ♘×d5 38.♖×d5** Üstünlüğün kale oyunsonuna indirgenmesi beraberlik şanslarından ötürü doğru değildir.

38...♖e2 39.a4 ♖e4 40.♖d6+ ♔e5=+ Aktif Şah **41.♖×h6 ♖×a4 42.♔f2 ♖b4 43.♖h5 ♔f6 44.♖h8 a5 45.♔f3 a4 46.♖f8+ ♔e7 47.♖a8 ♔d6 48.g3 b5 49.♖a7 ♖b3+ 50.♔g4 a3 51.♖a6+ ♔c5 52.h4 g×h4 53.g×h4 ♖b4+ 54.♔g5 ♖a4 0–1**

Ata Seçer (2320) – Engin Topak (2142), Tur 5

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗g5 e6 7.f4 ♘c6 8.e5 h6 9.♗h4 g5 10.f×g5 ♘d5 11.♘×d5 e×d5 12.e6 ♗×e6 13.♘×c6 b×c6 14.♕d4 ♕a5+ 15.b4 c5 16.b×a5 c×d4 17.g6 f×g6 18.♗f6 ♖g8 19.♗d3 ♗f5 20.♔d2 ♗g7 21.♖he1+ ♔f8 22.♗×g7+ ♖×g7 23.♖ab1 ♗×d3 24.♔×d3 ♖c7 25.♖e6 ♖ac8 26.♖b2 ♖c3+ 27.♔d2 ♖e3 28.♖×g6 ♖ce8 29.♖×d6 ♖e2+ 30.♔d3 ♖×g2 31.♖×h6 ♖ee2 32.♔×d4 ♖×c2 33.♖×c2 ♖×c2 34.♖×a6 ♖×h2 35.♖a8+ ♔g7 36.♔×d5 ♖×a2 37.a6 ♖c2 38.♔d6 ♖c1 39.♔d7 ♔f7 40.♖c8 ♖d1+ 41.♔c6 ♖c1+ 42.♔b7 ♖b1+ 43.♔a8 ♔e7 44.a7 ♔d7 45.♖b8 ♖a1 46.♔b7 ♖b1+ 47.♔a6 ♖a1+ 48.♔b6 ♖b1+ 49.♔c5 1–0

Yıldırım Şampiyonu Mustafa Yılmaz

Final Sıralaması – İlk 18 Sporcu

Sira	SNo.		İsim-Soyadı	NRtg	IRtg	Puan
1	4	FM	Serkan Yeke	2283	2308	7½
2	2		Ata Seçer	2348	2320	7
3	9	FM	Yasin Emrah Yağız	2287	2238	7
4	7		Faruk Keler	2301	2265	7
5	15		Zafer Gücin	2258	2160	7
6	18		Bülent Erşahin	2187	2148	7
7	19		Engin Topak	2177	2142	7
8	17		Can Ertan	2208	2158	7
9	11		Engin Yaşar Işık	2249	2201	7
10	8		Kadir Erden	2245	2262	6½
11	6	FM	Oğulcan Kanmazalp	2289	2279	6½
12	5	FM	Hakan Erdoğan	2368	2293	6½
13	21		Ali Ekber Doğan	2218	2122	6½
14	39	FM	Cemil Can Ali Marandi	2078	2014	6½
15	23		Cankut Emiroğlu	2156	2087	6½
16	26		Ataman Aydoğdu	2147	2061	6½
17	29		Diyap Büyükaşık	2165	2054	6½
18	24		Ömer Afyoncu	2125	2068	6½

Türkiye Şampiyonu
Oğulcan Kanmazalp

2010 Türkiye Satranç Şampiyonası, 24 Mart – 07 Nisan 2010 tarihleri arasında Sinop Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Kamp Eğitim Merkezi'nde yapıldı

2004 yılında ülkemizde gerçekleşen Avrupa Yaş Grupları Şampiyonası'nda 12 yaş altı Avrupa üçüncüsü olan, 18 yaşındaki İzmirli genç sporcu FM Oğulcan Kanmazalp, son maçında Gökhan Narman'ı yenerek 2010 Türkiye Şampiyonu oldu. Turnuvayı başından sonuna kadar önde götüren FM Kanmazalp oynadığı 13 maçta 8 galibiyet, 4 beraberlik ve tek yenilgi ile 10 puan topladı.

Turnuvaya 11. sırada başlayan, 2008 Dünya 16 Yaş Altı Olimpiyatı'nda masasında ikinciliği elde eden Demre Kerigan şampiyonluğu son maçına kadar kovaladı. Son turda Ahmet Bolat'ı yenmeyi başaran Kerigan, turnuvayı ikinci sırada tamamlamış oldu. Şampiyonaya beraberliklerle başlayan, 2009 Dünya 16 Yaş Altı Olimpiyatı üçüncü masalar birincisi ve 2010 Aeroflot Turnuvası C grubu şampiyonu Engin Topak, son maçında şampiyonanın en tecrübeli oyuncularından FM Hakan Erdoğan'ı yenerek üçüncülüğü elde etti. 07 Nisan Çarşamba günü gerçekleşen kapanış törenine Sinop Valisi Mustafa Hakan Güvençer, Sinop Belediye Başkanı Baki Ergül, İl Milli Eğitim Müdürü İlyas Gülünay, Gençlik ve Spor İl Müdürü Gürsel Öztürk, Bayındırlık ve İskan Müdürü Salih Sağır, Türkiye Satranç Federasyonu Asbaşkanı Kuvay Sanlı, Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Arda Kılıç, Sinop yerel yöneticileri, yerel basın mensupları ve okullardan gelen öğrenciler katıldılar.

Açılış konuşmasında Asbaşkan Kuvay Sanlı, şampiyonaya ev sahipliği yapan başta Sinop Valiliği, Belediye Başkanlığı, Gençlik Spor İl Müdürlüğü olmak üzere emeği geçen herkese teşekkürlerini iletti. Sinop'ta satranç sporunun gelişmesi için Türkiye Satranç Federasyonu olarak her türlü desteği verdiklerinin ve vereceklerinin altını çizen Sanlı, Vali Güvençer'den de destek sözü aldı.

Şampiyon Oğulcan Kanmazalp ve Vali Hakan Güvençer

Oğulcan Kanmazalp (2265) - Hakan Erdoğan (2284), Açılış Kodu: B76, Analiz: Oğulcan Kanmazalp

Bu maçtan önceki maçımı kaybetmiştim ve bu maç moralimi düzeltmem açısından çok önemliydi.

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 g6 Hakan Erdoğan'ın favori açılışı. **6.♗e3 ♗g7 7.f3 ♘c6 8.♕d2 0–0 9.0–0–0 ♘×d4** [9...d5 günümüzde bu hamle tercih edilmektedir.] **10.♗×d4 ♗e6 11.♔b1 ♕c7** [11... ♕a5? 12.♘d5+–] **12.h4** [12.g4 ♖fc8 13.h4 ♕a5 14.♕g5∞] **12...♖fc8 13.h5 ♕a5** [13...♘×h5 14.♗×g7 ♔×g7 (14...♘×g7 15.♕h6+–) 15.g4 ♘f6 16.♕h6+ ♔g8 17.e5 d×e5 18.g5 ♘h5 19.♖×h5 g×h5 20.♗d3+–] **14.h×g6 h×g6 15.a3 ♖ab8 16.♗d3 b5 17.♕g5!** ♕g5 hamlesi b4 sürmeyi kestiği için önemlidir. **17...♗c4?! 18.♗×c4 ♖×c4 19.♘d5!** ♕d8[19...♘×d5 20.♗×g7 ♔×g7 21.♕h6+ ♔f6 22.♖×d5+–] **20.♗×f6** [20.♕h4 ♖×d4 21.♖×d4 e6 22.♘×f6+ ♗×f6 23.♕h7+ ♔f8± Beyazlar üstündür ancak bu pozisyonda Siyahların fili çok kuvvetli olduğu için karşı şansları vardır.] **20...e×f6 21.♕d2** Bu pozisyonda mat etmeye çalışmak yerine Siyah filin kötülüğü üzerine oynamaya karar verdim **21...a5 22.♕d3 ♕e8** Rakibim ♕e5 gelip f5 sürmek istiyordu. Filin yolunu açamazsa Siyahların kaybedeceğinin farkındaydı. **23.♖he1 ♖c6?** [23...♖c5 24.c3 b4 25.a×b4 a×b4 26.♘×b4 ♖b6 Bu varyantı denemesi lazımdı.] **24.c3 ♕e6 25.f4 ♖c5 26.f5** Beyazlar istediğine ulaştı. Merkezdeki iyi ata karşı kötü fil yaratmayı başardı. **...♕e5 27.♕d4 ♖e8 28.♕×e5 ♖×e5 29.g4 ♖c8 30.♔c2 ♖c4 31.♖d4 ♖c8** [31...♖×d4? 32.c×d4 ♖e8 33.♔d3+–] **32.♔d3 ♖b8 33.♖f1**

Şampiyon Oğulcan Kanmazalp

g×f5 34.g×f5 ♔f8 35.♖g1 ♖ee8 36.♔e3? Siyah filin canlanmasına izin verdim. Zaman sıkışmasındaydık ve ♗h6'yı görmedim. **36...♗h6+ 37.♔f3 ♗g5 38.♖gd1 ♔g7 39.♖h1** 40 hamleyi doldurmak için git-gel yapıyordum. **39...♖h8 40.♖×h8 ♖×h8 41.a4 ♖h2?** [41...b×a4 42.♖×a4 ♖h2 43.b4 a×b4 44.c×b4 ♖b2 45.♖a6±] **42.a×b5 ♖×b2 43.b6 ♖b5 44.♔e2 ♗c1 45.♖a4 ♖b2+ 46.♔d3 ♖b5 47.c4** Ve Siyahlar terketti. **1–0**

Yasin Emrah Yağız (2260) – Engin Topak (2218), Açılış Kodu: A11, Analiz: Engin Topak

Turnuva benim için pek iyi gitmiyordu. Bu maç benim turnuvada oynadığım en kritik maçlardan biriydi. **1.c4 ♘f6 2.♘f3 c6 3.g3 d5 4.b3** [4.♗g2 d×c4 5.0–0 ♗e6 6.♘a3 h6=] **4...g6 5.♗g2 ♗g7 6.♗b2 0–0 7.0–0 ♘bd7 8.d3** Yasin Emrah Yağız'ın çok sık oynadığı bir sistem **8...♖e8 9.♘c3 e5 10.c×d5 ♘×d5** [10...c×d5 11.♖c1 ♘b8!? 12.d4 e4 13.♘e5 ♘c6 14.♘×c6 b×c6 15.♘a4 ♕c7±] **11.♕d2 ♘×c3 12.♗×c3 ♘b6 13.♕b2 ♕e7 14.e4** Bu hamlenin arkasındaki fikir gerçekten kuvvetli. Eğer iyi bir plan bulamazsam oyun benim için epey tehlikeli olacak. **14...♗g4! 15.♘e1 ♖ad8 16.h3 ♗c8 17.f4 f5!** [17...f6? 18.f×e5 f×e5 19.♖d1 ♘d7 20.♘f3 ♘c5 21.♕c2 ♘e6±] **18.♔h2** [18.♖c1 e×f4 19.g×f4 ♗e6 20.♗×g7 ♕×g7 21.e5 ♘d5 22.♕f2 (22.♗×d5 ♖×d5 23.♕f2 a5) 22...g5 23.♗×d5 ♗×d5 24.♔h2 ♖e6∓] **18...♕c7** [18...e×f4 19.g×f4 f×e4 20.d×e4 ♘d7 ♘c5 fikriyle] **19.a4 e×f4 20.g×f4 f×e4 21.d×e4 a5** Beyazların a5 gibi kuvvetli bir fikri vardı ve bu hamle benim taşlarımın arasındaki koordinasyonu bozuyordu. **22.♖c1 ♗e6?!** [22...♗h6! 23.♕f2 ♖f8 24.♕g3 ♘d7∓ (24...♗×f4?? 25.♖×f4 ♖×f4 26.♗×a5+–)] **23.♕c2 ♘c8 24.♘d3= ♘d6 25.♘c5 ♗c8 26.♖cd1 b6 27.♘d3 c5 28.♘e5 ♗e6 29.♖d2 ♘f7** [29...g5!? 30.♕b2 b5! (30...g×f4 31.♗f3) 31.♘g4 ♗×g4 32.♗×g7 ♕×g7 33.♕×g7+ ♔×g7 34.h×g4 b×a4 35.b×a4 g×f4 36.♖×f4=] **30.♘c4 ♖×d2 31.♗×d2 ♖d8 32.♗c1?!** [32.e5!? ♘h6 33.♗c3 ♘f5 34.♗b2 ♕f7∓] **32...♗d4! 33.♘e3 ♘d6** Konumda Siyahların taşları iyi yerleşmiş durumda. Siyahın fikri vezir kanadındaki zayıflıklara saldırmak **34.♘d5? ♗×d5!**

Engin Topak

35. e×d5 Siyah burda üstünlüğü ele geçirmiş durumda. d4 teki kuvvetli fili, d6 da piyonu bloke etmis iyi atı bulunmakta. Siyahın fikri Beyazın en önemli savunma tası olan siyah fili değişmek **35...♖e8 36.♗f3 ♕f7 37.♕g2 ♔h8 38.♗d2 ♗e3! 39.♗c3+ ♗d4 40.♗×d4+ c×d4∓** Siyahlar amacına ulaştı **41.♕d2 ♕f6 42.♗g4?!** [42.♗g2 ♔g7 43.♕c1 ♘f5 44.♖f3 ♕d6 45.♕c6 ♖e2 46.♕×d6 ♘×d6 47.♖d3 ♘f5 48.♔g1 ♔f7 49.♗f3 ♖e3 50.♖×e3 d×e3∓ e3 teki piyon ve at Siyahı üstün duruma getiriyor] **42...♖e3! 43.♖f3? h5!–+ 44.♖×e3 ♕×f4+ 45.♔g2 d×e3 46.♕c3+ ♔h7 47.♕c7+ ♔h6 48.♗f3 h4 49.♗g4 ♕f2+ 50.♔h1 ♘e4 0–1**

İkinci Demre KERİGAN, kupasını Sinop Belediye Başkanı Baki ERGÜL'den aldı.

Sıralama

Sıra		Ad - Soyad	UKD	ELO	Puan
1	FM	O. KANMAZALP	2283	2265	10
2		D. KERİGAN	2229	2065	9
3		E. TOPAK	2192	2218	8½
4	FM	H. ERDOĞAN	2359	2284	8
5	FM	C. C. ALİ MARANDİ	2116	2074	7
6	FM	Y. Emrah YAĞIZ	2301	2255	7
7		F. KELER	2319	2278	6
8		E. Yaşar IŞIK	2256	2206	6
9		A. DOĞAN	2214	2114	5½
10		A. BOLAT	2051	1987	5½
11		E. ARSLAN	2138	2137	5½
12		G. NARMAN	2193	2144	5
13		D. SEYHANOĞLU	2089	2038	4½
14		D. BÜYÜKAŞIK	2154	2052	3½

FM Yasin Emrah YAĞIZ
yagiz_emrah@hotmail.com

Angora Turnuvaları Devam Ediyor

Emel WIM, Burak ise IM normu aldı

14-20 Şubat 2010 tarihlerinde I.WGM, 21-27 Şubat 2010 tarihlerinde ise II.GM Satranç Turnuvası ile devam eden ve sporcularımızın norm almak için mücadele ettikleri Angora Satranç Turnuvaları'ndan WIM ve IM normu geldi

14-20 Şubat 2010 tarihlerinde I. WGM, 21-27 Şubat 2010 tarihlerinde ise I. GM Satranç Turnuvası ile devam eden ve sporcularımızın norm almak için mücadele ettikleri Angora Satranç Turnuvaları'ndan WIM ve IM normu geldi.

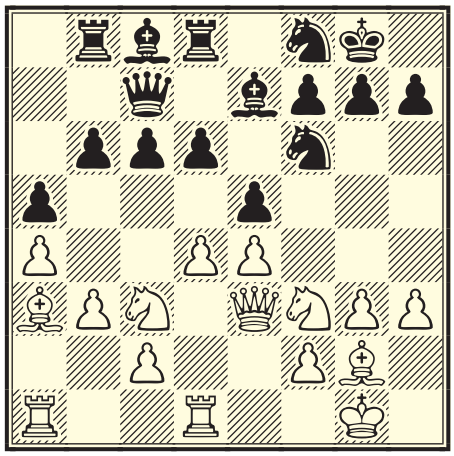
I. WGM Turnuvası'nda norm için yarışan sporcularımızdan WIM Kübra Öztürk yarım puan ile WGM normunu kaçırırken, 2010 yılı 18 yaş bayanlar şampiyonu Emel Kaya ilk WIM normunu almayı başardı. İlk dört maçını kaybetmesine karşın geriye kalan altı maçta dört buçuk puan alarak WIM normu elde eden Emel'in turnuvadaki en yüksek ELO puanlı sporcu olan İsrail'li WGM (IM) Angela Borsuk'a karşı aldığı galibiyet görülmeye değerdi.

Emel Kaya

Emel Kaya (1946) – WGM (IM) Angela Borsuk (2355), Açılış Kodu: C41

1.e4 d6 2.d4 ♘f6 3.♘c3 e5 4.♘f3 [4.d×e5 d×e5 5.♕×d8+ ♔×d8 6.♗c4 ♔e8 ile Siyahların pasif ama sağlam kaldığı pozisyonda Beyazların avantajını somutlaştırması güç olurdu.] **4...♘bd7** bu hamle ile Philidor savunmasına girilmiş oldu. Hamle sırası itibariyle Siyahlar 3...e5 yerine 3...g6 ile Pirc savunmasına ya da bu hamlede ♘bd7 yerine önce e×d4, sonra ♗c6 ile İskoç açılışına girebilirdi. 5.g3 e4 ile başlayan açılışlarda filin Fianchetto (kanattan) gelişimi sık tercih edilmez. Bunun başlıca nedeni filin bulunacağı uzun çaprazda e4 piyonunun yer almasıdır. **5...♗e7 6.♗g2 c6** Philidor savunması sağlam ama pasif bir savunmadır ve Beyazları açılışta çok esnek bırakır. Bu sebeple günümüzde az tercih edilen savunmalardan biridir. **7.a4** Bu hamle muhtemel "b5" alan kazanma hamlelerini engellemek için yapılmaktadır. 7...0–0 **8.0–0 a5 9.b3** Emel diğer filini de kanattan geliştirmeyi planlıyor. **9...♖e8 10.♗a3** Beyazlar d6 noktasına odaklanıyor. **10...♕c7 11.♕d2 ♘f8 12.h3** ♗g4'ü engelleyen bu hamle ile Emel d-dikeyinden yürüttüğü plana devam ediyor. 12...**b6** Siyahlar c8 filini duruma göre vezir kanadında geliştirme olanağını elde tutmak istiyor. **13.♖fd1** a1 kalesinden bu hamleyi bekliyor olabilirdiniz. Bu tip durumlarda hangi kaleyi oynamak gerektiği konusunda takıldığınızda diğer kalenize herhangi bir görev yükleyebilecek olmanızı sorgulamanız gerekir. **13...♖d8** Siyahlar da olabildiğince etkili bir dizilim oluşturuyor. **14.♕e3 ♖b8**

15.d5! Philidor savunmasında Beyazların uyguladığı kuvvetli fikirlerden biri de d5 karesini ele geçirmek ve Siyahları d6 geri kalmış piyon ile bırakmaktır. [15.d×e5 d×e5

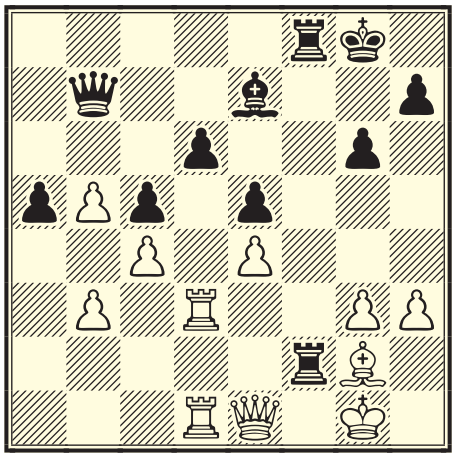

16.♗×e7 ♖×d1+ 17.♖×d1 ♕×e7± ile merkezdeki gerilimi bozmak Siyahları rahatlatırdı.] **15...c×d5** [15...c5?! hamlesi ile merkezin kilitlenmesi durumunda oyun kanatlara yönelecek ve Beyazların şah kanadından etkili gelişi söz konusu olacaktı. Daha geniş alana sahip Beyaz taşların rakibinkilere göre daha hızlı ve etkili olarak kanat saldırısına transfer edilebilmesi Siyahları korkutuyor.] **16.♘×d5** [16.e×d5 ♘g6±] **16...♘×d5 17.♖×d5** d5 karesindeki değişimlerin piyon dışındaki taşlarla yapılması d5 karesindeki ileri karakolun Beyazlar tarafından kullanabilir olmasını sağlıyor. **17...♘e6** [17...♕×c2 zehirli piyon alınsaydı. 18.♘×e5 ♗e6 19.♖d2 ♕×b3 20. ♘c6+– taş kaybı ile sonuçlanırdı.] **18.c4?** d6 geri kalmış piyonunun sabitlenmesi için yapılan bu hamle ile d4 karesi de Beyazlar için zayıflamış oluyor. Ayrıca c5 karesine gelecek atın b3 piyonuna baskı yapacak olması c4 hamlesinin kötü olduğunu gösteriyor. [18. ♖ad1ile devam etmek daha iyiydi.] **18...♗b7∓ 19.♖d2 ♘c5 20.♘e1 ♗c6 21.♖ad1 ♕b7** Siyahlar e4'e yaptığı baskı ile Beyazları ♗×c5'e zorluyor. **22.♗×c5 b×c5** Böylelikle

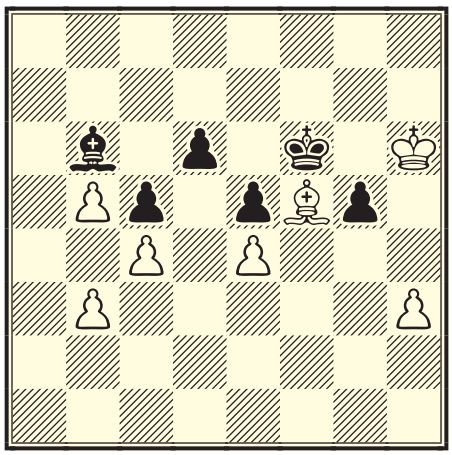

Bayan sporcularımız milli takım antrenörümüz GM Adrian Mikhalchishin ile

b3'teki zayıflık ulaşılabilir oldu. **23.♖d3 g6 24.♘c2 f5** Siyahlar ele geçirdiği inisiyatifi kullanıyor. **25.f3 ♖f8** Siyahlar kalelerini f-dikeyine yönlendiriyor. Doğru bir karar. **26.♕e1 f×e4 27.f×e4 ♖f7 28.♘a3** ♘b5 ile hem b3'e olan baskı engellenecek hem de d6'ya baskı artacak. **28...♖bf8 29.♘b5 29...♗×b5?** [⩲29...♖f6∓ ile gerilimi devam ettirmek gerekiyordu.] **30.a×b5±** a5 karesindeki zayıf piyon saldırıya açık hale geliyor ve Beyazların b piyonu geçer oluyor. **30...♖f2?**

31.♕×f2! ♖×f2± 32.♔×f2 Genelde iki kale bir vezirden üstündür. Fakat veziri olan tarafın mat hücumu yaptığı durumlarda iki kale aciz kalmaktadır. Karşımızdaki konumda beyaz şah güvende olduğundan ve Beyazların baskı kurabileceği a ve d piyonları varken, bu değişimi doğru kabul edemeyiz. **32...♗f8** Yataydan vezire yol açan bu hamle duruma göre filin h6 karesinden tehlike oluşturma şansını yaratıyor. **33.♖a1** baskı başladı. **33...♕c7 34.♖d2 ♗e7 35.♖da2 ♗d8 36.♗f3** beyaz fili siyah kampa girmeyi tehdit ediyor. **36...h5 37.♖×a5 ♕×a5± 38.♖×a5 ♗×a5** Ters renkli fil. Oyun sonlarında piyon önde olmak kazanca yetmeyebilir. Bunun nedeni ters renkli karelerde fillerin bloke koyabilmesidir. **39.♗d1 ♔f7 40.g4 h×g4 41.♗×g4 g5 42.♔f3** Beyaz karelerden rakip kampa girme savaşı başladı. **42...♔e7 43.♗f5 ♔f6 44.♔g4 ♗b6** Bu tip oyun sonlarında zugzwang (hamle sıkışması) teması sıkça işlenir. **45.♔h5 ♗a5 46.♔h6 ♗b6**

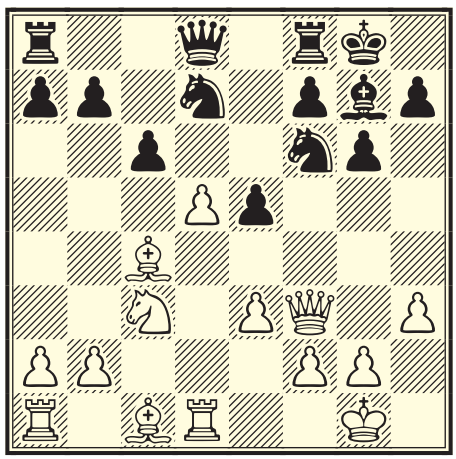

47.♔h7! tehdit ♔g8 yoluyla vezir kanadına yönelmek! **47...♔f7 48.♗g6+ ♔e6** [48...♔f6 49.♗h5 ♗a5 50.♔g8+–] **49.♗e8 ♔e7 50.♗h5 ♗d8** [50...♗a5 51.♔g6 ♗d2 52.♗d1+–] **51.♔g6 ♔d7 52.♔f7 ♗a5 53.♗g4+ ♔c7 54.♔e6** g5 piyonunu ele geçiren Beyazlar d6 piyonunu da kuşatma altına alıyor. **54...♗b4 55.b6+! ♔×b6 56.♔×d6 ♗c3 57.b4! ♗×b4** [57...c×b4 58.c5+vezir çıkardı.] **58.♔×e5** Saptırma fikri ile geçer piyon elde eden Beyazlar sonuca yaklaşıyor. **58...♔c7 59.♔e6 ♗c3 60.e5 ♗d4 61.♗f5 ♔c6 62.♗e4+ ♔c7 63.♗f3 ♗f2 64.♔e7 g4 65.h×g4 ♗h4+ 66.♔e8 ♗g3 67.e6 ♔d6 68.♔f7 ♗h4 69.♗d5 ♗d8 70.♔g6 ♔e7** [70...♔e5 sonucu değiştirmezdi. 71.♔h6 ♔f4 72.g5 ♗×g5+ 73.♔g6+–] **71.g5 ♔f8 72.♔h6 ♗e7 73.g6** Öğretici bir oyun sonu mücadelesiydi. [73.g6 ♗f6 74.e7+ ♔×e7 75.g7 ♗×g7+ 76.♔×g7+– ile Beyazlar kazanırdı.] **1–0**

II. GM Turnuvası'nda ise GM normu beklediğimiz sporcularımız, bu beklentiyi bir sonraki Angora Turnuvası'na taşıdılar. Turnuvada FM Burak Fırat IM normu alırken 15 Mart tarihinde Avrupa Bireysel Şampiyonası'nda da bu başarısını devam ettirmesiyle IM unvanını almaya hak kazandı. IM Burak'ın turnuvanın en yüksek ELO puanlı sporcusu Rus GM Yuri Yakovich'e karşı siyah taşlarla aldığı galibiyeti sizin için analiz ettik.

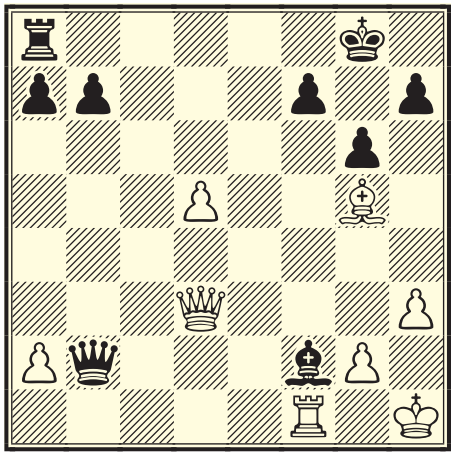
GM Yuri Yakovich (2575) – FM Burak Fırat (2413), Açılış Kodu: D94

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.e3 g6 Mücadele Slav savunmasından Grünfeld savunmasına dönüşüyor. **5.♘c3 ♗g7 6.♗e2 0–0 7.0–0 d×c4 8.♗×c4 ♗g4 9.h3 ♗×f3 10.♕×f3 ♘bd7 11.♖d1 e5 12.d5**

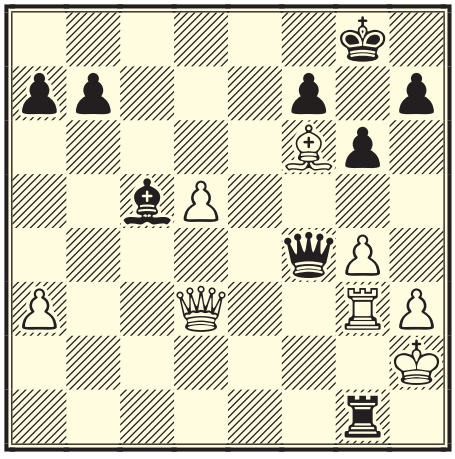

12. e4 bu piyon fedası teoriktir. **13.♘×e4 ♘×e4 14.♕×e4 ♘b6 15.♗b3 c×d5 16.♗×d5 ♘×d5 17.♖×d5 ♕b6 18.♕d3 ♖fd8** Uzun teorik mücadelen sonra oluşan bu konumda daha önceden ♖ad8oynanmış. [18...♖ad8 19.e4

22.♖f1 ♖c8 23.♕f3 ♖c2 24.♗h6 ♖e8 25.♗e3 f5 26.♗×f2 f×e4 1–0 Flear, G (2490) - Gonzalez de la Torre, S (2390) / San Sebastian 2009 / CBM 131 Extra (27)) 20...♗×f2 21.♗h6 ♖×d5 22.e×d5 ♖d8 23.♖d1 ♕d6 24.♕c3 f6 25.♖f1 ♗h4 26.♕b3 ♗g5 27.♗×g5 f×g5 28.♕×b7 ♕×d5 29.♕×a7 ♖a8 30.♕e3 ♕×a2 31.♕×g5 ♖b8 32.b4 ♕c4 Bareev, E (2675)-Kramnik, V (2725) / Novgorod 1994 / CBM 043 / [Hansen, LB] / –0 (37)] **19.e4** bu hamle oynanmalı aksi halde siyah kaleler tehlikeli gelir. **19...♗d4** Siyahların piyon fedasındaki temel dayanağı b2 ve f2 piyonlarına baskıdır. **20.♗g5?!**♘ uzun teorik mücadelede yeni diyebileceğimiz hamle. [20.♗e3 daha önceden tercih edilen hamleydi. 20...♗×e3 21.f×e3 ♖×d5 22.e×d5 ♕×b2=] **20...♖×d5 21.e×d5 ♗×f2 + 22.♔h1 ♕×b2 23.♖f1**

23.♕e5! mücadelenin karakterine uygun olan aktif oyundur. [23...♕×a2? alınamazdı. 24.♕f3 ♗d4 25.♕×f7+ ♔h8 26.♗f6+ ♗×f6 27.♕×f6+ ♔g8 28.♕e6+ ♔h8 29. ♖f7+–] **24.♕d2 ♗c5 25.♗f6** [25.♗f4!? ♕d4 26.♕×d4 ♗×d4 27.♗c7∓] **...♕g3∓ 26. ♖f3 ♕d6 27.♗b2**

[27.♕h6!? ♕f8 28.♕d2∓] **27...♖e8–+** Siyahın taşları daha uyumlu. **28.g4? ♖e4!** tehdit ♕e7 ile kampa girmek. **29.♗f6 ♕a6!** Siyah kalenin rakip kampa girişi oyunu sonuçlandırıyor. **30. a3 ♖e2 31.♕d3 ♖e1+ 32.♔g2 ♖g1+ 33.♔h2 ♕d6+ 34.♖g3 ♕f4**

Savunulamaz tehditler karşısında GM Yakovich genç rakibini tebrik ediyor. **0 –1**

Sporcularımızın norm almak için müca-dele edecekleri Angora Satranç Turnuvaları mayıs ayında düzenlenecek IM, WIM ve GM turnuvaları ile devam edecek.

Angora I. IM Turnuvası : 16-22 Mayıs 2010 Ankara

Angora I. WIM Turnuvası : 16-22 Mayıs 2010 Ankara

Kahraman Olgaç Anı Turnuvası : 23-29 Mayıs 2010 İstanbul

WGM Turnuvası Final Tablosu

No		Soyadı-Adı	Rtg	FED	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	P.	Maç	%	Rtg-Ø
1	WGM	B. Angela	2355	ISR	1	1	1	0	1	1	1	0	½	½	7	10	70.0	2043
2	WGM	B. Anna	2332	RUS	0	0	1	1	1	½	1	1	0	½	6	10	60.0	2043
3	WGM	G. Sopio	2337	GEO	1	1	1	½	0	1	1	1	1	1	8½	10	85.0	2043
4	WIM	U. Nargiz	2239	AZE	0	1	1	1	½	0	½	0	1	1	6	10	60.0	2043
5	WGM	K. Anastazia	2200	UKR	1	1	1	½	0	0	½	½	½	½	5½	10	55.0	2043
1	WIM	Y. Betül Cemre	2260	TUR	0	0	0	0	1	0	½	1	½	½	3½	10	35.0	2293
2	WIM	Ö. Kübra	2232	TUR	1	1	0	½	½	1	½	½	½	½	6	10	60.0	2293
3		K. Emel	1946	TUR	0	0	0	0	1	1	0	1	1	½	4½	10	45.0	2293
4		Sop Selen	1901	TUR	1	0	0	½	0	0	0	0	0	0	1½	10	15.0	2293
5		M. Nezihe Ezgi	1877	TUR	0	0	0	1	0	½	0	0	0	0	1½	10	15.0	2293

GM Turnuvası Final Tablosu

No		Soyadı-Adı	Rtg	FED	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	P.	Maç	%	Rtg-Ø
1	GM	Y. Yuri	2575	RUS	½	0	1	1	1	1	1	½	½	½	7	10	70.0	2402
2	GM	G. George-Gabriel	2542	ROU	½	½	½	½	1	1	0	½	0	1	5½	10	55.0	2402
3	GM	G. Leonid	2540	ISR	1	0	½	0	1	1	1	1	0	½	6	10	60.0	2402
4	GM	M. Viktor	2538	UKR	1	1	1	0	½	½	½	1	1	1	7½	10	75.0	2402
5	WIM	P. Nazi	2278	GEO	0	1	1	1	0	0	0	1	0	½	4½	10	45.0	2402
1	FM	F. Burak	2413	TUR	½	1	½	½	0	0	½	0	1	½	4½	10	45.0	2495
2	IM	E. Barış	2513	TUR	½	½	½	1	½	½	1	0	½	½	5½	10	55.0	2495
3	IM	Y. Mustafa	2478	TUR	0	1	0	1	1	1	0	½	1	0	5½	10	55.0	2495
4	IM	E. Mert	2513	TUR	0	0	0	0	0	0	1	½	1	½	3	10	30.0	2495
5	CM	S. Vahap	2095	TUR	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	10	10.0	2495

Çocuklar Marmaris'te buluştu

Türkiye Çocuk Ligi Şampiyonu minik Yaman Çocuklar oldu

Türkiye Çocuk Satranç Ligi finalleri 21-25 Nisan 2010 tarihlerinde Muğla – Marmaris'te gerçekleşti. Renkli bir şekilde başlayan finallerin ikinci gününde, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı coşkusu yaşandı. Sabah 09.30'da Pineta Club Hotel'in bahçesinde sporcu, veli ve hakemlerin katılımıyla bir tören yapıldı. Törenin sunuculuğunu Mersin Akdeniz Belediyesi Takımı sporcularından Nezihe Ezgi Menzi ve Nisan Ulusoy başarıyla yaptılar. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından çocuklar hazırladıkları gösterileri sundular.

Türkiye Çocuk Satranç Ligi Finalleri şampiyonu 13 puanla İzmir'den Minik Yaman Çocuklar olurken, ikinciliği 12 puanla Mersin'den Akdeniz Belediyesi Takımı, üçüncülüğü ise 10 puanla GKV Kolej Lacivert Takımı aldı.

Kapanış töreninde Marmaris Kaymakam Vekili Mustafa Kaya ve Marmaris Belediye Başkan Vekili Halil Gökovalı, plaketlerini MHK Başkanı Selçuk Büyükvural'ın elinden aldılar. Finallerin en küçük sporcusuna ödülünü, Başhakem Emin Yasa Altun verirken, masa derecesi alan sporculara madalyaları Türkiye Satranç Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Arda Kılıç tarafından takdim edildi.

Masa dereceleri;

Birinci Masa	**İkinci Masa**
1. Hamza Buğra Polat	1.Sena Aksel Biçer
2. Cihat Görkem Taşçı	2. Sena Gökçen Yolal
3. Nezihe Ezgi Menzi	3. Oğuz Öner
Üçüncü Masa	**Dördüncü Masa**
1. Kıvanç Karaoğlan	1. Vahit Alp Hıdıroğlu
2. Metehan Gökçek	2. Göktan Yılmaz
3. Egemen Karşu	3. Efe Can Tepe
Beşinci Masa	
1. Atahan Bekçi	
2. Senan Utku Öntürk	
3. Mehmet Deniz Yapsık	

Minik Yaman Çocuklar (İzmir)

Denizcan Temizkan (1779) - Nezihe Ezgi Menzi (1847)

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♗g7 4.e4 d6 5.♘f3 0–0 6.♗e2 e5 7.0–0 ♘c6 8.d5 ♘e7 9.b4 ♘h5 10.c5 ♘f4 11.♘d2 f5 12.a4 d×c5 13.b×c5 f×e4 14.♘d×e4 ♘×e2+ 15.♕×e2 ♘×d5 16.♘×d5 ♕×d5 17.♖d1 ♕c6 18.♖a3 ♗e6 19.♘g5 ♗d5 20.♖g3 ♖ad8 21.h4 ♕×a4 22.h5 ♗c4 23.♕g4 ♕×d1+ 24.♔h2 ♕×g4 0–1

Uğur Kumcu (1796) - Yağız Eden (1857)

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♕×d4 ♘c6 5.♗b5 ♗d7 6.♗×c6 ♗×c6 7.♘c3 h6 8.♗e3 e5 9.♕d3 ♘f6 10.0–0–0 ♗e7 11.♘d2 0–0 12.♘b3 a6 13.f3 b5 14.g4 b4 15.♘e2 d5 16.♗×h6 g×h6 17.♘g3 ♘h7 18.e×d5 ♗d7 19.♘f5 ♗×f5 20.g×f5 ♔h8 21.♔b1 ♗g5 22.♕e4 ♕d6 23.♘a5 ♖ab8 24.♘c4 ♕f6 25.d6 ♖bc8 26.♘×e5 ♖ce8 27.♖he1 ♖×e5 28.♕×e5 ♕×e5 29.♖×e5 ♖d8 30.♖a5 ♘f6 31.♖ad5 ♘h7 ½–½

Oğuz Kaan Güven (1721) - Mahmut Eker (1595)

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4.0–0 ♗c5 5.♘×e5 ♘×e5 6.d4 ♗×d4 7.♕×d4 ♘g6 8.e5 ♘g8 9.f4 c6 10.♗c4 ♕b6 11.♗e3 ♕×d4 12.♗×d4 ♘8e7 13.f5 d5 14.f×g6 d×c4 15.g×f7+ ♔f8 16.♘d2 ♗e6 17.♘e4 b6 18.♖ad1 ♘f5 19.♘g5 ♘×d4 20.♖×d4 ♗d5 21.♘e4 ♗×e4 22.♖×e4 ♔e7 23.♖×c4 c5 24.♖e4 ♔e6 25.♖f2 ♖ad8 26.♔f1 ♖hf8 27.♔e2 ♖×f7 28.♖×f7 ♔×f7 29.♖e3 ♔e6 30.♖d3 ♖×d3 31.♔×d3 ♔×e5 32.♔c4 a6 33.a4 ♔d6 34.c3 ♔c6 35.b4 b5+ 36.a×b5+ a×b5+ 37.♔d3 c×b4 38.c×b4 ♔d5 39.g3 h5 40.h3 g5 41.g4 h4 42.♔e3 ♔c4 43.♔e4 ♔×b4 44.♔f5 ♔c5 45.♔×g5 b4 46.♔f6 b3 47.♔e7 h×g3 0–1

Ece Alkım Erece - Sinan Yalçın

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 f6 4.0–0 a6 5.♗×c6 b×c6 6.d4 ♕e7 7.♘c3 ♘h6 8.♖e1 ♕f7 9.d×e5 d6 10.e×d6 ♕g6 11.♘h4 ♕f7 12.d×c7 ♕×c7 13.♕f3 ♗g4 14.♕g3 ♗d6 15.f4 g5 16.♘f5 ♗×f4 17.♗×f4 g×f4 18.♕h4 ♕b6+ 19.♔h1 0–0–0 20.♘×h6 ♗e6 21.♖ed1 ♖d4 22.♖×d4 ♕×d4 23.♕×f4 ♗d5 24.♕f5 + ♔c7 25.e×d5 ♖e8 26.♕×h7+ ♔c8 27.♕d3 ♕f2 28.♕f5+ ♕×f5 29.♘×f5 c×d5 30.♘d6+ ♔d8 31.♘e8 ♔×e8 32.♖e1+ ♔d7 33.♘×d5 f5 34.h4 ♔d6 35.h5 ♔×d5 36.h6 f4 37.h7 f3 38.g×f3 ♔d4 39.h8♕+ ♔d5 40.♕d8+ ♔c5 41.c4 ♔b4 42.a3+ ♔×c4 43.♖c1+ ♔b3 44.♕b8+ ♔a2 45.♕g8+ ♔×b2 46.♕c4 ♔×a3 47.♖c3+ ♔b2 48.♕b3+ ♔a1 49.♖c1# 1–0

Linares izleyenleri satranca doyurdu

Linares 2010'un galibi Topalov

Turnuvada bu yıl altı süper büyükusta mücadele etti. 2700 Elo altında oyuncunun yer almadığı ve ortalamanın 2757 olduğu bu seneki turnuva kategorisi 21 idi

Geleneksel Linares Turnuvası 13-24 Şubat 2010 tarihleri arasında İspanya'nın Endülüs eyaletinde gerçekleşti. 2009 yılında sekiz oyuncunun yer aldığı, daha önceki yıllarda ise katılımın 14 oyuncuya kadar yükseldiği Linares Turnuvası'nda bu yıl altı süper büyükusta mücadele etti. 2700 Elo altında oyuncunun yer almadığı ve ortalamanın 2757 olduğu bu seneki turnuva kategorisi 21 idi. Bulgar Büyükusta Veselin Topalov, GM Vugar Gashimov, GM Alexander Grischuk, bu yıl başarılı sonuçlara imza atan İsrailli Büyükusta Boris Gelfand, GM Levon Aronian ve İspanyol GM Francisco Vallejo Linares'in bu seneki kahramanları oldular. İki saat 40 hamle, 1 saat 20 hamle, oyunun geri kalanı için ise 20 dakika, 61. hamleden itibaren hamle başına 30 saniye eklemeli sistem ile oynanan turnuvanın ilk turunda üç maç da beraberlikle sonuçlandı.

İkinci turda Azeri Büyükusta Vugar Gashimov'a karşı kazanan GM Topalov ve 2009 Dünya Kupası galibi GM Boris Gelfand'ı mağlup eden GM Grischuk ilk puanlarını alırken, Levon Aronian ile Francisco Vallejo partisi beraberlikle bitti. Üçüncü turun tüm maçları beraberlikle sonuçlansa da oyunlar oldukça ilgi çekiciydi. Dördüncü turda da tüm maçlar beraberlikle sona erince Linares'in bu turuna kadar beraberlik yüzdesi % 83'ü bulmuş oldu. Böylece dördüncü turun ardından Topalov ve Grischuk liderliklerini sürdürmüş oldular. Beşinci turun üç maçı da oldukça çekişmeli geçti. Gelfand'a karşı neredeyse kazanacak duruma gelen Ermeni Büyükusta Aronian yarım puanla masadan ayrılırken, Gashimov'a karşı şansı son anda dönen GM Vallejo bir puan kaybetti. Veselin Topalov karşısında net kazanç şansları yakalayan Alexander Grischuk, bunların hiçbirini değerlendiremeyip, mücadeleden mağlup ayrıldı. Bu turun sonunda Topalov tek başına liderliğe oturmuş oldu. Turnuvanın altıncı turunda Topalov ve Vallejo arasında gerçekleşen karmaşık oyunun sonunda zaman sıkışmasına giren İspanyol GM kale uyuyarak maçı kaybetti. Böylece Topalov, aldığı üçüncü kazanç ile canlı dünya sıralamasında Magnus Carlsen'in 2 puan gerisine yerleşti. Tüm partilerin beraberlikle sonuçlandığı yedinci turun ardından sekizinci turda Grischuk Gashimov'a karşı kazanırken, Topalov Aronian'a karşı net kazancı kaçırdı ve parti beraberlikle sonuçlandı. Dokuzuncu turda Grischuk Topalov'u mağlup ederek üst üste iki kez kazanmış oldu ve turnuvadaki üçüncü kazancını alarak Topalov ile liderliğe oturdu. Linares'in son turunda oynanan Topalov-Gelfand partisinde oyun sonuna kadar bozulmayan eşitliği, İsrailli Büyükusta Boris Gelfand hatalı oyun sonu ile bozarak Topalov'u şampiyonluğa taşıdı. Topalov böylece canlı dünya sıralamasında Magnus Carlsen'in bir puan gerisine yerleşti. Beklenildiği gibi heyecan verici ve hareketli geçen Linares'in son turu satranç fanatiklerini bu sene de hayal kırıklığına uğratmadı.

Veselin Topalov

Fotoğraf: David Llada

Veselin Topalov (2805) – Boris Gelfand (2761), Açılış Kodu: C42, Tur: 10

Analiz: GM Anish Giri, Analiz Çeviri: GM Kıvanç Haznedaroğlu

1.e4 e5 2.♘f3 ♘f6 3.♘×e5 d6 4.♘f3 ♘×e4 5.♘c3 ♘×c3 6.d×c3 ♗e7 7.♗e3 0–0 8.♕d2 ♘d7 9.0–0–0 ♖e8 10.h4 c6 11.h5 h6 12.♔b1 ♘f6 13.♗d3 ♗f8 14.♖dg1 ♘g4 15.♗f4 ♕f6 16.♘h2 ♘×h2? 16... ♘e5! Veya daha önce 14...♕a5!? ile Beyazların g4! Planını engelleyerek pozisyonu dengede tutmalıydı. **17.♖×h2 ♗f5 18.♗×f5 ♕×f5 19.g4 ♕e4 20.g5 h×g5 21.♗×g5 ♕e2?** Bu hamle Topalov'un kazanması için avantaj sağlıyor. **22.♕×e2**

♖×e2 23.♗e3 ♖×e3 24.f×e3 Beyazlar kalite önde ve zaman olarak da 40 dakika ileride. Artık kazanmak için yalnızca teknik gerekli **24.♖e8 25.♖h3 ♖e6 26.c4 ♗e7 27.♖f3 ♖e5 28.♖gf1 ♖×h5 29.♖×f7 ♖e5 30.♖7f3 ♗f6 31.c3 ♖e4 32.♖×f6?** Topalov anlamsız bir şekilde kaliteyi geri vermeye karar verdi. **g×f6 33.♖×f6 ♖×e3 34.♖×d6 ♔f7** Topalov 35. ♖d7+ hamlesinden sonra piyon finalinin berabere olacağını kaçırdı. Grischuk'un büyük bir başarı göstererek iki kez üst üste kazanacağını düşünmeye başladım. Oyuna tekrar baktığımda Topalov'un c hattında bulunan duble piyonların, Gelfand'ın a hattında bulunan geçer piyonuna göre bazı kazanç fikirleri verdiğini fark ettim. **35.♔c2 ♖e2+ 36.♔b3 ♔e7 37.♖d4 c5 38.♖d3 b6 39.♔a3 ♖c2 40.♖d5 a5 41.♖d3 ♖h2 42.b3 ♖c2 43.♔a4 ♖×a2+ 44.♔b5 ♖b2 45.♔×b6 a4 46.♔×c5 ♖×b3 47.♔c6 a3 48.c5 ?!** Bence Topalov bu hamle öncesine kadar kazanç şanslarına sahipti. Fakat bu hamleden sonra benim analiz motorum Siyahların beş farklı şekilde beraberlik yapabileceğini söylüyor. Ne yazık ki Gelfand altıncı devam yolunu seçerek kayba girmiştir. **48...♔e8** 48...a2! 49. ♖d7+ ♔e6 50. ♖a7 ♖b2 51. ♔c7 ♔d5! Beyaz için işleri daha da zorlaştırıyor. Bu devam yolu muhtemel beraberlik varyantlarından bir tanesiydi, fakat konum yine de tuzaklara açık. Yine de Gelfand'ın zaman dezavantajı ile birlikte doğru varyantı bulmak zorunda olduğunu söylemeliyim. **49.♖h3 a2?** Mantıklı ama büyük ihtimalle kayıp. Bu pozisyondan sonra Topalov hem partiyi hem de turnuvayı kazanıyor. **50.♖h8+ ♔e7 51.♖a8 ♖b2 52.♔c7 ♖c2 53.c6 ♖b2 54.c4 ♖c2 55.♖a6 ♖b2 56.c5 ♔e6 57.♖a5!** Playchess'te 57. ♔c8? hamlesinden sonra oyunun berabere olduğuna dikkat çekildi. 57...♔d5 58.c7 ♔×c5 ve Beyazın kazanması imkansız. 57. ♖a5 kazanmak için tek hamle. **57. ♖c2 58. ♔b7 ♖b2+ 59. ♔c8 ♔e7 60.c7 ♔e8 61. ♖×a2!** Estetik ♖×a2 **62. ♔b7 1–0** Bu turnuvada Topalov birçok oyunda şansının yanında olmasını iyi değerlendirerek kazanmayı bildi.

Veselin Topalov (2805) - Alexander Grischuk (2736), Açılış Kodu: B90,Tur: 5

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗e3 ♘g4 7.♗c1 ♘f6 8.h3 ♘c6 9.g4 ♕b6 10.♘de2 e6 11.♗g2 ♗e7 12.b3 h6 13.♕d2 g5 14.♗a3 ♘e5 15.0–0–0 ♕×f2 16.♗×d6 ♗×d6 17.♕×d6 ♘fd7 18.♘d4 ♕f6 19.♕a3 ♕e7 20.♕b2 0–0 21.♘f5 e×f5 22.♘d5 ♕c5 23.e×f5 a5 24.h4 g×h4 25.♖×h4 ♖a6 26.♔b1 ♕f2 27.♘e7+ ♔g7 28.♖h2 f6 29.g5 f×g5 30.♘×c8 ♖af6 31.♘e7 ♖8f7 32.♘d5 ♘f3 33.♗×f3 ♕×h2 34.♘×f6 ♘×f6 35.a4 ♕f4 36.♗d5 ♖d7 37.♖e1 ♕×f5 38.♗c4 ♕f2 39.♕e5 ♕d4 40.♕f5 ♕g4 41.♕×a5 ♖d1+ 42.♖×d1 ♕×d1+ 43.♔b2 ♕d6 44.♕a7 ♕e5+ 45.♔a2 ♕e4 46.♗d3 ♕c6 47.a5 ♘d5 48.♕d4+ ♘f6 49.♕e5 ♔f8 50.c4 g4 51.♗f5 ♔f7 52.♕b8 ♘e8 53.♕f4 ♕c5 54.♗×g4+ ♘f6 55.♕f5 ♕d4 56.♗f3 ♕f2+ 57.♔a3 ♔g7 58.♔a4 b6 59.a×b6 ♕×b6 60.c5 ♕a7+ 61.♔b5 ♕b8+ 62.♔c4 ♕g8+ 63.♔c3 ♕e8 64.b4 ♕e1+ 65.♔c4 ♕f1+ 66.♔b3 ♕b5 67.♗d1 ♕c6 68.♗c2 ♔f7 69.♗d3 1–0

Alexander Grischuk (2736) - Vugar Gashimov (2759), Açılış Kodu: A62 Tur: 8

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 c5 4.d5 d6 5.♘c3 e×d5 6.c×d5 g6 7.g3 ♗g7 8.♗g2 0–0 9.0–0 ♖e8 10.♗f4 ♘a6 11.♖e1 ♗g4 12.♕b3 ♘h5 13.♗g5 ♕d7 14.♘d2 h6 15.♗e3 ♗f5 16.♘c4 ♘b4 17.♖ac1 ♖ab8 18.a4 b6 19.♘b5 ♗f8 20.♗d2 a6 21.♘b×d6 b5 22.♘×e8 b×c4 23.♕×c4 ♖×e8 24.♗×b4 c×b4 25.e4 ♗g4 26.e5 ♕f5 27.e6 f×e6 28.d×e6 ♗e7 29.f3 ♗h3 30.g4 ♕g5 31.♗×h3 ♘f4 32.♗f1 ♖f8 33.♕c7 h5 34.♕e5 ♕h4 35.♖e4 ♘h3+ 36.♗×h3 ♕×h3 37.♕g3 h×g4 38.♕×h3 g×h3 39.♔f2 ♖d8 40.♔e2 1–0

Alexander Grischuk (2736) - Veselin Topalov (2805), Açılış Kodu: E15, Tur: 9

Analiz: GM Anish Giri, Analiz Çeviri: GM Kıvanç Haznedaroğlu

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 b6 4.g3 ♗a6 5.b3 ♗b4+ 6.♗d2 ♗e7 7.♘c3 0–0 8.♖c1 ♗a3 9.♖c2 ♘c6 10.♗g5 h6 11.♗×f6 ♕×f6 12.♗g2 d5 13.0–0 Yeni hamle **d×c4 14.b×c4 ♖ad8 15.♖d2 ♗b4 16.♕b3 ♗×c3 17.♕×c3 ♘a5 18.c5 ♘c4 19.♖c2 b×c5 20.♕b3 c×d4 21.♖×c4 ♖b8 22.♕c2 ♗×c4 23.♕×c4 e5** Topalov merkezde bulunan bağlı geçerlerine güveniyor. **24.♕×c7 ♖fe8 25.♕×a7 ♖b2 26.♖e1 g6 27.a4 ♖d8 28.♕a5 e4 29.♘d2 e3 30.f×e3** Grischuk'un 10 hamle için 10 dakikadan daha az zamanı olduğundan, Topalov hızlı oynayarak düşünmesini istemiyor. **30 d3?!** Objektif olarak ...d×e3 bütün iyi analiz motorlarının önerdiği ilk hamle, fakat Topalov'un seçtiği 30...d3 hamlesi pratik oyunda rakibi hataya zorlayacak doğru bir seçim. Yedinci yatayı temizleyerek kalelerini aktif hale getirmeyi düşünüyor ve materyal eksikliğine rağmen rakibin zaman sıkışmasından da yararlanarak maçı çevirmeyi planlıyor. Şahın etrafında bulunan hafif taşlar şaha yardımcı olarak rakibin atağına engel oluyor. **31.♘e4 ♕e7 32.e×d3 ♖×d3 33.♕a8+ ♔g7 34.♕c6** GM Yasser Seirawan bu pozisyonu sunucuda analiz edip, izleyenlere yardımcı olurken **34. f1!** Hamlesinin daha hızlı bir kazanca götürdüğünü belirtti. 34... ♖d8 35. ♕c6 (tehdit 36. ♕c3+) 35... ♕e5 36.a5! ♕×a5 37. ♕f6+ ♔g8 38.♘d6 ♖×d6 39. ♕×b2 ♕×e1 40. ♕b8+ ♔g7 41. ♕×d6 ♕×e3+ 42. ♔g2 ♕e4+ 43. ♔f2 ♕f5+ 44. ♔g1'den sonra kazanmalı. **34...f5 35.♘f2 ♖dd2 36.♕c3+ ♔h7 37.♖f1 ♖bc2 38.♕b3 ♖b2 39.♕c3 ♖bc2 40.♕b3 ♖b2**

Boris Gelfand
Fotoğraf: David Llada

Grischuk burada tekrar yaparak berabere bitirmek niyetinde değil, çünkü berabere kalmak ve kaybetmek onun için turnuvayı kaybetmek demek. Burada yapmak istediği 40 hamleyi tamamlamak. **41.♕c4 h5** 41... ♕×e3 42.♕f7+ ♔h8 43. ♕f8+ ♔h7 44. ♗d5 beyaz için kazanç **.♕f4 ♖e2 43.♗f3 ♖ec2 44.♘d3 ♖a2 45.♘b4 ♖×a4 46.♘×c2 ♖×f4 47.g×f4** Grischuk sinirlerine hakim olarak zaman kontrolünü hasarsız atlattı ve kazanç imkanlarını kaybetmedi. İzleyenler maçı heyecanlı bir şekilde takip ederken Grischuk

Takvim ve Sonuçlar

Tur 1: Cumartesi, 13 Şubat 2010		
Francisco Vallejo	½-½	Veselin Topalov
Levon Aronian	½-½	Alexander Grischuk
Boris Gelfand	½-½	Vugar Gashimov

Tur 2: Pazar, 14 Şubat 2010		
Veselin Topalov	1-0	Vugar Gashimov
Alexander Grischuk	1-0	Boris Gelfand
Francisco Vallejo	½-½	Levon Aronian

Tur 3: Pazartesi, 15 Şubat 2010		
Levon Aronian	½-½	Veselin Topalov
Boris Gelfand	½-½	Francisco Vallejo
Vugar Gashimov	½-½	Alexander Grischuk

Tur 4: Salı, 16 Şubat 2010		
Boris Gelfand	½-½	Veselin Topalov
Vugar Gashimov	½-½	Levon Aronian
Alexander Grischuk	½-½	Francisco Vallejo

Tur 5: Perşembe, 18 Şubat 2010		
Veselin Topalov	1-0	Alexander Grischuk
Francisco Vallejo	0-1	Vugar Gashimov
Levon Aronian	½-½	Boris Gelfand

Tur 6: Cuma, 19 Şubat 2010		
Veselin Topalov	1-0	Francisco Vallejo
Alexander Grischuk	½-½	Levon Aronian
Vugar Gashimov	½-½	Boris Gelfand

Tur 7: Cumartesi, 20 Şubat 2010		
Vugar Gashimov	½-½	Veselin Topalov
Boris Gelfand	½-½	Alexander Grischuk
Levon Aronian	½-½	Francisco Vallejo

Tur 8: Pazar, 21 Şubat 2010		
Veselin Topalov	½-½	Levon Aronian
Francisco Vallejo	½-½	Boris Gelfand
Alexander Grischuk	1-0	Vugar Gashimov

Tur 9: Salı, 23 Şubat 2010		
Alexander Grischuk	1-0	Veselin Topalov
Vugar Gashimov	½-½	Francisco Vallejo
Boris Gelfand	½-½	Levon Aronian

Tur 10: Çarşamba, 24 Şubat 2010		
Veselin Topalov	1-0	Boris Gelfand
Levon Aronian	1-0	Vugar Gashimov
Francisco Vallejo	½-½	Alexander Grischuk

pozisyonu beklenmedik bir şekilde basitleştirerek vezire karşı üç taş elde etti. Birçok kişinin kazancın kolay olmadığını düşündüğü bu pozisyonu Grischuk peynir ekmek yer gibi kazandı. **47. ♔h6 48. ♖b1 ♕e6 49.♖e1 ♕a2 50.♘d4 h4 51.♗e2** Pozisyon o kadar net kazanç ki taş uyuma dışında herhangi bir mucize beklenemez. Siyahlar sürekli şah çekemiyor, Beyaz basitçe şahıyla Siyahın h piyonunu alacak. Beş hamle sonra Topalov havlu atarak çok kritik son tura hazırlanacak. **51 g5 52.f×g5+ ♔×g5 53.♖f1 ♔g6 54.♖×f5 ♕b1+ 55.♖f1 ♕e4 56.♔f2 1–0**

Alexander Grischuk (2736) – Boris Gelfand (2761), Açılış Kodu: E55, Tur:2

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘c3 ♗b4 4.e3 0–0 5.♗d3 d5 6.♘f3 c5 7.0–0 d×c4 8.♗×c4 ♘bd7 9.♕e2 a6 10.a4 c×d4 11.e×d4 ♘b6 12.♗d3 ♘bd5 13.♘×d5 ♘×d5 14.♕e4 g6 15.♗h6 ♖e8 16.♘e5 ♗d7 17.♕f3 ♕e7 18.♗e4 ♗c6 19.♗×d5 ♗×d5 20.♕f4 f5 21.h4 ♖ac8 22.♖ac1 ♗d6 23.♖fe1 ♕f6 24.♖c3 ♖×c3 25.b×c3 ♖c8 26.♕g3 ♗e4 27.h5 ♗×e5 28.d×e5 ♕f7 29.♖e3 ♔h8 30.♕h4 g×h5 31.♖g3 ♗d5 32.a5 f4 33.♖g7 ♕f5 34.♕e7 ♕e4 35.♕f6 1–0

F. Vallejo Pons (2705) – Vugar Gashimov (2759), Açılış Kodu: A61, Tur:5

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 c5 4.d5 d6 5.♘c3 e×d5 6.c×d5 g6 7.♗f4 a6 8.a4 ♗g7 9.h3 0–0 10.e3 ♘e8 11.♗e2 ♘d7 12.0–0 ♕e7 13.♕b3 ♖b8 14.♘d2 f5 15.♘c4 g5 16.♗h2 f4 17.e×f4 g×f4 18.♖fe1 ♘e5 19.♘e4 b5 20.a×b5 ♖×b5 21.♕d1 ♖b4 22.♖c1 ♘×c4 23.♖×c4 ♗×b2 24.♖×b4 c×b4 25.♕c2 ♗g7 26.♕×c8 ♕×e4 27.♕e6+ ♕×e6 28.d×e6 ♗c3 29.♖d1 a5 30.♗b5 ♘c7 31.♗d7 ♖f6 32.♖×d6 b3 33.♖b6 b2 34.g4 ♗b4 35.♖b8+ ♖f8 0–1

Levon Aronian (2781) – Vugar Gashimov (2759), Açılış Kodu: A61, Tur: 10

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 c5 4.d5 d6 5.♘c3 e×d5 6.c×d5 g6 7.♗f4 a6 8.a4 ♗g7 9.h3 0–0 10.e3 ♘e8 11.♗e2 ♘d7 12.0–0 ♕e7 13.♖e1 h6 14.a5 ♘c7 15.♖c1 f5 16.♕b3 g5 17.♗g3 ♖b8 18.♘a4 b5 19.a×b6 ♘a8 20.♖a1 ♘a×b6 21.♘c3 ♘a8 22.♕c2 ♘c7 23.♗c4 ♖b4 24.b3 ♘f6 25.♖a5 ♘d7 26.♘a4 ♔h8 27.♘b2 ♖b6 28.♖d1 ♘b5 29.♗d3 ♘c3 30.♖d2 ♘e4 31.♗×e4 f×e4 32.♘e1 ♗×b2 33.♕×b2+ ♔g8 34.♘c2 ♘f6 35.♘a3 ♘e8 36.♘c4 ♖b5 37.♖a4 h5 38.♘a5 h4 39.♗h2 ♗f5 40.♘c6 ♕b7 41.b4 ♗d7 42.♕c2 ♗f5 43.b×c5 ♖×c5 44.♕d1 ♖b5 45.♖a1 ♗c8 46.♖c1 ♗f5 47.♘d8 ♕e7 48.♘e6 ♗×e6 49.d×e6 ♕×e6 50.♗×d6 ♘×d6 51.♖×d6 ♕f5 52.♕h5 ♖b7 53.♖g6+ ♖g7 54.♖h6 ♖h7 55.♖×h7 ♕×h7 56.♕×g5+ ♕g7 57.♕×h4 ♕g6 58.♖c5 1–0

Alexander Grischuk (2736) – Veselin Topalov (2805), Açılış Kodu: E15, Tur:9

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 b6 4.g3 ♗a6 5.b3 ♗b4+ 6.♗d2 ♗e7 7.♘c3 0–0 8.♖c1 ♗a3 9.♖c2 ♘c6 10.♗g5 h6 11.♗×f6 ♕×f6 12.♗g2 d5 13.0–0 d×c4 14.b×c4 ♖ad8 15.♖d2 ♗b4 16.♕b3 ♗×c3 17.♕×c3 ♘a5 18.c5 ♘c4 19.♖c2 b×c5 20.♕b3 c×d4 21.♖×c4 ♖b8 22.♕c2 ♗×c4 23.♕×c4 e5 24.♕×c7 ♖fe8 25.♕×a7 ♖b2 26.♖e1 g6 27.a4 ♖d8 28.♕a5 e4 29.♘d2 e3 30.f×e3 d3 31.♘e4 ♕e7 32.e×d3 ♖×d3 33.♕a8+ ♔g7 34.♕c6 f5 35.♘f2 ♖dd2 36.♕c3+ ♔h7 37.♖f1 ♖bc2 38.♕b3 ♖b2 39.♕c3 ♖bc2 40.♕b3 ♖b2 41.♕c4 h5 42.♕f4 ♖e2 43.♗f3 ♖ec2 44.♘d3 ♖a2 45.♘b4 ♖×a4 46.♘×c2 ♖×f4 47.g×f4 ♔h6 48.♖b1 ♕e6 49.♖e1 ♕a2 50.♘d4 h4 51.♗e2 g5 52.f×g5+ ♔×g5 53.♖f1 ♔g6 54.♖×f5 ♕b1+ 55.♖f1 ♕e4 56.♔f2 1–0

Veselin Topalov (2805) – F. Vallejo Pons (2705), Açılış Kodu: A29, Tur: 6

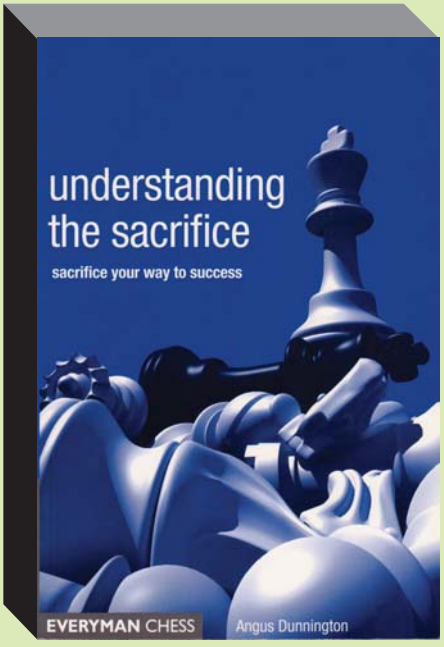
1.c4 ♘f6 2.♘c3 e5 3.♘f3 ♘c6 4.g3 d5 5.c×d5 ♘×d5 6.♗g2 ♘b6 7.a3 g5 8.d3 g4 9.♘d2 h5 10.b4 h4 11.♗b2 ♖h6 12.♘b3 ♘d4 13.♘c5 c6 14.e3 ♘e6 15.0–0 h×g3 16.f×g3 ♘×c5 17.b×c5 ♗×c5 18.♕e2 ♗e7 19.♖ad1 f5 20.♕f2 ♗e6 21.e4 ♖h5 22.♘e2 ♕c7 23.e×f5 ♖×f5 24.♕e3 ♘a4 25.♕h6 ♔d7 26.♖×f5 ♘×b2 27.♖df1 ♗×f5 28.♖×f5 ♘×d3 29.h4 ♕d6 30.♕g7 ♕×a3 31.♔h2 a5 32.♖f7 a4 33.h5 ♘e1 34.♕×g4+ ♔c7 35.♕e6 ♖e8 36.♕×e5+ ♔b6 37.♖f5 ♕b4 38.♕e3+ ♗c5 39.♕×e8 ♘×g2 40.♔×g2 a3 1–0

Alexander Grischuk (2736) – Boris Gelfand (2761), Açılış Kodu: E55 Tur:2

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘c3 ♗b4 4.e3 0–0 5.♗d3 d5 6.♘f3 c5 7.0–0 d×c4 8.♗×c4 ♘bd7 9.♕e2 a6 10.a4 c×d4 11.e×d4 ♘b6 12.♗d3 ♘bd5 13.♘×d5 ♘×d5 14.♕e4 g6 15.♗h6 ♖e8 16.♘e5 ♗d7 17.♕f3 ♕e7 18.♗e4 ♗c6 19.♗×d5 ♗×d5 20.♕f4 f5 21.h4 ♖ac8 22.♖ac1 ♗d6 23.♖fe1 ♕f6 24.♖c3 ♖×c3 25.b×c3 ♖c8 26.♕g3 ♗e4 27.h5 ♗×e5 28.d×e5 ♕f7 29.♖e3 ♔h8 30.♕h4 g×h5 31.♖g3 ♗d5 32.a5 f4 33.♖g7 ♕f5 34.♕e7 ♕e4 35.♕f6 1–0

FEDAYI ANLAMAK

Özgün Adı Understanding the Sacrifice
Yazar Angus Dunnington
Yayınevi Everyman Chess
Basım Yılı 2002

Hiç şüphesiz, fedalar her satranç oyuncusunun rüyasıdır. Risklere başvuran taraf bir 'başyapıt' yaratma heyecanını taşırken, savunan kişi de fedanın aslında etkisiz, hatta uygulayıcısı için zarar verici olduğunu ispatlamaya çalışır. Dolayısıyla tahtadaki materyal dengenin bozulması, doğal bir şekilde beraberinde mücadelede var olan gerilimin dozunun artması sonucunu getirir.

Yanlış anlaşılmasın, burada her biri taş fedalarıyla başlayan kombinezonlardan söz etmiyorum. Sonunu net bir şekilde görebildiğimiz varyantlara girebilmek adına ortaya konacak olan bu gibi 'materyal yatırımlar' aslında bir risk durumu teşkil etmez. Daha büyük ustalık gerektiren, kazanımları ancak ve ancak uzun vadede ortaya çıkacak olan *konumsal fedalardır.* İşte *Fedayı Anlamak,* tam da bu konu üzerinde kaleme alınmış bir eser.

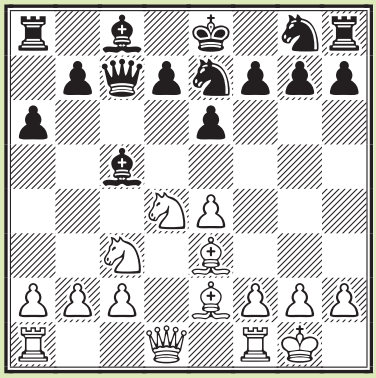
Önsöz ve örneklerle süslenmiş 11 sayfalık giriş bölümünün ardından (bu bölümde sunulmuş Gelfand-Markowski, 1998 benim tüm kitaptaki favorilerimden!) kitap aşağıda belirtilmiş olan konu başlıklarıyla fedaları sınıflandırıyor:

1. Yapıların önemi
2. Renk kompleksi
3. Piyonlar için taşlar
4. Sınır tanımayan atlar
5. İş başında filler
6. Anahtar karelerden faydalanma
7. Kalite fedaları
8. Zayıf şah
9. Kısıtlayıcı fedalar
10. Vezir fedaları

Her biri öğretici örneklerle sunulmuş olan yukarıdaki konu başlıklarından 'Anahtar karelerden faydalanma' harika bir mücadeleyi okuyucuyla buluşturuyor:

Alexander Motylev – Michail Brodsky, Chigorin Anı Turnuvası 1999

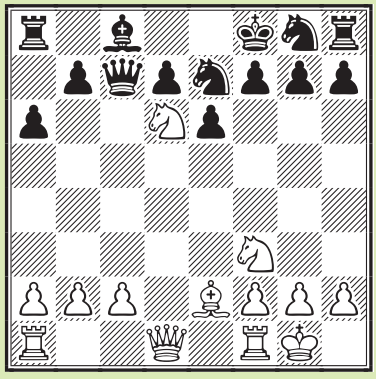
1 e4 c5 2 ♘f3 e6 3 ♘c3 a6 4 d4 c×d4 5 ♘×d4 ♕c7 6 ♗e2 ♘c6 7 0–0 c5 8 ♗e3 ♘ce7?! *(Diyagram)*

9 e5!?

"Siyahların teklifi kabul edip etmeyeceğine bağlı olmaksızın, d6-karesini hedef alarak." İngiliz IM Dunnington, konumdaki 'anahtar kare' olarak d6-hanesine işaret ediyor. Eğer Brodsky fedayı kabul etmez ise, Beyazlar d6-karesinden ♘c3–e4–d6 manevrasıyla yararlanmaya çalışacaktır.

...♕×e5 10 ♘f3 ♕d6 11 ♗×c5 ♕×c5 12 ♘e4 ♕c7 13 ♘d6+ ♔f8 *(Diyagram)*

"Beyazların hedeflemiş olduğu konum tam da buydu: Siyahların zaten gecikmiş olan gelişimini daha da sıkıntıya sokup, rakip kampın içerisine bir taş yerleştirmek." Görüldüğü üzere, Beyazlar kombinezonlardan alışkın olduğumuz hızlı bir şekilde kazanç sağlamaktansa, yalnızca konumsal üstünlüğünü arttırmıştır.

Ancak bu tip fırsatların farkına varabilmek, usta bir oyuncu ile kulüp oyuncuları arasındaki seviye farkının temel sebeplerinden birisidir.

Satrançta ustalaşmanın önemli bir parçası örüntülerin tanınmasıdır *(pattern recognition).*

Böylelikle benzer motifler kendi mücadelelerimizde oluştuğu zaman, önceki bilgilerimizden esinlenerek doğru çözümlere ulaşabilmekteyiz. Fedalar konusundaki becerinizi arttırmayı hedefliyorsanız, İngiliz IM Angus Dunnington'ın mütevazı eseri, sunmuş olduğu öğretici örnekler ve vurgulayıcı analizleri ile sizin için doğru çözüm olabilir. Unutmayın, fedalar konusunda da 'örüntülerin tanınması' oldukça önemlidir!

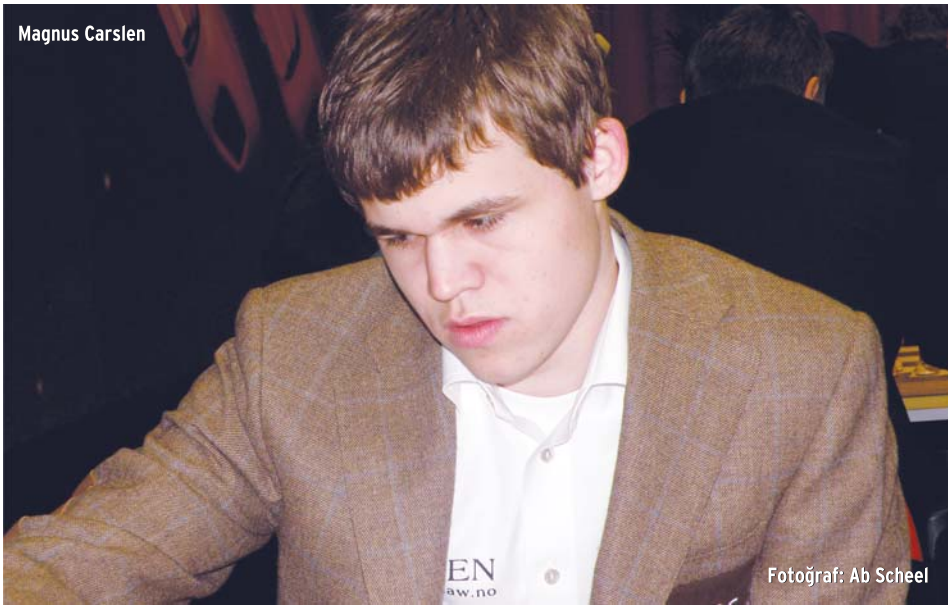
Corus'un yıldızı Carslen

B grubunun lideri 15 yaşındaki Hollanda Şampiyonu Anish Giri. Her grupta birbirinden zorlu 14 ustanın mücadele ettiği 2010 Corus Turnuvası sürpriz partilere sahne oldu

2010 yılının en saygın turnuvalarından biri kabul edilen Corus Turnuvası 15-31 Ocak 2010 tarihlerinde Hollanda Wijk aan Zee'de yapıldı. Üç ayrı GM grubundan oluşan, her grupta 14 ustanın yer aldığı turnuva döner sistem üzerinden oynandı.

A grubunun ELO ortalaması 2719. Geçen sene ile aynı ortalamaya sahip olan grubun kategorisi 19. Dünyanın en yüksek ELO'suna sahip Magnus Carslen'in birinci sırada başladığı turnuvada Norveçli genç büyükustayı Dünya Şampiyonu Viswanathan Anand ve eski Dünya Şampiyonu Vladimir Kramnik takip ediyor. Bu grubun bir diğer önemli ismi ise, Bursa'da gerçekleşen Dünya Takımlar Şampiyonası'nda ilginç oyunlarıyla ses getiren başarılı sporcu Hikaru Nakamura. Geçen sene B grubunda yer alan Nigel Short ve İtalya'nın gelmiş geçmiş en güçlü büyükustası 17 yaşındaki Fabiana Caruna bu sene bir üst kategoriye yükseldiler. A kategorisinde geçen yılın şampiyonu Sergey Karjakin de yer alıyor.

2600 Elo üzeri 11 oyuncunun yer aldığı B Grubu kategorisinin dikkat çeken yanı 3 başarılı genç ustayı ağırlıyor olması. 16 yaşındaki Wesley So ve Parimarjan Negi'nin yanında 15 yaşındaki Hollanda şampiyonu Anish Giri yer alıyor. Dünya bayanlar sıralamasında yedinci sıranın sahibi 19 yaşındaki Anna Muzychuk bu kategorinin tek bayan oyuncusu. Ortalama 66 puan düşmüş olsa da C Kategorisi oldukça iddialı. Anna Muzychuk'un kardeşi Marya ve 11 kez Hollanda şampiyonu olan 41 yaşındaki Zhaoqin Peng bu grubun güçlü bayanları arasında. Grubun en genç oyuncusu 14 yaşındaki FM Benjamin Bok. Genç oyuncuyu GM Ray Robson ve IM Robin van Kampen takip ediyor. 100 dakika 40 hamle, 50 dakika 20 hamle, oyunun geri kalanı için 15 dakika, hamle başına 30 saniye eklemeli sistem üzerinden oynanan büyükusta turnuvaları için De Moriaan Merkezi'ne bir dakika uzaklıkta büyük bir çadır yapıldı.

Magnus Carslen

Fotoğraf: Ab Scheel

Tur 1: Wijk an Zee'deki başarılı performansını 19 yıldır sürdüren Loek van Wely, Nigel Short karşısında başarılı bir kazançla ilk tura başlarken, siyahlarla oynayan Alexei Shirov ise Peter Leko'nun değişmeli fedasını cezalandırarak iyi bir oyun sonu ile kazanmayı bildi. B grubunda Harakrishna'ya karşı kazanan genç Hollanda şampiyonu Anish Giri iyi bir başlangıç yaptı. Nisipeanu ve Sutovsky de bu grupta kazananlar arasındaydı. Nigel Short'un anaokulu grubu olarak adlandırdığı C grubunda da Robson, Chao, Vocaturo ve Grandelius maçlarını kazandılar.

Tur 2: Süper GM turnuvasının ikinci turunda Magnus Carlsen, Hollandalı GM Jan Smeets'i gerilimli 41 hamle sonunda yenerek ilk kazancını aldı. GM Nakamura Loek van Wely karşısında saldırgan oyunuyla ilginç bir kazanca imza atarken, Shirov, Fabiana Caruana'yı yenerek ikinci tam puanını elde etti. B grubunda ses getiren bir başlangıç yapan Anish Giri, Nisipeanu karşısında siyahlarla kazanarak liderliğini sürdürken, Naiditsch, Nyback and Ni bu turda kazanan isimler arasındaydı.C grubunun kayıpsız devam eden isimleri ise Kujpers, Peng and Robson oldu.

Tur 3: Garry Kasparov'un "Kara gün, Beyazlar için tam anlamıyla bir yıkım." olarak değerlendirdiği üçüncü turda; Alexei Shirov, Tiviakov'a karşı kazanarak yaptığı güzel başlangıcı sürdürmüş oldu. Günün ilk nihai sonucu Short-Nakamura partisinden geldi. Oyun ortasına girilirken inisitayifi elden bırakan GM Nigel Short, pozisyonu koruyamayarak hızlı bir şekilde kaybetti. Van Wely karşısında bir puan kazanan Magnus Carlsen 2,5 puan ile yoluna devam etti.

Tur 4: Vassily Ivanchuk, Loek van Wely'yi 26 hamlede yenerken, Magnus Carlsen oyun sonuna kadar kazancı zorladığı partinin sonunda İngiliz GM Nigel Short'un paçayı beraberlikle sıyırmasına izin verdi. Alexei Shirov dördüncü kazancını da alarak 3483'lük bir performans ile skorunu 4'te 4 yaptı.

Tur 5: Shirov, van Wely'yi de yenerek 5 maç sonunda 5 tam puanla yoluna devam etti. Vlamidir Kramnik turnuvadaki ilk puanını alırken, Dünya Şampiyonu Anand % 50'lik bir performansta takılı kaldı. B Grubunda 15 yaşındaki büyükusta Anish Giri liderliğini sürdürürken, C grubunun lider ismi yine 15 yaşındaki GM Ray Robson oldu.

Tur 6: Kramnik, Dominguez ve Leko maçlarını kazanırken, İngiliz Büyükusta Nigel Short, Shirov'u durdurmayı başardı. İspanyol açılışının favori varyantlarından birini seçen Short, Shirov karşısında rahat bir beraberlik elde etti. Böylece Shirov 6'da 5,5' luk bir skor ile 3094 performans göstermiş oldu. İkinci kazancını elde eden Vladimir Kramnik bu puan ile Shirov'un 1,5 puan gerisindeki gruba katıldı. B ve C gruplarında Anish Giri ve Ray Robson liderliklerini sürdürdüler.

Tur 7: Turnuvaya 5'te 5'lik bir skorla başlayan fakat henüz favori oyuncularla karşılaşmamış olan Alexei Shirov, bu turda GM Nakamura ile karşılaşarak bir puan kaybetti. Magnus Carlsen ise sekizinci hamlede büyük bir hata yapan GM Ivanchuk'u yenerek üçüncü kazancını elde etti.

A Grubu Final Tablosu

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Skor
1	S. Karjakin		½	½	½	½	½	½	1	1	0	½	½	½	½	7
2	L. Dominguez	½		½	½	1	½	½	½	½	0	½	½	½	½	6.5
3	P. Leko	½	½		1	½	1	0	½	½	½	½	0	½	½	6.5
4	F. Caruana	½	½	0		1	0	½	½	½	½	½	0	½	½	5.5
5	S. Tiviakov	½	0	½	0		1	0	½	0	?	½	0	½	½	4.5
6	J. Smeets	½	½	0	1	0		1	½	½	0	0	0	0	½	4.5
7	L. van Wely	½	½	1	½	1	0		1	0	0	0	0	0	½	5
8	N. Short	0	½	½	½	½	½	0		0	½	½	½	½	½	5
9	H. Nakamura	0	½	½	½	1	½	1	1		½	½	1	0	½	7.5
10	M. Carlsen	1	1	½	½	½	1	1	½	½		1	½	0	½	8.5
11	V. Ivanchuk	½	½	½	½	½	1	1	½	½	0		½	½	½	7
12	A. Shirov	½	½	1	1	1	1	1	½	0	½	½		½	0	8
13	V. Kramnik	½	½	½	½	½	1	1	½	1	1	½	½		0	8
14	V. Anand	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	1	1		7.5

A Grubu Sporcu Listesi

Un.	Ad Soyad	Ülke	Rating	S	Doğum
GM	M. Carlsen	NOR	2810	1	1990
GM	V. Anand	IND	2790	3	1969
GM	V. Kramnik	RUS	2788	4	1975
GM	V. Ivanchuk	UKR	2749	8	1969
GM	P. Leko	HUN	2739	12	1979
GM	A. Shirov	SPA	2723	20	1972
GM	S. Karjakin	RUS	2720	21	1990
GM	L. Dominguez	CUB	2712	25	1983
GM	H. Nakamura	USA	2708	28	1987
GM	N. Short	ENG	2696	38	1965
GM	F. Caruana	ITA	2675	51	1992
GM	S. Tiviakov	NED	2662	62	1973
GM	J. Smeets	NED	2657	73	1985
GM	L. van Wely	NED	2641	104	1972

Averaj Rating: 2719 - Kategori: 19

B Grubu Sporcu Listesi

Unvan	Ad Soyad	Ülke	Rating	Doğum
GM	A. Naiditsch	GER	2687	1985
GM	L. D. Nisipeanu	ROM	2681	1976
GM	P. Harikrishna	IND	2672	1986
GM	H. Ni	CHN	2657	1983
GM	E. Sutovsky	ISR	2657	1977
GM	W. So	PHI	2656	1993
GM	T. Nyback	FIN	2643	1985
GM	V. Akobian	USA	2628	1983
GM	P. Negi	IND	2621	1993
GM	E. I'Ami	NED	2615	1985
GM	D.Howell	ENG	2606	1990
GM	A. Giri	NED	2588	1994
GM	D. Reinderman	NED	2573	1972
WGM	A. Muzychuk	SLO	2523	1990

Averaj Rating: 2629 - Kategori: 16

C Grubu Sporcu Listesi

Unvan	Ad Soyad	Ülke	Rating	Doğum
GM	L. Chao	CHN	2604	1989
GM	A. Gupta	IND	2577	1989
GM	R. Robson	USA	2570	1994
GM	K. Lie	NOR	2547	1980
IM	N. Grandelius	SWE	2515	1993
GM	R. Swinkels	NED	2495	1989
GM	D. Vocaturo	ITA	2495	1989
IM	R. van Kampen	NED	2456	1994
WGM	M. Muzychuk	UKR	2447	1992
GM	Z. Peng	NED	2402	1968
FM	S. Kuipers	NED	2340	1990
WGM	S. Swaminathan	IND	2323	1989
FM	B. Bok	NED	2322	1995
	S. Plukkel	NED	2279	1983

Averaj Rating: 2455 - Kategori: 11

Tur 8: Günün önemli zaferlerinden birisi Vladimir Kramnik'in Nakamura'ya karşı kazanması idi. Shirov liderliğini sürdürebilmek için Carlsen ile berabere kalırken, Sergey Karjakin, Peter Leko ve Fabiano Caruana maçlarını kazandılar. B grubunun istikrarlı genç oyuncusu Anish Giri yine kazanarak 1,5 puan önde liderliğini devam ettirdi.

Tur 9: Bu turda üç kategoride de çok önemli sonuçlar gerçekleşti. GM Carslen zaman sıkıntısı nedeniyle Vladimir Kramnik'e kaybederken, Smeets, Van Wely ve Karjakin, Caruana, Leko ve Nakamura karşısında bir puan alan taraf oldular. B grubunda Anish Giri, Anna Muzychuk karşısında ilk mağlubiyetini alırken, C grubunun lideri Ray Robson da Li Chao'ya karşı kaybetti.

Tur 10 : Dünya Şampiyonu Vishy Anand rakibi Shirov'un az da olsa yardımıyla ilk kazancını elde ederken, ilk kez bir turnuva maçında Fransız savunması oynayarak tüm dünyayı şaşırtan Magnus Carslen ise Sergey Karyakin'i yenmeyi başardı. Kramnik ise beraberlik yaparak tek başına liderliğe oturdu. Onbirinci turda Kramnik, Shirov ile olan mücadelesinden beraberlikle ayrılırken, Leinier Dominguez'e karşı kazanan Magnus Carlsen Kramnik'e yetişmeyi başardı. Turnuvada ilk sekiz maçı beraberlikle sonuçlanan Vishy Anand bu turda Vladimir Kramnik'i yenerek dördüncü sıraya yerleşti. Peter Leko ile berabere kalan Carlsen, Kramnik ve Shirov'un yarım puan önünde tek başına liderliğe oturdu. Son maçını da beraberlikle sonuçlandıran Magnus Carlsen tek başına şampiyon olurken, Kramnik ve Shirov ikinci ve üçüncülüğü paylaştı. Genç yetenek GM Anish Giri ise B grubunun şampiyonu oldu.

Magnus Carlsen - Jan Smeets

1.c4 c6 2.♘f3 d5 3.d4 ♘f6 4.♘c3 e6 5.♗g5 d×c4 6.e4 b5 7.e5 h6 8.♗h4 g5 9.♘×g5 h×g5 10.♗×g5 ♘bd7 11.e×f6 ♗b7 12.g3 c5 13.d5 ♕b6 14.♗g2 0–0–0 15.0–0 b4 16.♘a4 ♕b5 17.a3 ♘b8 18.a×b4 c×b4 19.♕d4 ♘c6 20.♘b6+ a×b6 21.d×c6 ♗×c6 22.♗×c6 ♕×c6 23.♕g4 ♗c5 24.♖a7 ♖d7 25.♖×d7 ♔×d7 26.h4 ♔c7 27.h5 e5 28.h6 ♗d4 29.♕e2 b3 30.♗e3 ♕d5 31.♖d1 ♔c6 32.♕g4 b5 33.♗×d4 e×d4 34.♖×d4 ♕e5 35.♕d7+ ♔c5 36.♕a7+ ♔c6 37.♕d7+ ♔c5 38.♖f4 ♕×b2 39.♖f5+ ♔b4 40.♕×b5+ ♔c3 41.♖f3+ 1–0

Nigel Short - Hikaru Nakamura

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 ♘c6 6.♗e2 e5 7.♘f3 h6 8.0–0 ♗e6 9.b3 a6 10.♖e1 ♖c8 11.♗b2 ♗e7 12.♗f1 0–0 13.♘d5 ♗g4 14.c4 ♘×d5 15.e×d5 ♘b8 16.h3 ♗h5 17.♗e2 ♘d7 18.♖c1 ♗g6 19.b4 e4 20.♘d2 ♕b6 21.a3 ♗h4 22.c5 d×c5 23.♘c4 ♕d8 24.♗h5 c×b4 25.♗×g6 f×g6 26.♖×e4 ♗×f2+ 27.♔h1 b5 28.♘e5 ♖×c1 29.♗×c1 ♘×e5 30.♖×e5 ♗g3 31.♖e3 ♗f4 32.♖d3 ♗d6 33.a×b4 ♕f6 34.♗e3 ♕f1+ 35.♗g1 ♖f4 36.g4 ♕×d1 37.♖×d1 ♖×b4 38.♖e1 ♖f4 39.♖a1 ♖a4 40.♖e1 b4 41.♖e6 b3 42.♖×d6 ♖b4 43.♖d8+ ♔h7 0–1

Alexei Shirov - Nigel Short

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 ♗e7 6.♖e1 b5 7.♗b3 d6 8.c3 0–0 9.h3 ♘a5 10.♗c2 c5 11.d4 ♘d7 12.♘bd2 e×d4 13.c×d4 ♖e8 14.b3 ♘c6 15.♗b2 c×d4 16.♘×d4 ♘×d4 17.♗×d4 ♗b7 18.a4 ♗f6 19.♘f3 b×a4 20.♖×a4 ♖c8 21.♗d3 ♘c5 22.♗×c5 ♖×c5 23.♗×a6 ♗c6 24.♖c4 ♖×c4 25.♗×c4 ♖×e4 26.♖×e4 ♗×e4 27.♗d5 ♗×f3 28.♕×f3 ♕e7 29.g3 g6 30.b4 ♗d4 31.♔g2 ½–½

Vladimir Kramnik - Hikaru Nakamura

1.d4 f5 2.g3 ♘f6 3.♗g2 g6 4.c4 ♗g7 5.♘c3 0–0 6.♘f3 d6 7.0–0 c6 8.♖b1 ♘e4 9.♕c2 ♘×c3 10.b×c3 e5 11.♖d1 e4 12.♘g5 h6 13.♘h3 g5 14.f3 d5 15.♘f2 ♔h8 16.c×d5 c×d5 17.c4 e3 18.♘d3 ♘c6 19.♗×e3 ♘×d4 20.♗×d4 ♗×d4+ 21.♔h1 f4 22.♖b5 ♕f6 23.♖×d5 ♗e6 24.♘×f4 g×f4 25.♖5×d4 f×g3 26.h×g3 ♖g8 27.♖f4 ♕g5 28.♖h4 ♖g6 29.♕c3+ ♔h7 30.f4 ♕×g3 31.♕×g3 ♖×g3 32.♗×b7 ♖b8 33.♗e4+ ♔g7 34.♔h2 ♖e3 35.♖g1+ ♔f7 36.♗g6+ ♔e7 37.♗d3 ♖b2 38.♖g2 ♖×a2 39.♖×h6 ♗f7 40.♖h7 ♔f6 41.c5 ♖a4 42.c6 ♖×f4 43.c7 ♖e8 44.♖×f7+ 1–0

Viswanathan Anand - Alexei Shirov

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 b5 6.♗b3 ♗c5 7.a4 ♖b8 8.c3 d6 9.d4 ♗b6 10.a5 ♗a7 11.h3 0–0 12.♗e3 ♖a8 13.♘bd2 ♗b7 14.♖e1 ♖e8 15.♘g5 ♖e7 16.d5 ♘b8 17.♗×a7 ♖×a7 18.♘f1 c6 19.♘e3 c×d5 20.e×d5 h6 21.♘f3 ♖c7 22.♘d2 ♘bd7 23.c4 ♘c5 24.♗c2 b4 25.♘df1 ♗c8 26.♘g3 g6 27.b3 ♘h7 28.♘e4 f5 29.♘×c5 ♖×c5 30.♕d2 ♖b7 31.♗d3 f4 32.♘c2 ♕g5 33.♖a4 ♗×h3 34.♗f1 ♘f6 35.f3 e4 36.f×e4 ♖e7 37.♘d4 ♘×e4 38.♕d3 ♗f5 39.♘e6 ♕ agRa # 39...♖×e6 40.d×e6 ♖e5 41.♖×b4 ♕d8 42.♕d4 f3 43.g×f3 ♘g5 44.♖×e5 ♘×f3+ 45.♔f2 ♘×e5 46.♖b6 ♗×e6 47.♗e2 ♕f6+ 48.♔e3 ♕g5+ 49.♕f4 ♕g1+ 50.♔d2 ♕a1 51.♖×d6 ♕×a5+ 52.♔d1 g5 53.♕d4 ♔f7 54.♖d5 ♗×d5 55.♕×e5 1–0

Sergey Karjakin - Magnus Carlsen

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘c3 ♘f6 4.e5 ♘fd7 5.f4 c5 6.♘f3 ♘c6 7.♗e3 ♗e7 8.♕d2 0–0 9.♗e2 a6 10.0–0 b5 11.♔h1 ♕c7 12.a3 ♗b7 13.♖ad1 ♖ac8 14.♕e1 c×d4 15.♘×d4 ♘×d4 16.♗×d4 ♗c5 17.♕h4 ♗×d4 18.♖×d4 f6 19.♗d3 h6 20.e×f6 ♖×f6 21.f5 ♖cf8 22.♖g1 ♘c5 23.f×e6 ♘×e6 24.♖g4 ♘f4 25.♕g3 ♕e7 Diyagram **26.♖×f4 ♖×f4 27.♘e2 ♖f1 28.♘d4 ♖×g1+ 29.♔×g1 ♖e8 30.h4 ♕e1+ 31.♔h2 ♕×g3+ 32.♔×g3 ♔f7 33.♔f2 ♔f6 34.g3 ♗c8 35.c3**

Viswanathan Anand

Fotoğraf: Ab Scheel

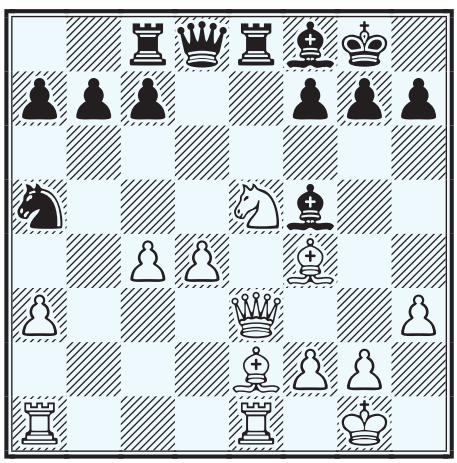

♗g4 36.♗c2 g5 37.h×g5+ h×g5 38.♗b3 ♔e5 39.♗c2 ♖f8+ 40.♔g2 ♗d7 41.♘f3+ ♔f6 42.♗b3 g4 43.♘d4 ♔e5 44.♗c2 a5 45.♗d1 ♔e4 0–1

Viswanathan Anand (2790) - Vladimir Kramnik (2788)

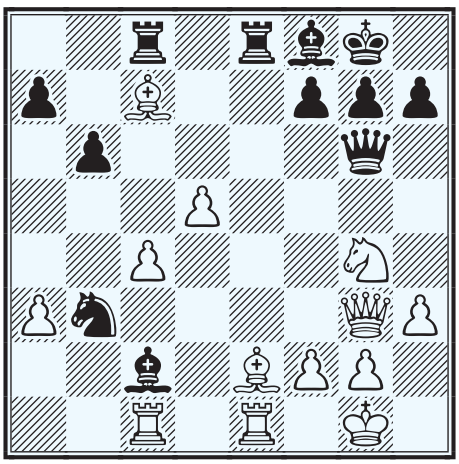
1.e4 e5 2.♘f3 ♘f6 3.♘×e5 d6 4.♘f3 ♘×e4 5.d4 d5 6.♗d3 ♘c6 7.0–0 ♗e7 8.c4 ♘b4 9.♗e2 0–0 10.♘c3 ♗f5 11.a3 ♘×c3 12.b×c3 ♘c6 13.♖e1 ♖e8 14.c×d5 ♕×d5 15.♗f4 ♖ac8 16.h3 ♗e4 17.♕c1 ♘a5 18.♕e3 ♗f8 19.c4 ♕d8 20.♘e5 ♗f5

21.♕c3 b6 22.♖ad1 ♕f6 23.♕g3 ♘c6 24.♘g4 ♕g6 25.d5 ♘a5 26.♗×c7 ♗c2?! Bu-

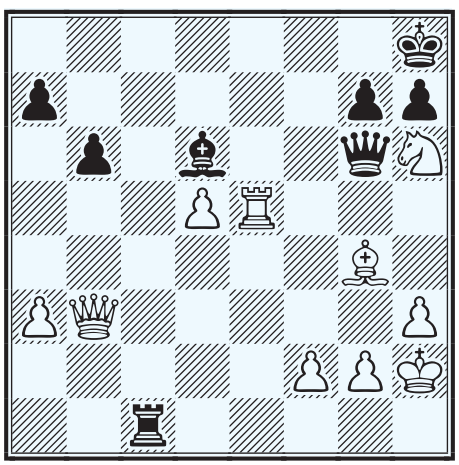

rada Fritz 12 26. ♗c5 hamlesi ile konumun tutulacağını söylüyor. Kramnik'in bu hamlesi yanlış bir manevra yaparak kalite kaybı ile sonuçlanıyor. **27.♖c1 ♘b3?**

28.♖×c2! Kramnik, bu hamleyi kaçırmış olmalı. **28...♕×c2 29.♘h6+ ♔h8 30.♘×f7+**

♔g8 31.♘h6+ ♔h8 32.♘f7+ ♔g8 33.♘h6+ ♔h8 34.♗e5! Beyazlar kaliteye karşı 2 piyon

aldı ve tehdidi **35.♗h5. 34...♕g6 35.♗g4 ♖×c4 36.♕×b3 ♖×e5 37.♖×e5 ♖c1+ 38.♔h2 ♗d6**

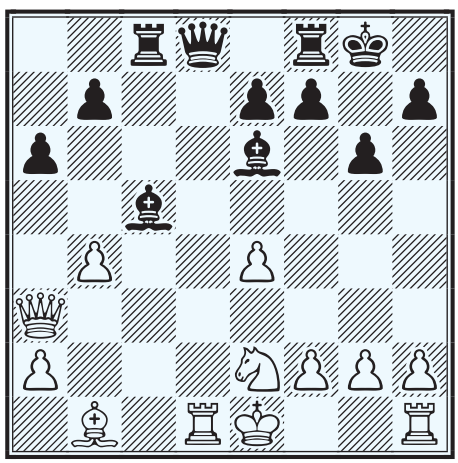
39.f4 39.♕e3 hamlesi de açık fakat oyundaki hamle de kazanç için yeterli oluyor. **39...♗×e5 40.f×e5 g×h6 41.♕e3 ♕b1 42.d6 ♖h1+ 43.♔g3 ♖e1 44.♕f4 ♖f1 45.♗f3 1–0.**

Magnus Carlsen (2810) - Vassily Ivanchuk (2749), Açılış Kodu: D10

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘c3 ♘f6 4.e3 a6 5.♕c2 g6 6.♗d3 ♗e6 7.b3 ♗g7 8.♘ge2

8...c5? Açılışta yapılan bu hamle konumu dengelemek için yeterli değildir. Beyazlar avantajı ele geçirecek. **9.c×d5 ♘×d5 10.♘×d5 ♗×d5 11.e4 ♗e6 12.♕×c5 ♘c6 13.♗e3 ♖c8 14.♕a3 0–0.** Siyahlar piyonu geri alacak gibi gözüküyor fakat taktik bir cevap buna izin vermiyor. 14...♘×d4?? 15.♗×d4 ♗×d4 16. ♕a4+. **15.♖d1 ♘×d4?** Bu hamle çok ciddi bir açmaza neden oluyor fakat diğer hamleler de Siyahın piyon geri kalmasını önleyemez. **16.♗×d4 ♗×d4 17.♗b1 ♗c5 18.b4**

18...♕×d1+? 18...♗×f2+ 19.♔×f2 ♕b6+

Siyahlara yeterli olmayan fakat mücadeleyi bırakmayan bir devam yolu sağlardı. **19. ♔×d1 ♗×f2.** Beyazlar sadece birkaç doğru hamle ile Siyahın bütün şanslarını elinden alır. Magnus'un tekniği, ayaklarının ucuna basarak rakibe hissettirmeden maçı almaya yeterli.

20.♘f4 ♗c4 21.♗d3 ♖fd8 22.♔e2 ♗×d3+ 23.♔×f2 ♖c2+ 24.♔f3 ♗c4 25.♖c1 ♖×a2 26.♕c3 b5 27.♖a1 ♖dd2 28.♖×a2 ♖×a2 29.h4 h5 30.g4 h×g4+ 31.♔×g4 f6 32.e5 ♔f7 33.e×f6 e×f6 34.♕e3 ♖c2 35.♕a7+ 1–0.

Nepomniachtchi ve Cramling

Avrupa Şampiyonu

20 yaşındaki Rus büyükusta 2868 ELO performansıyla tek başına şampiyon olurken, kadınlarda zafer, deneyimli oyuncu Cramling'in oldu

11. Avrupa Bireysel Şampiyonası 6-18 Mart 2010 tarihlerinde Hırvatistan Rijeka'da yapıldı. 11 tur İsviçre sistemi üzerinden oynanan şampiyonanın yıldızları 20 yaşındaki Rus GM Ian Nepomniachtchi ve İsveçli Pia Cramling oldu.

Zaman kontrolü 40 hamle için 90 dakika, geri kalan oyun için 30 dakika artı hamle başına 30 saniye eklemeli sistemle oynandı.

Üst masalarda beğeni toplayan maçların yaşandığı bu yılki şampiyonanın galibi genç sporcu Nepomniachtchi 2868 ELO performansı ile liderlik koltuğuna otururken, deneyimli oyuncu Pia Cramling'in ise şampiyon olmak için IM Viktorija Cmilyte'ı mağlup etmesi gerekti.

41 ülkeden 566 oyuncunun mücadele ettiği şampiyonada yeni rekorlar kırıldı. 440 unvanlı sporcunun 196'sı büyükusta iken, toplam 158 bayan oyuncunun 134'ü unvanlı sporculardan oluştu. Oynanan 3078 maçın 2088'inde sonuç ya 1-0 ya da 0-1 skor ile bitti. Böylesine büyük ve önemli bir şampiyonada %32 gibi bir beraberlik yüzdesi, mücadeleyi seven satranç seyircilerini oldukça mutlu etti. Bayanlar ve erkeklerde toplam 41 büyükusta ve uluslararası usta normu kazanılan şampiyona sonunda 23 erkek oyuncu Dünya Kupası'nda oynama hakkı elde ederken, 14 bayan oyuncu da Dünya Şampiyonası'na girmeye hak kazandı.

Şampiyona sırasında 75 masanın maçları internet üzerinden canlı olarak yayınlanırken, şampiyona sitesi son güne kadar

Pia Cramling

iki milyon kez ziyaret edildi.

20 yaşındaki Rus Büyükusta Ian Nepomniachtchi 7 kazanç ve 4 beraberlik sonunda elde ettiği 9 puan ile 25 Elo puanı kazandı. Eşitlik bozma maçları sonunda erkeklerde ikinciliği Gürcü GM Baadur Jobava, üçüncülüğü ise Artyon Timofeev aldı.

Pia Cramling ise 8 kazanç, iki beraberlik ve bir kayıp ile kadınlarda şampiyon olup 18 Elo puanı kazanırken, Litvanyalı Victoria Cmilyte ikinci, Polonyalı Monika Socko ise üçüncü oldu.

Şampiyonada milli takımımızı IM Mert Erdoğdu, IM Mustafa Yılmaz, FM Burak Fırat, WIM Betül Cemre Yıldız ve WIM Kübra Öztürk temsil ederken, sporcularımıza Adrian Mihalchishin, Mikhail Gurevich ve Efstratios Grivas antrenör olarak eşlik ettiler. 11 tur sonunda Mustafa Yılmaz 6,5, Mert Erdoğdu 5,5, Burak Fırat 4,5, Kübra Öztürk 5,5 ve Betül Cemre Yıldız 4,5 puan ile şampiyonayı tamamladılar.

Hırvatistan'ı temsil eden en başarılı oyuncu ise şampiyonayı 6 puan ile 58. sırada bitiren Borka Franciskovic oldu.

Dünya Kupası'na katılmaya hak kazanan sporcular: Nepomniachtchi, Jobava, Timofeev, Efimenko, Lysy, Almasi, Tomashevski, Rodshtein, Salgado, Lopez, Pashikian, Mamedov, Movsesian, Drozdovskij, Babula, Vorobiov, Akopian, Berkes, Potkin, Halkias, Nisipeanu, Alekseev, Grachev ve Socko.

Dünya Şampiyonası'na katılmaya hak kazanan bayan sporcular: Cramling, Cmilyte, Socko, T. Kosintseva, Sebag, Zhukova, Dembo, Stefanova, A. Muzychuk, N. Kosinsteva, M. Muzycduk, Kovalevskaya, Ziazulkina, Rajlich.

Ian Nepomniachtchi (2656) – Vladimir Akopian (2688), Açılış Kodu: C77

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.d3 d6 6.c3 g6 7.♘bd2 ♗g7 8. 0–0 0–0 9.♖e1 h6 10.♘f1 b5 11.♗c2 d5 12.♗d2 ♗e6 13.a4 ♕d6 14.b4 ♘d7 15.♗b3 d×e4 16.d×e4 ♘b6 17.a5 ♘c4 18.♘e3 ♖fd8 19.♘×c4 ♗×c4 20.♗×c4 b×c4 21.♗e3 ♕e6 22.♕a4 ♖d3 23.♖ec1 ♗f8 24.b5 a×b5 25.♕×b5 ♖b8 26.♕a4 ♖a8 27.a6 ♖d6 28.♕b5 ♕c8 29.a7 ♕d8 30.♕×c4 ♕d7 31.♕b5 ♖d3 32.♕b7 ♕e8 33.♖a6 ♖×e3 34.f×e3 ♗c5 35.♖ca1 ♗×e3+ 36.♔h1 ♗b6 37.h3 ♔g7 38.♘d2 ♘×a7 39.

Erkeklerde ilk üç: Jobava (Gümüş), Nepomniachtchi (Altın), Timofeev (Bronz)

♖×b6 c×b6 40.♖×a7 ♖c8 41.c4 1–0

Baadur Jobava (2695) – Denis Khismatullin (2657), Açılış Kodu: D41

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘c3 d5 4.♘f3 c5 5.c×d5 ♘×d5 6.e4 ♘×c3 7.b×c3 c×d4 8.c×d4 ♗b4+ 9.♗d2 ♗×d2+ 10.♕×d2 0–0 11.♗c4 ♘d7 12. 0–0 b6 13.♖ad1 ♗b7 14.♖fe1 ♖c8 15.♗b3 ♕f6 16.a4 ♖fd8 17.a5 ♕g6 18.a×b6 ♗×e4 19.♘g5 ♗c2 20.b7 ♗×b3 21.b×c8♕ ♖×c8 22.♖c1 ♖a8 23.♘h3 a5 24.♖c7 ♘f8 25.♘f4 ♕g5 26.♕e3 a4 27.♕f3 ♖e8 28.g3 ♕f6 29.♕b7 ♘g6 30.♖c8 ♖×c8 31.♕×c8+ ♘f8 32.♖e5 h6 33.h4 ♗d1 34.h5 ♕e7 35.♖b5 ♗f3 36.♕c3 ♕e8 37.♖c5 ♗b7 38.♔h2 ♕d7 39.♖c7 ♕b5 40.♕c5 ♕b2 41.d5 a3 42.♖e7 ♗×d5 43.♘×d5 a2 44.♖e8 ♔h7 45.♔g2 a1♕ 46.♕×f8 ♕×f2+ 47.♔×f2 ♕a2+ 48.♔e1 ♕a1+ 49.♔d2 ♕d4+ 50.♔c2 ♕e4+ 51.♔b2 ♕e2+ 52.♔b3 ♕d1+ 53.♔b4 ♕d4+ 54.♔b5 ♕×d5+ 55.♕c5 ♕b3+ 56.♔a5 ♕a2+ 57.♔b6 ♕b3+ 58.♔c7 ♕×g3+ 59.♔d7 ♕g2 60.♖b8 ♕e2 61.♔e7 ♕f3 62.♕c2+ f5 63.♕c8 ♕×h5 64.♕g8+ ♔g6 65.♕f7+ 1–0

Artyom Timofeev (2655) – Rauf Mamedov (2639), Açılış Kodu: B38

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 g6 5.c4 ♗g7 6.♗e3 d6 7.♘c3 ♘f6 8.♗e2 0–0 9. 0–0 ♗d7 10.♘c2 ♖c8 11.♖c1 ♗e6 12.♕d2 ♘d7 13.♖fd1 ♘c5 14.b4 ♘d7 15.♘d5 ♘ce5 16.♘d4 ♗×d5 17.c×d5 ♘b6 18.♖×c8 ♕×c8 19.♖c1 ♕b8 20.♘b5 ♘ed7 21.a4 a6 22.a5 ♘a8 23.♘a7 f5 24.e×f5 g×f5 25.♘c6 b×c6 26.d×c6 ♘e5 27.♗×a6 ♘c7 28.♗e2 ♔h8 29.♗b6 f4 30.♗×c7 ♕×c7 31.b5 f3 32.♗f1 f×g2 33.♗×g2 ♕c8 34.c7 ♘f3+ 35.♗×f3 ♖×f3 36.b6 ♖f8 37.♕d5 ♗e5 38.b7 ♕f5 39.♕g2 ♗×h2+ 40.♔×h2 ♕f4+ 41.♕g3 1–0

Pia Cramling (2523) – Viktorija Cmilyte (2485), Açılış Kodu: A37

1.♘f3 g6 2.c4 c5 3.g3 ♘c6 4.♗g2 ♗g7 5.♘c3 e6 6.a3 ♘ge7 7.♖b1 d5 8.0–0 0–0 9.c×d5 e×d5 10.d3 b6 11.♗g5 ♗e6 12.♘a4 h6 13.♗d2 c4 14.d×c4 d×c4 15.♗c3 ♕×d1 16.♖f×d1 ♖ad8 17.♗×g7 ♔×g7 18.♘c3 a6 19.h3 b5 20.♔f1 ♗f5 21.♖bc1 f6 22.♔e1 ♔f7 23.♘h4 ♗e6 24.♘e4 ♗d5 25.♘c5 ♗×g2 26.♘×g2 a5 27.♘e3 a4 28.♘d7 ♖h8 29.♖d6 ♘b8 30.♖cd1 ♘×d7 31.♖×d7 ♖×d7 32.♖×d7 ♔e6 33.♖b7 ♖c8 34.♖×b5 c3 35.♖b6+ ♔f7 36.b×c3 ♖×c3 37.♖b7 ♖c5 38.♖a7 g5 39.♖×a4 ♖c1+ 40.♔d2 ♖h1 41.♖a7 ♔f8 42.h4 g×h4 43.g×h4 ♖h2 44.♘g4 ♖×h4 45.♘×f6 ♔f7 46.♘d7 ♖d4+ 47.♔c3 ♖d1 48.♘e5+ ♔e6 49.♘d3 ♘d5+ 50.♔c2 ♖h1 51.♖a6+ ♔e7 52.e4 ♘f6 53.e5 ♘g4 54.f3 ♘e3+ 55.♔d2 ♘d5 56.♘b4 ♘f4 57.♔e3 ♘e6 58.♘d5+ ♔f7 59.♖a7+ ♔g6 60.♘f4+ ♔f5 61.♘×e6 ♔×e6 62.f4 ♖e1+ 63.♔f3 ♖f1+ 64.♔g3 ♖g1+ 65.♔f2 ♖a1 66.♔g3 ♖g1+ 67.♔h4 ♖h1+ 68.♔g4 h5+ 69.♔g5 h4 70.♖a6+ ♔d5 71.♖d6+ ♔c5 72.♖h6 h3 73.♔f6 h2 74.f5 1–0

Monika Socko (2465) – Marie Sebag (2506), Açılış Kodu: D12

1.d4 d5 2.c4 c6 3.e3 ♘f6 4.♘f3 ♗f5 5.♘c3 e6 6.♘h4 ♗g6 7.♘×g6 h×g6 8.g3 ♘bd7 9.♗g2 d×c4 10.♕e2 ♘b6 11. 0–0 ♗b4 12.♖d1 0–0 13.e4 ♕e7 14.a3 ♗×c3 15.b×c3 e5 16.a4 ♕e6 17.a5 ♘bd7 18.d5 c×d5 19.e×d5 ♕f5 20.♕×c4 e4 21.♗f4 g5 22.♗d6 ♖fe8 23.♕d4 ♖ac8 24.c4 b6 25.a×b6 a×b6 26.♖e1 ♘c5 27.♗×c5 b×c5 28.♕d2 ♕e5 29.♖ab1 g4 30.♕c2 ♕d4 31.♖bd1 ♕e5 32.♖e2 ♖a8 33.♕c1 ♖a4 34.♖ee1 ♖b4 35.♖e2 ♖a8 36.d6 ♖d8 37.d7 ♖b7 38.♖de1 ♖b×d7 39.♗×e4 ♕d4 40.♕c2 g6 41.♗×g6 f×g6 42.♕×g6+ ♖g7 ½–½

Baira Kovanova (2385) – Kübra Öztürk (2260), Açılış Kodu: C77, Analiz: Kübra Öztürk

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.d3 d6 6.c3 g6 7.0–0 ♗g7 8.♖e1 0–0 9.♗g5 h6 10.♗h4 b5 a4 fili kösede hiçbir şey yapmıyor. O yüzden belki b5 hamlesini biraz bekletmek gerekiyordu. [10...g5 11.♗g3 ♗g4 12.♘bd2 ♘e7 13.♘f1 c5 14.♘e3 ♗h5 15.♗c2 ♘g4 16.d4] **11.♗c2** [11.♗b3 ♘a5] **11...g5 12.♗g3 ♗g4 13.♘bd2 ♘e7 14.♘f1 c5 15.d4 c×d4 16.c×d4 ♘d7** [16...e×d4 ed4 kırışmayı maçta baktığımda çok hoşuma gitmemişti. ♘d7 hamlesi cok cazip geldi.] **17.♕d3 ♘c6 18.♘1d2 ♕b6** [18...♘b4 19.♕b3 ♘×c2 20.♕×c2 ♕b6 21.h3 ♖ac8 (21...♗×f3 22.♘×f3 e×d4 23.♕d2 ♘e5) 22.♕b3 ♗×f3 23.♘×f3 e×d4 24.♕d5 ♖fd8 25.♕×d6 ♕×d6 26.♗×d6 ♘c5 27.e5 ♘b7 28.♗e7 ♖d7 29.♗f6 ♖c2] **19.a3 ♖ac8** [19...♘×d4! 20.♘×d4 ♘c5 21.♕f1 e×d4 22.b4 ♘d7] **20.d5 ♘c5 21.♕f1 ♘e7 22.b4 ♘d7 23.♗b3 a5** [23...f5 24.e×f5 ♘×f5] **24.h4 a4 25.♗d1** Eşit bir pozisyon ve b5 piyonu tahtada çok da güzel durmuyor. Fakat Beyazın kapalı konumundan yararlanmak istedim. Çünkü taşları arasında bir koordine yoktu. **25...g×h4 26.♗×h4 ♘g6 27.♗g3 f5 28.e×f5 ♗×f5 29.♘h4 ♘×h4 30.♗×h4 ♕d4 31.g4 ♕×d2 32.g×f5 ♕d4 33.♕×b5 ♘b8** ♘b8 hamlesi maçta benim için de süpriz olmuştu. Çünkü zamanım yoktu ve hesaplayabileceğim küçük hamlelere bakıyordum ve birden rakibin bütün hamlelerini kesen bu hamleyi gördüm. [33...♕×a1 34.♕×d7 ♖c3 35.♕e6+; 33...♕×h4 34.♕×d7 ♖c3] **34.f6 ♕×h4 35.♗×a4 ♖×f6 36.♖a2 ♕g4+ 37.♔f1 ♕h3+ 38.♔e2 ♕f3+ 39.♔f1 ♖cf8 40.♕b6 ♕d3+ 41.♖ee2 ♕b1+ 0–1**

Bir kurgudur satranç

Partilerin gerçekten oynanmış olup olmamasının ne önemi var, satrancın kendisi de zaten bir kurgu değil mi

Satranç dergileri ve kitapları çoğu zaman tercihimiz olsa da, internet dünyaşında satranç sitelerini dolaşmak da satranç severler olarak her birimizin bir uygulaması. Kaçımız internet tarayıcılarımızda açılış sayfası olarak TSF, ChessBase.com, ya da Satrancokulu.com gibi sitelerin yer almadığını iddia edebilir, öyle değil mi? Ya da güncel gelişmelere bir gönderme yapacak olursak, Anand-Topalov maçını canlı olarak takip etmek varken, unvan maçının önemli partilerini incelemek için basılı yayınları mı bekleyeceğiz?

İşte bu düşüncelerle internet dünyasında zamanımı geçirirken karşıma çıkan bir makale bu yazıyı sizlerle paylaşmama yol açtı. 'Hicivli Satranç Dergisi' sloganıyla yayın yapan Kingpin (elebaşı), genellikle İngiliz satrançseverlere hitap eden, pek de alışık olmadığımız türden bir satranç dergisi. Çeşitli aralıklarla da olsa 40. sayısına ulaşmış, birçok büyükustanın yazılarıyla katkı sunduğu bir 'magazin'.

Derginin 1992 yılında yayınlanmış olan 19. sayısında IM Chris Ward (daha sonra GM), Benko Gambiti'ni refüte etmenin bir yolu (!) olarak aşağıdaki partileri okuyucularla buluşturmuştu...

Malinin – Andreev, [A58], Leningrad 1989, (Ataman)

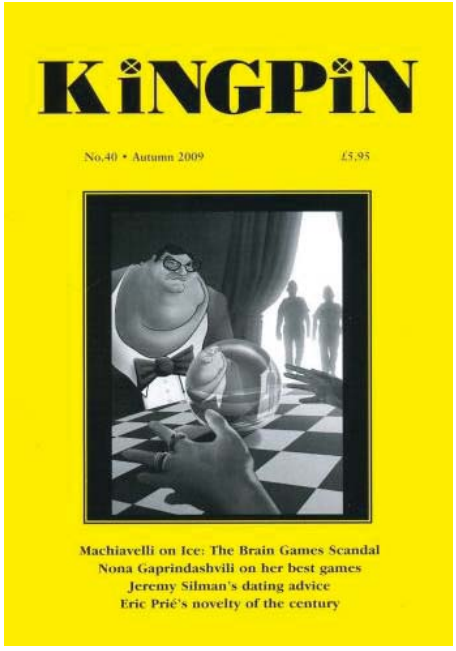
1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 b5

Benko Gambiti. Bazıları bir feda ya da gambiti yanıtlamanın en iyi yolunun, onu kabul etmek olduğunu iddia eder.

4. c×b5 a6 5. b×a6 ♗×a6 6. ♘c3 d6 7. ♘f3 g6 8 g3 ♗g7

Oyuncular bu noktaya kadar ana devamyollarından birisini takip etti.

h4!?

İlk olarak bakıldığında bir 'kahve satranççısı' hamlesi olduğu düşünülebilir. Yine de, hiçbir hamle küçümsenmemelidir.

9...0–0 10. h5 ♘×h5

11. ♖×h5?!

Objektif olarak kötü olması gereken bir kalite fedası. Sonuçta karşımızda Dragon Sicilyası yok ki! Yine de piyon geride, fakat baskı kuran taraf olmayı tercih etmiş 'Benko oyuncusu'nu mücadelenin farklı noktasına oturtmak rahatsız edici olmalı.

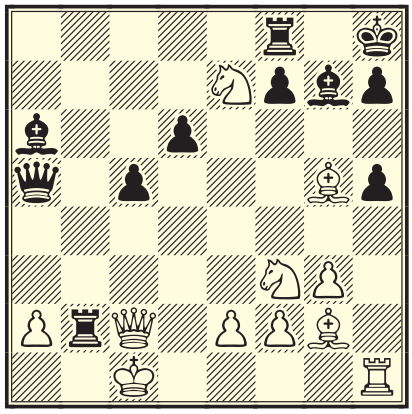
11...g×h5 12. ♕c2 ♘d7 13. ♗g5 ♘f6 14. ♗g2 ♖b8 15 1–0 ♕a5! 16. ♖h1

Bu ana kadar her iki tarafın da planlarına doğru bir şekilde sadık kaldığını görüyoruz. Şahların durumları göz önünde bulundurulduğunda, belki de siyah taşların rakibininkilerden çok daha etkili noktalarda konumlandırılmış olduğu kanısına varılabilir. Ancak olumlu sonuç için, başlatılmış olan planın doğru bir şekilde devam ettirilmesi gereklidir.

16...♘×d5?

Kasparov'un eski antrenörlerinden Dorfman'ın eserlerinden birisinin adı olan 'kritik an'da yapılmış çok ciddi bir hata. Siyahların, taşlarının hedefi haline girmiş olan rakip şahı sıkıntıya sokabilecek çok daha etkili bir fırsatı vardı: 16...♖×b2! 17 ♕×b2 ♘×d5. Bu devamyolu, konumsal üstünlüğe sahip olan tarafın, üstünlüğünü sürdürebilmesi adına fedalardan kaçınmaması gerektiği ilkesini bizlere hatırlatır. Andreev daha sakin bir şekilde b2-karesi zayıflığından yararlanmayı seçince partiyi kaybetti.

17. ♘×d5 ♖×b2 18. ♘×e7+ ♔h8 (Diyagram)

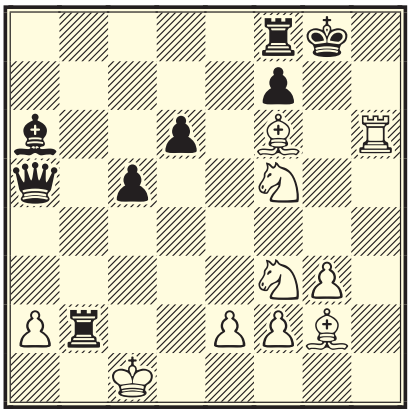

19. ♕×h7+!!

Bir anda Beyazların 'Benko Gambiti'ni refüte etme' hayali gerçek oluyor! Az önceki alternatif 16...♖×b2 hamlesine benzer bir şekilde, bu defa hücuma tüm beyaz taşların dâhil olduğunu görmekteyiz.

19...♔×h7 20. ♖×h5+ ♗h6 21. ♖×h6+ ♔g7 22. ♘f5+ ♔g8 23. ♗f6! (Diyagram)

Beyazların mat tehdidi karşısında, Siyahları çıplak beyaz şahı rahatsız edemezken görmek oldukça ilginç.

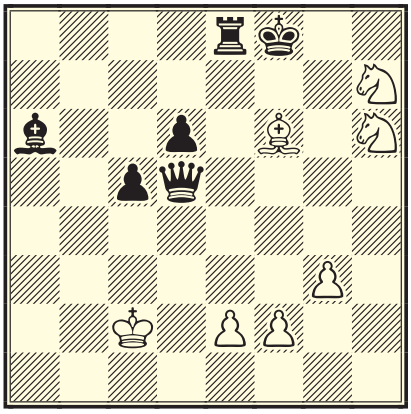
23...♖c2+ 24. ♔×c2 ♕×a2+ 25. ♗b2 ♕c4+ 26. ♗c3 f6 27. ♘g5

Böylelikle şimdiye dek mücadeleye pek katkı sağlayamayan f3-atı ve g2-fili de saldırıya katılmaktadır. Ancak 27. ♖g6+ hamlesi de aynı derecede kuvvetliydi.

27...♖e8?

Andreev bir kere daha rakibin sahip olduğu taktik imkânı gözden kaçırıyor. Partinin nefes kesen sonunu gördükten sonra, hatasından dolayı kendisine ancak teşekkür edebiliriz!

28. ♗d5+! ♕×d5 29. ♖h8+! ♔×h8 30. ♗×f6+ ♔g8 31. ♘h6+ ♔f8 32. ♘h7# (Diyagram)

1–0

'Satranç tahtasında her şey mümkün' düşüncesini okuyucuda uyandıracak cinsten bir parti. İnanır mısınız bilmem; Andreev, Malinin'in 'Benko işkencesinin' tek kurbanı olmamıştı! Herhalde şu anda, diğer nefes kesen partiyi de incelemeyi sabırsızlıkla bekliyor olmalısınız...

Malinin – Savinov, [A58], Leningrad 1988 (Ataman)

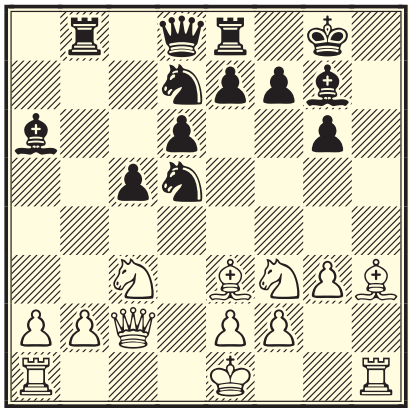
1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. c×b5 a6 5. b×a6 ♗×a6 6. ♘c3 d6 7. ♘f3 g6 8. g3 ♗g7 9. h4 0–0 10. h5 ♘bd7

Bu defa Siyahlar h5-karesinden yapılabilecek kalite fedasına 'izin vermiyor'. Bu tutumu IM Ward 'zaten gerçek Benko oyuncuları, mücadeleye bir piyon geride devam etmeye alışkındır.' sözüyle nitelendirmiş.

11. h×g6 h×g6 12. ♗h3

h4 hamlesinin yararı bu şekilde ortaya çıkıyor: filin g2-karesinin yanı sıra h3-hanesinden de geliştirilebilmesi esnekliği.

12...♖e8 13. ♕c2 ♖b8 14. ♗e3 ♘×d5 (Diyagram)

15. ♕×g6?!

Beyaz karelerdeki zayıflıklardan yararlanmayı hedeflemiş bir vezir fedası. Malinin gerçek bir romantik!

15...f×g6 16. ♗e6+ ♔f8 17. ♘×d5 ♖×b2 18. ♘g5

Beyazlar mat tehditleri ortaya koyarak (♘h7#) hafif taşlarının enerjisinden en üst derecede faydalanmaya çalışıyor.

18...♘f6 19. ♘f4

Bir hamlede mat tehdidini bu defa farklı bir kareden (♘×g6#) yineleyerek.

19...♕a5+ 20. ♔f1 ♗×e2+ 21. ♔g1 ♖eb8?!

e8-karesini şahın kaçışları için boşaltmak, hem de bunu kaleyi iyileştirerek yapmak en doğal yaklaşımdı. Ancak Beyazlar yeni bir zayıf beyaz kare bulurken, e8-karesini de kontrol altına alıyor.

22. ♗f7! ♖b1+ 23. ♔h2 ♘g4+ 24. ♔h3 ♖×h1+ 25. ♖×h1 ♘×f2+ 26. ♗×f2?

♔g2! çok daha etkiliydi: 26...♕a8+ 27 ♔xf2 ve beyaz şahın güvende olması, Siyahları e6-g6 karelerindeki zayıflıklar karşısında çaresiz bırakır.

26...♗g4+ 27. ♔×g4 ♖b4 28. ♔f3? ♕a3+??

Her ne olursa olsun, Siyahların f4-atını yok etmesi gerekiyor (28...♖×f4+!).Bu durumda avantaj ibresi Siyahlara dönerdi. Ancak materyal üstünlük zaman zaman 'bağımlılık' yaratabilir.

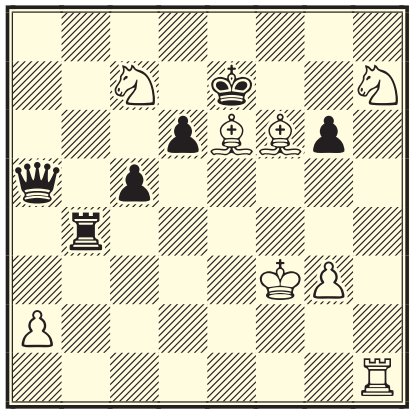
29. ♗e3 ♕a8+ 30. ♗d5 ♕a5??

Bir kere daha 30...♖×f4+!.Ancak siyahlar adeta intiharı tercih ediyor.

31. ♘fe6+! ♔g8

32...♔e8 33 ♗c6#.

32. ♘c7+ e6 33. ♗×e6+ ♔f8 34. ♘h7+ ♔e7 35. ♗g5+ ♗f6 36. ♗×f6# (Diyagram)

1–0

İzmir'de bu iki partiyi dostlarımla paylaştığımda, her birinden benzer tepkiler yükselmişti: 'Bu iki parti de ancak ve ancak kurgu olabilir!'. Partilerin gerçekten oynanmış olup olmadığı benim için önemli değildi. Biraz düşünecek olursak, satrancın kendisi bir kurgu değil mi?

Yararlanılan Kaynaklar:

Kingpin 19, How Good is Your Hacking? – IM Chris Ward, 1992
www.chessgames.com : Malinin – Andreev, The King is the Thing
www.chessgames.com : Malinin – Savinov

Dünya Şampiyonu (1957-1958)

Vassily Smyslov

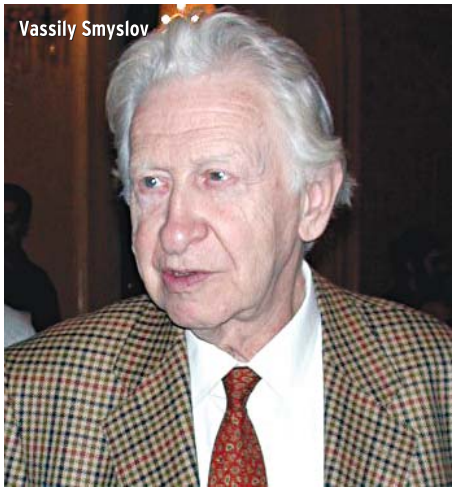
Satranç dünyası eski bir şampiyonunu kaybetti. İyi bir opera sanatçısı ve oyunsonu ustasıydı, oyunları müzik gibi akardı

Vasily Vasilyevich Smyslov, 24 Mart 1921'de Moskova'da doğdu. Smyslov'un babası birinci kategori civarında kuvvetli bir oyuncuydu. 17 yaşındayken 1938 yılında SSCB Gençler Şampiyonası'nı kazandı. 1939 yılında Moskova Şampiyonası'nda da birinciliği paylaştı. 1940 yılındaki güçlü Sovyetler Birliği Şampiyonası'nda genç yaşına rağmen üçüncü olarak gelecek vaat ettiğini gösterdi.

Smyslov, 1940'ların sonlarından itibaren dünyanın en iyi oyuncularının arasına girmeye başladı. Groningen'de 1946'da da üçüncü oldu ve dünyanın en iyi oyuncuları arasında olduğunu gösterdi. Bu dönemde istikrarlı bir şekilde iyi sonuçlar aldıysa da hiç turnuva kazanamadı. 1948'deki Dünya Şampiyonluğu'nda ikinci oldu ve 1953 Zürih Adaylar Turnuvası'nı kazanarak Botvinnik'in rakibi oldu. Botvinnik ile berabere kaldı ve Botvinnik unvanını korudu. Sonraki döngüde yine Amsterdam Adaylar Turnuvası'nı kazandı ve Borvinnik'i 12.5-9.5 yenerek Dünya Şampiyonu oldu. 1958 yılında Botvinnik ile yaptığı rövanş maçını 12.5-10.5 kaybetti ve dünya şampiyonluğuna veda etti. Daha sonra 1950'de aday olduysa da Bled'de dördüncü oldu. 1962'de oynamadı. 1964'te ise Amsterdam Interzonal'ine katılıp eş puanla birinci oldu ancak Adaylar Maçları'nda Efim Geller'e elendi.

1983'te ise Adaylar Finali'nde 62 yaşındayken kendisinden 42 yaş küçük, geleceğin dünya şampiyonu Garry Kasparov'a kaybetti. Ayrıca 1991'de Emektarlar Dünya Şampiyonu da oldu.

Botvinnik'i büyük bir sürpriz yaparak yenmeyi başarmıştı. Sağlam ve sakin oyu-

Vassily Smyslov

nuyla birlikte satranç tarihinin en büyük oyunsonu ustalarından birisi olarak kabul edilir. Ayrıca açılış teorisine de büyük katkıları olmuştur. Bunların yanında Smsylov ünlü bir opera sanatçısıdır. Bariton şarkıcı olan Smsylov, 1950'de Moskova'daki ünlü Bolşoy Tiyatrosu'nun seçmelerini son anda geçememiştir ve bazı turnuvalarda piyanist olan Mark Taimanov ile birlikte resitaller sunmuştur. Oynadığı satranç da müziğin notaları gibi birbiriyle uyumlu ve akıcıydı. 27 Mart 2010 tarihinde doğduğu yer olan Moskova'da hayata gözlerini yumdu.

(TSF web sayfasından alıntıdır.)

Oyunsonu ustası Smyslov'dan zarif bir kale oyunsonu örneği

Smyslov, Vassily - Reshevsky, Samuel Herman, 18. Dünya Şampiyonluğu, Moskova 11.04.1948, [C75] Ruy Lopez (İspanyol Açılışı)

Tüm satranç oyuncularının (siz ve ben de dahil olmak üzere) sadistik bir damarı olsa gerek. Aksi halde bir satranç arkadaşımızın yöntemsel ve insafsızca ezildiğini görmekten zevk alamazdık.

Bu oyunda Smyslov hemen hemen oyunun başından itibaren merkezi demir bir kıskaca alıyor ve bu kıskacı Tarrasch'ın meşhur ettiği bir yöntemle her hamlede biraz daha daraltıyor. Bir şeylerin yol açması gerek ve sonunda bu zayıflığı yaratan ve neticesinde oyunu terk eden bir piyon oluyor.

Smyslov bir kez bir piyon öne geçmişse oyunu hemen oyunsonuna götürürdü. Aslında herhangi bir oyunsonundan ziyade oyunu kahredecek kadar öğretici olan kale veya piyon oyunsonlarından birisine dönüştürürdü. Smyslov oyunu güzel oynadığı için onun davranışı sadece not olmaktan çok daha fazladır. Bu konudaki yeteneği o kadar kanıtlanmıştı ki ismi Capablanca ve Rubinstein'ın isimleri ile birlikte söylenir.

Bundan daha büyük bir ödül yoktur.

1.e4 e5 2.♘f3♘c6 3.♗b5 a64.♗a4 d6 5.c3 ♘ge7

Atın bu gelişimi her ne kadar kendisi tarafından başarıyla uygulanamadıysa da Steinitz tarafından yaygınlaştırılmıştır. Buradaki fikir atı, üzerinde baskı kurabileceği g6-karesine getirmek ve f4-karesindeki ileri karakolu ele geçirmektir.

6.d4 ♗d7 .♗b3

Şeffaf olan 8.♘f3–g5 tehdidi ile aynı anda iki aletle tehlikelere açık fil piyonuna (f7-piyonu) saldırıyor.

7. ... h68.♘bd2

Bu at c4-e3 üzerinden varlığını hissettirebileceği yer olan d5-karesine doğru yola çıkıyor.

8. ... ♘g6 9.♘c4

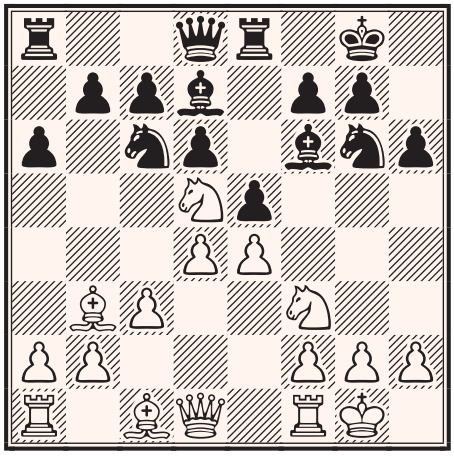
Güzel bir zamanlama! 9.0–0 gibi mekanik bir hamle 9. ... ♘f4 ve devamında 10.... g4 cevaplarına yol açar ve Siyah girişimi ele geçirirdi.

9. ... ♗e7 10. 0–0 0–0 11.♘e3 ♗f6 12.♘d5 ♖e8

Bu turnuvanın önceki turlarından birinde Keres ve Euwe partisinde oynanmış olan 12...e×d4 13.♘×d4 ♖e8 devamyolunda bu kale hamlesinin zayıf olduğu ortaya çıkmıştır. (Diyagram)

13.d×e5!

Bu hamle ünlem gerektirir. Rakibi piyonu nasıl alırsa alsın, beş farklı şekilde alabilir, Beyaz bu taş almayla üstünlüğü ele geçirir.

13. ...♗×e5

Eğer 13...d×e5 14.♘×f6+g×f6 (14...♕×f6 15.♕×d7 değil, çünkü Beyaz bir taş kazanır) .♗×h6 ve Beyaz bir piyon kazanır.

Eğer 13...♘g×e5 14.♘×e5 ♘×e5 15.f4 ♘c6 (15...♘g416.h3 devamyoluna girilirse bir piyon kazanır) 16.♕f3 ve Beyaz için iyi bir konum oluşur.

14.♘×e5 d×e5 15.♕f3!

Vezir kalenin kullanımı için iyi bir kareyi boşaltırken oyuna giriyor.

15...♗e6 16.♖d1

Stratejik olarak Beyazın oyunu üstündür. Atı merkeze hâkimdir, kalesi vezir hattında baskı uygulamaktadır ve etkin durumda iki fili vardır.

Taktik olarak ise; Beyazın 17.♘b6 sayesinde açarak vezire saldırıp kalite kazanma ve 17.♗×h6 g×h6 18.♘f6+ sayesinde kale ve fil karşılığında veziri kazanma tehditleri vardır.

16...♗×d5

Fillerin gücünü artırmak pahasına da olsa Siyahın atı ortadan kaldırmak için hissettiği endişe anlaşılır boyuttadır.

17.♖×d5

Kuşkusuz ki 17.e×d5 oynamamak gerekir, çünkü piyon kale ve filin eylem yollarını kesecektir. Piyon ile almak ayrıca 17.e×d5 e4 18.♕e2 ♘h4 ile Siyaha karşı oyun fırsatları verecektir.

17...♕e7 18.♕f5!

Güçlü bir hamle! En yakın tehdit 19.♔d7 ile vezire ve vezirin arkasındaki savunmasız f7-piyonuna saldırarak hemen kazanmaktır.

18...♘f8

Kaleyi dışarıda tutar. Bunun yerine 18... ♖ad8 19.♖×d8 ♖×d8 20.♗×h6 (20.♕×g6 yanlış olurdu, çünkü 20...♖d1+ 21.♗×d1 f×g6 devamyolunda Beyazı kötü bir sürpriz beklerdi) 20...g×h6 21.♕×g6+ ve Beyaz birkaç piyon kazanırdı.

19.♗e3 ♘e6

Bu hamle filin c5-karesine yerleşmesini önler.

20.♖ad1 ♖ed8 21.g3!

Euwe onun sessiz küçük hamlesi için şu yorumlarda bulunur:

(1) Arka sıra matı tehdidine karşı şahı için kaçış karesi sağlar.

(2) Atın davetsiz bir şekilde f4-karesine yerleşmesini önler.

(3) Önemi daha sonra ortaya çıkacak olan h4-karesini korur.

21...♖d6

Kaleleri çiftleyerek vezir hattındaki baskıyı rahatlatmaya çalışan umutsuz bir hamle.

22.♖×d6

Smyslov rakibinin harekatını tamamlaması için zaman tanımıyor.

22...c×d6

Bu hamle Siyah için organik bir zayıflık, açık bir hatta geri kalmış bir piyon yaratır.

23.♕g4

Kurnazca yapılan bir hamle! 24.♗×h6 hamlesi piyon kazanan doğrudan bir tehdittir. Dolaylı tehdit ise 24.♖d2 ve devamında 25.♕d1 ile şanssız vezir piyonuna baskı yapmaktır.

23...♔h8

23...♔f8'den sonra Siyah için piknik yapacak ortam kalmazdı. Bu durumda 24.♗b6 hamlesi 25.♗×e6 f×e6 26.♕f3+ ♔e8 .♕e3 ♔d7 28.♗c5 devamyolunda kazanmakla tehdit eder ve vezir piyonu kurtarılamazdı.

24.♗b6!

Çok güçlü! Vezir piyonunu koruyan 24...♔d1 hamlesini önler ve ayrıca 24...♔a5 ile başlayan Siyahın karşı oyununu ortadan kaldırır.

Şimdi Beyazın niyeti (bozulmazsa) ağır taşlarını vezir hattında (d-hattı) çiftleyerek vezir piyonunu (d-piyonu) kazanmaktır.

24...♘b8

Kötü bir hamle (çünkü kalenin önü kapanıyor) ancak at d2-karesine gelip sorun çıkartan fili uzaklaştırmak istiyor.

Diğer savunma yolları daha tatminkârdır. Örneğin:

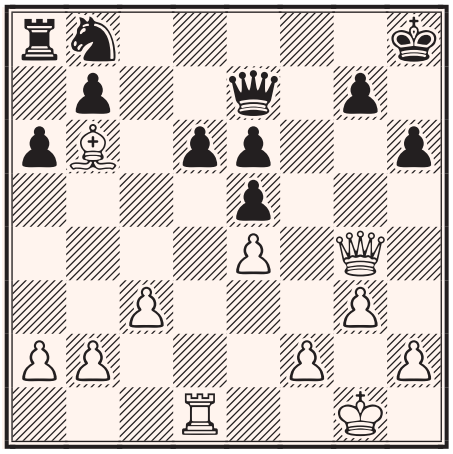
(1) 24...♘c5 25.♗×c5 d×c5 26.♖d7 bir piyon kazanır.

(2) ...♘cd8 25.♖d2 f6 (...♘f6 ile d-piyonunu korumak için) 26.♗×e6 ...♘×e6 27.♕d1 ve piyon düşerdi.

(3) ...♖c8 25.♖d2 ♘b8 .♕d1 ♖c6 27.♗a7 ♘d7 28.♗d5 ♖c7 .♗×e6 ♕×e6 30.♖×d6 ve Beyaz bir piyon kazanırdı.

25.♗×e6 f×e6

Piyon yerine vezir ile almak daha pahalıya mal olurdu. Bir başka deyişle 25... ♕×e6 26.♕×e6 f×e6 27.♖×d6 sonrasında şah piyonu da (e-piyonu) tahtanın dışına çıkardı. Hamle sırası Beyazdadır. (Diyagram)

26.♕h4!

Zekice bir oyun! Buradaki fikir siyah vezir piyonunun tek savunucusu olan siyah veziri tahtadan çıkarmak ve d-piyonunu savunmasız bırakmaktır. Bu planlamanın Beyazın üçlü tehdit içeren 21. hamlesi (**21.g3!**) ile hayata geçirildiğine dikkat ediniz.

26...♕d7

...♕×h4 27.g×h4 devamyolu da daha iyi değildir ve piyon savunmasız kalır.

27.♕d8+!

Vahşice, ancak her zaman derler ki; "Satranç yufka yürekliler için değildir."

27...♕×d8 28.♗×d8 ♘d7

Piyonu kurtarmanın hiçbir yolu yoktur. ...♘c6 29.♗c7 piyonun kaderini belirler.

29.♗c7 ♘c5 30.♖×d6

Kazanç konumundayken dahi yanlış oynamak çok kolaydır. Örneğin; eğer Beyaz fil ile alırsa 30.♗×d6 (yeterince akla yatkındır) ♖d8 31.f3 b6 devamında Siyah saldırıya geçer ve bir sonraki hamlede açmazdaki fili 32...♘b2 ile kazanır.

30...♖c8

30...♘×e4 hamlesi çok rahat değildir, çünkü 31.♖×e6 ile Beyaz iki piyon kazanır.

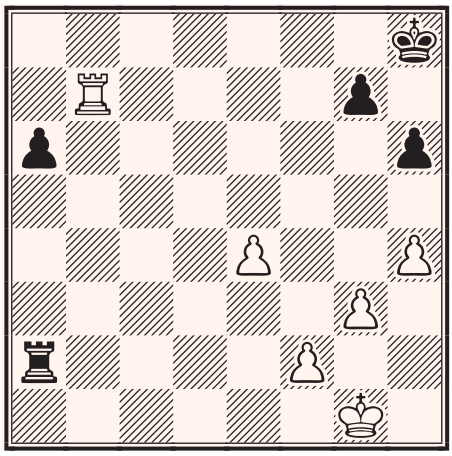
31.♗b6 ♘a4 32.♖×e6 ♘×b2 33.♖×e5 ♘c4

Eğer 33...♖×c3 34.♗d4 ♖c1 + 35.♔g2 ♘d3 36.♖e7 devamyoluna girilirse gerisi Beyaz için çok kolaydır.

34.♖e6 ♘×b6 .♖×b6 ♖×c3 36.♖×b7 ♖c2 37.h4

Beyaz a-piyonu kurtarılamadı, ancak Beyaz gücünü şahkanadındaki piyon çoğunluğuna yöneltebilir.

37...♖×a2 (Diyagram)

Capablanca'nın "Bir kale ve piyonlardan oluşan oyunsonu satranç tahtasında en yaygın olarak ortaya çıkan oyunsonu türüdür. Bununla birlikte, bu kadar sık ortaya çıkmalarına rağmen çok az oyuncu onlarda ustalaşmıştır. Sıklıkla çok zor özellikler taşır ve bazen çok kolay görünürken gerçekte inanılmaz derecede karmaşıktırlar." dediğinde aklında olan konuma ulaşmış durumdayız. Smyslov'un genel planının bir taslağını çıkartırsak bu özel oyunsonundan en üst düzeyde yararlanabiliriz. Beyazın kalesi ♖a7 ile her şeyi – önemli yedinci yatay ve aynı zamanda a hattında ne kadar ilerlerse ilerlesin siyah a-piyonunu sürekli hücum altında tutuyor - kontrol edebileceği en iyi konumuna ulaşacaktır. Beyazın şahı bir piyonun koruması altında g6-karesine ilerleyecek ve o konumda kalesinin desteğiyle Siyahın şahkanadı piyonlarını temizleyebilecektir. Piyon koruması Siyahı şah çekmekten ve ♖a1 desteğinde a2'ye ulaşan piyonunun vezire terfi etmesine yardım etmekten alıkoymak için gereklidir.

38.♔g2 a5 .h5 a4 40.♖a7

Kale yalnızca tehlikeli piyonu gözetim altında tutmakla kalmaz aynı zamanda rakip kaleyi onu savunmak için bağlar.

40...♔g8 41.g4 a3

41...♖a3 (şahın ilerlemesini önlemek için) Beyaz 42.f3 ile bir sığınak oluşturur ve 43.♔g3 ve 44.♔f4 ile devam eder.

42.♔g3 ♖e2 43.♔f3 ♖a244.♔e3 ♔f8 45.f3 ♖a1 46.♔f4

47.♔f5 ve 48.f4 ile devam etme niyeti taşıyor (eğer izin verilirse).

46...a2 47.e5

Atılan her adımda dikkat gerekiyor. Hoş olmayan bir 47.♔e5 hamlesi 47...♖f1 48.♖×a2 (piyon vezire terfi etmekle tehdit ediyor) ♖×f3 ve Beyaz kazanmak için sıkıntılar yaşar.

47...♔g8

Siyaha bırakılan tek hamle bu şah hamlesidir. Eğer 47...♔e1 oynarsa 48.♔f5 ♖f1 49.♖×a2 ♖×f3 + 50.♔e6 (mat ile tehdit ediyor) ♔d1 51.♖a8+ ♔c7 52.♖a7+ ve Beyaz kazanır.

48.♔f5 ♖f1 49.♖×a2 ♖×f3+ 50.♔g6 ♔f8

Veya 50...♖f7 51.♖a8+ (Beyaz kesinlikle 51.e6 oynamamalıdır, aksi halde mat olur: ♖f6#) 51...♖f8 .♖×f8+ ♔×f8 53.e6 ♔e7 (eğer Siyah 53...♔g8 oynarsa 54.e7 ve bir sonraki hamle ile mat olur) 54.♔×g7 ve Beyaz kazanır.

51.♖a8 + ♔e7 52.♖a7+ ve Siyah terk etmiştir.

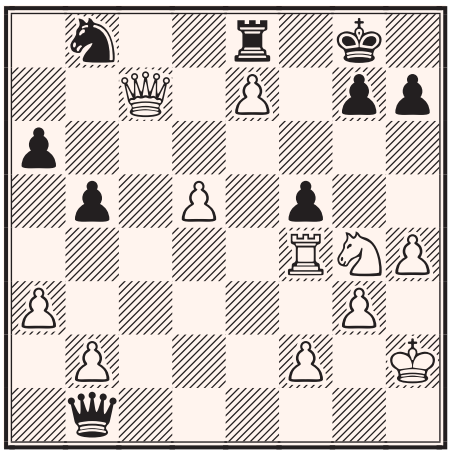
Siyah şahkanadı piyonlarını kaybeder. 52...♔f8 53.♖×g7 ♖f4 54.♔×h6 devamyolundan sonra beyaz piyonlar artık durdurulamaz. 1-0

Kombinezonlar

Smyslov,Vassily - Steiner,Herman, [A51]
Staunton Anı Turnuvası, Groningen, 1946

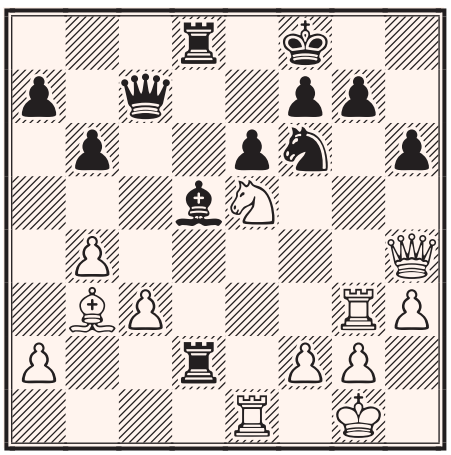
1.d4 ♘f6 2.c4 e5 3.d×e5 ♘e4 4.♘f3 ♗b4+ 5.♗d2! ♘×d2 6.♘b×d2 ♘c6 7.a3 ♗×d2+ 8.♕×d2 ♕e7 9.♕c3 0–0 10.♖d1 ♖e8 .♖d5 b6 12.e3 ♗b7 13.♗e2 ♖ad8 14.0–0 ♘b8 15.♖c1! 20...♗×d5 16.c×d5 d6? 17.♗b5 ♖f8 18.e4 a6 19.♗d3 d×e5 .♘×e5 ♖d6 21.♘c4 ♖h6 22.♘e3 ♕h4 23.♕×c7+– ♖f6 24.g3 ♕h5 25.e5 ♖h6 26.h4 ♕f3 27.♖c4 b5 28.♖f4 ♕h5 29.♘g4 ♖g6 30.♗×g6 ♕×g6 31.e6 ♕b1 + 32.♔h2 f5 33.e7 ♖e8 (Diyagram)

Çözüm: 34. ♕d8 ♕g1+ 35.♔×g1 h6 36. ♕×e8+ ♔h7 37.♘f6+

Smyslov, Vassily - Pachman, Ludek, [C13] Chigorin Anı Turnuvası, Moskova, 1947

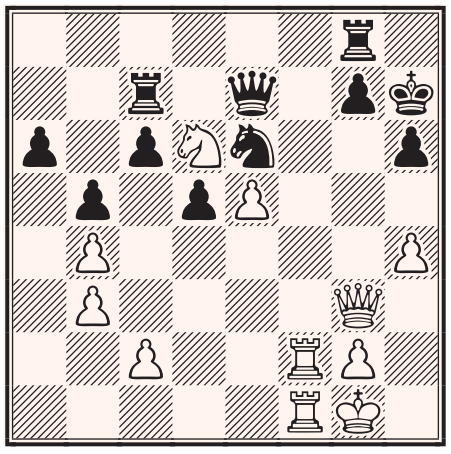
1.e4 e6 2.d4d5 3.♘c3 ♘f64.♗g5 d×e4 5.♘×e4 ♗e7 6.♗×f6 ♗×f6 7.c3 ♘d7 8.♘f3 ♕e7 9.♗d3 b6 10.♘×f6 + ♘×f6 11.♘e5 0–0 12.♕f3 ♗d7 13.♕h3 ♖fd8 14. 0–0 c5 15.♕h4 h6 16.d×c5 ♕×c5 17.♖ae1 ♗c6 18.♖e3 ♗b7 19.♖fe1 ♖d5 20.b4 ♕d6 21.♕h3 ♖d8 22.♗c2 ♕c7 23.♗b3 ♖5d6 24.♕h4 ♖d2 25.h3 ♗d5 26.♖g3 ♔f8 (Diyagram)

Çözüm: 27.♕f4 Eğer ♗×b3 o zaman ♘g6+ ile vezir düşer.

Smyslov, Vassily - Sokolsky, Alexey, [C81] Chigorin Anı Turnuvası, Moskova, 1947

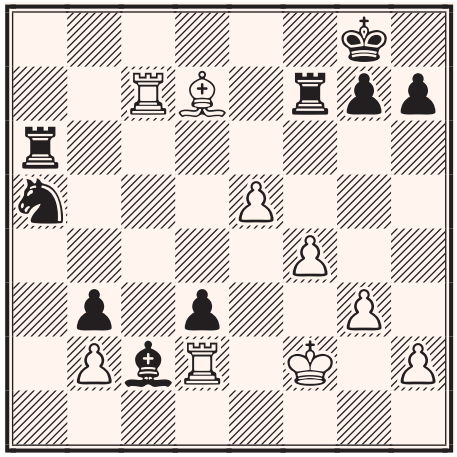
1.e4 e5 2.♘f3♘c6 3.♗b5 a64.♗a4 ♘f6 5.0–0 ♘×e4 6.d4 b5 7.♗b3 d5 8.d×e5 ♗e6 9.♕e2 ♘c5 10.♖d1 ♘×b3 11.a×b3 ♗c5 12.♗e3 ♗×e3 13.♕×e3 ♕e7 14.♕c3 ♘d8 15.b4 0–0 16.♘bd2 ♗g4 17.h3 ♗×f3 18.♘×f3 c6 19.♖d2 h6 .b3 ♖e8 21.♘d4 ♕g5 22.♖f1 ♘e6 23.f4 ♘×f4 24.♖df2 ♘e6 25.♘f5 ♖ec8 26.h4 ♕d8 27.♕g3 ♔h7 28.♘d6 ♖c7 29.♘×f7 ♕e7 30. ♘d6 ♖g8 (Diyagram)

Çözüm: 31.♕d3+

Smyslov, Vassily - Byvshev, Vasily M., [E03] Chigorin Anı Turnuvası, Leningrad, 1951

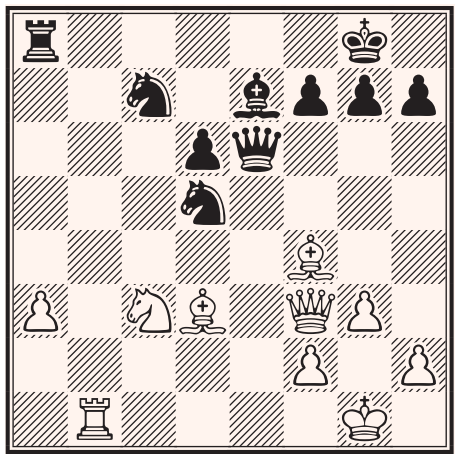
1.d4 ♘f6 2.c4e6 3.g3 d54.♗g2 d×c4 5.♕a4 + ♘bd7 6.♕×c4 a6 7.♕c2 ♖b8 8.♘f3 b5 9.a4 ♗b7 10. a×b5 a×b5 11.♘c3 b4 12.♘a4 ♗e4 13.♕d1 b3 14. 0–0 ♗c2 15.♕e1 ♘e4 16.♗f4 ♗b4 17.♕c1 ♘df6 18.♘e1 ♗×e1 19.♕×e1 ♕×d4 20. ♗×c7 ♖c8 21.♗b6 ♕d6 22.♗a5 ♖b8 23.f3 ♘c5 24.♕c3 ♘a6 25.e4 e5 26.♘b6 0–0 27.♘c4 ♕c5+ 28.♘e3 ♕d4 29. ♖f2 ♖fc8 30.♕×d4 e×d4 31.♘f5 ♖c4 32.♘d6 ♖c6 33.e5 ♘d5 34.f4 ♖c5 35.♖d2 d3 36.♘e4 ♖cb5 37.♘d6 ♖c5 38.♔f2 ♘ab4 39.♗×b4 ♘×b4 40.♖a7 ♖f8 41.♗h3 ♖c6 42.♗d7 ♖a6 43.♖b7 ♘c6 44. ♘×f7 ♘a5 45.♖c7 ♖×f7 (Diyagram)

Çözüm: 46. e6 ♖f8 (Siyah ♖e7 oynarsa ♖c8+ ve mat olur) 47.e7

Reshevsky, S. H. - Belavenets, S. V., [E44] Leningrad/Moskova, 1939

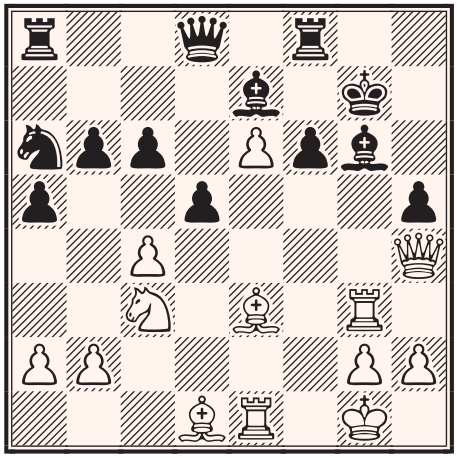
1.d4 ♘f6 2. c4 e6 3.♘c3 ♗b4 4.e3 0–0 5.♘ge2 b6 6.a3 ♗e7 7.d5 ♗b7 8.g3 e×d5 9.c×d5 c510.♗g2 d6 11. 0–0 ♘a6 12.e4 ♖b813.♘b5 ♕d7 14.♘×a7 ♗×d5 15.e×d5 ♕×a7 16.♘c3 b5 17.♖e1 ♖fe8 18.b4 ♕d7 19.♗f4 ♗f8 20. ♖×e8 ♘×e8 21.b×c5 ♘×c5 22.♖b1 ♘c7 23.♗f1 ♘5a6 24.♕d4 ♗e7 25.♕a7 ♖a8 26.♗×b5 ♕f5 27.♕e3 ♘×d5 28.♕f3 ♘ac7 29.♗d3 ♕e6 (Diyagram)

Çözüm: 30.♘×d5 ♘×d5 31.♗c4 veya 30.♕×d5 ♗e4 31.♕a2 ♖b7

Reshevsky, S.H. - Gudmundsson, G. [D36] Amsterdam, 1950

1.d4 d5 2.♘f3♘f6 3.c4 e64.c×d5 e×d5 5.♗g5 ♗e7 6.♘c3 c6 7.♕c2 0–0?! 8.♗f4 ♖e8?! 9.e3 ♘bd7 10.♗d3 ♘f8 11.h3 ♗d6 12.♗×d6 ♕×d6 13.0–0 b6?! 14. ♖fd1 ♗b7 15.♖ab1 ♕e7 16.b4 ♘e4 17.a4 ♖ac8 18.♕b2 ♖c7 19.♖bc1 g5 20.b5! c5 21.d×c5 ♘×c3 22.♕×c3 b×c5 23. a5 ♘e6 24.♗b1 f6 25.♗a2 ♖d7 26.a6 ♗a8 27.e4! d×e4 28.♖×d7 ♕×d7 29.♕×f6! e×f3 30.♖×c5 h6 31.♖e5 ♕d1+ 32.♔h2 f×g2 (Diyagram)

Çözüm: 33.♗×e6+ ♖×e6 34.♕×e6+ ♔g7 35.♕e7+ ♔g6 36.♖e6+

Fatma YILMAZ, Ulusal Hakem fatmayilmazfyf@gmail.com

Satranca emek verenler

Emrehan Halıcı

En büyük deneyimim satranç yöneticiliği... Emrehan Halıcı belki anlatılanların hepsiydi belki de onların hepsine rağmen yine de eksik…

Kimimiz elektrik-elektronik alanında yurt içinde ve yurt dışında ödül alan birçok projenin sahibi bir mühendis olarak tanıyoruz onu, kimimiz uluslararası MENSA topluluğunun üyesi... Kimimiz Bilgisayarda Beste Yarışması'nın düzenleyicisi olarak tanıdık onu, kimimiz Bilim Teknik dergisinde, Hürriyet gazetesinde yazar... Milletvekili kimliğiyle de çıktı karşımıza, grup başkan vekilliğiyle de... Türkiye Zeka Vakfı'nı kurdu, yönetim kurulu başkanlığını da yaptı. Kurucusu olduğu dernekler arasında Genç İşadamları Derneği de vardı, Yazılım Sanayicileri Derneği de... Her iki dernekte yöneticilik de elinden kurtulamadı elbette...

FIDE Merkez Kurulu üyeliği de yaptı, FIDE Asbaşkanlığı da... Cumhurbaşkanıyla ortak etkinliklerde de yer aldı, başbakanla da... Ama satranç dünyası onu en çok TSF'nin devlete bağlanmasında etkili olmuş başkan olarak tanıdı ve kendisi ister dünyada olsun, ister Türkiye'de en büyük deneyiminin satranç yöneticiliği olduğunu vurguladı... Emrehan Halıcı belki onların hepsiydi belki de onların hepsine rağmen yine de eksik...

Bir insanı en iyi yaşamı anlatır, düşüncemizden hareketle Emrehan Halıcı'yla Mavikale okuyucuları için satrançtan, müziğe; teknolojiden, politikaya; iktidardan muhalefete, zeka oyunlarından üstün yetenekli insanlara; yöneticilikten, demokrasiye kısacası yaşamın birçok alanına, en çok da satranca dair söyleştik. İstedik ki onu yaşadıklarıyla, yaptıklarıyla anlatalım, gerisini okuyucuya bırakalım.

Emrehan Halıcı

Fatma Yılmaz: Neden satranç?

Emrehan Halıcı: Satranç bana uyuyor. Konya Maarif Koleji'nde okudum. Yatılı okumanın öğrencilere deneyim açısından katkısı çok. Erken yaşlarda kendinize yeter duruma geliyorsunuz. O yıllarda edindiğim beceriler tüm hayatımı etkiledi. Çocukluktan gençliğe geçtiğim o yıllarda bana en uygun etkinlik satrançtı. Çünkü bedensel olarak yaşıtlarıma göre oldukça zayıf olan bünyem sporun diğer dallarında arkadaşlarım kadar başarılı olmama engeldi. Ancak antrenman isteği, rekabet duygusu, yenme, yenilme, zaferin sevincini, kaybetmenin hüznünü yaşama, kendini ve rakibini tanıma arzusu insanın doğasında var. Benim bu ihtiyaçlarımı karşılayabileceğim bir alan oldu satranç. Satrançta bilgi olarak iyiyseniz, rakibinizle satranç oynadığınızda kazanırsınız. Oynanan on oyundan bir ikisini kaybetseniz de bunlar tekli kayıplardır, toplamda kazanırsınız, çünkü satrançta iyi olan kazanır.

Diğer sporlarda başarısızlıkta başkasını suçlamalar, kılıf aramalar, suçu başkasına yüklemeler türünden bahaneler olabilir. Futbolda hakem taraf tutar, saha çamurludur, ekip kötüdür... Satrançta sadece siz varsınız bir de düşünme yeteneğiniz... O yüzden kutsaldır satranç bir o kadar da tehlikeli.

Tehlike ve satranç... İkisini bir arada düşünmek zor doğrusu...

> Satrançta sadece siz varsınız bir de düşünme yeteneğiniz... O yüzden kutsaldır satranç bir o kadar da tehlikeli

Tehlikeli çünkü hem kendinizle yüzleştiğiniz alandır satranç hem kendinizi dış dünyaya sunduğunuz an... Çok iddialı satranç sporcularının gerginliklerine rast gelirsiniz. Normalde tanıdığınız kişiyle hiç ilgisi yoktur o anda gösterdikleri tepkilerin.

2009 Dünya Kupası elemelerinde 16 yaşındaki Büyükusta Wesley So'ya kaybeden Wassily İvanchuk'un bir röportaj sırasında profesyonel satrancı bırakacağını açıklaması böyle bir ruh halinin sonucu mudur? (İvanchuk, daha sonra bir açıklamayla satranç kamuoyundan duygusal tavırlarından dolayı özür dilemiş, dünya kupasında elendiği için çok üzgün olduğunu fakat satrancı bırakmayacağını belirtmişti.)

Hiç kuşkunuz olmasın, ama satranç profesyonellerinin bu tür gerginliklerini doğal karşılamak gerekir. Satranççılar beş düşünüp bir oynamak zorunda. Gerçi gerçek yaşamda da farklı değil. Bu plancılık, ben merkezcilik değil, böyle düşünülse de değil. Attığımız her adım öncesi düşünmek hem de en az beş kez... Bazı insanlar bunu anlamasa da bu çok önemli, bunu en iyi satranççıların anlayacağını düşünüyorum. Bütün adımlarımızda neyi hedeflediğimiz önemli. Hedeflerimiz iyilikten güzellikten yana, etik değerlere uygunsa ister bir adım atın ister bin... Ancak iyi şeyler hedefliyor ve hedeflerinizin gerçekleşmesini istiyorsanız, tek adım atmak yetmez, öncesinde defalarca düşünerek çok sağlam, çok adımlı planlar yapmak gerekir...

Hızlı düşünüp doğru kararlar vermenizde satrancın payı oldu mu?

Satranç oynamaya lise yıllarımda başladım. Katkısı mutlaka oldu ancak sonradan birçok gençte satranç oynama yeteneği olduğunu bu yeteneğin eğitimle daha da geliştiğini fark ettim. Ne var ki benim profesyonel oyuncu olacak düzeyde satranç yeteneğim yoktu. Böyle olmasına rağmen satranç düşünme yeteneğime hız kazandırdı ve ben satrancı sevme konusunda dünyanın en iyi satranççılarıyla yarışırım. Satranç beyin yeteneklerimi geliştirme konusunda en büyük kanallardan biridir. Ben yıllardır zeka oyunlarıyla ilgileniyorum. Zeka soruları, mat problemleri hazırlıyorum bunlar da çok güzel ancak orada kazanmanın coşkusu, kaybetmenin hüznü yok, çünkü tek başınasınız. Satrançta ise bunu en üst düzeyde yaşıyorsunuz.

Size bu kadar planlı davranmayı, adımlarca ötesini görmeyi sağlayan satranç oyunculuğunun neresindesiniz?

Hiçbir zaman turnuva oyuncusu olmadım ben. Düşüncelerimi güzel insanlarla paylaşırken satrancın kazandırdığı meziyetlerin başında sabırlı olmayı da gerektirdiğini hatta öğrettiğini söyleyebilirim. Yapı olarak hızlı düşünen ve hızlı hareket eden biriyim ben. Heyecanlıyım, tavsiye etmeme rağmen kendim masa başında, zaman zaman dar ortamlarda, saatler sürebilecek psikolojik gerginliğin hat safhada olduğu ortamlarda performansımı ortaya koyamama endişesi yaşarım. Öğrencilikte de aynı kaygıları yaşadım. Üniversite yıllarımda iki saat ya da daha uzun süreli sınavlardan yarım saatte çıktığım çok olmuştur. Böyle olmasına rağmen teknolojiyle ilgili olmam

sayesinde satranç oynama fırsatlarım alabildiğince artmış durumda. Yaklaşık otuz sene önce ilk satranç bilgisayarlarından birini Türkiye'ye getirdim ve satranç oynayacak birini bulma sorunumu ortadan kaldırdım. Çünkü satranç yaygın değildi ve rakip bulmak için zaman zaman çok da uygun olmayan ortamlara gitmek gerekirdi. Elimin altındaki satranç bilgisayarıyla hep yanımda taşıyarak seyahatten, okul otobüsüne kadar her yerde satranç oynama ayrıcalığını elde ettim. O günden bugüne kadar da satrançla ilgili bütün gelişmeleri yakından takip ettim. Yıllardır da internet üzerinden satranç oynuyorum.

Bilgisayarla oynamak mı internette oynamak mı yoksa rakibinizin karşısına geçip canlı canlı oynamak mı? Hangisini tercih edersiniz?

En iyisi elbette insanla oynamak ama benim durumumdaki biri için her zaman rakip bulmak pek de kolay değil. İnternette oynarken bir anlamda yirmi dört saat dilediğiniz ustalıkta, dilediğiniz ülkeden biriyle istediğiniz dilde sohbet ederek oynama imkanı bulmak müthiş.

Peki satranç yöneticiliği?

Hayatımın en önemli deneyimi satranç yöneticiliği. Çocukluk yıllarımdan beri zeki insanlarla iç içeyim. Zeka Vakfı'nın kurucusu ve başkanıyım, üstün zekalı insanlarla bir aradayım. Dünyanın en zor alanı kabul edilen siyasetin yıllardır içindeyim. Olumluluğun ve olumsuzluğun üst düzeyde yaşandığı iş yaşamının da içindeyim. Bu alanlarda, başbakan, cumhurbaşkanı dahil her düzeyden insanla çalışma fırsatım oldu ama satranççıların yönetimiyle ilgili bulunduğum görevlerde yaşadıklarım kadar zor ve renkli, çözümü de bir o kadar keyifli başka sorunlarla karşılaşmadığım gibi bu kadar önemli bir deneyimim de olmadı.

Satranççıların problemleri niye zor?

TSF başkanlığı da yaptım, FIDE asbaşkanlığı da... Satranç profesyonelleriyle uğraşıyorsunuz. Karpov'la Kasparov'la uğraşıyor dünya devlerinin sorunlarına çözüm bulmaya çalışıyorsunuz. Çok akıllı, her hamleyi hesaplama yeteneğine doğal olarak sahip bulunan ve haklı olarak kendilerini önemseyen, problemlerinin çözümünde en

> Türkiye satrancının ilk yabancı hocası GM Vasikov. O da sizin zamanınızda satrancımıza hizmet etmeye başladı.

ufak bir gecikme ya da aksama olma durumunda gerginleşebilen insanlarla birlikte olmak çok kolay değil. Bütün bunlara rağmen zoru başarmak eğlenceli. Bir de başkanın herkesi yenmesi gerekmez ama böyle bir beklenti var. Kahraman Bey'le TSF'yi kurduğumuz zaman yapılanma yoktu. Yapılanmanın ortaya konması bu durumla ilgili olanları etkiledi. Etkilenen arkadaşlarımız otoriteye karşı yeni öneriler getirdiler bazen aşırı bir ısrarcılıkla bu önerilerini takip de ettiler. İşte o dönemde başkanın herkesi yenmesi beklentisi de gündeme geldi. Ancak başkan herkesi yenecek diye bir şey yok. Yönetici olmak başka bir şey, satranç oyuncusu olmak bambaşka bir şey. Bunların hepsini ben şu an büyük bir keyifle hatırlıyorum. Aradan sekiz on yıl geçtiği için değil o zaman da hep olumlu duygular içindeydim aksi takdirde görevi sürdürmem zaten mümkün olmazdı.

Ali İpek'ten Hayri Özbilen'e herkes aynı şeyi söylüyor: "1996'da Kalmikya'nın başkenti Elista'ya giderken 2000 Satranç Olimpiyatları'nı Türkiye'ye alacağım." dedi ve aldı.

Hedef koymak önemli. Kahraman Olgaç'ı sevgiyle, rahmetle anıyorum. Federasyonu kurma aşamasında o başımızdaydı ben de onun yanı başında... Satrancı yaygınlaştırmak için çaba sarf ettik. Demirel ve Ecevit'i de önemle anmak isterim. Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde ödül törenleri yaptık. Gazeteler, televizyonlar uzun uzun verdi. Satrancın yaygınlaşması için bunlar gerekliydi ancak cumhurbaşkanına, başbakana yakın olmak da zirvedeki hedefler için yeterli değildi. Onun için çok daha üst düzeyli bir hedef belirlemeli ve onun için çaba sarf etmeliydik. Bu hedefin adı Olimpiyat oldu. Türkiye satrancın yaygınlaşması için bu kadar arzuluyken dünyanın en yaygın katılımının yapıldığı satranç olimpiyatları neden Türkiye'de yapılmasındı. Bu konuda devlet neden destek olmasındı. Ama ne yazık ki o dönemde devlet desteğini sunacak olan dönemin spor bakanından gerekli desteği göremedim ve TSF başkanlığından istifa ettim. Ancak Süleyman Demirel'in ve Bülent

Ecevit'in "Hayır!" demeleri nedeniyle bu kararımdan vazgeçtim ve görevimin başına döndüm ve Pele'nin olimpiyatların Brezilya'da yapılması için taraftar toplamaya çalıştığı ortamda 2000 Satranç Olimpiyatları'nı Türkiye'ye aldık. Yeni kurulan TSF'nin bu kadar çok sayıda ülkenin katılacağı bir organizasyonu yapamayacağını düşünenler oldu. Ne mutlu bizlere ki her açıdan çok olumlu hatırlanan bir olimpiyatı hem de 2000 gibi bir dönüm yılında gerçekleştirdik. Aynı başarıyı 2012'de tekrarlayacağımızdan hiç şüphem yok ancak bunun için herkesin ilgisini, bilgisini, desteğini, emeğini ortaya koyması gerekir.

Türkiye satrancının ilk yabancı hocası GM Vasikov. O da sizin zamanınızda satrancımıza hizmet etmeye başladı.

Evet, 1998'de geldi Vasikov Hoca Türkiye'ye. Kaynaklarımız yoktu Türkiye Zeka Vakfı'nı devreye sokarak GM Vasikov'u getirdik. Onun da bizlere önemli katkıları oldu. Kıvanç Haznedaroğlu'na emeği çok geçmiştir. Satrançta yabancı hoca devri de böylece başlamış oldu.

Yaptıklarınızı üç beş maddede sıralasaydınız neler derdiniz?

Federasyonun devlete bağlanması, liglerin kurulması, yabancı antrenör, olimpiyatlar, Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık Kupaları ama bunları zaten o dönem birlikte çalıştığımız arkadaşlarımız, ağabeylerimiz de dile getirmişler.

Peki, yukarıda sözünü ettiğiniz çalışmaları gerçekleştirirken farklı öneri getirenler, önerilerinizi doğru bulmayanlar olmadı mı? Her dediğiniz kolayca kabul gördü mü?

Satrancın dışından geldiğim için kimseye bağımlı kalmadan kararlar aldığımı düşünüyorum. Kahraman Hoca'yla bile yol ayrımı yaşadığım zamanlar oldu. Kimseye bağımlı olmak ya da düşüncelerimin birileriyle aynı olması gibi bir tavrım olmadı. Önerileri ekibinizle birlikte tartışırsınız ama kararlarınızı tek verirsiniz. Ben radikal kararlar aldığımı ve aldığım kararlardan taviz vermediğimi düşünüyorum. Bunu en iyi satranççılar anlar. Kuralları istisnasız uyguladım. Bu tavrım, kimilerini rahatsız etse de onlarla yeniden çalışmak için ortamlar oluşturdum, hatalı dediğim kararlarım olmadı, ama demiyorum ki en iyisini yaptım. Elbette çok daha iyisi yapılabilirdi. Dedikodulardan uzak, tarafsız kalmaya çalışarak doğru bildiğimi yapmayı tercih ettim. Bütün bunlara rağmen yeniden satranç yöneticiliği yapar mısınız deseler yanıtım elbette "Hayır!" olur.

Neden peki?

Yapabileceklerimi yaptım. Yeni ilgi alanlarım var. Satrançla uğraşacaksam da oyunculuğu yöneticiliğe tercih ederim.

Peki, yeni ilgi alanlarınız nelerdir?

Atilla Özdemiroğlu, Garo Mafyan, Faruk Eczacıbaşı, İzzet Öz ve Sina Akçin'in jüri üyeliğini yaptığı bilgisayarla beste yarışması yapıyorum. On beş yıldır aksamadan devam ediyor. Her yıl ODTÜ'de burs fonu yararına düzenlediğimiz konserimiz var.

Kahraman Olgaç'ın "Çok yetenekli olmasam da üstün yeteneklileri çevresinde toplamayı başaranlardanım." dediklerindensiniz. Satranç yöneticiliğinde, zeka oyunlarında yaptıklarınız ortada. Peki başka alanlarda da yetenekli misiniz? Örneğin iyi düzeyde bateri çaldığınız hatta bateri çalarken çevreyi rahatsız etmemek için yalıtılmış bir çalışma odanızın olduğu da yakın çevreniz tarafından dile getirili-

Özetin Özeti

- Oyunculuktan gelmese de iyi yönetici. Türk satrancına hala katkısı olabilir.
- Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı Kupalarını satrancımıza kazandırdı.
- Federasyonun devlete bağlanmasında etkili olan üç isimden biri. Diğer iki isim Kahraman Olgaç ve dönemin Gençlik Spor Genel Müdürü Tevfik Sarpkaya
- 2000 Satranç Olimpiyatlarını 1996'da alacağım dedi ve aldı
- İlk yabancı hocayı satranç dünyamız ona borçlu.
- Liglerin kurulmasında yine etkili isim.

Hayri ÖZBİLEN
TSF Eski Asbaşkanı

yor. Nedir baterinin yaşamınızdaki yeri?

Çok yetenekli miyim bu konuda takdir hakkım olduğunu düşünmüyorum ama bateri çalmayı seviyorum. O da satrançla aynı dönemde başladı ve o günden bu güne devam ediyor. Öğrencilik yıllarımda gelirimi müzikten elde ettim. Barış Manço ve Alpay'la çalıştım. Rock, jazz ve blues grupları oluşturdum, o arkadaşlarla bağımız hala devam ediyor.

Bir de Türkiye Zeka Vakfı var. Böyle bir vakfı kurmakta amacınız neydi?

Türkiye'deki bilgi ve zeka potansiyelini ortaya çıkarmak ve bu konuda eğitim politikası belirlemek. Üstün zekalı olmak da normal eğitim politikası içinde sorun. Dünyada üstün yetenekli insanların sayısı fazla değil. Onun için üstün yetenekli insanların zamanında fark edilip eğitilmesi hem kendileri hem içinde yaşadıkları toplumlar hem de dünyamız açısından çok önemli. Tersi durumda çevreleriyle uyum sorunu yaşıyorlar. Çok çabuk öğrendikleri için bulundukları ortamlarda mutsuz oluyorlar bunu sonucunda da kendilerine, yaşadıkları topluma hatta dünyamıza üst düzeyli katkılar sunabilecekken, üst düzeyli sorunlar yumağına dönüşebiliyorlar.

Bütün bunların bilincinde ve şu anda hala görev başında olan bir milletvekili olarak üstün yetenekli çocuklara yönelik bir çalışmanız var mı?

Üstün yetenekli kişilerin tespit edilmesine, yönlendirilmesine yönelik hazırladığım bir yasa önerisi var ancak henüz somut bir adım atabilmiş değiliz.

TSF eski başkanı olarak satrancın ülkemizdeki gelişimini, aldığı yolu, dünya satrancı içerisinde geldiğimiz noktayı en iyi değerlendirebilecek kişilerden birisi de sizsiniz. Satrancımız neredeydi, nereye geldi? Sizin TSF başkanlığını bıraktığınız günden bu güne sizce neler değişti?

Satranç ülkemizde her geçen gün yeni bir aşama kaydediyor. Satrancın federasyonlaşması ve devlete bağlanması aşamasında birtakım pürüzler yaşandıysa da zaman gösterdi ki federasyon çatısı altında bulunmak satranca önemli bir ivme kazandırdı. Buna bağlı olarak ulusal ve uluslararası düzeyde birçok etkinliğe katılıp iyi sonuçlar elde ettiğimiz gibi bu etkinliklerin birçoğuna ev sahipliği yapar duruma da geldik. Bu etkinliklerin en belirgin örnekleri 2000 Satranç Olimpiyatları'nın Türkiye'de yapılması ve 2012 Satranç Olimpiyatları'nın Türkiye'ye alınmış olması. Yaş gruplarında dünya genelindeki başarılarımız da göz önünde. Yaş gruplarında atak yapmamızda elbette satrancın ders olarak okullarımıza girmiş olmasının payı büyük. Ben satranç adına kat ettiğimiz bu yolda, gösterdiğimiz başarılarda emeği olan gelmiş geçmiş bütün yöneticilerimizi, sporcularımızı kutluyorum.

Son olarak diğer çalışmalarınızı maddelersek neleri söylemek istersiniz?

Bilim Teknik'te 1977'de satrançla başlayan sonra Zeka Oyunları'na kayan yazarlık. Hürriyet gazetesinde günlük olarak yazdığım bir köşem var. NTV'de Bilim Düşün köşesini hazırlıyorum, Yazılım Sanayicileri Derneği kurucusuyum ve elbette edebiyatı seviyorum.

Yaşamın yönelemediğiniz alanlarında neler kaybedildiğini bilmek mümkün olmasa da yöneldiğiniz alanlardaki başarılarınız ortada, bu başarılarınızın toplum geneline yayılmasını diliyor, sanattan edebiyata, politikadan satranca, iktidardan muhalefete Emrehan Halıcı'nın akıl-gönül kapılarını Mavikale okuyucularına açtığınız için çok teşekkür ediyoruz.

2000 İstanbul Olimpiyatı

Konu Emrehan Halıcı olur da hocaların hocasına, Kahraman Olgaç'a kulak vermemek olur mu...

Karpov - Halıcı

Öykü, ya da eski deyimiyle hikaye her ne kadar insana hayal dünyasını çağrıştırıyorsa da, ben bu olayın tanığı olarak sizlere 2000 Olimpiyat başarısının bilinmeyen gerçeklerini anlatacağım. Öncelikle kendi durumum hakkında biraz bilgi vereyim. FIDE toplantısından üç gün önce morali bozuk ve konacak dal bulamayan kuşlar misali Ağrı (Ararat) dağına bakarak dolaşıyordum. Emrehan Halıcı'nın Olimpiyat adaylığını bizzat sunmak üzere Erivan'a geliyor olduğunu öğrenince dünyalar benim oldu. Heyecanla beklerken ilk gelen üç büyük bavul oldu. Hemen arkasından iki elinde iki bavulla Emrehan ve sevgili eşi Uğur Hanım belirdi. Yarım saat içinde beş bavulun esrarı çözüldü. Ben hayretler içinde olan biteni takibe yetişmeye çalışırken Emrehan bavullarda getirdiği müracaat dosyaları ve tanıtım broşürlerini dağıtmaya başlamıştı bile. Bütün ülke delegelerinin hayranlıklarını açıkladıkları bu harika dosyaları nasıl hazırlayıp, yetiştirdiğini hâlâ çözmüş değilim.

138 FIDE delegesinin hepsiyle teke tek görüşüp ikna turları yapan Emrehan'ı yakalayıp rahatça konuşmak mümkün olmuyordu. Arada bir yakaladığımda kazanma şansımızı soruyordum. İlk gün verdiği cevap "yüzde yirmi" idi. Her gün verdiği cevaplarda bu oran giderek yükseliyordu. Tıpkı merdiven misali. Basamak basamak hedefe doğru yükseliyordu. Ben de bu havayı merak içinde bekleyen milli takım oyuncularımıza aktarıyordum. Şeytan tüyü derler ya, herhalde Emrehan'da bunlardan çok miktarda var. Çünkü hepsi de dünyanın değişik yerlerinden gelen ülke delegelerinin tümünün gözünden Emrehan'a duydukları sevgi ve saygıyı okumak mümkün oluyordu. Derken ilk ciddi sınavın verileceği FIDE Merkez Kurul Toplantısı geldi çattı. (Emrehan'ın 1994 yılında Moskova'da dünya satrancının en yüksek organı olan bu kurula seçilmesi de başka bir öyküdür.

İlk defa katıldığı FIDE Genel Kurulu'nda en yüksek ikinci oyu alarak Merkez Kurul Üyesi olmuştur).

Daveti üzerine toplantıya katıldım. Olimpiyat konusu görüşülmeye başlayınca sözü dünya satrancının yaşlı kurdu, FIDE eski başkanı Campomanes aldı. Tok bir sesle "Bu genç ve kararlı sese kulak verin." dedi. Emrehan'a ilk destek gelmişti. Karpov da dahil olmak üzere, dokuz delegenin olumlu konuşmalarını dinlerken toplantının ağır havası üzerime çökmüştü ki, birden enerjik ve pırıl pırıl bir ses salona hakim oldu. Baktım Emrehan konuşuyor. Kibar ve kendinden emin, coşarak anlatıyordu. Benim meşhur İngilizcemle anladığım konuşmasını şöyle bitirdi: "Satrancı çok seviyorum. Satrancı sevenleri çok seviyorum. Bu yüzden hepinizi çok seviyorum". Alkışlarla geçtiği bu ilk sınav, başarıyı müjdeliyordu. Sonunu "Ve seni nasıl övmeli!" başlıklı 13 Ekim 1996 tarihli yazımdan hatırlıyorsunuzdur. Tüm delegelerin ayakta alkışları, İstanbul 2000 tempoları, gözyaşlarımız ve mutluluğumuz.

Kahraman OLGAÇ
(Hürriyet 27 Ekim 1996)

Rus emektarlar şampiyon

Dresden'de düzenlenen 12. Avrupa Emektarlar Takım Birinciliğini Rus Takımı kazandı İsviçre ikinci Finlandiya da üçüncü oldu

12. Avrupa Açık Satranç Takım Birinciliği 10 -18 Şubat 2010 tarihlerinde Dresden'de düzenlendi. Rusya birinci, İsviçre ikinci, Finlandiya da üçüncü oldu. Şampiyona başlamadan önce de birincliğin en büyük adayı Rusya takımı gösterililyordu. Ancak İsviçre'nin ikinciliği ve Finlandiya'nın üçüncülüğü sürpriz oldu. Bu durumda ikincilikte iddialı Çek Cumhuriyeti, Almanya ve İsrail gibi takımlar dereceye giremediler. Şampiyonaya 78 takım katıldı. Bu sayı şimdiye dek bu kategoride ulaşılan en büyük katılım oldu.

Ünlü büyükusta Victor Kortschnoi İsviçre takımının ikinciliğinde büyük rol oynadı. Turnuvada Tseshkovsky, Tatai, Uhlmann gibi ün yapmış büyükustaların maçı ilgi ile izlendi. Türkiye 29 sıra numarası ile başladığı turnuvayı 25. olarak bitirdi. Türk takımından Salih Muratoğlu, bu yarışmada dördüncü masada % 70 başarı sağlayarak önemli bir başarıya imza attı. Birinci masada Ateş Ülker % 57 (4p/7), ikinci masada Cem Pekün % 40 (2.5 p/6), üçüncü masada Hayri Özbilen %57 (4p/7) ve yedek F.Boysan % 50 (2.5 p/5) başarı oranı ile turnuvayı tamamladılar.

Avrupa takım birinciliği yarışması sırasında ek turnuva etkinliklerine de yer verildi. Bunların arasında Türk takımı 15 dakikalık hızlı satranç turnuvasına da katıldı. Bu turnuva iki kişi ile temsil edilen takımlardan oluşmaktaydı. Türkiye Ateş Ülker ve Salih Muratoğlu'ndan oluşturulan takımla katıldı. Muratoğlu bu turnvada yaptığı 7 maçın tümünü kazandı ve takımını birinciliğe ulaştırdı.

V. Tseshkovsky - S. Tatai, Rusya – İtalya, Tur: 9

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗e2 e5 7.♘b3 ♗e7 8.0–0–0 9.♗e3 ♗e6 10.♕d2 ♘bd7 11.a4 ♖c8 12.♖fd1 ♕c7 13.f3 h6 14.a5 ♘e8 15.♗f1 ♕d8 16.♘c1 ♗g5 17.♘d3 ♗×e3+ 18.♕×e3 ♖c7 19.♘b4 ♖c5 20.♘a4 ♖×a5 21.c4 ♕b8 22.♕c3 ♕c7 23.♘d3 b5 24.c×b5 ♕a7+ 25.b6 ♘×b6 26.♘×b6 ♕×b6+ 27.♔h1 ♖×a1 28.♖×a1 ♘c7 29.f4 e×f4 30.♘×f4 ♖b8 31.♖c1 ♘b5 32.♕g3 ♕d4 33.♘×e6 f×e6 34.b3 ♖f8 35.h3 ♕×e4 36.♗d3 ♕f4 37.♕×f4 ♖×f4 38.♖c6 ♖d4 39.♗g6 ♔f8 40.♖×a6 ♔e7 41.♖b6 ♔f6 42.♗h7 ♘c3 43.♔h2 e5 44.♖c6 ♘a2 45.♖c7 h5 46.♗g8 h4 47.♔g1 ♘b4 48.♖f7+ ♔g6 49.♖d7 d5 50.♔f2 ♘d3+ 51.♔f3 ♘f4 52.♖e7 ♖d3+ 53.♔f2 ♖×b3 54.♖d7 ♖b2+ 55.♔f1 d4 56.♗c4 ♖×g2 57.♗d3+ ♔h6 0–1

Kortschnoi – Ülker, Vucenovic – Pekün, Bhend – Özbilen, Hohler – Muratoğlu.

W. Uhlmann - V. Kortschnoi, Almanya – İsviçre, Tur: 9

1.c4 e6 2.♘c3 d5 3.d4 ♗b4 4.♘f3 c5 5.d×c5 ♘c6 6.e3 ♘f6 7.♗d2 ♗×c5 8.♕c2 0–0 9.♗e2 a6 10.a3 d4 11.e×d4 ♘×d4 12.♘×d4 ♗×d4 13.0–0 ♕c7 14.♖ad1 ♗e5 15.h3 ♗d7 16.♗e3 ♗c6 17.b4 ♖ac8 18.♗d3 ♗×c3 19.♕×c3 ♗a4 20.♖c1 ♘d5 21.♕d4 ♘×e3 22.♕×e3 ♖fd8 23.c5 ♖d7 24.♗e4 ♖cd8 25.♕f3 ♗c6 26.♖fe1 h6 27.♗×c6 ♕×c6 28.♖c3 ♖d5 29.g3 g6 30.♖ee3 ♕d7 31.♔g2 ♔g7 32.h4 ♖f5 33.♕e4 ♕d2 34.♖f3 ♖dd5 35.♖×f5 ♖×f5 36.♖f3 ♖d5 37.♕e3 ♕d1 38.♕c3+ ♕d4 39.♕×d4+ ♖×d4 40.♖c3 ♖d5 41.♔f3 ♔f6 42.♔e4 ♔e7 43.♖d3 f5+ 44.♔e3 ♖e5+ 45.♔f3 b6 46.c6 ♖d5 47.♖c3 ♖d8 48.c7 ♖c8 49.♖c6 b5 50.♔f4 ♔f6 51.♔e3 ♔e7 52.♔d4 ♔d7 53.♖×a6 ♖×c7 54.♔e5 ♖c2 55.♖d6+ ♔e7 56.♖×e6+ ♔f7 57.♖f6+ ♔g7 58.♖b6 ♖e2+ 59.♔d4 ♖×f2 60.♖×b5 ♖f3 61.a4 ♖×g3 62.a5 ♖a3 63.♖b7+ ♔f6 64.♖b6+ ♔f7 65.♔e5 ♖e3+ 66.♔f4 ♖e4+ 67.♔g3 g5 68.h×g5 h×g5 69.a6 g4 70.♔f2 ♖c4 71.♖b5 f4 72.a7 g3+ 73.♔f3 ♖c3+ 74.♔×f4 ♖a3 75.♖a5 ♖×a5 76.b×a5 g2 77.a8♕ g1♕ 78.♕d5+ ♔e7 79.♕a2 ♕f1+ 80.♔e4 ♕a6 81.♕a4 ♔d6 ½–½

E. Vasiukov - L. Lederman, Rusya – İsrail, Tur: 8

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.g3 e5 7.♘b3 ♗g4 8.f3 ♗e6 9.f4 e×f4 10.♗×f4 ♘c6 11.♗g2 ♗e7 12.♘d5 ♘e5 13.0–0 0–0 14.♘×e7+ ♕×e7 15.♘d4 ♗g4 16.♕d2 ♕c7 17.b3 ♖ac8 18.c4 ♖fe8 19.h3 ♗e6 20.♖ad1 ♕c5 21.♗e3 ♕a3 22.♖a1 ♘c6 23.♘×c6 ♖×c6 24.♖×f6 g×f6 25.♗d4 ♖c5 26.♗b2 1–0

Kadın gözüyle satranç

Savaş, satranç dünyasının ilk kadın şampiyonunu almakla kalmadı, onun yerinin doldurulmasına da engel oldu

Satranç dünyası, 1944 yılında kaybettiği Kadınlar Dünya Şampiyonu Vera Menchik'in yerini, İkinci Dünya Savaşı'nın da etkisiyle hemen dolduramadı. 1950 yılında Sovyet oyuncu Lyudmila Rudenko, ikinci kadınlar dünya şampiyonluğu unvanını kazanarak üç yıl boyunca bu unvanı korumuştur. Yüzme sporuyla da ilgilenen Lyudmila Rudenko, babasının ısrarıyla satranç eğitimi alıp 1929'da Peter Romanowski ile çalışmaya başlayarak 46 yaşında kadınlar dünya satranç şampiyonu olmuştur. Satrancı bir hobi olarak gören Lyudmila Rudenko profesyonel kariyerini ekonomi alanında yapmıştır. 1953 yılında vatandaşı Elisabeth Bykova' yla yaptığı maçta unvanını kaybeden Lyudmila Rudenko 1986 yılında vefat etmiştir. Lyudmila Rudenko'nun Moskova'da kadınlar dünya satranç şampiyonunu seçmek için yapılan şampiyonada oynayıp birinci olduğu turnuvadan bir oyununu inceleyelim.

Rudenko, Liudmila - Bykova, Elisaveta I [E01], Moskova-1950

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.♗g2 ♘c6 Katalan açılışına uygun bir hamle değil; çoğunlukla 4)...c6 veya merkezi siyah taşlar için alan yaratmak için 4)...dxc4 olabilirdi. Vezir piyonu açılışlarında Siyahın c piyonunu sürmesini engellediğinden dolayı, siyah atı c6 karesinden çıkmak genellikle iyi değildir.

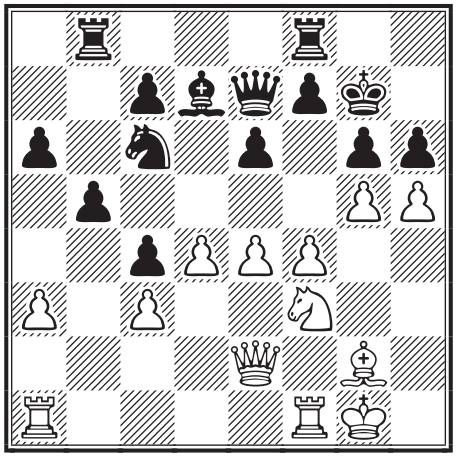
5.♘c3 ♗b4 6.a3 ♗×c3+ 7.b×c3 0–0 8.♗g5 d×c4 9.e4 h6 10.♗×f6 ♕×f6 11.f4 ♗d7 12.♘f3 ♖ab8 13.0–0 b5

Beyaz, şah kanadında alan üstünlüğünü değerlendirip mat atağı denemek, Siyah ise fazla piyonu değerlendirip oyun sonunda kazanmak istiyor.

14.♕e2 ♕e7 15.g4 g6 16.h4 ♔g7 17.h5 a6 18.g5

Lyudmila Rudenko

Siyahlar c4 piyonunu korumak ve kaleyi açmazdan çıkarmak için zaman kaybetti. Fazla piyon, merkez karelerdeki etkisizliğini ve şah kanadındaki baskıyı telafi etmiyor. Siyahın başka bir problemi de beyaz filinin kötü fil oluşu. Diyagram

18...♖h8 19.h×g6 f×g6 20.g×h6+ ♖×h6 21.♘g5 e5 22.♕e3 e×d4 23.c×d4 ♘d8 24.d5 ♘f7 25.♕d4+ ♔g8 26.♘f3 ♗h3 27.e5 ♗×g2 28.♔×g2 ♖d8 29.♖h1 ♕f8 ? 30.e6 ♖×h1

(**30.** ♘**d6** oynarsa **31. e7** sürüşünden sonra da taş kaybederdi.)

31.e×f7+ ♕×f7 32.♖×h1 ♕g7 33.♘e5 g5 34.f5 ♖e8 35.♖e1 ♕f6 36.♘f3 ♕f7 37.♘×g5 ♕f8 38.♖×e8 ♕×e8 39.♘e6 ♕f7 40.♕g4+ ♔h8 41.♔f3 ♕h7 42.♕g6 ♕h1+ 43.♔g4 ♕g2+ 44.♔h5 ♕h3+ 45.♔g5 ♕g3+ 46.♔f6 ♕h4+ 47.♔f7 ♕h7+ 48.♔f8 1–0

Moskova 1950 Dünya Kadınlar Satranç Şampiyonası'nda Lyudmila Rudenko'ya karşı kaybeden Rus Elisabeth Bykova, 1953 yılında unvan maçını kazanarak, üçüncü dünya kadınlar satranç şampiyonu olmayı başardı. 1953'ten 1956 yılına kadar unvanını koruyan Bykova, Olga Rubtsova ile yaptığı maçta kaybetmiş ancak iki sene sonra aynı oyuncu ile yaptığı maçı kazanarak bu unvana tekrar sahip olmuştur.

Satranç tarihinde kaybettiği dünya şampiyonluğunu tekrar kazanan tek kadın oyuncu olup, üçüncü ve beşinci dünya kadınlar satranç şampiyonluğuna adını yazdırmıştır.

Bykova, Elisaveta I - Benini, Clarice [B24], Moskova-1952

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.g3 g6 4.♗g2 ♗g7 5.d3 b6 6.♗e3 ♗b7 7.♕d2 e6 8.♘ge2 ♘ge7 9.♗h6 0–0

Saldırgan bir oyun stili olan Bykova özellikle şah kanadı ataklarını büyük bir enerjiyle oynuyor. Siyah fili değişerek şahın savunmasını zayıflatacak, sonrasında kazanmak için gerekli olan sadece açık hatlar olacak.

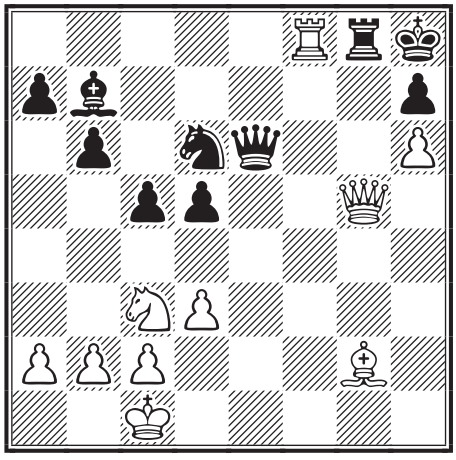
10.h4 f6 11.0–0–0 ♘e5 12.f3 d5 13.♗×g7 ♔×g7 14.h5 g5

15.f4 ♘f7 16.h6 + ♔h8 Beyazın hücumunu güçlendiren h6 piyonu siyah şahı her an tetikte olmaya zorluyor.

17.f×g5 ♘×g5 18.e5 ♘g6 19.e×f6 ♕×f6 20.♖df1 Siyaha savunma bulmak imkânsız,

birkaç uzatma hamlesi yapabilir. Bykova bu oyunda kazanmak için gerekli olan bütün hamleleri dakik bir şekilde oynamıştır. Benim kişisel görüşüm Vera Menchik'in yeri, bu sayımızda incelediğimiz üç dünya şampiyonu tarafından da doldurulamamıştır. Menchik'in oyunlarını büyük bir hayranlıkla, biraz da kıskançlıkla inceledim. Yaşadığı dönemdeki bütün dünya şampiyonlarıyla oynamıştır. Jose Raul Cabaplanca, Alexander Alekhin, Mihail Botvinnik, Max Euwe ... Bütün dünyayı etkileyen, İkinci Dünya Savaşı'nın etkisini de göz ardı etmememiz gerekiyor tabiî ki.

♕e7 21.♘f4 ♘×f4 22.g×f4 ♘f7 23.f5 ♘d6 24.f×e6 ♖×f1+ 25.♖×f1 ♕×e6 26.♕g5 ♖g8 27.♖f8 Diyagram

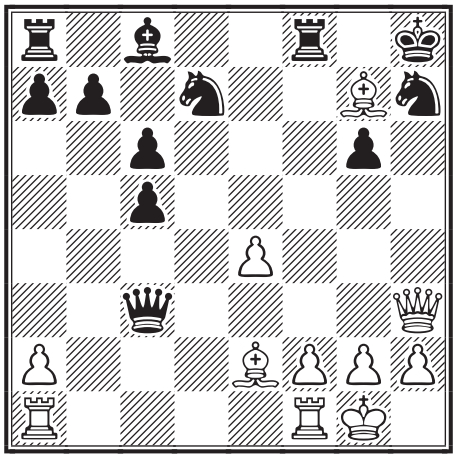
27...♘f5 28.♖×g8+ ♕×g8 29.♕×f5 ♕×g2 30.♕f8+ 1–0

Rubtsova,Olga - Bykova, Elisaveta I [E94], Moskova-1958

1.d4 ♘f6 2.c4 d6 3.♘c3 ♘bd7 4.e4 e5 5.♘f3 g6 6.♗e2 ♗g7 7.0–0 0–0 8.♗g5 c6 9.♕d2 ♕b6 (Şah Hind savunmasında Averbach sistem, Siyahın seçimine göre Benoni piyon formasyonlarının da görüldüğü popüler bir varyant.) **10.c5? d×c5** Beyaz yanlış bir karar veriyor, kendi merkezini zayıflatıp g7'deki fil için h8-a1 çaprazını açıyor. Rubstova bu partiyi kazanmak için fazla aceleci.

11.d×e5 ♘g4 12.e6 f×e6 13.♘h4 ♘gf6 14.♕d6 ♕×b2 15.♕×e6+ ♔h8 16.♘×g6+ h×g6 (Yanlış bir feda) **17.♕h3+ ♘h7 18.♗h6 ♕×c3 19.♗×g7+** Diyagram

19...♕×g7 20.f4 ♖×f4 21.♖×f4 ♕×a1+ 22.♗f1 ♕d4+ 23.♔h1 ♘df6

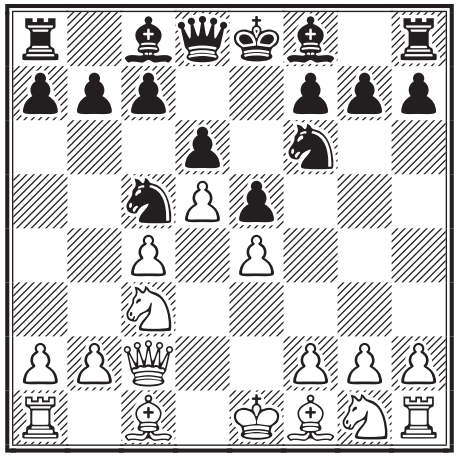
24.♕h6 g5 25.♖f3 ♗g4 26.e5 ♗×f3 0–1

Dördüncü şampiyonumuz, 1956 yılında kadınlar dünya satranç şampiyonu unvanını kazanan Rus oyuncu Olga Rubtsova. Sadece iki yıl dünya şampiyonu olarak kalabilen Rubtsova, 1958 yılında yapılan maçta unvanını Bykova'ya iade etmiştir. Olga Rubtsova bir ilki gerçekleştirerek 1972 yılında Kadınlar Yazışmalı Satranç Şampiyonluğu'nda da birinciliği kazanmıştır. Erkek ve kadın oyuncular arasında hem yazışmalı (Correspondence) hem de tahtada dünya şampiyonu olmuş tek oyuncudur.

Rubtsova, Olga - Bykova, Elisaveta I [A53], Moskova-1958

1.d4 ♘f6 2.c4 d6 3.♘c3 ♘bd7 4.e4 e5 5.d5 ♘c5

Siyahın piyon formasyonu şah Hint savunmasındaki gibi, tek fark siyah fil. Partideki açılış dizini Beyazın şah Hint savunmasındaki önemli silahlarından olan Samisch ve dört piyon saldırısını önlemektedir. **6.♕c2** Diyagram

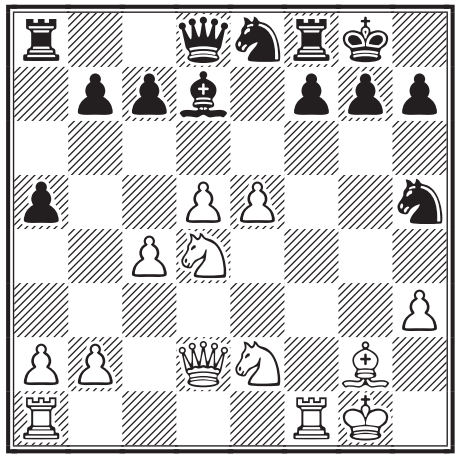
6...a5 7.g3 ♗e7 Beyaz fil için en ideal kare, g2 karesidir. Merkezdeki piyon zincirini Beyaz parçalamak zorundadır.

8.♗g2 0–0 9.♘ge2 ♘h5 10.0–0 ♗g5 Siyah fil, merkez piyonlarından dolayı kötü fil olup değişilmek zorundadır.

11.f4 e×f4 12.g×f4 ♗h6 Siyah filin oynayabileceği tek bir kare yok.

13.♗e3 ♘d7 14.♘d4 ♘e5 15.♘ce2 ♘g4 16.♗d2 ♗d7 17.h3 ♘gf6 Beyaz, Siyahın merkezini parçalama fırsatını nihayet yakaladı. Artık siyah filleri değişebilir.

18.e5 d×e5 19.f×e5 ♗×d2 20.♕×d2 ♘e8 Diyagram

Beyaz çok üstün durumdadır. Her iki atın gidebileceği tek bir kare bile yok. Beyaz fil ise 'İpe un seriyor.' Vezir oyuna çıkamamış bile.

21.♕e3 g6 22.e6 ♕e7 23.♖f3 ♗c8 24.♖af1 f6 25.♘f4 ♘×f4 26.♖×f4 ♖a6

Siyah kale de mecburen gelecek olmayan bir kareden gelişti. Siyah fil ise GM Evgeny Vasiukov'un deyimiyle büyük piyon. Beyaz, merkezdeki piyonlarını hareketli hale getirmek istiyor.

27.♕c3 ♕c5 28.♔h1 ♔g7 29.♘b3 ♕b4 30.♕e3 b6 31.a3 ♕d6 32.♘d4 ♕c5 33.♕g3 ♔h8 34.♘c6 ♖a8 35.♘d8 ♗a6 36.♘f7+ ♔g7 37.♕h4 ♗×c4 38.♖×c4 ♕b5 39.♕h6+ ♔g8 40.♖h4 1–0

Bir sonraki sayımızda Gürcü Şampiyon Nona Gaprindasvili'yi de daha yakından tanımaya çalışacağız.

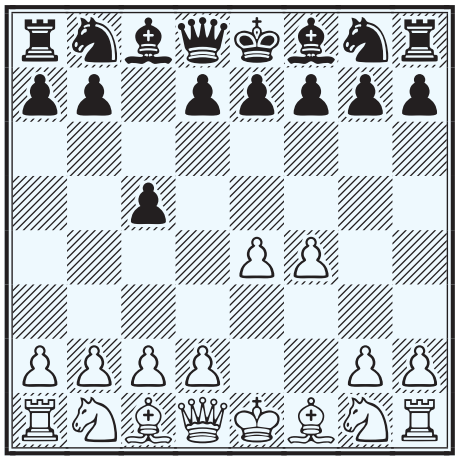
Grand Prix Atak

Anti Sicilya

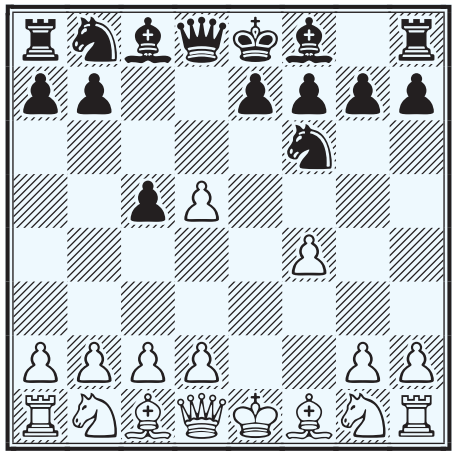
"Rakibinizi iki artı ikinin beş olduğu derin, karanlık ormana götürmelisiniz ve dışarı çıkış yolu sadece bir kişinin çıkacağı genişlikte olmalı." (Mikhail Tal)

Grand Prix atak varyantında oynanmış oyunları incelerken eski bir dosta rastladım. Gözlerim doldu. Onu çok özlediğimi hissettim. Aramızdan ayrılışının senesini doldurduğu bu günlerde, Hocamızın, Kahraman Olgaç'ın anısına...

Dergimizin bu sayısının konusu, Sicilya varyantlarından hızlıca çıkmanın bir başka yolu, İngiliz oyuncuların geliştirdiği Grand Prix ataktır. Beyaz ikinci hamlede 2. f4 oynayarak şah kanadında ve merkezde atak bir oyun sergilemek istediğini belirtir.

Siyah etkili bir karşı oyun bulamazsa Beyazın atağı bir hayli tehlikelidir. Beyaz hızlı bir gelişimle ♗c4, ♘f3 oynayıp rok yapacaktır. Sonrasında ♗e1– ♕h4 manevrası ile hızlı bir şah kanadı atağı geliştirebilir. Kanat ataklarına en iyi cevap merkezde karşı atak olup, hamlemiz 2. d5 ile e4 piyonuna saldırmaktır. Günümüzde Grand Prix atak sistemini oynayan oyuncular çoğunlukla 2. hamlede ♗c3 oynayarak Siyahın bu etkili devam yolunu seçmesini engellemektedir. 2. ♗c3 hamlesini bir sonraki sayımızda inceleyeceğiz. Bu konumda; Beyaz, çoğunlukla d5 piyonunu alarak devam ediyor, e5 oynamak veya ♗c3 oynamak daha iyi değildir. Siyah tabii ki ♕×d5 oynayıp tempo kaybetmeyerek, çok iyi bir hamle olan ♗f6! oynayacaktır.

Beyaz henüz oyunun başında merkezi kaybetti, f4 piyonu,siyah filini engellemekte d5 piyonunu, c4 oynayarak koruduğunda beyaz fili de kapalı kalıyor. En sık oynanan devam yolu b5 olup sonrasında piyon c4 hamlesiyle devam etmektir. Öncelikle beyazın d5 piyonunu korumaya çalıştığı konumları inceleyelim.

Bu varyasyon literatürde Tal gambit olarak bilinmektedir. Berabere bitmiş bir parti olmasına rağmen tarihi değerinden dolayı köşemizde yer alması gerektiğine inanıyorum. Dünya Şampiyonlarından GM Mikhail Tal bu oyunda feda ettiği piyonu geri erken alarak, gelişim üstünlüğünü tam olarak değerlendirememiştir.

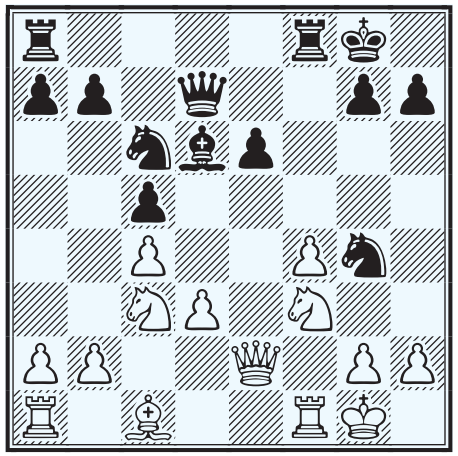
Hartston, W. Tal, M. 1979

1.e4 c5 2.f4 d5 3.e×d5 ♘f6 4.♗b5+ ♗d7 5.♗×d7+ ♕×d7 6.c4 e6

7.e2 ♗d6 8.d×e6 f×e6 9.d3 0–0 10.♘f3 ♘g4 ?

Siyahın son hamlesi kötü bir hamle 10) ♘c6 oynamalıydı, devamında ♖ae8 ve e5 sürmek Beyazların gelişimde geri kalmasını cezalandırırdı. Gambit yapan oyuncunun ilk hedefi piyonu kazanmak olmamalı. İnisiyatifi vererek, piyonu geri almaya asla razı olmamak gerekir. Bu konumda fazla olan f4 piyonu Beyaz için ciddi bir sorun teşkil etmekte, c1'deki filin önünü kapatmaktadır.

11.♗c3 ♗c6 12.0–0 (Diyagram)

Siyahın yanlış oyunu Beyazı rahatlatıyor. Beyaz son hamlesinde rok atarak şahının güvenliğini sağladı.

12...♗×f4 13.♕e4 ♕d4+ 14.♕×d4

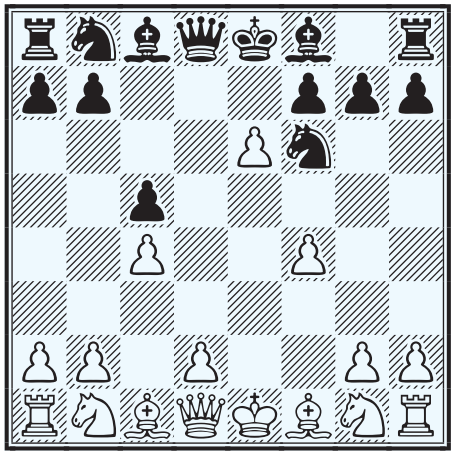
Beyaz vezir fedasını kabul edemez. Son-

rasında mat var. (14.♘×d4 ♗h2+ 15.♔f1 ♖f1) **c×d4 15.♗×f4 d×c3** Bu konumda Beyaz hafif üstündür; ata karşı fili var. **16.♗d6 ♖fd8 17.c5 c×b2 18.♖ab1 b6 19.♖×b2 b×c5 20.♗×c5 ♖×d3 21.h3 ♘f6 22.♖c1 ♖ad8 23.♔h2 e5 24.♗f2 e4 25.♖×c6 e×f3 26.♗×a7 ♖d2 27.♖cc2 ♖×c2 28.♖×c23** Berabere

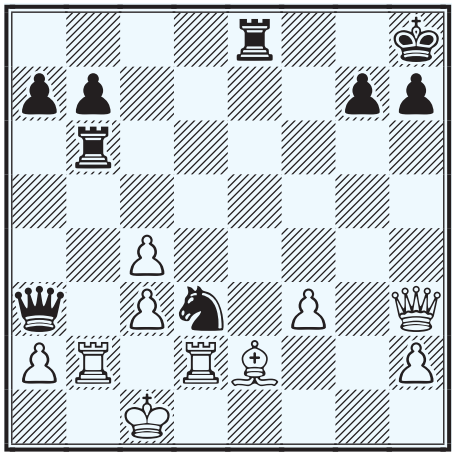
Sırada efsane Dünya Şampiyonlarından Garry KASPAROV'un Barselona'da oynadığı simultane gösteriden bir parti var. Kasparov 1996 yılında Paris'te İngiliz Büyükusta Nigel Short'a karşı bu varyantı oynayıp, eşit olan bir konumu kaybetmiştir.

Rosich, V-Kasparov, G 1988

1.e4 c5 2.f4 d5 3.e×d5 ♘f6 4.c4 e6 5.d×e6 (Diyagram)

Siyahın bir piyon karşılığında neler kazandığını inceleyelim: Gelişim üstünlüğü, kuvvetli filler, merkezde kontrol ve kalelerine uygun hatlar. Beyaz ise merkezde geri piyon, dağılmış bir merkez, kötü fillerin yanında henüz hiçbir taşını da oyuna dahil edememiştir.

5...♗×e6 6.♘f3 ♘c6 7.♘c3 ♗d6 8.d4 c×d4 9.♘×d4 0–0 10.♘×e6 f×e6 11.♗e3 ♕e7 12.♕f3 ♗b4 13.♗e2 e5 14.0–0–0 ♗×c3 15.b×c3 e×f4 16.♗d4 ♖ae8 17.♗×f6 ♖×f6 18.♖d2 ♔h8 19.♖hd1 ♕a3+ 20.♖b2 ♘e5 21.♕h3 f3! 22.g×f3 ♖b6 23.♖dd2 ♘d3+

(Diyagram)

24.♗×d3 ♖e1+ 0–1

İngiliz Büyükusta Daniel King'in bu varyantta, Siyah için kılavuz niteliğindeki oyunu takdire değer.

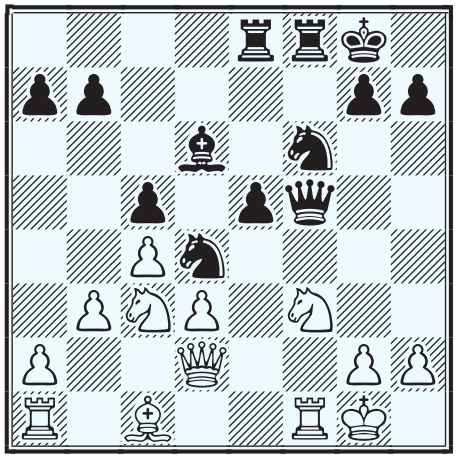
Evans, L- King, D - 1988

1.e4 c5 2.f4 d5 3.e×d5 ♘f6 4.♗b5+ ♗d7 5.♗×d7+ ♕×d7 6.c4 e6 7.♕e2 ♗d6 8.d3 0–0 9.d×e6 f×e6 10.♘f3 ♘c6

11.0–0 ♖ae8 12.♘c3 e5

Siyah için ideal bir pozisyon. Beyaz e5 piyonunu aldığında durumu daha da kötüleşecek. a1 karesindeki kaleye dikkat! Eş değeri, e8 karesinde etkin konumdaki veziri rahatsız ediyor.

13.f5 ♘d4 14.♕d2 ♕×f5 15.b3 (Diyagram)

Beyaz fil henüz hamle yapamadı. Beyazlarla oynayıp bu kadar kötü duruma gelinmesinde, seçilen açılışın da payı büyüktür.

15...e4 16.d×e4 ♘×e4 17.♘×e4 ♖×e4 18.♕g5 ♘×f3+ 19.g×f3 ♖e2 0–1

Hırvat Büyükusta Branko farklı bir devam yolu deniyor. Siyah için merkezdeki değişimler sorun olmaktan çok uzak. Macar Büyükusta Sax'ın güzel bir oyunu.

Branko, M-Sax, G - 2002

1.e4 c5 2.f4 d5 3.e×d5 ♘f6 4.♘c3 ♘×d5 5.♘×d5 ♕×d5 6.♕f3 ♕d6 7.♗b5+ ♘d7 8.♘e2 e6 9.b3 ♗e7 10.♗b2 0–0 11.♗d3 f5

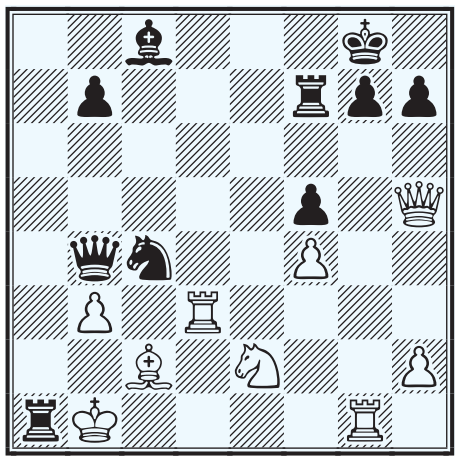
Beyaz filler siyah şaha mevzilenmiş durumda. Son hamle; beyaz fili kısıtlayarak, şah, kenardan piyon saldırısını durdurmaya yönelik.

12.0–0–0 ♗f6 13.g4 ♗×b2+ 14.♔×b2 ♘b6 15.g×f5 e×f5

16.♖hg1 a5 17.♖g3 ♖f7 18.♖dg1 a4

Oyunda ters kanatlara rok atılmış, şahlar saldırıya açık. Siyah şahın konumu daha sağlam. Beyazın b3 piyonu hedef alacak.

19.♕h5 a×b3 20.c×b3 c4 21.♗b1 c×b3 22.a×b3 ♕×d2+ 23.♗c2 ♕b4 24.♖d3 ♗c4+ 25.♔b1 ♖a1+ (Diyagram) **0–1**

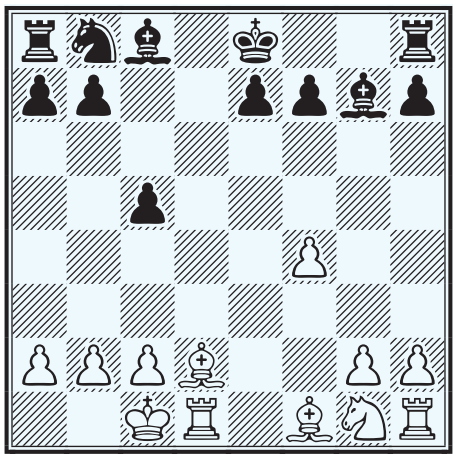
Sırada Latvialı Büyük Usta Evgenny Sveshnikov 'un bir oyunu var. GM Sveshnikov'u Sicilya Lasker – Pelikan varyantına katkılarından dolayı da tanıyoruz. Hatta günümüzde birçok kişi bu açılışı Sveshnikov varyantı olarak tanır. Bu partide Beyazın seçimi Siyaha tehlike oluşturmadığı gibi, Siyah oyunun başında hafif üstün konuma geçiyor.

Kuzuev, D – Sveshnikov , E 1998

1.e4 c5 2.f4 d5 3.♘c3 ♘f6 4.e5 d4 5.e×f6 d×c3 6.f×g7 c×d2+ 7.♕×d2 ♕×d2+ 8.♗×d2 ♗×g7 9.0–0–0

Oluşan konumu incelediğimizde Siyahın daha avantajlı olduğunu görürüz. Merkeze hâkimiyet ve g7 karesindeki filin daha güçlü olması Siyaha rahat bir oyun sağlıyor. (Diyagram)

9...♘c6 10.♗b5 ♗d7 11.♗e3 a6 12.♗c4

♘d4 13.c3 ♖c8 14.♘f3 ♗g4 Svesnikov son derece teknik bir oyunla üstün konuma ulaştı. Son hamlesiyle de Beyazlara yeni zayıflıklar yaratıyor. Siyah, açmaza aldığı f3 karesindeki atı uzun süre yaşatmayarak kendi atının gücünü arttıracak.

15.♖df1 ♗×f3 16.g×f3 ♘f5 17.♗d2 ♘d6 18.♗d3 f5! Beyazın fil çiftini kısıtlayan, aynı zamanda merkezin kontrolünü sağlamlaştıran gerekli bir hamle **19.♗c2 e6 20.♖d1 ♔e7 21.♖he1 ♖hg8 22.♖e2 ♗f8 23.♗b3 ♖g6!** Beyazın üçüncü Siyahın ise altıncı yatayındaki bir kale hücum ve savunmayı aynı zamanda gerçekleştirebilir. **24.♗e3 ♖c6 25.♔b1 ♖h6 26.♗g1 ♔d7 27.a4 c4** Siyahın c5 piyonu Beyazın filini kısıtladığından oynanmasa daha iyi olurdu. **28.♗c2 b6?** Beyaz daha uygun konumda geçer piyonunu sürmeliydi **28)...♗d7** daha dirençli bir devamyolu olurdu. **29.♗d4 ♖h3 30.b4 ♖×f3 31.b5 a×b5 32.a×b5 ♖c8 33.♖ed2 ♔e8 34.♗×b6 ♘e4 35.♗×e4 f×e4 36.♖d8+ ♖×d8 37.♖×d8+ ♔f7 38.♗d4 ♗h6 39.b6 ♗×f4 40.b7 e3 41.♗×e3 ♖×e3 42.♖d4 ♗×h2 43.♖h4 ♗d6 44.♖×c4 ♖e5 45.♖b4 ♗b8 46.c4 ♔e7 0–1**

Zivkovic E, Kovacevic A Rijeka, 2010

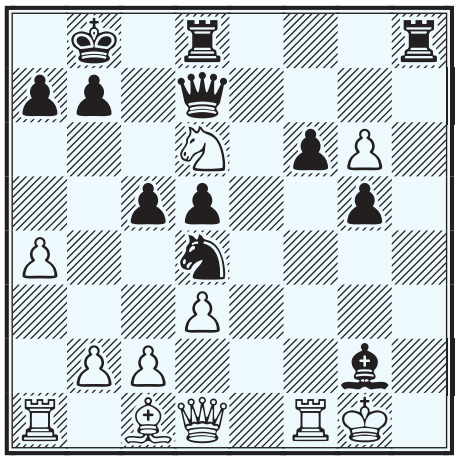
1.e4 c5 2.f4 d5 3.e5 ♘c6 4.g4 f6 5.e×f6 e×f6 6.d3 ♗d6 7.♘c3 ♘ge7 8.♗g2 ♗e6 9.f5 ♗f7 10.♘f3 h5 1 1.♘h4 h×g4 12.♕×g4 ♘d4 13.0–0 ♕d7 14.h3 0–0–0 15.a4 g5 16.♘g6 ♘×g6 17.f×g6 ♗e6 18.♕d1 ♗×h3 19.♘b5 ♗×g2 20.♘×d6+ ♔b8 Diyagram

21.♘f7 ♖h1+ 22.♔×g2 ♕h3+ 23.♔f2 ♖h2+ 24.♔e1 ♕g3+ 0–1

Ağca, F- Olgaç, K 2006, İzmir

Grand Prix atak varyantında oynanmış

> Hocam, ilk duyduğumda beni çok güldüren sözünü yeniden söylemeni öyle çok istiyor, öyle çok özlüyorum ki: "Nilüfer, ben şimdi ölü böcek taklidi yapıyorum, yakında canlanacağım, merak etme…"

oyunları incelerken eski bir dosta rastladım. Gözlerim doldu. Onu çok özlediğimi hissettim. Aramızdan ayrılışının senesini doldurduğu bu günlerde, Hocamızın, Kahraman Olgaç'ın anısına...

İşte satranç böyle bir tutku. 81 yaşında Siyahla oynuyorsun, gambit yapıyorsun ve kazanıyorsun!

Şimdiki partimiz yakın bir tarihte oynanmasına rağmen romantik satranç dediğimiz, tarafların şaha saldırmaktan başka bir şey düşünmediği heyecanlı oyunları anımsatıyor.

Partimizde Beyaz Şah kanadındaki piyonlarını sürerek, atak geliştirmeye çalışsa da Siyah merkezden oynayarak Beyazları mat ile biten minyatür bir parti ile uğurlamıştır.

1.f4 c5 2.e4 d5 3.e×d5 ♘f6 4.♗b5 + ♗d7 5.♗×d7+ ♕×d7 6.♘c3

(Beyaz bu konumda 6.c4 hamlesini tercih ediyor, Siyahın cevabı varyantın tipik hamlesi e6 olacaktı) **...♘×d5 7.♘×d5 ♕×d5**

Siyah oyunun başında hafif üstün kaldı. Merkezde hafif taşlarla rahatsız edilemeyen vezir çok güçlü konumdadır.

8.♘f3 c6 9.0–0 0–0–0 Kahraman Hoca gençlere taş çıkartırcasına agresif bir şekilde oynuyor.

10.a3 f6 11.♕e2 e5 12.d3 ♗d6 13.c4 ♕e6 14.f×e5 ♖he8 15.♕e4 ♗×e5 16.♕×h7? ♖d7 17.♖b1 ♖ed8 18.♖d1 g5

Hoca ters atılan rok konumlarına uygun bir şekilde hatlar açmaya çalışıyor. Daha hızlı olabilirdi, ancak bu şekilde eleştirilebilir.

19.♕g6 g4 20.♘g5 ♕d6 21.♘f7 ♕d4+ 22.♔h1 ♖f8 23.♘×e5 ♘×e5 24.♕f5 ♘×d3 25.♖f1 g3! 26.h4 ♘f2+

26)...h8 daha çabuk kazanırdı. Hoca çok severdi, kazanç konumlarda rakibe işkence yapmayı, maçı uzatmayı. Bu durumlar için "Keyfini çıkarıyorum." derdi, kötü konuma düştüğünde "Ölü böcek taklidi yapıyorum." dediği gibi.

27.♔g1 ♘h3+ 28.♔h1 ♘f2+ 29.♔g1 ♕×h4 30.♖×f2 (30 ...♕h2ile başlayan matlar da mevcut.)

30)...g×f2+ 31.♔f1 ♕d4 32.♗f4 ♖h8 33.♔e2 ♖e8+ 34.♔f1 e4 35.♕×e4 ♖×e4 36.♗g3 ♖d2 37.b3 f5 38.♖c1 f4 39.♗×f2 b6 40.♖e1 ♖×e1+ 41.♗×e1 ♖a2 42.b4 ♖×a3 0–1

Ölümünün yıldönümünde Kahraman Olgaç Hocamızı bu partiyle anma fırsatı bulduğum için çok mutluyum. Sevmeyenleri var mıydı bilmiyorum ama seveni çoktu onu biliyorum. Geniş ilgi alanıyla ilginç bir insandı. Ben kendi adıma ondan çok şey öğrendim, satrancı sevmeyi, şiiri, en çok da mücadele etmeyi... Ondan öğreneceğim daha çok şey vardı.

Hocam, ilk duyduğumda beni çok güldüren sözünü yeniden söylemeni öyle çok istiyorum, seni öyle çok özlüyorum ki:

"Nilüfer, ben şimdi ölü böcek taklidi yapıyorum, yakında canlanacağım, merak etme..."

Devlerin Savaşı
Korchnoi – Spassky

Yıllar sonra Kalmikya'da buluşan yaşlı kurtların mücadelesi 4-4 tamamlandı

Onuncu Dünya Şampiyonu 72 yaşındaki Rus Büyükusta Boris Spassky ile defalarca dünya şampiyonluğu için mücadele etmiş 78 yaşındaki Viktor Korchnoi yıllar sonra Kalmikya'da buluştu. Kötü hava koşullarına karşın iki emektar satranççı Elista'ya zamanında gelmeyi başardılar. 20.000 Dolar ödülün verildiği, Kalmikya'nın 400. yıldönümü nedeniyle gerçekleşen maçlar 17-27 Aralık 2009 tarihlerinde yapıldı.

Korchnoi'nin yaptığı uzun yolculuk nedeniyle oldukça yorulduğunu gören Spassky maçların sekizden altıya indirilmesi ve ek dinlenme günü talebinde bulunsa da Korchnoi yönergenin dışına çıkmak istemedi ve bu teklifi kabul etmedi. Oyun sırasında hızlı kararlar vermeye zorlanan eski dünya şampiyonu Spassky'nin beraberlik teklifini kabul etmeyen Victor Korchnoi, kısa bir süre sonra Spassky'nin yaptığı hata sonucu ilk maçı kazandı.

Victor Korchnoi (2567) – Boris Spassky (2548), Açılış Kodu: E21, Tur: 1

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘c3 ♗b4 4.♘f3 b6 5.♕b3 a5 6.♗g5 ♗b7 7.e3 h6 8.♗×f6 ♕×f6 9.♗e2 d6 10.0–0 ♗×c3 11.b×c3 ♘d7 12.♕a4 ♔e7 13.♖ab1 ♖hd8 14.♘d2 ♔f8 15.♗f3 ♗×f3 16.♘×f3 ♕e7 17.e4 e5 18.♖fe1 ♔g8 19.♕c6 ♘f6 20.c5 ♕d7 21.♕×d7 ♘×d7 22.c×d6 c×d6 23.g3 ♖ac8 24.♖e3 ♖c7 25.d×e5 d×e5 26.♔g2 ♖dc8 27.♖d1 ♘f6 28.♘×e5 ♖×c3 29.♖×c3 ♖×c3 30.♖d8+ ♔h7 31.f3 ♖c2+ 32.♔h3 ♖×a2 33.♘×f7 ♘g8 34.♘d6 ♖d2 35.e5 a4 36.♖a8 b5 37.f4 b4 38.♖×a4 b3 39.♖b4 b2 40.♖b7 ♖c2 41.♘f5 ♔h8 42.♘e3 ♖d2 43.♘c4 ♖c2 44.♘×b2 h5 45.♘d3 ♘h6 46.♖b2 ♖c7 47.♖b1 1–0

İkinci oyunda nadir oynanan Fransız Savunması ile baskı yapan taraf Spassky olsa da, Korchnoi birinci oyundaki stratejisini sürdürerek rakibini, alışılmışın dışında hamleler yapmaya zorladı. Bir gün önceki yenilgiden sonra hiç şüphesiz kazanmayı dileyen Spassky piyon fedasını göze alamayınca ikinci oyun beraberlikle sonuçlandı. Üçüncü ve dördüncü maçlar da beraberlikle sonuçlanınca maçın ikinci yarısına geçilmiş oldu.

Yaklaşık yedi senedir ciddi turnuva maçı oynamayn Boris Spassky'nin daha baskın olmasıyla ikinci yarı oldukça farklı başladı. Spassky beşinci oyunda Korchnoi'nin İngiliz dört atını çok daha iyi oynayarak 26 hamlede terk etmesine yol açtı.

Victor Korchnoi (2567) – Boris Spassky (2548), Açılış Kodu: A28, Tur 5

1.c4 e5 2.♘c3 ♘c6 3.♘f3 ♘f6 4.a3 d5 5.c×d5 ♘×d5 6.♕c2 ♗e7 7.e3 a6 8.♗c4 ♘b6 9.♗d3 ♕d7 10.b3 f5 11.e4 g5 12.e×f5 g4 13.♘×e5 ♘×e5 14.♗e4 ♘c6 15.♘e2 ♗f6 16.♖b1 ♕d6 17.h3 g×h3 18.♖×h3 ♗d7 19.♖d3 ♕f8 20.♗×c6 ♗×c6 21.♖e3+ ♔d7 22.♗b2 ♘d5 23.♕d3 ♗×b2 24.♖×b2 ♕×a3 25.♖c2 ♖ae8 26.♕d4 ♔c8 0–1

Altıncı oyunda daha iyi bir pozisyona sahip olan GM Spassky zamandan kaybetse de, yedinci oyunda zafere ulaşmak için baskısını sürdüren taraf oldu. Korchnoi bu maçı zaman sıkışması nedeniyle kaybetti. Tamamlanan yedi maç sonunda 3,5-3,5'luk bir skora imza atan usta emektarlar, son turu 11. hamlede beraberlikle sonuçlandırdılar. Maçlar 90 dakika, hamle başına 30 saniye eklemeli sistem ile oynandı.

2009 veri tabanına göre Korchnoi ve Spassky 1955 ile 2005 yılları arasında hızlı turnuvalar dahil olmak üzere toplam 69 maç yaptılar. 22 kazanç, 14 kayıp ve 33 beraberlik ile en iyi skora imza atan taraf isviçreli Büyükusta Victor Korchnoi olmuş. Bu maçların en önemlileri hiç şüphesiz adaylık maçları idi. 1968 yılında Kiev'de yapılan maçı 6,5-3,5 Spassky kazanırken, dokuz yıl sonra Belgrad'da yüzü gülen taraf 10,5-7,5'luk bir skor ile Korchnoi olmuştu.

Olgaç ve Adana

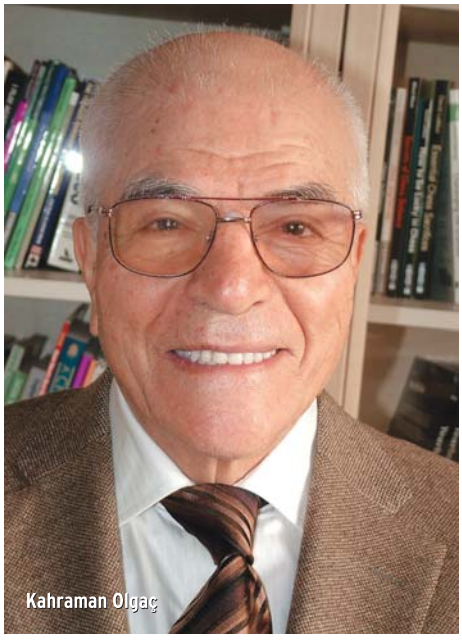
Satrancın Türkiye'deki gelişmesini gördükçe gurur duyuyor, satranççılardan gördüğü ilgi ve sevgiden dolayı son derece mutlu oluyor ve: Ben Mürüvvetimi gördüm, Allah herkese nasip etsin, diyordu

Onu ilk gördüğüm yer Fatih Kıraathanesiydi. O zamanlar ben satranç camiasının içine girmiş değildim. Zamanla bu da oldu. Ondan sonra yavaş yavaş onunla tanışıklığımız başladı. Taraça'ya geçtikten sonra, konuşmalarımız daha da arttı. Ama özellikle turnuvalarda onunla çokça sohbet etmişliğim vardır. Hele Adana'da yapılan Atatürk Satranç Festivalinde bu görüşmelerimiz daha çok olmaya başladı.

Kahraman Olgaç, benim gerçek adımı bilmez. O, beni Adanalı "Mecmuacı" olarak bilir ve öyle seslenirdi. (O birçok kişiye böyle adlar takardı.) Yanına gittiğimde her zaman bana "Adana'da ne var ne yok Mecmuacı?" derdi. "Mecmuacı" demesinin nedeni benim Adana'da edebiyat dergisi çıkarmamdı. (Çıkardığım derginin adı: "Aykırısanat". Bu derginin birkaç sayısı Federasyon kütüphanesindedir.)

Çıkardığım sayıları Ankara'ya geldiğimde Kahraman Hocama getirirdim. Getirdiğim dergilerdeki yazıları okur ve yorum yapardı. Hele Adana ile ilgili bir yazı varsa, onu ayrı bir gözle okurdu. Sonra da Adana ile ilgili anılarını anlatmaya başlardı.

Bir araya geldiğimizde daha hal hatır sormadan, Adana'yı sorardı. Adana'yı bu kadar çok severdi. İnsanın içinde, doğup büyüdüğü, çocukluğunun ve gençliğinin geçtiği yere karşı, her zaman bir özlem vardır. Hele, bir de bu yılları mutlu geçirmişse ve o yerden de çeşitli nedenlerle uzak kalmak zorunda kalmışsa, işte o zaman, içinde oraya çok büyük bir hasret meydana gelir.

Kahraman Olgaç

İşte, Kahraman Hoca'da bu vardı. Evinin bir odasını kütüphane yapması, burasına ad koyması bir yana; buna "Adana" demesi ise bir başka yana. İşte, onun bu, Adana'ya karşı olan özleminin ne kadar büyük olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Kahraman Olgaç'ın beni görünce sorduğu sorunun ikincisi ise şuydu: "Mecmuacı, benim tabelam yerinde mi? Başına bir şey gelmesin de." Adana'da Seyhan Belediyesine ait bir gençlik merkezinde satranç salonunun adı "Seyhan Belediyesi Kahraman Olgaç Satranç Merkezi"dir. İşte, salonun girişine duvara monte edilen bu tabelayı sorardı Kahraman Olgaç. Ben de "Merak etme, bir şey olmaz. Ben her gün oradayım. Kimse bir şey yapamaz."diye cevap verirdim. Kahraman Olgaç'ı heyecanlandıran tesisteki salona adının verilişi gününü Kahraman Olgaç asla unutmadı. O gün onun için çok önemliydi: "Bilmem daha önce yazdım mı benim kulaklarım biraz ağır işitir. Yaşlılıktan gelen bir zafiyet. Ama benden söz edilince bütün dikkatimi toplar, söylenen bir kelimeyi bile kaçırmam. "Bu büyük tesiste en hareketli mekan satranç salonudur. Sayın onursal Başkanımız Kahraman Olgaç ağabeyimiz bir Adanalı. Açılış töreninden beri birlikteyiz. Bu merkeze ağabeyimizin, Kahraman Olgaç'ın adını veriyoruz." Hayatımda gördüğüm en büyük onur. Bütün içimi bir mutluluk dalgası kapladı. Duydum ki, bu gün sitede de gördüm, Başkan Öztürk tabelayı da asmış. Vay gadasını aldığım, ellerine sağlık."

"Ölecek miyim ki ne? Havalarda uçuyorum. Gözlerimi açtım. Sağımda Başkanımız, solumda kırk yıllık dostum Cem Pekün oturuyor. Beni tebrik ediyorlar. Tahsin Aktar uzaktan gülümsüyor. Bana ufacık bir ipucu vermedi. Alacağı olsun. Evet uzatmaları oynuyorum. "Herhalde bu son!" dedim ama yine yanılmışım. Yaşıyorum." (TSF-KAHRAMANCA - Adana'nın Yolları Taştan-2 15.01.2007) (Kahraman Olgaç'ın ölümünden on beş gün sonra, Kahraman Hoca'nın adının yazılı olduğu bu tabela, yeni kurulan belediye tarafından kaldırıldı.

Eskiden Seyhan Belediyesi'ne ait olan bu yer, şimdi Çukurova Belediyesi'ne ait.

Çukurova Belediyesi yerine yenisini koyacağını söyledi ve bir süre sonra da 29 Ekim 2009 tarihinde koydu. Tabi bu TSF'nin katkılarıyla oldu. Merkezin yeni adı da şöyle oldu:" Çukurova Belediyesi Kahraman Olgaç Satranç Merkezi." Bu durum sanki Kahraman Hoca'nın içine doğmuştu.)

Yine Kahraman Olgaç, bana zaman zaman "gıındırık, taka" gibi Adana ağzına özgü sözcükler sorardı. Tabi bu sözcüklerin çoğu bu gün artık hiç kullanılmıyor; kimileri ise tek tük kullanılıyor.

Tüm Türkiye'de olduğu gibi Adana'da da yerel sözcükler her geçen gün hızla yok olmaktadır. Hiç unutmam, 2006 Temmuz'unda Konya'da ulusal hakem olmak için girdiğim sınavın mülakat bölümünde, o da vardı. Sınavın bitimine doğru, bu kez Kahraman Hocam soru sormaya başladı. Ama bunlar satrançla ilgili sorular değildi. Adana ve ağzı ile ilgiliydi. Ben hocama bilgi verdikçe, o daha çok soruyordu. Kısaca Adana'ya karşı o kadar çok özlemi vardı ki, anlatmakla bitmez.

O Adana'nın yemeklerini de çok severdi. Bunlardan özellikle "analı kızlı" adlı yemeği çok severdi. Adana'ya her geldiğinde de bu yemekten yemek isterdi. 2007 yılında Adana'ya geldiğinde, bir akşam yeğenlerine uğramıştı. Ertesi günü, yeğenlerinde yediği "analı kızlı" yemeğini öve öve bitiremiyordu. Yine Hoca, çocukluğunda yediği ve asla unutamadığı "lepe" yemeğini de özlerdi. Adana'ya geldiğinde bir defasında da kellepaçacıya gidilmiş. Orada paçacıya bir 'paça' tarifi söylemiş. Az sonra özel olarak gelen o paçayı afiyetçe içmiş. Orada bulunan herkes merak etmiş, nasıl bir paça bu diye. Meğerse, bu paça kalorisi en yüksek olanıymış. Tabi oradakiler, Kahraman Hoca için çok korkmuşlar. Bu yaşta bu paça (çürükten biraz daha ağır olanı) ona çok ağır gelirdi. Yine Adana'ya özgü şalgam suyunu, halka tatlıyı da severdi. Atatürk Satranç Festivali kasım ayında yapıldığı için, o tarihlerde yetişen "hambalis" adlı meyveyi de severdi.

Kahraman Olgaç, 1 Mart 1923 yılında Adana'da doğdu. Sekiz kardeştiler. "Onun sekiz çocuğundan biri olmakla gurur duyuyorum."(TSF- KAHRAMANCA- Adana'nın Yolları Taştan... 15.01.2007) Evde on kişi yaşıyordu. Evlerine gelince: Adana'nın Yağcamii adıyla bilinen tarihi cami ile Taş Mağaza'nın arasından Ayakkabıcılar çarşısına geçilen bir yol vardır. Bu yolu geçtikten sonra yolun sağında ve aynı zamanda Yağcami'nin arkasına denk gelen kısmında küçük bir park vardır. Parkın üç tarafı açıktır, ama dördüncü taraf uzunlamasına boydan boya yüksek bir duvarla çevrilidir. Bu duvar 29 Ekim İlköğretim okuluna aittir. İşte Kahraman Olgaç'ın çocukluğunun ve gençliğinin geçtiği baba evi, bu okulun arkasındadır. Bu mahallenin adı Ali Dede Mahallesidir.

Kahraman Olgaç çocukluk ve gençlik yıllarında, bu Ali Dede Mahallesi ile bu mahallenin çevresindeki diğer yerleşim yerleri olan Taşköprü, Büyüksaat, Küçüksaat, Hurmalı Mahallesi ve İstiklal Mahallesi gibi yerlerde yaşadı. İstiklal Mahallesinde bulunan Erkek Lisesini bitirene kadar da Adana'dan hiç ayrılmadı.

Adana'nın 5 Ocak 1922'de düşmandan kurtarılmasından sonra, Büyüksaat ile Ulucami minaresi arasına bir Türk bayrağı asıldı. Daha sonraki yıllarda da bu bayrak asma olayı, geleneksel olarak devam etti. Büyüksaat ile Ulucami minaresi arasına asılan bu ilk Türk bayrağını diken terzilerden biri de (5 Ocak 1922'de Fransızlar Adana'dan çekilince halk bir Türk Bayrağı asmak istemiş, ama hiç kimsede Türk Bayrağı olmadığından asamamışlardı. Bunun üzerine Rıdvanzade ailesi bayrak dikimi için öncülük etmiş, evlerine topladıkları terzilere bir Türk Bayrak diktirmişlerdi.), Kahraman Olgaç'ın babası Terzi Mehmet Nuri Efendi'ydi. Terzi Mehmet Efendi, bu bayrağı diktikten hemen sonra da terzihanesine "Ayyıldız Terzihanesi" adını vermiştir.

Kahraman Hoca, babasının bu bayrak dikme olayını böyle anlatırdı. "5 Kanunsani (Ocak) Adana'nın kurtuluş törenlerinde Ulu Cami ile Saat Kulesi arasına büyük bir Türk Bayrağı asılır. O bayrağı diken Terzi Mehmet Nuri Efendi'yi rahmetle anıyorum."(TSF- KAHRAMANCA- Adana'nın Yolları Taştan... 15.01.2007)

Benimle konuşmalarında babası Terzi Mehmet'ten, evlerinden, Adana'dan söz ederdi. Bu anıları daha çok çocukluk ve gençlik yıllarına aitti.

Çocukluğunda çok yaramazmış. Bunun yanı sıra muzip bir yönü de varmış. Mesela, komşuları olan Kör Zehra Bacı adında bir kadın varmış. Bu Kör Zehra Bacı ile Kahraman hocanın evleri birbirine çok yakınmış. Kahraman Hoca'nın ağabeyi köyden eve gelirken et getirmiş, anası da bu etle içli köfte yapmış. Yemek zamanına doğru anası, Kahraman Hoca'ya, komşuları Kör Zehra Bacı'ya seslenmesini, içli köfte yaptığını söylemesini istemiş. Ama bunu yarım ağızla söylemesini de tembih etmiş. Kahraman Hoca da komşularına seslenecek de, nasıl yapsın bunu. Sonra düşünmüş; anasının tembihini yerine getirmek için eliyle ağ-

lenmiş: "Kör Zehra Bacı, Kör Zehra Bacı!.." Herkes Zehra Bacı'nın arkasından böyle seslenirmiş, ama yüzüne karşı sadece Zehra Bacı derlermiş. Kör Zehra Bacı, Kahraman Hoca'nın böyle seslenmesine kızmış: " Ne var ulan?"demiş kızgın kızgın. Kahraman Hoca da durumu anlatmış: "Anam yemeğe çağırıyor."demiş. Kör Zehra Bacı, Kahraman Hoca'nın bir eliyle ağzını yarısını kapattığını görünce, "Ne o lan! Dişin mi ağrıyor yoksa? Elinle ağzını kapatmışsın." "Yok!" demiş sadece. Tabii, anasının "yarım ağızla" seslenmesini söylediği için, ağzının yarısını böyle kapattığını söyleyecek değildi ya. Kör Zehra Bacı da "Tamam, geliyorum."demiş kızgın kızgın, ama davet edildiği için de memnun.

Bazen de şaka yapardı. Ağabeyi öldüğünde doksan yaşın üzerindeydi. Kendisi de onun gibi doksanı geçeceğini söylerdi. Gerçi doksanı geçmediyse de doksana yaklaştı.

Kahraman Olgaç'ın bir başka yönü de şiire olan merakıydı. Çok fazla şiiri ezbere bilir, yeri geldiğinde de ezbere okumaktan keyif alırdı. Ayrıca kendisi de şiir yazardı. Kimi düzyazılarında zaman zaman kendi şiirlerine de yer verirdi. Ben, hem edebiyat öğretmeni, hem de yazar ve şair olmam nedeniyle edebiyat dünyasının içinde o kadar çok bulunmama rağmen, üç beş şiir hariç, ezbere şiir bilmem. İster konuşmalarında olsun, ister satrançla ilgili yazdığı yazılarında olsun; zaman zaman onun şiire yer verdiğini görürdüm. Kendisi de gençlik yıllarından beri şiir yazardı.

Adana Erkek Lisesi'nde okurken, edebiyat dersine giren hocası Arif Nihat Asya'dan söz ederdi. Arif Nihat Asya'nın şiirlerini (Bir Bayrak Rüzgar Bekliyor) ezbere okurdu.

Meslek hayatına atıldıktan sonra, Arif Nihat Asya ile arkadaş olmuşlardı. Zaman zaman Arif Nihat Asya'yı derste nasıl kızdırdıklarından söz ederdi. Bunların içinde Arif Nihat Asya'yı en çok kızdıranlardan birinin de (daha doğrusu muziplik yapanlardan biri) kendisi olduğunu söylerdi. Yine birkaç defa hocasının jantsız bisikletinden de söz etmişti, bir gün Arif Nihat Hocası için hiciv türünde bir şiir yazıp sınıfta okuduğunda arkadaşlarının kendisini alkışladığından da...

Kahraman Olgaç, 2007 yılında Atatürk Satranç Festivali için Adana'ya geldiğinde, ona yazılı olarak cevaplaması için birtakım sorular sordum. Verdiği kâğıttaki soruları akşam değerlendireceğini söyledi. Ertesi gün geldiğinde "Oğlum, sen bu yaştan sonra beni içeri mi attıracaksın?" dedi. Böyle söylemekte belki haklıydı. Çünkü bana dayısının Adana'daki sosyalist hareketler içinde yer alışıyla ve dayısının Orhan Kemal'le olan arkadaşlığından söz ederdi. Ben de bu anlattıklarını yazılı olarak anlatmasını istemiştim.

Diğer sorular için "Bazı sorulara cevap verebilirdim, ama bu yaşta benim yazmam zor oluyor."dedi. Sonra bu konu öylece kaldı. Cevap verebileceği sorularımın bazıları şunlardı: "1. Satrancın 2007 yılı itibariyle Türkiye'de geldiği yerden memnun musunuz? 2. Satrançta daha ileri gitmek için neler yapılabilir? 3. Sizin Federasyon Başkanlığı yaptığınız dönemde yapmak isteyip de yapamadığınız, içinizde ukde olarak kalan bir şey var mı? 4. Yaşam öykünüze baktığımız zaman siyasetten hep uzak durmaya çalıştınız. Bunun bir nedeni var mı?"

Satrancın Türkiye'deki gelişmesini gördükçe bundan gurur duyuyordu. Aynı zamanda kendisi de satranççılardan gördüğü ilgi ve sevgiden dolayı, son derece mutluydu. Bunları mürüvvet sayıyor ve "Mürüvvetimi gördüm. Allah herkese nasip etsin" diyordu.

Onun ölümünden üç yıl kadar önce, Kahraman Olgaç, Başkan Ali Nihat Yazıcı, Asbaşkanlar Tahsin Aktar, Murat Kul ve adını şu an hatırlayamadığım daha birçok kişinin bulunduğu bir öğle yemeğinde konuşurken, ben Tahsin Aktar'a, "Bir dergi çıkarsak, ilk sayıda da ağırlıklı olarak Kahraman Olgaç'ı işlesek!" demiştim. Tahsin Aktar da, bunu başkana da söyle deyince, ben de başkana söyledim. Başkan Ali Nihat Yazıcı da, Kahraman Olgaç'a dönerek bu durumu ona söylediğinde, Kahraman Hocam bundan memnun oldu ama, birkaç saniye sonra "İlk sayı benim için değil de Nevzat Süer için olsun. O benden daha çok hak ediyor." dedi. Ama maalesef bu düşüncemiz o zaman gerçekleşmedi.

Aradan bunca yıl geçtikten sonra, ancak şimdi, Federasyon bu kez bu işin üzerinde çok fazla durduğu için dergi çıktı. Ve işin garip tecellisi de derginin ilk sayısında, o zaman söylediğim ilk sayıda Kahraman Olgaç'ın işlenmesi durumu gerçekleşti.

"İlk sayının kapağında Kahraman Olgaç'ın resmi yer aldı."

İlk sayının Kahraman Olgaç adına olmasına seviniyorum, ama Kahraman Hoca'nın ölümüne üzülüyorum. Onun o güleç yüzünü sadece fotoğraflarda göreceğim için de ayrıca üzülüyorum.

Satrancın öğretilmesinde ve yayılmasında Kahraman Olgaç'ın Türkiye'ye olan hizmeti asla inkar edilemez. Ancak biz Adanalılar, onun hemşerimiz olması, Adana tutkusu ve satrancın adı geçtiği her yerde, onun sayesinde, Adana'nın da adının geçmesi nedeniyle, ona ayrıca minnettarız ve onunla gurur duyuyoruz.

C

Combination

▶ Kombinezon

Zorunlu hamlelerle avantajlı durum elde etmek.

Compensation

▶ Kompanse

Materyal eksikliğini konumsal olarak telafi edebilmek, kalite eksikliğine karşı geçer piyon olması gibi.

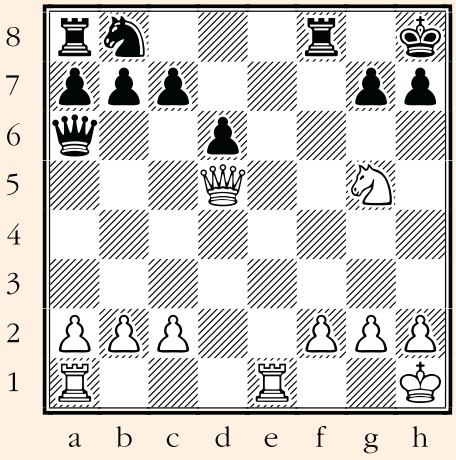
Connected passed pawns

▶ Birleşik geçer piyonlar

Connected rooks

▶ Bağlantılı kaleler

Aynı yatayda veya sütunda arada başka bir taşın olmadığı aynı renk iki kale birbiriyle bağlantılıdır.

Beyaz ♘f7 sonrasında siyah kalelerin bağlantısız olması nedeniyle kazanır.

Consolidate

▶ Pozisyonu sakinleştirmek, üstünlüğü kalıcılaştırmak.

Materyal üstünlüğüne sahip olan taraf, taşları değişerek pozisyonu sadeleştirip daha kolay, rakibe karşı şans vermeden oynamalıdır.

Control

▶ Kontrol

Karelerin kontrolü, merkezin kontrolü, şahın güvenliğinin kontrolü...

Coordinate

▶ Koordinat

Analitik düzlemde belirgin noktanın isimlendirilmesi gibi. ♕c5, ♘f6

Counter attack

▶ Kontratak, karşı saldırı

Counter threat

▶ Karşı tehdit

Counterplay

▶ Karşı oyun

Sadece savunma yapmayıp, tehditlerde de bulunma.

Cramped

▶ Kramp, sıkışık

Taşların etkisiz kalması, hareket edememesi.

Critical position

▶ Kritik pozisyon

Çoğunlukla eşit konumda pozisyonun iyi değerlendirilip, doğru planın bulunması gereken konum.

D

Decisive

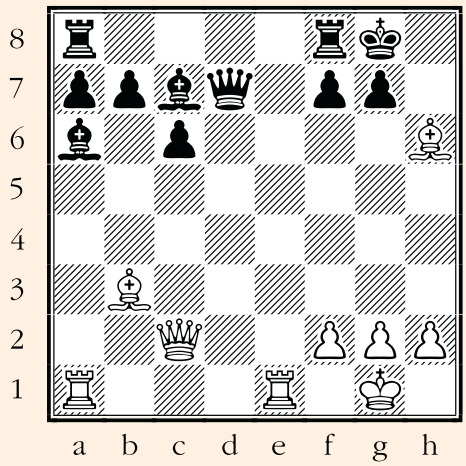
▶ Sonuç alıcı

Satranca yeni başlayan oyuncular taşların tamamını geliştirmeden şaha cılız saldırılar düzenler. Sonuç alıcı bir atak için merkeze hakimiyet ve taşlarımızın tamamının oyunda olması gerekir.

Decoy

▶ Karşı tarafın formasyonunu bozmak için gözden çıkarılmış taş (Yem)

Özellikle rakibin şah kanadını parçalamak için yapılan fedalar.

Defense

▶ Defans, savunma

Siyah oynayan oyuncu Beyazın ilk hamle avantajından dolayı çoğunlukla savunma yapmak zorunda kalır. Siyahların seçtiği açılışlar, Fransız savunması, Sicilya savunması, Pirç savunması, Şah hint savunması gibi isimler alır.

Destructive sacrifice

▶ İmha fedası

Savunmadaki taşların imha edilmesi gibi...

Development

▶ Gelişme

Satranç partisinin yaklaşık ilk 10 -12 hamlesi taşların gelişimi için ayrılır. Açılış bölümünde gereksiz piyon hamleleri veya aynı taşla birden fazla oynamamak gerekir. Gelişim üstünlüğü olarak adlandırdığımız üstünlük kalıcı değildir. Bu üstünlükten faydalanmak için atak bir oyun oynanması gerekir.

Diagonal

▶ Çapraz

a1-h8 veya h1-a8 uzun çaprazlardır.

Discovered attack

▶ Açarak saldırı.

Discovered check

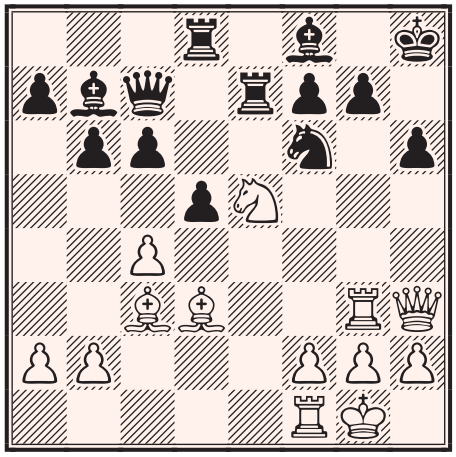
▶ Açarak şah

Beyaz ♖e7 onayarak siyah vezire ve şaha aynı anda saldırıyor.

Kazancı görme ve hesaplama

1 Friedrich Samisch - Franz Herzog [C10], Almanya, 1924

1.d4 e6 2.e4 d5 3.♘c3 c6 4.♘f3 ♘d7 5.♗d3 ♗e7 6.0–0 d×e4 7.♘×e4 ♘gf6 8.♕e2 ♘×e4 9.♕×e4 ♘f6 10.♕e2 0–0 11.c4 h6 12.♗d2 ♖e8 13.♗c3 b6 14.♘e5 ♗b7 15.♖ae1 ♗f8 16.♕f3 ♕c7 17.♕h3 ♖ad8 18.♖e3 ♖e7 19.♖g3 ♔h8 20.d5 e×d5 (Diyagram)

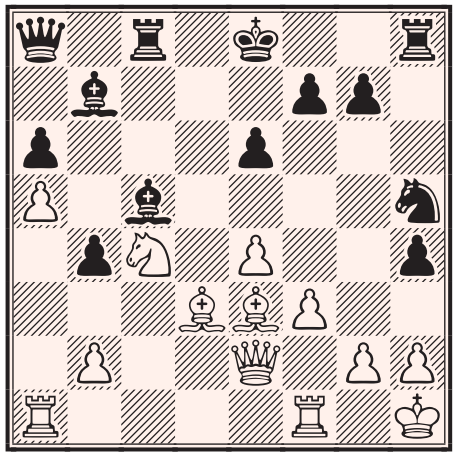

Beyaz oynar ve kazanır.

21.♘d7 ♖d×d7 22.♕×h6+ g×h6 [22...♔g8 23.♗×f6 ♖e4 24.♖×g7+ ♗×g7 25.♕×g7#] **23.♗×f6+ ♗g7 24.♖×g7** [♖e4 25.♖g4+ ♔h7 26.♖e1 ♖de7 27.♖g7+ ♔h8 28.♗×e4 d×e4 29.♖×f7+ ♔g8 30.♖×e7 +–] **1–0**

2 Alexander Baburin - Utut Adianto [D25], Lihtenştayn, 1993

1.d4 d5 2.c4 d×c4 3.♘f3 ♘f6 4.e3 a6 5.♗×c4 b5 6.♗d3 ♗b7 7.0–0 e6 8.a4 b4 9.♘bd2 ♘bd7 10.♘b3 c5 11.d×c5 ♘×c5 12.♘×c5 ♗×c5 13.♕c2 ♖c8 14.♕e2 ♕b6 15.e4 h6 16.a5 ♕a7 17.♘d2 ♕a8 18.♔h1 h5 19.f3 h4 20.♘c4 ♘h5 21.♗e3 (Diyagram)

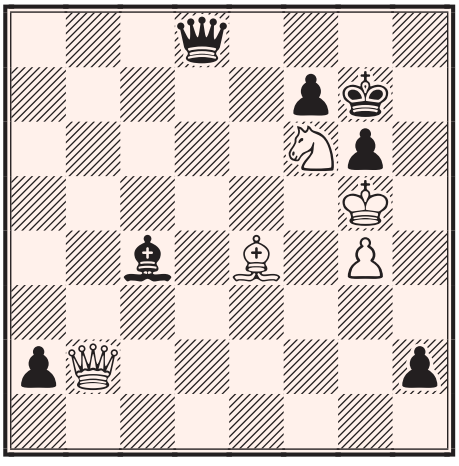

Siyah oynar ve kazanır.

21... ♘g3+ 22.h×g3 h×g3+ 23.♔g1 ♔e7 24.♕e1 ♖h1+ [25.♔×h1 ♖h8+ 26.♔g1 ♖h1+ 27.♔×h1 ♕h8+ 28.♔g1 ♕h2#] **0–1**

3 Aleksander Sznapik - Yuri Balashov [C92], Varşova, 1990

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 ♗e7 6.♖e1 b5 7.♗b3 d6 8.c3 0–0 9.h3 ♘d7 10.d4 ♘b6 11.♘bd2 ♗f6 12.♘f1 ♖e8 13.d5 ♘e7 14.♘e3 ♘g6 15.♗c2 ♘f4 16.b3 g6 17.a4 b×a4 18.b×a4 a5 19.c4 ♘d7 20.♘d2 ♘c5 21.♘b3 ♘×b3 22.♗×b3 ♗g7 23.♗c2 ♗d7 24.♖a3 c5 25.d×c6 ♗×c6 26.♘d5 ♘e6 27.♗e3 ♖b8 28.♖b3 ♖×b3 29.♗×b3 ♘d4 30.♕d3 ♕d7 31.♖b1 ♖b8 32.♗d1 ♖×b1 33.♕×b1 ♕d8 34.g3 h5 35.h4 ♔h7 36.♗g5 ♕c8 37.♔g2 ♗h6 38.♘f6+ ♔g7 39.♕c1 ♕h8 40.c5 ♗×g5 41.h×g5 ♕d8 42.f4 ♘e6 43.c×d6 ♕×d6 44.♗b3 ♕c5 45.♕f1 ♘d4 46.♗d5 e×f4 47.♕×f4 ♕c2+ 48.♔h3 ♕d1 49.♔g2 ♕e2+ 50.♔h3 ♕d1 51.♔g2 ♕e2+ 52.♔h3 ♗×a4 53.e5 ♕d1 54.e6 ♘×e6 55.♕e5 ♘×g5+ 56.♔h4 ♘f3+ 57.♗×f3 ♕d8 58.♔g5 ♗b3 59.g4 h4 60.♗g2 a4 61.♕c3 a3 62.♗h3 a2 63.♗g2 ♗c4 64.♕e5 h3 65.♗e4 h2 66.♕b2 (Diyagram)

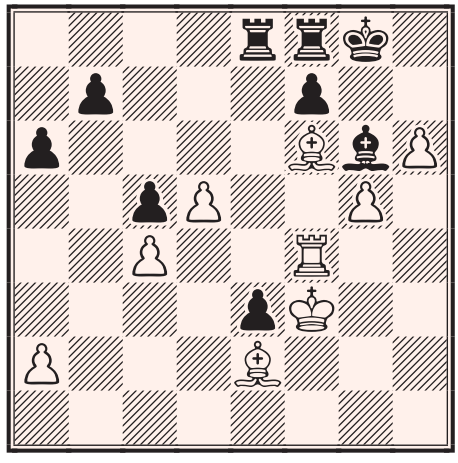

Siyah oynar ve kazanır.

66...h1♕ 67.♗×h1 a1♕ 68.♕×a1 ♕d2+ 0–1 [69.♔h4 ♕h2+ 70.♔g5 ♕h6#]

4 Ding Liren - Ni Hua [D85], Çin, 2009

1.d4 ♘f6 2.♘f3 g6 3.c4 ♗g7 4.♘c3 d5 5.c×d5 ♘×d5 6.e4 ♘×c3 7.b×c3 c5 8.♖b1 0–0 9.♗e2 ♘c6 10.d5 ♘e5 11.♘×e5 ♗×e5 12.♖b3 ♕d6 13.♕d2 e6 14.f4 ♗g7 15.c4 e5 16.f5 g×f5 17.e×f5 ♗×f5 18.0–0 ♗g6 19.h4 h5 20.♕g5 e4 21.♗×h5 ♖ae8 22.♗e2 ♕e7 23.h5 ♗h7 24.♖g3 ♕×g5 25.♗×g5 ♗d4+ 26.♔h2 ♗e5 27.♗f6+ ♗×g3+ 28.♔×g3 e3 29.♖f4 ♗c2 30.♔f3 ♔h7 31.g4 ♔g8 32.g5 a6 33.h6 ♗g6 (Diyagram)

Beyaz oynar ve kazanır.

34.h7+ ♗×h7 [34...♔×h7 35.♖h4+ ♗h5+ 36.♖×h5+ ♔g6 37.♖h6+ ♔f5 38.♗d3+ ♖e4 39.♗×e4#] **35.♖h4 1–0** [♗e4+ 36.♔g3 ♗h7 37.♗d3+–]

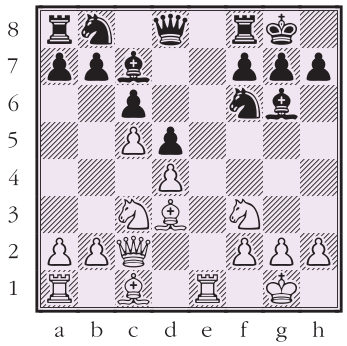
Satranç gücünüzü ölçün

Değerli satranç severler, puanlı satranç, oyunculuk gücünüz hakkında fikir edinmeniz için yararlı olabilecek eğlenceli bir çalışmadır. Diyagramdaki konumdan başlayarak Beyazın hamlesini bulmaya çalışınız. Düşündüğünüz hamleyi ve aldığınız puanları not ediniz. Puanlarınızın toplamını değerlendirme tablosundan karşılaştırarak ratinginizi bulabilirsiniz. Oyunun sonuna kadar kendinize 90 dakikalık süre tanıyınız. Bu sayımızda sizlere, Büyükustalar Alexei SHIROV ile Jeroen PIKET arasında 2001 yılı Wijk aan Zee Turnuvası'nda oynanmış olan oyunu veriyoruz.

A. Shirov – J. Piket, Petroff Savunması, Açılış Kodu: C42

1.e4 e5 2.♘f3 ♘f6 3.♘×e5 d6 4.♘f3 ♘×e4 5.d4 d5 6.♗d3 ♗d6 7.0–0 0–0 8.c4 c6 9.♖e1 ♗f5 10.♕c2 ♗g6 11.c5 ♗c7 12.♘c3 ♘f6

A. Shirov

J. Piket

Hamle	Puan	Siyah'ın hamlesi ve yorumlar
13. ♗g5	**2**	**...♘bd7**
14. ♘e5	**3**	**...♗×d3**
15. ♕×d3	**1**	**...♕c8**
16. f4	**3**	**...♗a5**
17. ♕g3	**3**	**...♔h8**
18. ♕h4	**2**	**...♗×c3**
19. b×c3	**1**	**...♘e4**
20. ♖e3	**3**	(**20. ♗e7 ♘×e5 21. ♗×f8 ♘g6** devam yolu görenler 4 puan, **20. ♖e3** hamlesine karşı **20... f6 21. ♘g6 + ♔g8 22. ♘e7 +** ile kazanacağını düşünenler 5 puan alınız.) **...♘×g5**
21. ♕×g5	**3**	**...h6** (Siyah **21...f6** oynasaydı **. 22.♘g6 + h×g6 23. ♕×g6 ♖e8 24. ♖h3+ ♔g8 25. ♖h7 ♖e7 26. ♕h5** ile kazanç görenler 6 puan)
22. ♕h5	**2**	**...♘f6**
23. ♘×f7 +	**2**	**♔h7** (Siyahın **23.♔g8** hamlesine **24.♘×h6 + g×h6 25. ♕g6 +** ve sonraki hamlede **♖e7** ile kazanacağını düşünenler 5 puan alınız.)
24. ♘g5 +	**2**	**...♔g8**
25. ♕g6	**2**	**...h×g5**
26. ♖e7	**3**	(**26. f×g5** oynamayı düşünenler 4 puan çıkarınız. Çünkü **26.♘e4 27. ♖h3 ♕f5** ile Siyah avantajlı olur.) **♘e8**
27. ♖ae1!	**4**	**...♕g4**
28. f×g5	**2**	**...♕h4**
29. g3	**2**	**...♕h3**
30. ♖×b7	**1**	**...♕f5**
31. ♕e6 +!	**4**	**...♕×e6**
32. ♖×e6	**1**	**...♖f7**
33. ♖×f7	**1**	**...♔×f7**
34. ♖×c6	**1**	**...♖b8**
35. ♖a6	**2**	**...♖b7**
36. h4	**3**	**...♘c7**
37. ♖d6	**2**	**...♘b5**
38. g6+	**2**	**...♔e7**
39. ♖×d5	**1**	**...♘×c3**
40. ♖e5+	**1**	**...♔f6**
41. c6!!	**6**	**...♖b1+**
42. ♔g2	**1**	**...♖b2 +**
43. ♔f3	**2**	Siyah terkeder. Burada Siyah **43.♘b5** veya **43.♖b8** oynasaydı, ne yapardınız? (**43.♘b5** hamlesine **44.♖×b5 ♖×b5 45.c7** ile kazanacağını görenler 4 p. alınız. **43.♖b8**'e karşı **44.h5** ve sonra **g4–g5** ile mat yapabileceğini görenler 4 p. daha alınız.

Değerlendirme Tablosu

Aldığınız puanların toplamına göre yaklaşık rating puanınız:

80 ve daha fazla ise ➤ 2500 ve üstü ● **70-79 arası** ➤ 2400-2499 ● **60-69 arası** ➤ 2300-2399 ● **50-59 arası** ➤ 2200-2299

40-49 arası ➤ 2000-2199 ● **30-39 arası** ➤ 1800-1999 ● **20-29 arası** ➤ 1600-1799 ● **10-19 arası** ➤ 1400-1599 ● **10'dan az ise** ➤ 1399 ve aşağısı

Masum hamleler yapıyorum, B. Fischer'i arıyorum

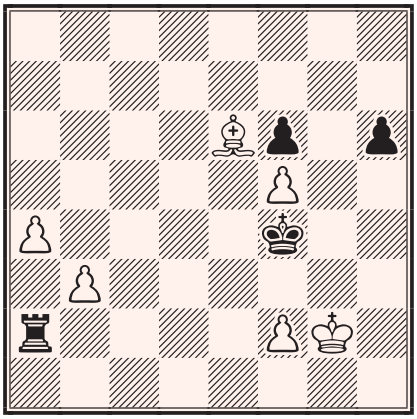
Masum Hamleler

Mavikale'nin bu sayısında tanıtacağım sinema filmi bir başka dünya satranç şampiyonuna, Bobby Fischer'e adanmış çok etkileyici bir film: Masum Hamleler.

Film, kahramanımız olan küçük bir erkek çocuğunun, Josh'ın, satrancın efsane oyuncusu Bobby Fischer'i arşiv görüntüleri eşliğinde anlatmasıyla başlar: "Karşılaşmadan önceki günlerde 'Acaba gelecek mi?' diye tüm dünyayı merakta bıraktı. O uyurken veya gezinirken ve sandviç yerken uçuş pistinde birçok uçak bekletildi. Henry Kissinger onu aradı ve ülkesinin onuru için gitmesini rica etti. Geldikten kısa süre sonra ülkeleri için yetersiz diyerek İzlandalıları incitti; çünkü bowling salonları yoktu. Televizyon kameralarından yakındı, ışıklandırmadan, masa ve sandalyelerden ve satranç tahtasındaki karelerin kontrastından. 'Otel odasının manzarası çok fazla güzel.' dedi. Doğal olarak bunların hiçbirinin satrançla ilgisi yoktu veya belki de vardı. Kazanırsa, tarihteki ilk Amerikalı dünya satranç şampiyonu olacaktı, kaybederse, sadece Brooklynli bir başka acemi olarak kalacaktı. Maçta 21. oyunun 40. hamlesinde Spassky'nin ♗e6'sına karşı piyon h5 oynadı. Ve her şey bitti. Bir Amerikan kahramanı olarak eve döndü. Rusları yeneceğim diye dünyaya övünmüştü; dediğini yaptı. Artık ağır sıklet şampiyonları kadar parası vardı. Devlet adamları ve krallar tarafından yemeğe çağrılıyordu. Sonra Bobby Fischer en özgün, en beklenmedik hamlesini yaptı: Ortadan kayboldu."

Film bize dünya şampiyonluğu için oynanan son maçın o kritik konumunu hatırlatıyor.

Boris Spassky - Robert James Fischer [B46], Reykjavik, 1972

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 a6 5.♘c3 ♘c6 6.♗e3 ♘f6 7.♗d3 d5 8.e×d5 e×d5 9.0–0 ♗d6 10.♘×c6 b×c6 11.♗d4 0–0 12.♕f3 ♗e6 13.♖fe1 c5 14.♗×f6 ♕×f6 15.♕×f6 g×f6 16.♖ad1 ♖fd8 17.♗e2 ♖ab8 18.b3 c4 19.♘×d5 ♗×d5 20.♖×d5 ♗×h2+ 21.♔×h2 ♖×d5 22.♗×c4 ♖d2 23.♗×a6 ♖×c2 24.♖e2 ♖×e2 25.♗×e2 ♖d8 26.a4 ♖d2 27.♗c4 ♖a2 28.♔g3 ♔f8 29.♔f3 ♔e7 30.g4 f5 31.g×f5 f6 32.♗g8 h6 33.♔g3 ♔d6 34.♔f3 ♖a1 35.♔g2 ♔e5 36.♗e6 ♔f4 37.♗d7 ♖b1 38.♗e6 ♖b2 39.♗c4 ♖a2 40.♗e6 (Diyagram).

Siyah hamlededir.

40.... h5! [Beyaz zugzwanga düşüyor. Beyaz şah ikinci yatayda kaldığı sürece f piyonu açmazda kalacak, Siyahın h piyonunun ilerlemesi durdurulamayacaktır.] 41.♗d7 0–1

Filmin küçük kahramanı Josh, yedinci doğum gününü kutlamak için gittiği Washington Meydanı'nda yerde duran garip

Filmde yer alan arşiv görüntülerinde genç Bobby Fischer simültane verirken.

Filmin Künyesi

Türkçe adı	Masum Hamleler
Orijinal adı	Searching for Bobby Fischer Innocent Moves
Yönetmen	Steven Zaillian
Yapım yılı	1993
Yapımcı ülke	ABD
Orijinal dil	İngilizce
Süresi	110 dakika
Oyuncular	Max Pomeranc, Joe Mantegna, Joan Allen, Ben Kingsley, Laurence Fishburne, William H. Macy
IMDB Puanı	7.6

Josh, Washington Meydanı'nda satranç ile tanışıyor.

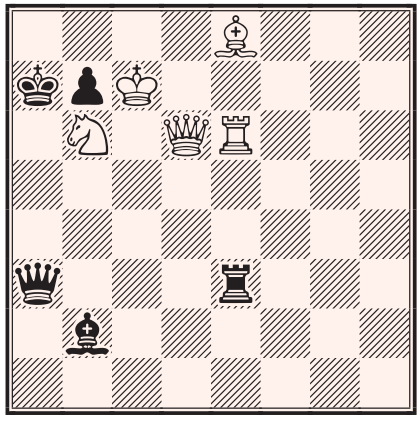
bir cisim bulur. Çevresine baktığında tutkuyla satranç oynayan insanları gören Josh, bulduğu bu nesnenin bir satranç taşı olduğunu anlar. O sırada bardaktan boşanırcasına yağmaya başlayan yağmur ne yıldırım hızında satranç oynayanları durdurabilecek ne de onları büyülenmişçesine izleyen Josh'a işleyebilecektir.

Bu keşiften sonra satranç oynanan bu park Josh için bir çekim merkezi olur. Argo konuşmalar, basit takılmalar ve oyunu kazananın cebine akan paraların havada uçuştuğu bu atmosferi Josh'un annesi sevmemiştir aslında. Buna karşın oğlunun bir gün, parkta para karşılığında satranç oynayan 'Çılgın Rus' lakaplı bir satranç ustasının karşısına çıkmasına izin verir. Josh cesurca savaşır, hatta ustaya bir kez şah bile çeker, ancak mat olmaktan kurtulamaz. Yine de bu oyun, parkın müdavimlerinden Vinnie'nin dikkatini çeker. "Seni izleyeceğim, Josh Waitzkin. Bobby Fischer gibi oynadığını gördüm." der Vinnie, Josh'ın annesini de "Bayan, oğlunuz saldırırken taşları kombine kullandı." diyerek yüreklendirir.

Annesi oğullarının satranç oynadığını söylediğinde babası çok şaşıracak, hatta Josh ile bir oyun oynayarak bu iddiayı bizzat denetleyecektir. Çılgın Rus karşısında yenilgiyi tadan Josh babasına karşı ilk oyunu bilerek basitçe kaybeder. Durumu fark eden anne, babasını yenmesinin bir sorun yaratmayacağını söyler oğluna. Josh ikinci oyunu öyle kolay ve parlak bir şekilde kazanır ki babası soluğu Metropolitan Satranç Kulübü'nde alır. Ünlü usta ve eğitmen Bruce Pandolfini'yi aramaktadır. Baba eğitmeni ders vermesi için ikna etmeye çalışırken Josh kulüp oyuncularından birini yenmeyi ihmal etmez. Buna karşın meşgul Pandolfini başlangıçta ders vermeyi kabul etmez.

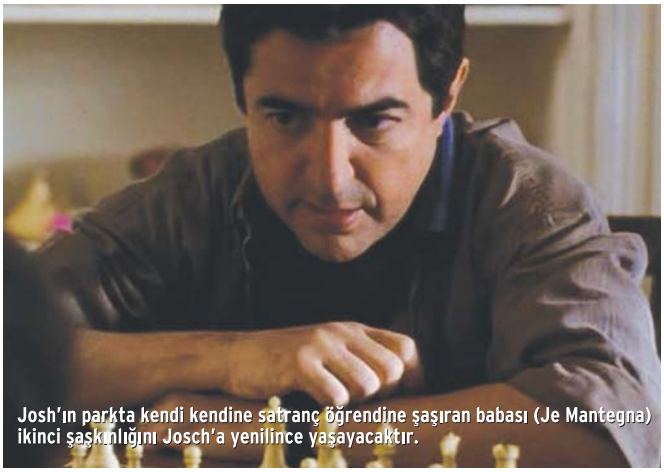
Arkadaşlıklarını ilerlettiği Vinnie ile parkta oynamaya devam eden Josh, mağrur eğitmenin dikkatini çekmekte gecikmeyecek ve Pandolfini sonunda ders vermek için kendisi gönüllü olacak, hatta bunun için Josh'ın babasına dil dökecektir: "Sence satranç nedir? Eğlencesine oynayanlar veya hiç oynamayanlar ona bir oyun der geçerler. Yaşamlarını ona adayanlar genellikle bir bilim olduğunu öne sürerler. İkisi de değildir. Bobby Fischer kendisinden önceki hiç kimsenin yapamadığı kadar derine inmiş ve onun aslını bulmuştur: Sanat. Yaşamımı onun gibi oynamak çabasıyla harcadım. Onun veliahtı bu gece burada değildi. Senin evinde, odasında uyuyordu. Oğlun Fischer gibi yaratıyor. Onun gibi görüyor... Ben Bobby Fischer'in ortadan kaybolurken alıp götürdüğü şeyi istiyorum." Bu konuşma Josh'ın babasını ikna etmeye yetecektir.

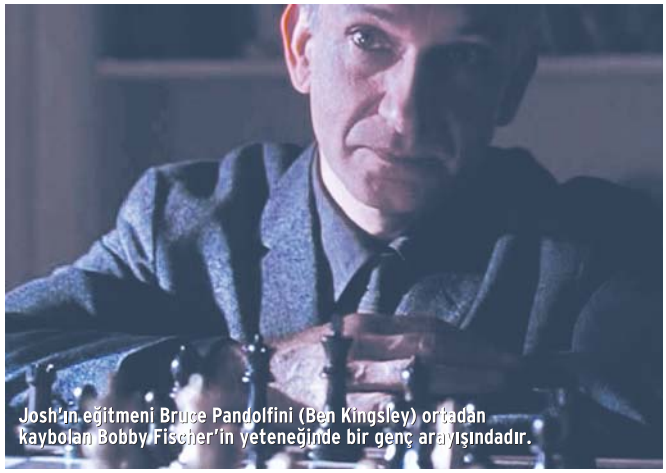
Pandolfini, derslerinden birinde Josh'a bir pozisyon dizerek taşlara dokunmadan düşünmesini ve 4 hamlede matı bulmasını ister. (Diyagram)

Beyaz oynar ve 4 hamlede mat eder.

Josh, taşlara dokunmadan yapamayacağını söyleyince

Josh'ın parkta kendi kendine satranç öğrendine şaşıran babası (Je Mantegna) ikinci şaşkınlığını Josch'a yenilince yaşayacaktır.

Josh'ın eğitmeni Bruce Pandolfini (Ben Kingsley) ortadan kaybolan Bobby Fischer'in yeteneğinde bir genç arayışındadır.

Josh boş tahtaya bakarak 4 hamlede mat problemini çözüyor.

Josh, Washington Meydanı'nda Vinnie (Laurence Fishburne) ile yıldırım oynuyor.

eğitmen "İşini kolaylaştırayım." der ve tahtanın üstündeki taşları bir anda koluyla süpürüp atar. Josh artık önündeki boş bir tahtanın üstüne, yerleri aklına kazınmış satranç taşlarının hayalini yerleştirerek düşünmeye başlar. Genç yeteneğin ♘c8+ ile başlayan çözümü bulması çok zaman almayacaktır: 1.♘c8+ ♔a8 2.♕a6+ ♕×a6 3.♖×a6+ b×a6 4.♗c6#

Josh kısa süre sonra ilk turnuvasına katılır. Bu sırada çocukları yarışan ebeveynlerin heyecanı görülmeye değerdir doğrusu. Ancak bu heyecan bazılarının kontrollerini kaybetmelerine ve tüm ebeveynlerin turnuva salonundan atılmalarına neden olacak kadar aşırıya kaçar. Turnuva sonuçlandığında, oğluyla gurur duyan babasının bakışları altında, Josh, kazandığı ilk kupasına sarılmış evine dönerken onun sesinden Fischer'in öyküsünden bir başka bölüm yansır perdeye: "Okulda öğretmenleri başka şeyler anlatırken Bobby satranç kitapları okurdu. Ona kitapları kaldırmasını veya eve götürmesini söylediklerinde kafasında çalışmaya devam etti... On dört yaşındaydı ve ülkedeki en güçlü yetişkin oyuncuların tümünü yenerek gelmiş geçmiş en genç ABD şampiyonu oldu."

Zamanla Josh'un kazandığı kupaların sayısı artar, yaş grubunda eyaletin en güçlü oyuncusu haline gelir. Vinnie parkta satranç oynayan arkadaşlarına Josh'ın kupalarından birini göstererek övünür: "Hanginizin böyle bir kupası var?" Josh'ı oynarken görenler artık onu Bobby Fischer'in gençliğine benzetmektedirler.

Bir gün Josh, Vinnie ile konuşurken parktaki satranç sever kalabalığının bir masa etrafında kümelendiğini fark eder. Kim böylesine büyük bir ilgi çekebilir ki? "Bobby Fischer!" İkili heyecanla oraya koşar ve kalabalığı yararak masaya ulaşırlar. Oynayan Bobby değildir ne yazık ki. Çılgın Rus ile oynayan Jonathan adlı küçük bir çocuk, ustayı mat etmek üzeredir. Oyundan etkilenen izleyicilerden biri kendini tutamaz: "Genç Bobby Fischer!" Bu yeni yetenek Josh için büyük bir hayal kırıklığıdır. Bu yeni oyuncunun Metropolitan Satranç Kulübü'ne katılması Josh'ın endişelerini daha da artırır. Babasına finallere katılmak istemediğini, kaybedebileceğini söyler. Babası diğer bütün oyuncuların ondan korktuğunu ve kazanmasından başka olasılık olmadığını söyler. Josh, "Kazanırsam herkes 'Elbette kazanır, o en yüksek puanlı oyuncu.' diyecek. Belki de, en iyisi olmamak, daha iyidir. O zaman kaybedebilirsin ve bu sorun olmaz." diyerek endişesini belirtir. Acaba Bobby de kendisinin yaşadıklarına benzeyen sıkıntı verici duygular yaşamış mıydı? Fischer'in öyküsünden bir başka kesit tam bu sırada duyulur: "Ancak bir süre sonra insanlar onun gerçekten gittiğini anladı. Daha önce de ortadan kaybolmuştu. Bir defasında Belgrat'ta Petrosian'ın ezici yenilgisinden önce, 18 ay boyunca... Ama Manila'da 1975'te unvanını korumak için ortaya çıkmayınca, unvanını ondan aldılar ve Ruslara geri verdiler."

Josh bu dönemde katıldığı bir turnuvada kendinden çok zayıf bir oyuncuya yalnızca 7 hamlede kaybedince birinciliğe rakibi Jonathan ulaşır. Eğitmen Pandolfini, parkta hızlı satranç oynamasının Josh'ın satrancını olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Onun kaybetme korkusunu yenmesi için çabalayan eğitmen Josh'a rakiplerinden nefret etmesi ve onları aşağılaması gerektiğini söyler; "Bobby Fischer dünyayı aşağı gördü." diyerek öğrencisini ikna etmeye çalışır. Josh "Ben onlardan nefret etmiyorum. Ben Fischer değilim." diyerek reddeder eğitmenini. Eğitmenin bu sert yaklaşımı onun Josh'ın annesi tarafından evden kovulmasıyla sonuçlanır. Bundan sonra Josh, Washington Meydanı'nda Vinnie ile satranç oynayacaktır. Vinnie, eğitmeninin tersine vezirini oyuna erken sokmasını desteklemekte, yıldırım oynamayı ikisi de sevmektedir.

Bu arada Bobby Fischer, bir arşiv görüntüsünde satrancı hep ciddiye aldığını ama bu önemsemenin kesin başlama zamanının tahminen 7 yaş olduğunu söyler. Bu Josh'ın yaşıdır ve Fischer'in öyküsü onun sesinde sürer: "Yıllar boyu insanlar ondan mektup aldıklarını söylediler, ama hiç göstermediler. Onun sinirlerinin bozulduğunu söylediler, artık hiç oynamayacağını, aklını kaçırdığını... Gizlenerek Los Angeles sokaklarında başka isimler altında dolaştığını... Bazıları diyor ki 'O öldü.' Bence geri çekilmiş ve güç topluyor, geri dönmek ve tacını geri almak için doğru zamanı bekliyor."

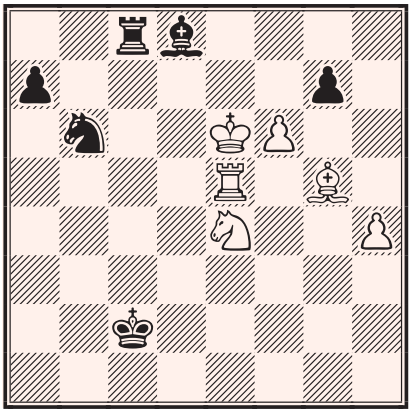
Josh son turda rakibine beraberlik öneriyor.

Sonunda büyük final günü gelir. Büyük bir turnuva salonu, yüzlerce çocuk, masalar, takımlar, saatler... En görkemlisi de sahnede duran, oyuncuları ve gösterim panosu, kamera ile salon dışına canlı aktarılan o bir numaralı masadır. Jonathan, daha ilk turdan yerleşmiştir taht görkemindeki birinci masaya. Josh ise salonun gerideki masalarından birinde başlamıştır turnuvaya. Turlar ilerledikçe Josh giderek yaklaşır ve son turda tahta çıkar. Artık Josh ile Jonathan arasında kazananın şampiyon olacağı son bir maç kalmıştır.

Josh oyuna erken soktuğu vezirini kısa süre sonra kaybedince kahramanımızı izleyen taraftarları arasında büyük bir hayal kırıklığı yaşanır. Ancak neşesinden bir şey kaybetmeyen Vinnie, Josh'ın rakibini bir tuzağın içine çektiğini düşünmektedir. Gerçekten, Josh'ın at çatalından sonra, tahtayı terk eden vezirinin arkasından hüzünle bakma sırası Jonathan'dadır artık. Böylece oyun dengelenir ve çok kritik bir pozisyon ortaya çıkar (Diyagram).

Siyah (Josh) hamlededir.

Pandolfini, bu pozisyonda 12 hamlede Siyah için kazancı görür ve Josh'ın bunu bulmasını diler. Kazancı hisseden ancak hesaplamakta zorlanan Josh, eğitmeninin daha önceden yaptığı gibi, taşları hayali olarak tahtadan süpürüp atar, boş olarak görmeye başladığı tahtaya bakarak düşünür düşünür ve sonunda beraberlik teklif eder. "Kaybettin ama beraberlik olsun ve şampiyonluğu paylaşalım!" Bu teklif tahtaya bir kez daha bakan ancak tehlikeyi göremeyen mağrur Jonathan tarafından reddedilir: "Oyna!" Josh kazancı bulmanın güveniyle oynar.

1...g×f6 2.♗×f6 ♖c6+ 3.♔f5 ♖×f6+ 4.♘×f6 ♗×f6 5.♔×f6 ♘d7+ 6.♔f5 ♘×e5 7.♔×e5 a5 8.h5 a4 9.h6 a3 10.h7 a2 11.h8♕ a1♕+ 12.♔f5 ♕×h8 0–1

Josh'ın çoşkuyla karşılanan zaferi filmin de sonudur. Ancak bizi bilgilendirmeye devam eden yönetmenden Joshua Waitzkin'in hala satranç oynadığını, şu anda ABD'de 18 yaş altındaki en yüksek puanlı oyuncu olduğunu, satrançtaki bu başarısını sürdürürken beyzbol ve futbol oynadığını, yazın balık tutmaya da gittiğini öğreniriz. Perdenin kapanışı yine Fischer ile olur: "Eylül 1992'de Bobby Fischer, eski rakibi Boris Spassky'ye karşı oynamak için ortaya çıktı... Kazandıktan sonra, hemen yine ortadan kayboldu."

Masum Hamleler filmi gerçek olaylara dayanır; filmin öyküsü Josh'ın babası Fred Waitzkin'in, oğlunun ilk ulusal şampiyonluk öyküsünü anlattığı kitabından uyarlanmıştır. Filmde, Kamran Shirazi, Joel Benjamin ve Roman Dzindzichashvili gibi satranç ustalarının boy gösterdiği oldukça gerçekçi bir satranç atmosferi yaratılmıştır. Filmi izleyen satranç severler bu atmosferi solumaktan çok zevk alacak, burada yer sıkıntısı nedeniyle aktaramadığım daha pek çok güzel ayrıntıyı keşfedeceklerdir.

Masum Hamleler, her satranç oyuncusunun, her oyuncu anne ve babasının, her satranç eğitmeninin mutlaka izlemesi gereken, olağanüstü güzellikte bir film. Bobby Fischer efsanesinin ortadan kaybolmasının satrançseverlerde yarattığı travmanın bıraktığı hasar, her şeye rağmen onun geri döneceğine ilişkin beklenti, o gelmedikçe onun yerini dolduracak bir başka Bobby Fischer arayışı ancak bu kadar güzel anlatılabilirdi.

Bu masalsı filmden sonra gerçek hayatta neler oldu? Joshua Waitzkin, Waitzkin... Hafızamı zorluyor ama bu adı bir türlü hatırlayamıyorum satranç dünyasında iz bırakan ustalar arasında. Onun hakkında kısa bir araştırma yapıyorum. Filmin gerçek kahramanı Joshua Waitzkin'in, bu filmin çekildiği 1993 yılında, henüz 16 yaşında uluslararası usta unvanı alan, ancak büyük usta unvanına ulaşamayan, son on yılda sisteme kayıtlı maçı olmayan, 2464 ELO puanına sahip bir oyuncu olduğunu keşfediyorum. İçimdeki hüzün büyüyor; Josh kim bilir kaçıncı hayal kırıklığıdır, genç Fischer'i ararken sahte ışığına aldandığımız? Ama yılmıyorum; soğuk savaş döneminin bir Amerikan kahramanı olarak, 1972 yılında dünya satranç şampiyonu olduğu yerde, Reykjavik'te, 2008 yılında bir Amerikan muhalifi olarak aramızdan ayrılan Bobby Fischer'i aramaya devam ediyorum.

Kaynaklar

1. http://www.imdb.com/title/tt0108065/ (Ulaşım tarihi: 20.03.2010)

2. http://www.joshwaitzkin.com/ (Ulaşım tarihi: 20.03.2010)

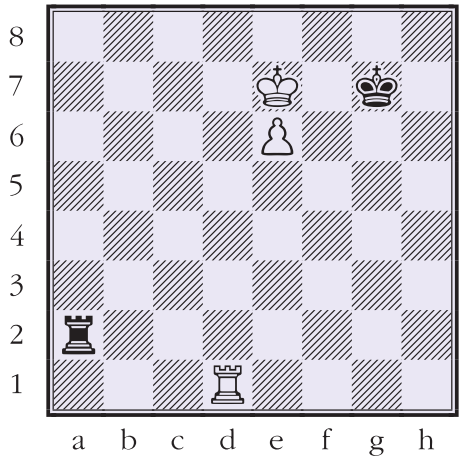
3. Chess in the Movies, Bob Basalla, Thinkers' Press Wonderworks, 2005.

4. Fred Waitzkin. Searching for Bobby Fischer: The Father of a Prodigy Observes the World of Chess. Penguin, 1993.

Kale finalleri

Kale ve altıncı yataydaki piyona karşı kale

Kale ve altıncı yataydaki piyona karşı kale finalinde, siyah şah piyonun önünde olsa Philidor pozisyonu olurdu. Siyah şahın uzun tarafta olması durumunda ise Siyahların savunma yapma olanağı bulunmayacağı için, en ilginç durum, siyah şahın kısa tarafta, siyah kalenin de uzun tarafta olduğu konumdur.

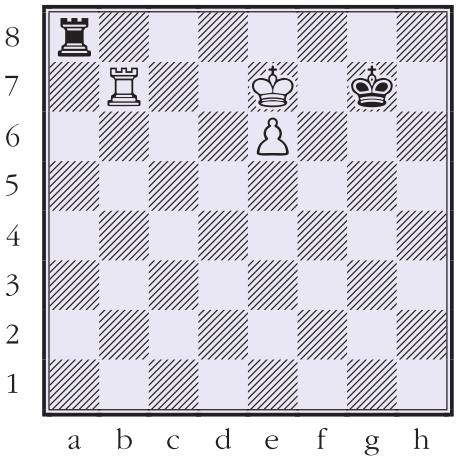
No:1a Beyaz oynar kazanır, Siyah oynar berabere yapar

Hamle Beyazdaysa;

1.♖g1+ ♔h7 2.♔f7 ♖f2+ 3.♔e8 ♖a2 4.e7 ve Lucena pozisyonuna girilir. Beyaz kazanır.

Hamle Siyahtaysa;

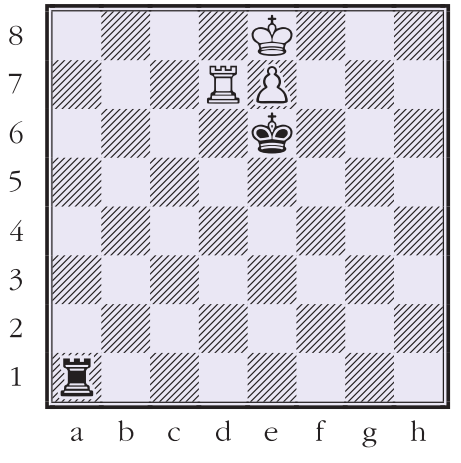
1...♖a7+ 2.♖d7 ♖a8! (8inci yatayı ele geçiriyor) 3.♖d8 [3.♔d6+ ♔f8 berabere] 3...♖a7+ 4.♔d6 [4.♔e8 ♔f6 berabere] 4...♖a6+ 5.♔e5 ♖a5+ 6.♖d5 ♖a8 7.♖d7+ ♔g6 berabere. 1...♖a7+ 2.♖d7 ♖a8 3.♖b7 ile bekleme hamlesinden sonra aşağıdaki diyagrama ulaşılır:

No:1b Siyah oynar ve berabere

3...♔g6 [3...♖a1 4.♔d7 ♖a8 5.e7 ♔f7 berabere; ancak 3...♔g8 4.♔f6 ♖f8+ 5.♖f7 ♖b8 6.♖g7+ ♔h8 7.♖g1 Beyaz kazanır; ve; 3...♖c8 4.♖a7 Beyaz önemli a hattını ele geçirip kazanır] 4.♔d6 ♔f6 5.e7 ♔f7 berabere.

No:1a diyagramından başlayarak;

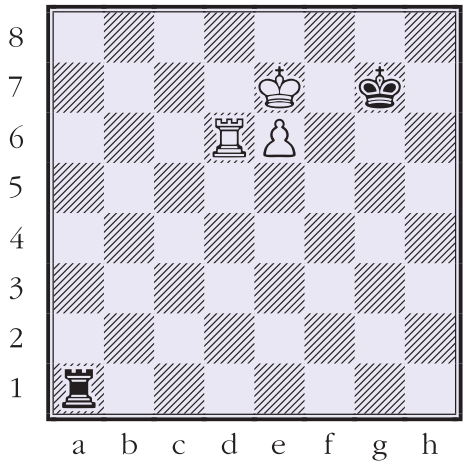
No:1c Beyaz oynar ve berabere

1... ♖a7+ 2.♖d7 ♖a1 3.♔e8+ ♔f6 4.e7 ♔e6 5.♔f8 ♖f1+ 6.♔e8 ♖a1 ve berabere.

İlginç görünümlü son durum, 1c diyagramında.

No:1a diyagramından hareketle;

1...♖a7+ 2.♖d7 ♖a1 3.♖d6 ile aşağıdaki 1d diyagramına ulaşırız:

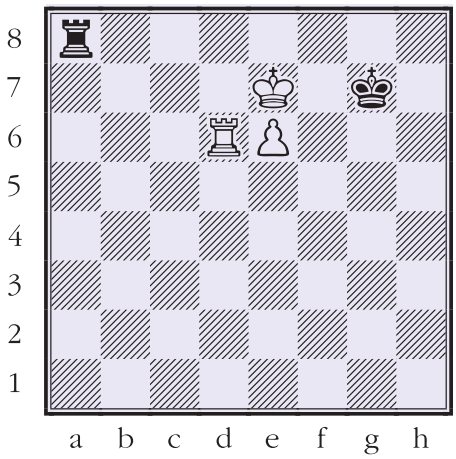
No:1d: Siyah oynar ve berabere

Beyazlar, şahı e8'e gelip, siyah şahın yaklaşmasından sonra, piyonu şah çekerek sürmeyi planlıyor. Siyahlar sekizinci yatayı alarak savunuyor.

3...♖a8! Berabere [3...♖a2 4.♔e8 ♔f6 5.e7+ beyaz kazanır; 3...♖a7 + 4.♔e8 ♖a8+ 5.♖d8 ♖a1 6.e7 beyaz kazanır]

Beyazlar, aynı fikri ilk devamyolunda da kullanabilir. No:1a diyagramından başlayarak:

1...♖a7+ 2.♖d7 ♖a8 3.♖d6 ile aşağıdaki diyagrama ulaşırız:

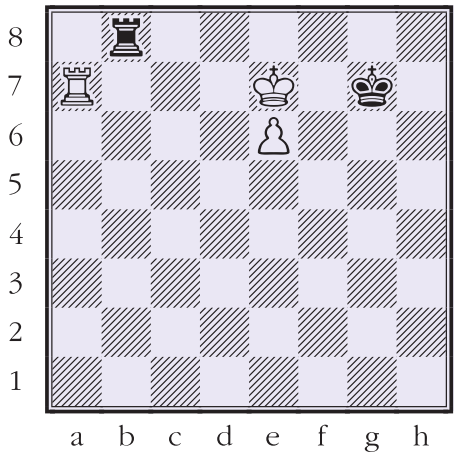

No:1e Siyah oynar ve berabere

Siyah kale, hem sekizinci yatayı bırakmamalı hem de şah çekme mesafesini kısaltmamalı.

Siyah şah, rakip şaha ilave alan vermemeli:

1... ♔g6! berabere [3...♖c8 4.♖d1 ♖c7+ 5.♔d8 ♖a7 6.♖d7+ beyaz kazanır; 3...♖b8 4.♖d8 ♖b7+ 5.♔d6 ♖b6+ 6.♔d7 ♖b7+ 7.♔c6 ♖e7 8.♔d6 Beyaz kazanır], (Levenfish & Smyslov 1975).

No:2 Beyaz kazanır

Burada beyazlar, a hattına sahip olduğu için avantajlı.

Hamle Siyahtaysa; zugzwang:

1...♔g6 2.♖a1 ♖b7+ 3.♔d6 [veya 3.♔d8 ♔f6 4.e7 ♖b8+ 5.♔c7 ♖e8 6.♔d6 ♖b8 7.♖f1+ ♔g7 8.♔c7 ♖a8 9.♖a1 ♖e8 10.♔d7 beyaz kazanır] 3...♖b6+ 4.♔d7 ♖b7+ 5.♔c6 ♖b2 6.♖e1 ♖b8 7.♔d7 ♖b7+ 8.♔c8 ♖e7 9.♔d8 ♔f6 10.♖f1+ Beyaz kazanır.

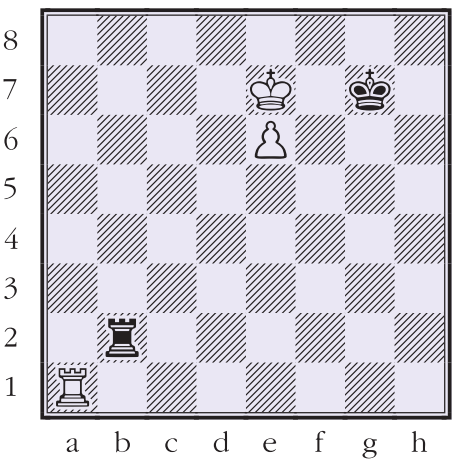
1...♔g8 2.♖a1 ve beyaz hemen kazanır.

1...♖b1 2.♖a8 ♖b7+ 3.♔d6 ♖b6+ 4.♔d7 ♖b7+ 5.♔c6 ♖e7 6.♔d6 ve Beyaz kazanır.

Burada Siyahlar sekizinci yatayın kontrolünü bırakınca kaybediyor. Hamle Beyazdayken, Beyazlar, tempo kaybedip hamleyi Siyaha veriyor ve kazanıyor.

Bu tür pozisyonların zorluğuna bir işaret olarak, Fine'ın ünlü oyun sonu kitabında, hamle Beyazdayken pozisyonun berabere olduğunu yazdığını belirtelim.

1.♔d6+ ♔f6 [1...♔g6 2.♖a1; 1...♔f8 2.♔d7 ♖e8 3.♖a1] 2.♔d7 ♔g7 3.♔e7 ve başlangıç pozisyonuna, hamle Siyahta olarak döneriz (Speelman 1988).

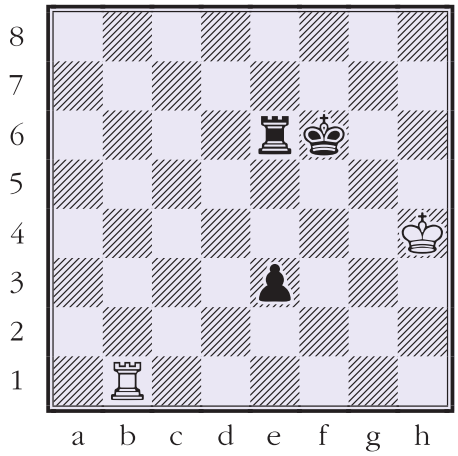

No:3 Grigoriev, Siyah oynar ve berabere

1...♖b7+ 2.♔d6 ♖b6+ 3.♔d7 ♖b7+ 4.♔d8 ♖b8+ 5.♔c7 ♖b2 6.♖f1 [6.♖e1 ♔f8 ve berabere. Siyah ♔g6'da olsa 6.♖e1 kazanır idi.] 6...♖a2 ve siyah kale a hattını alarak şah çekme mesafesini artırır. Berabere. (Levenfish & Smyslov 1975)

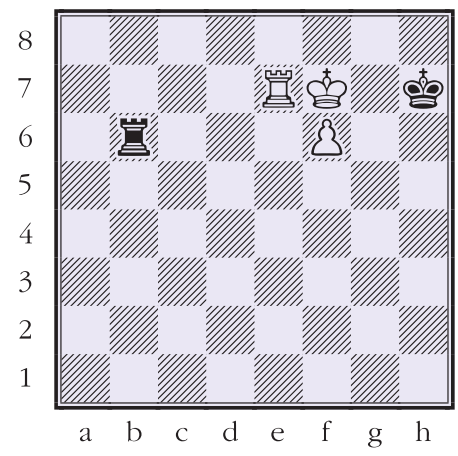
Burada merkez piyonları (d ve e piyonları) için olan pozisyonlara baktık. Fil piyonuyla (c ve f piyonları), siyah kalenin mesafe sıkıntısı olmaması gerekir – gerçi aksini gösteren özel etüdler olacaktır ama kaba bir genelleme olarak kabul edin. Kale ve at piyonlarında (a, b, g, h), siyah şah "uzun" tarafta olmak zorunda olacağı için buradaki pozisyonların benzerlerini kurmak mümkün olmuyor.

Tahta başında iken büyükustaların bile bu tür finallerde zorlandığı olmuş. Bu da, bu tür pozisyonların zorluğunu gösteriyor.

No:4 Uhlmann – Gulko Niksic 1978

1...♔f5?? [1...e2 2.♖e1 ♖e3 3.♔g4 ♔e5 siyah kazanır] 2.♔g3 ♔e4 3.♔g2! ♖g6+ 4.♔f1 ♔f3 5.♖b3?? [5.♖b2 ♖a6 6.♖f2+ e×f2 pat (6...♔e4 7.♖f8 ve berabere olur)] 5...♖a6 6.♖b1 ♖h6 7.♔g1 ♖g6+ Beyaz terk eder (Dvoretsky, 2003).

No: 5 Capablanca – Menchik hastings 1929

1...♖a6?? [1...♖b8; 1...♖b1 berabere] 2.♖d7?? (Dvoretsky, bu hamleyi, "Capablanca, bayan rakibine bir şans veriyor" diye yorumluyor) ♖a8 3.♖e7 ♖a6?? 4.♔f8+! ♔g6 5.f7 ♖a8+ [5...♔f6 6.♔g8! Ve Beyaz kazanır.

Siyah kale altıncı yatayda olmayıp uzaktan şah çekebilse, berabere olacak] 6.♖e8 ♖a7 7.♖e6+ ♔h7 8.♔e8?? [8.♖e1; 8.♖f6 beyaz kazanır] 8...♖a8+ 9.♔e7 ♖a7+?? [9... ♔g7 ve berabere] 10.♔f6 ve Siyah terkeder (Dvoretsky, 2003).

Kaynaklar:
Levenfish, Grigory; Smyslov Vasily (1975), Rook Endings, Batsford, ISBN 0 7134 0354 3, Dvoretsky, Mark (2003), Dvoretsky's Endgame Manual ISBN 1-888690-19-4, Speelman, Jon (1988), Analyzing the Endgame, Batsford, ISBN 07134 6064 4

Fatma YILMAZ, Ulusal Hakem fatmayilmazfyf@gmail.com

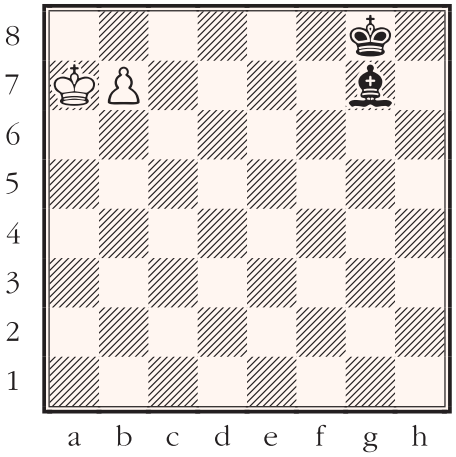
Öğrenmek güzeldir, satranç da...

"Tek bir kötü hamle kırk iyi hamleyi boşa çıkarır." (Horowitz)

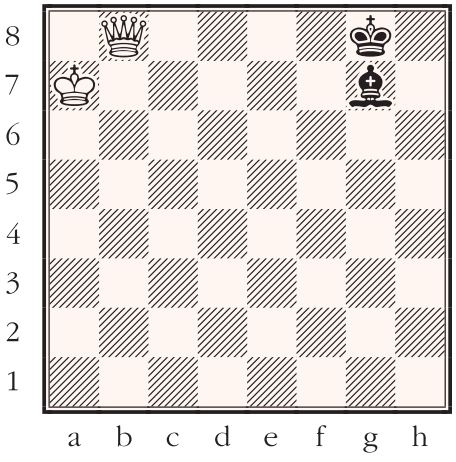
Bu sayıda taşların hareketleri ile ilgili son kuralları öğreneceğiz. Kuralları öğrendikten sonra satrancımızı geliştirmek için bol bol satranç oynamalı, satranç kitapları, satranç dergileri, satranç CD'leri eşliğinde satranç çalışmalıyız.

Piyon terfisi

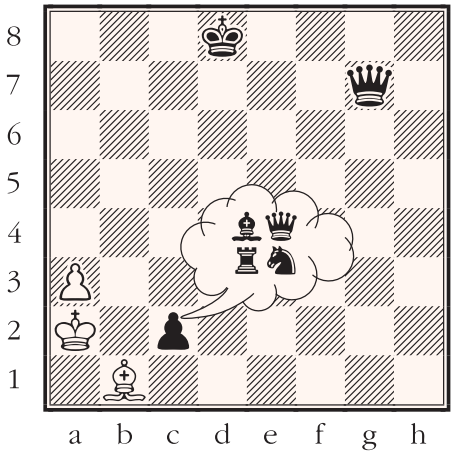
Beyaz piyonlar sekizinci yataya, siyah piyonlar birinci yataya ulaşırsa "vezir, kale, fil ya da at"a dönüştürülür. Bu dönüşüme piyonun terfi etmesi denir.

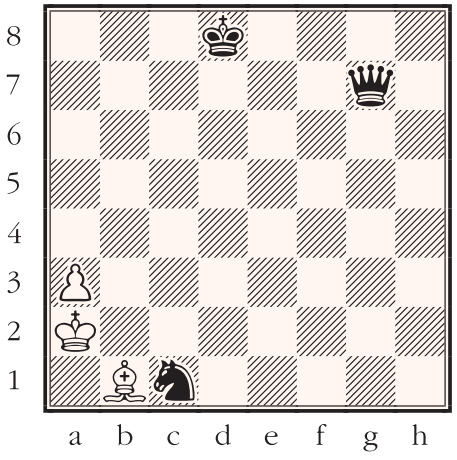
Beyaz piyonların terfi edebilmesi için sekizinci yataya ulaşması gerekir.

Beyaz piyon, vezire dönüştükten sonra.

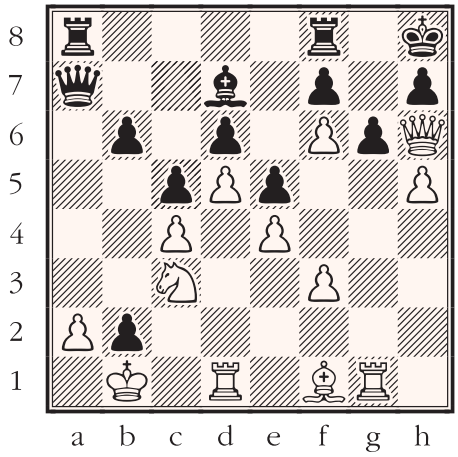
Siyah piyonlar da terfi etmek için birinci yataya ulaşmak zorunda. Siyah piyon birinci yataya ulaştığında ne olması gerektiğini düşünüyor.

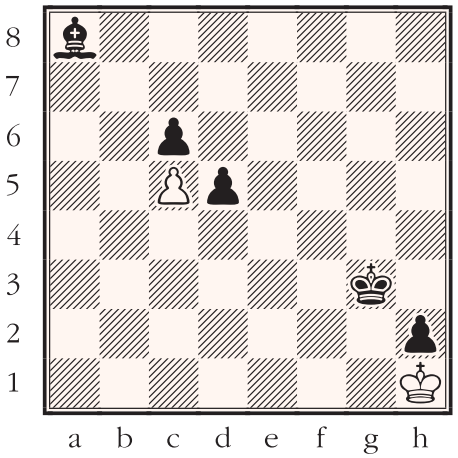
Siyah piyon ata terfi ettikten sonraki durum. Piyon fili alarak da terfi edebilirdi ancak o zaman hangi taşa terfi ederse etsin şah onu alacağı için mat gerçekleşmezdi.

Geçerken alma

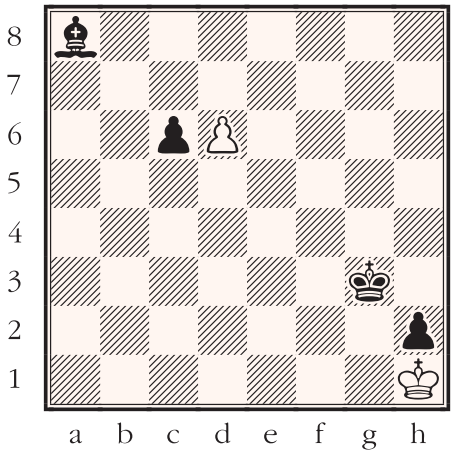
Piyonlara ait özel bir alış biçimidir. Beyaz piyon üç kare ilerleyerek beşinci yataya ulaştığında çift çıkarak yanına gelen siyah piyonu isterse alır. Siyah piyonların geçerken alabilmesi için üç kare ilerleyip dördüncü yataya ulaşması beyaz piyonun da çift çıkarak yanına gelmesi gerekir.

c7'karesindeki piyon iki çıkarak c5 karesine gelmiş. d5'te duran piyon isterse c5'teki piyonu alarak c6'ya ilerler. Geçerken alma kuralı piyon iki çıkarak rakip piyonun yanına geldikten sonraki ilk hamlede uygulanır. O anda uygulanmazsa daha sonra uygulanamaz. Yapılacak başka hamle varsa geçerken alma kuralı uygulanmak zorunda değildir. Yapılacak başka hamle yoksa geçerken alma kuralı uygulanmak zorundadır.

Yukarıdaki diyagramda Siyah d7'deki piyonu d5'e oynamış. Beyazlar geçerken alma kuralını uygulamak ve d5'deki siyah piyonu almak zorunda.

Beyazların geçerken alma kuralını uyguladıktan sonraki durumu.

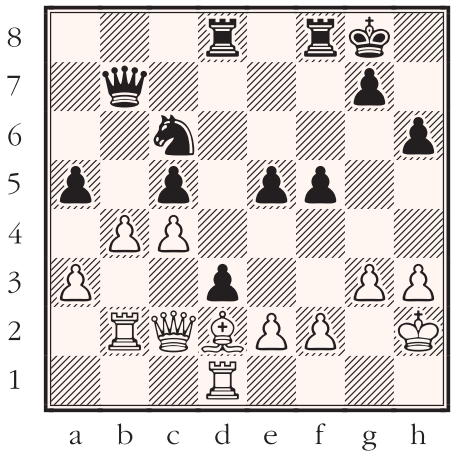
Notasyon

♖♕♘♔♗♙

Satranç taşları basılı kaynaklarda yukarıdaki sembolleriyle gösterilir. Hamlelerin yazılmasına notasyon denir ve notasyon yazılırken taşların ilk harfi kullanılır.

Ş (Şah), V (Vezir), K (Kale), F (Fil), A (At), piyonlar bulundukları karenin adıyla söylenir ve yazılır. a2, d4, e3... Satrançtaki her taşın genel olarak bir puan değeri vardır. V: 9 puan, K: 5 puan F: 3 puan A: 3 puan piyon: 1 puan.

Yukarıdaki puanlar genel puanlardır. Taş değişimlerinde bu puan değerlerini göz önünde tutmak gerekir. Ancak taşların bulunduğu yere, diğer taşlarla olan ilişkilerine göre değer kazandığını ya da kaybettiğini unutmamak gerekir. Şahın puan değeri yok çünkü o oyuncuyu temsil etmektedir ve insan, paha biçilemeyecek kadar değerlidir.

Yukarıdaki diyagramda son şekli görünen oyunun hamleleri aşağıdaki notasyonda gösterilmiştir, inceleyiniz. Siz de oynadığınız oyunların notasyonunu tutunuz.

Gothilf, Solomon Borisovich - Capablanca, Jose Raul, Moskova, 1925

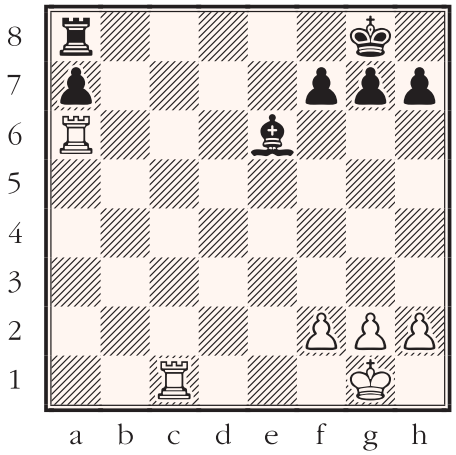
1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 b6 4.g3 ♗b7 5.♗g2 c5 6.d×c5 ♗×c5 7.♘c3 ♘e4 8.♘×e4 ♗×e4 9.0–0 ♘c6 10.♘d2 ♗×g2 11.♔×g2 d5 12.♕a4 ♖c8 13.♘b3 0–0 14.♖d1 d4 15.♘×c5 b×c5 16.a3 ♕b6 17.♗d2 a518.♕c2 e5 19.♖ab1 f5 20.h3 h6 21.b3 ♖b8 22.♖b2 ♕b7 23.♔h2 ♖bd8 24.b4 d3 0–1

Not: Piyon terfisi, piyonun gittiği kare ve dönüştüğü taşın ilk harfi yazılarak gösterilir. d1V, a8K...

Notasyonda kullanılan diğer işaretlerden bazıları:

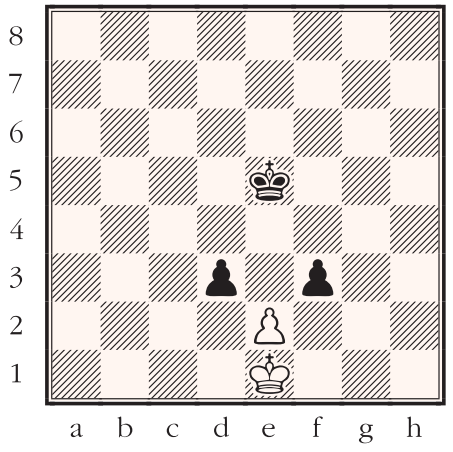
İşaret	Anlamı	İşaret	Anlamı
X	Taş alma	+	Şah tehdidi
=	Eşit Konum	++ veya #	Mat
0-0	Kısa rok	0-0-0	Uzun rok
!	Güçlü, iyi hamle	!!	Çok iyi hamle
?	Kötü hamle	??	Çok kötü hamle
1-0	Beyaz kazandı	0-1	Siyah kazandı
1/2	Berabere	0,5	Berabere
e.p.	Geçerken alma	g.a.	Geçerken alma

Aşağıdaki soruları yanıtlayarak öğrendiklerinizi pekiştiriniz.

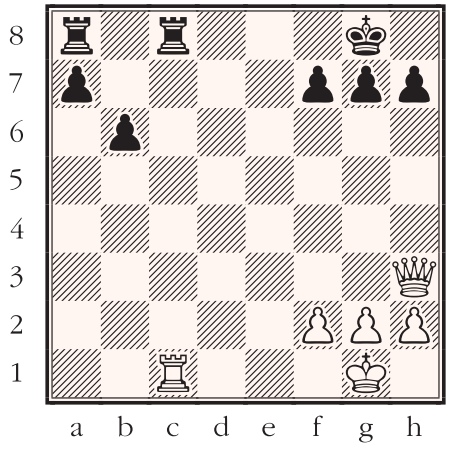

1) Kalenin e6'daki fili alması doğrudur.

a- Evet b-Hayır

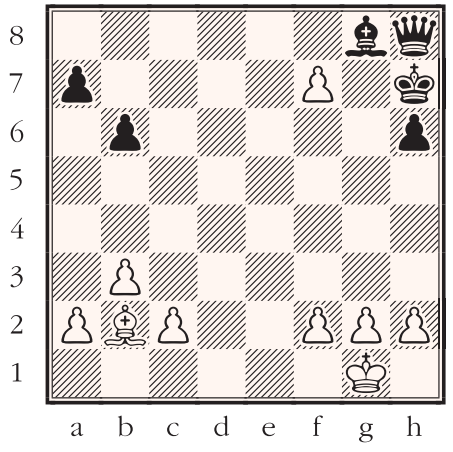

2) Beyaz piyon kaç farklı hamle yapabilir? .....

3- Beyaz vezirin c8'deki kaleyi alması:

a) Doğrudur b) Yanlıştır

4-Beyaz oynar bir hamlede mat eder. Hamleyi yazınız. .....

Yanıtlar: 1-Hayır 2-4 (exd3, exf3, e3, e4) 3-Doğru (1-Vxc8+ Kxc8 2-Kxc8# 1-0) 4-f8A# 1-0

Murat KUL, TSF Başkan Vekili
vformuratkul@gmail.com

Satranç kitapları ve "sessiz" hamleler

İnsanın kendi oyununu yorumlarken, nesnel kalması zor bir şeydir." der, ünlü Büyükusta David Bronstein, en az kendisi kadar ünlü kitabında.[1] Ülkemizde satrancın gelişip yaygınlaşması adına elbirliği eden büyük bir ailenin üyesi olarak, benzer bir durum benim için de geçerli. Ancak, geldiğimiz noktayı ortaya koyan bazı sayıları paylaşmamanın da doğru olmayacağını düşünüyor ve bu son derece önemli sayıları sizlere sunmadan önce biraz geriye gidip bir durum tespiti yapmakta fayda görüyorum.

Türkiye'de son üç - dört yıl içinde satranç kitaplarının toplam satış ve dağıtımının 300 bini aşıyor olması Kotov'un "sessiz" hamlelerinin bir tür yansıması gibi

"Tezgah" başında hamlelerini yapan Ahmet Ataman.

"Süer Satranç Dergisi"nin Aralık 1972 tarihli 30. sayısında yer alan "Dördüncü Yıla Girerken" başlıklı yazıda Avukat İsmail Malkoç; "Bugün Türk Satrancı'nı temsil edenler daha çok kişisel çabalarla kendi kendilerini yetiştiren kabiliyetlerdir. Yetişmelerinde satranç konusunda herhangi bir Türkçe yayından yararlanmamışlardır." diyordu. Malkoç bu sözleriyle, Türkçe yayınların yok denecek kadar az olmasından yakınıyor ve bu boşluğu Nevzat Süer ustamızın bin bir emekle çıkardığı "Süer Satranç Dergisi"nin doldurmaya çalıştığına hem mutluluk hem de gururla işaret ediyordu. "Mavi Kale'nin" dördüncü sayısında, ülkemizdeki Türkçe satranç kitaplarının ulaştığı boyutu satranç dostlarına sunmanın ne denli önemli olduğunu doğrusu vurgulamak durumundayım.

TSF'nin ana sponsoru Türkiye İş Bankası'nın Kültür Yayınları aracılığı ile 2006 yılı Eylül ayında başlattığı satranç kitaplığı bugün 11 kitaba ulaşmış durumda örneğin. Aralarında efsane Büyükusta Garry Kasparov ile ABD'li Büyükusta Yasser Seirawan'ın da bulunduğu bu kitaplığın toplam satış ve dağıtım rakamı ise 240 bine yaklaşmış. Yalnızca Seirawan'ın "Satrançta Kazandıran" serisi toplamda 10 bin adetlik bir satış rakamına, "Satrançta Kazandıran Açılışlar" kitabı ise tek başına 4. baskıya ulaşmış. Kuşkusuz TSF'de bu süreçte satranç kitapları yayınlamaya başladı. Bronstein'ın "Zürih 1953"ü, Milli Takım Antrenörümüz Büyükusta Grivas'ın "Oyun Sonu" ve "Oyun Ortası" kitapları ile Brunei ve Wijgerden'in son derece başarılı on kitaptan oluşan "Beş Adım" serisi ilk çıkanlardan.

Dikkatinize sunmak istediğim bir başka nokta özerklik sonrası dönemde bizlerle birlikte yola çıkan ve tek işi satranç kitapları basmak olan "Analiz Yayıncılık". TSF Antrenörlerinden Fide Ustası Alper Efe Ataman'ın kurduğu yayınevinin asıl emekçisi, babası Ahmet Ataman. 2005'ten bu yana Analiz Yayıncılığın çıkardığı satranç kitaplarını turnuva turnuva gezerek satranç dostlarına ulaştıran Ahmet Bey'i her gördüğümde aklıma bir başka Büyükusta Kotov'un "sessiz hamleleri" geliyor. "Sessiz" hamleyi şöyle tanımlıyor Kotov; "İnsan aklının düşünebildiği her çeşit hamleyi görmüş olduğumu hiç çekinmeden iddia edebilirim. Fakat bir çeşit hamle benim daima hayranlığımı ve saygımı kazanmıştır. Bazen çok eşit gözüken bir konumda, hiç kimsenin iki taraf için de üstünlük sağlayabilmek için herhangi bir yol bulamadığı durumlarda ansızın karşımıza basit, önemsiz gözüken bir hamle çıkar. Birden değerlendirmemiz değişir ve rakibin durumu savunulamaz gözükmeye başlar."[2]

Son üç yılda dokuz çeviri ve diğer yabancı satranç kitaplarıyla 18 bin adetlik satış rakamına ulaşan Ahmet Bey'in ve Alper'in çabaları, ülkemizde satranç yayıncılığının oluşturmaya başladığı derinliği göstermesi açısından bence çok önemli. Ancak daha da önemlisi son üç buçuk yılda ülke genelinde satılan satranç kitaplarının sayısının 300 bini aşmış olmasıdır. Peki ama nasıl? diye soranlara yanıtım, bu sessiz hamleleri tamamlayan bir başka hamleye ilişkin olacak. 1 Ağustos 2009 ile 1 Haziran 2010 tarihleri arasında yani yalnızca "on aylık" bir dönem içinde, bir satranç turnuvasına katılmak için TSF lisansı çıkartan sporcu sayısının 36 bine yükselmiş olması aslında bu sessiz hamlelerin nasıl biriktiğinin de açık bir göstergesi. Hiç şüphem yok, Süer usta yaşıyor olsaydı büyük ailemizle gurur duyardı.

1. David Bronstain (2009), Zürih Uluslararası Satranç Turnuvası 1953, (Çev. Abdullah Sözen), TSF Yayınları, İstanbul, sayfa 7.
2. Alexander Kotov (2009), Büyükusta Gibi Düşün, (Çev. İM Can Arduman ve FM Can Yurtseven), İzmir, sayfa 54.